
ĽUBOMÍR S T A N Ć E K

**HOMÍLIE CYKLU
„A“ „B“**

O B S A H

Úvodné slovo	
Prvá nedeľa adventná "B" <i>Bdejte! Aktuálne slovo na začiatku cirkevného roka</i>	Mk 13,33-37
Druhá nedeľa adventná "B" <i>Poznať zmysel svojho života</i>	Mk 1,1-8
8. december Nepoškvrnené počatie Panny Márie "B" <i>Nestarnúca krása</i>	Lk 1,26-38
Tretia nedeľa adventná "B" <i>Poznám, kto som pred Bohom?</i>	Jn 1,6-8.19-28
Štvrtá nedeľa adventná "B" <i>Význam kresťanského svedectva</i>	Lk 1,26-38
Polnočná sv. omša "B" <i>Narodil sa nám Spasiteľ, Kristus Pán</i>	Lk 2,1-14
Narodenie Pána Ježiša "B" <i>Nezabudnime vracať sa k Bohu, chváliť ho a oslavovať</i>	Jn 1,1-18
Sviatok sv. Štefana "B" <i>Byť svedkom Krista</i>	Mt 10,17-22
Nedeľa Svätej rodiny "B" <i>V rodine platia Božie zákony</i>	Lk 2,22-40
Nový rok, Slávnosť Panny Márie Bohorodičky "B" <i>Nový rok – neopakovateľná možnosť znova začať</i>	Lk 2,16-21
Krst Krista Pána "B" <i>Krst je životný program</i>	Mk 1,7-11
Druhá nedeľa "B" <i>Povolanie kresťana</i>	Jn 1,35-42

Tretia nedeľa "B"	Mk 1,14-20
<i>Vážna výzva</i>	
Štvrtá nedeľa "B"	Mk 1,21-28
<i>Učil ich ako ten, čo má moc</i>	
Piata nedeľa "B"	Mk 1,29-39
<i>Ježiš lekár</i>	
Popolcová streda "B"	Mt 6,1-6.16-18
<i>Ježiš nás pozýva k zmene života</i>	
Prvá pôstna nedeľa "B"	Mk 1,12-15
<i>Mať jasno ohľadom pokúšenia</i>	
Druhá pôstna nedeľa "B"	Mk 9,2-10
<i>Pôst je čas duchovnej obnovy</i>	
Tretia pôstna nedeľa "A"	Jn 2,13-25
<i>Posilnime si úctu k svojej duši</i>	
Štvrtá pôstna nedeľa "A"	Jn 3,14-21
<i>Ježiš je naším znamením</i>	
Piata pôstna nedeľa "A"	Jn 12,20-33
<i>Vďaka, Ježiš, za lásku k nám</i>	
Kvetná nedeľa "B"	Mk 14,1-15,47
<i>Postoj k Trpiacemu</i>	
Zelený štvrtok "A"	Jn 13,1-15
<i>Aktívna účasť na svätej omši</i>	
Veľký piatok "A"	Jn 18,1-19,19,42
<i>Buď pozdravený, svätý kríž</i>	
Veľkonočná vigília "B"	Mk 16,1-8
<i>Pri Zmŕtvychvstalom nemá miesto strach</i>	
Veľkonočná nedeľa "A"	Jn 20,1-9
<i>Zmŕtvychvstalý Kristus – naša istota</i>	

Druhá veľkonočná nedeľa "A"	Jn 20,19-29
<i>Zvrat vo viere</i>	
Tretia veľkonočná nedeľa "B"	Lk 25,35-48
<i>Aký je môj vzťah k viere?</i>	
Štvrtá veľkonočná nedeľa "A"	Jn 10,11-18
<i>Stála potreba Dobrého pastiera</i>	
Piata veľkonočná nedeľa "A"	Jn 15,1-8
<i>Spoločenstvo s Kristom</i>	
Šiesta veľkonočná nedeľa "B"	Jn 15,9-17-19
<i>Pravá láska</i>	
Nanebovstúpenie Pána "B"	Mk 16,15-20
<i>Aktuálnosť nanebovstúpenia Pána</i>	
Siedma veľkonočná nedeľa "B"	Jn 17,11b-19
<i>Svet potrebuje pokoj a jednotu</i>	
Zoslania Ducha Svätého	Jn 15,26-27:6,12-15
<i>Duch Svätý v dejinách Cirkvi</i>	
Najsvätejšia Trojica "A"	Mt 28,16-20
<i>Poznávať tajomstvo Najsvätejšej Trojice</i>	
Božie Telo	Mk 14,12-16.22-26
<i>Verejná úcta telu a krvi Ježiša</i>	
Deviata nedeľa "B"	Mk 2,23-3,6
<i>Nedeľa je Boží dar</i>	
Desiata nedeľa "B"	Mk 3,20-35
<i>Diabol je realita</i>	
Jedenásta nedeľa "B"	Mk 4,26-34
<i>Moja Cirkev</i>	
Dvanásta nedeľa "B"	Mk 4,35-41
<i>Ježiš – Pán nad búrkami</i>	

Trinásta nedeľa "B" <i>Viera uzdravuje a lieči</i>	Mk 5,21-43
Štrnásta nedeľa "B" <i>Bez sklamaní s Ježišom</i>	Mk 6,6-16
Pätnásta nedeľa "B" <i>Pán nás posiela hlásať jeho pravdu</i>	Mk 6,7-13
Šestnásta nedeľa "B" <i>Pre život dôležité</i>	Mk 6,30-34
Sedemnásta nedeľa "B" <i>Nasýtenie zástupu</i>	Mk 6,34-44
Osemnásta nedeľa "A" <i>Ježiš je chlieb života</i>	Jn,24-35
Devätnásta nedeľa "A" <i>Zrieknime sa šomrania</i>	Jn 6,41-51
Nanebovzatie Panny Márie <i>Pohľad na Nanebovzatú</i>	Lk 1,39-56
Dvadsať nedeľa "B" <i>Sila Eucharistie</i>	Jn 6,51-58
Dvadsať prvá nedeľa "B" <i>Korene a príčiny nevery</i>	Jn 6,60-69
Dvadsať druhá nedeľa "B" <i>Ježiš odsudzuje pretváрку a pokrytectvo</i>	Mk 7,1-8.14-15.21-23
Dvadsať tretia nedeľa "B" <i>Ježiš – lekár duše i tela</i>	Mk 7,31-37
Dvadsať štvrtá nedeľa "B" <i>Za koho pokladám Ježiša?</i>	Mk 8,27-35
Dvadsať piata nedeľa "B" <i>Ježiš nám pripomína poníženosť</i>	Mk 9, 30-37

Dvadsať šiesta nedeľa "B"	Mk 9, 38-43.45.47-48
<i>Jednota duše a tela kresťana</i>	
Dvadsať siedma nedeľa "B"	Mk 10, 2-16
<i>Manželstvo v Božom pláne</i>	
Dvadsať ôsma nedeľa "B"	Mk 10,17-30
<i>Živé Božie slovo pre náš život</i>	
Dvadsať deviata nedeľa "B"	Mk 10,35-45
<i>Misie – vec srdca</i>	
Tridsať nedeľa "B"	Mk 10,46-52
<i>Zdravé oči duše i tela</i>	
Tridsať prvá nedeľa "B"	Mk 12,28b-34
<i>Hlavný príkaz</i>	
Tridsať druhá nedeľa "B"	Mk 12,38-44
<i>Všetko obetovať</i>	
Tridsať tretia nedeľa "B"	Mk 13,24-32
<i>Staroba</i>	
Tridsať štvrtá nedeľa "B" – Krista Kráľa	Jn 18,33b-37
<i>Prvé, jediné a večné Kráľovstvo</i>	

Bdejte! Aktuálne slovo na začiatku cirkevného roka

Poukázat' na význam a potrebu využiť nový cirkevný rok k vzrastu svojej svätosti.

Ktorí ste vodiči, viete, aké je dôležité byť ostrážitým za volantom. Keď rodičia vyprevádzajú dieťa z domu, často pripomínajú: „Dávaj na seba pozor!“ Dobrý študent nedokáže vyrušovať na prednáške. Kde všade sme upozornení, aby sme dávali pozor, boli ostrážiti, bdeli. Vieme aj prečo. Aby sme šťastne prišli do cieľa svojej cesty. Tešili sa z návratu domov. Čo najviac sa naučili. Neutrpeli úraz a podobne.

Pán Ježiš v evanjeliu viackrát opakuje slovo "bdejte". „**Majte sa na pozore, bdejte... vrátnikovi prikázal bdieť... bdejte teda... bdejte**“ (Mk 13,33-37).

Začíname nový cirkevný rok. Tradícia začiatku cirkevného roka sa traduje do ôsmeho storočia. Praktiky boli rôzne. Boli snahy začať cirkevný rok Veľkou nocou, a to zo známej príčiny, že zmŕtvychvstanie Pána Ježiša je pre nás kresťanov najvýznamnejšou udalosťou. Prečo začíname aj dnes cirkevný rok adventom, je možné vysvetliť od latinského slova Advent, čo znamená prijatie, uvítanie... Cirkev toto slovo prijala od Rimanov a znamenalo radostné očakávanie príchodu "kráľa" medzi svojich. Toto slovo poukazuje na určitý čas. Ponajprv nám slovo advent pripomína z dejín vykúpenia predpovede prorokov o očakávanom Mesiášovi, sľúbenom Vykupiteľovi. Vtedy hovoríme o *historickom advente*. Ježiš v evanjeliách nás učí o našej smrti; prichádza ako zlodej a my nevieme ani deň a ani hodinu svojej smrti. Vtedy hovoríme o *advente nášho života*. Ježiš nás učí aj o konci čias, keď príde ešte raz na svet, už nie ako Dieťa v jasliach, ale ako Sudca sveta. O tom príchode hovoríme ako o *advente ľudstva*. Cirkev si od najstarších čias začala rok čo rok pripomínať umučenie, smrť a zmŕtvychvstanie Pána Ježiša, a neskoršie aj narodenie Pána Ježiša. So spomienkou na narodenie Pána Ježiša vzniká aj spomienka na časy, keď proroci nielen predpovedali budúceho Mesiáša, ale vyvolený národ povzbudzovali, dodávali mu nádej, dávali silu. A tak vzniká náš *liturgický advent*. Aj keď dĺžka adventu v histórii bola rôzna, obsah liturgického adventu je stále ten istý. Advent je výzva pripraviť sa na stretnutie so svojim Bohom Sudcom, Ježišom Kristom. Náš advent ako liturgické obdobie, aj keď kňaz pri eucharistickej slávnosti má oblečené rúcho fialovej farby, sa obsahovo líši od pôstneho obdobia. Advent je vážny, a pritom radostný čas.

Pripomínáme si udalosti z dejín vykúpenia a pripravujeme sa na sviatky, počas ktorých chceme v láske a pokoji prežiť niekoľko dní v kruhu najdrahších. Počas týchto dní si rok čo rok pripomínáme veľkú lásku Boha k nám.

Advent je aj vážnym obdobím. V Cirkvi si to pripomíname slovami Pána Ježiša. V tomto roku budeme čítať z Evanjelia podľa svätého Marka. Dnes sú to slová výzvy, aby sme bdeli.

Čo to znamená “bdieť”? Znamená to: po prvé, aby sme nespali. Sám Pán Ježiš nám dáva príklad takého bdenia. Na hore Tábor Ježiš bdie, apoštoli spia. Rovnako aj na Olivovej hore apoštoli spia, hoci ich Pán Ježiš vyzýva bdieť. Marek evanjelista o tom napísal: *„Bdejte teda, lebo nevíte, kedy príde pán domu: či večer, či o polnoci, či za spevu kohúta alebo ráno. Aby vás nenašiel spať, keď príde nečakane! A čo hovorím vám, hovorím všetkým. Bdejte!“* (Mk 13,35-37). Sú to slová dnešného evanjelia. Matky vedia, čo je to nespáť, keď majú vedľa seba choré dieťa. Ale aj tí, čo pracujú v noci a nemôžu si ľahnúť a spať.

Bdiť znamená aj starať sa. Je to výzva kontrolovať svoje myšlienky a byť pánom nad svojimi zmyslami. Zanedbať túto starosť sa prejavuje aj páchaním hriechov. Koľko napätia, nedorozumenia spôsobí nedostatočná kontrola, nedostatočné bdenie, staranie sa o svoje zmysly!

Bdiť znamená aj očakávať. V duchovnom zmysle to znamená očakávať vzácneho hosťa, Ježiša. Kto očakáva, ten bdie. Advent je čas očakávania sviatkov pokoja a lásky. Očakávať znamená byť vždy pripravený na stretnutie so svojim Bohom v hodine svojej smrti.

Advent nie je dlhé obdobie v liturgickom roku. Počas štyroch adventných týždňov nám vážnosť prípravy na sviatky Narodenia Pána Ježiša nepripomínajú len slová evanjelistov a prorokov, ale aj liturgia. Vynecháva sa Glória, spev anjelov v Betleheme pri narodení Ježiša, aby sme počas sviatkov Narodenia Pána si viac uvedomili význam a radosť z toho spevu. Spievame adventné piesne, v melódii a slovách ktorých cítiť veľkosť očakávania. V nejednej rodine pri adventnom venčeku sa všetci zhromažďujú, aby spoločnou modlitbou sa pripravili na najkrajšie sviatky roka, sviatky Narodenia Pána Ježiša. S rastúcim počtom zažatých sviec v adventnom venci si mnohí uvedomujú čas a význam sviatostného zmierenia vo svätej spovedi. Advent to nie je len čas očakávania na príchod Boha medzi ľudí, ale je aj časom, kedy sa radostnejšie približujeme ku svojmu Bohu. Čím viac sa pripravíme po duchovnej stránke na sviatky Narodenia Pána, tým väčší úžitok pocítíme vo svojej duši. Uvedomujeme si, že toto nie je čas čakať so založenými rukami. Liturgia adventu je zvýraznená v slovách:

„Príď, Pane Ježišu!“ Nielen u prvých kresťanov, ale aj v našich srdciach tieto slová vyvolávajú to, čo o prvých kresťanoch napísal pápež sv. Gregor Veľký: „Kto bdie, ten má otvorené oči a vo svojom vnútri prežíva opravdivé dobro. Kto bdie, ten vo svojom živote zachováva to, v čo verí. Kto bdie, ten sa zrieka každého hriechu.“ V advente prijímame výzvu k zmene života. Zmenu vzťahov k Bohu, sebe i blíznym. Zmenu filozofie svojich názorov, postojov, zmýšľania. To všetko v radostnom duchu, ochotne v očakávaní mnohých milostí pre dušu a pohody v rodine. Takto prežitý advent je čas, ktorý má hlboký zmysel a význam pre našu spásu. Je to čas, kedy sme ochotní zriecť sa mnohých príjemných a dovolených vecí preto, aby sme viac pocítili túžbu po radostnom stretnutí s Bohom.

Je to čas osobného očakávania stretnutia so svojim Bohom. Žiť v pravde, odolávať sebaklamom, víťaziť nad osobným hriechom.

Ruský filozof a básnik Vladimir Solovjov (1853-1900) opísal príhodu, ktorá sa mu stala na návšteve v jednom kláštore. Dlhú noc viedol dišputu s jedným mníchom. Keď sa rozlúčili, bola už tmavá noc. Keď vyšiel od starca na chodbu, po niekoľkých krokoch musel ostať stáť. Ocitol sa v priestore, kde bola hustá tma. Zrazu si uvedomil, že nevie, do ktorých dverí má vstúpiť. Ani po dlhej chvíli nevedel nájsť dvere svojej cely, v ktorej ho mnísi ubytovali. Už nevedel, ani z ktorých dverí mních vyšiel. Nechcel rušiť nočný odpočinok, a tak sa rozhodol stráviť noc na chodbe. Bolo mu zima. Začal sa prechádzať po nej. Pri prvom lúči vychádzajúceho slnka spoznal dvere svoje cely. V tú noc mnohokrát prešiel okolo nich, a nepoznal ich. Na margo toho napísal tieto slová: „Podobne je to s tými, čo hľadajú pravdu. V čase nočnej tmy chodia okolo nej, ale ju nepoznajú. Aby ju spoznali, potrebujú lúč svetla.“

A niečo podobné si uvedomujeme aj na začiatku adventu, nového cirkevného roka pri slovách Pána Ježiša: „Bdejte!“ Nový čas, nová možnosť, nová príležitosť, ktorá sa každý deň neopakuje. Dnes je to podaná ruka, priateľské pozvanie Ježiša k zmene doteraz žitého života. Tento nový cirkevný rok je príležitosťou, aby sme spoznali Ježiša, ako ho na hore Tábor spoznali apoštoli Peter, Jakub a Ján. Správne, že chceme využiť liturgický advent, aby sme zmenili svoj životný advent. Zaiste si uvedomujeme, že my sme tými sluhami z evanjelia, ktorým bola určená práca samým Bohom a Cirkev dostala úlohu vrátnika, aby bdela nad našou spásou. Začína nové ráno cirkevného roka. Kto z nás môže povedať, že sa dožije konca, večera tohto roka. Cítíme, že nemôžeme si dovoliť spať vo svojom duchovnom živote. A

tým viac sa každého z nás dotýkajú slová Pána Ježiša: „*Hovorím vám všetkým: Bdejte!*“ (Mk 13,27).

A to tým viac, keď vieme bdieť za volantom, keď s láskou vyprevádzame svojich drahých, keď chceme čo naviac poznať. Chceme vykročiť s jasným a rozhodným predsavzatím do nového cirkevného roka: chceme slovo “bdieť” realizovať vo svojich myšlienkach, slovách i skutkoch.

Amen.

Druhá nedeľa adventná “B”

Mk 1,1-8

Poznať zmysel svojho života

Uvedomiť si, že kráčame po ceste, ktorá končí osobným súdom pred Bohom.

Zadávali ste sa niekedy do tváří ľudí zo svojho okolia? Možno to bolo v natlačenom autobuse či preplnenej električke, alebo stáli ste na kraji chodníka. Čo tvár – to iný človek. Je pravdou, že každý je iný. Na ľudí sa môžeme dívať z rôznych hľadísk. Zastavme sa pri jednom. Poznáme svoj zmysel života?

„Mám svoj život a nikomu sa nedám v živote obmedzovať,“ hovorí dospievajúca slečna. Nejednen rodič mnoho nocí nemôže spať, lebo premýšľa, ako zabrániť, aby syn či dcéra nestroskotali vo svojom živote. Koľkí v strednom veku podliehajú pesimizmu, beznádeji, smútku či strachu, keď hodnotia svoj prežitý život a pozerajú, čo ich v budúcnosti asi čaká. Rovnako keď prídu dlhé hodiny v starobe alebo chorobe, keď už telo je slabé, prichádza myšlienka o zmysle života. Čo odo mňa Boh chcel, chce a bude chcieť?

Riešenie nám pripomína predchodca Pána Ježiša, sv. Ján Krstiteľ: „*Pripravte cestu Pánovi, vyrovnejte mu chodníky*“ (Mk 1,3)!

Evanjelista sv. Marek na začiatku cirkevného roka vysvetľuje, že Boh pre človeka už urobil všetko, čo chcel. Človek spoznal Božiu lásku a objavil aj Božiu pravdu. Od chvíle, keď človek uvidel krásu sveta, Boh postupne dáva mu poznať zmysel a cieľ, pre ktorý bol stvorený. Liturgický advent nám pripomína túžbu človeka, aby čo najskôr prišiel na svet predpovedaný a očakávaný Mesiáš. Prorok Izaiáš už v VI. storočí hovorí nielen o počatí Mesiáša z panny, ale aj o mužovi, ktorý má pripraviť národ tesne pred

príchodom Mesiáša: „*Pripravte cestu Pánovi, urovnajte na pustatine chodník Bohu nášmu*“ (Iz 40,3)! Proroctvá nemali za cieľ len tešiť zajatcov, že sa vyslobodia. Proroctvá prekračujú hranice vyvoleného národa a hovoria o spáse celého ľudstva. Boh pripravuje spásu ľudstva. Posiela poslov. Obraz cesty, ktorý použil prorok Izaiáš a opakuje Ján Krstiteľ, znamená odstrániť zo života všetko, čo bráni tomu, aby Boh mohol prísť do nášho života, aby sme boli celí Boží. Skutočnosť, že Ján žil na púšti a hlásal krst pokánia, je výzvou, že náš hriech robí z duši nehostinnú púšť. V púšti je nedostatok vody. Voda je život. Tak hriech spôsobuje v duši bezútešný stav. Krst a odpustenie hriechov mení tento stav duše na nový život. Sv. Ján nám pripomína krst „*Duchom Svätým*“. Boh miluje človeka a chce, aby sme nielen zanechali hriech, ale konali aj pokánie za spáchané hriechy. Keď robíme pokánie z lásky k Bohu, teda v Duchu Svätom, plníme výzvu Jána Krstiteľa a vôľu Božiu.

V adventnom čase si uvedomujeme túžbu Boha po každom z nás. Chápeme, že je to čas splniť vôľu Božiu. Bohu ide o našu spásu. Boh už urobil všetko, aby nás spasil. A práve preto vplyvom najväčšieho proroka sv. Jána Krstiteľa si uvedomujeme význam potreby zmyslu nášho života tak, ako to právom od nás očakáva Boh. Advent je čas, keď si uvedomujeme vernosť Jána a zároveň svoju povinnosť, že nesmieme rezignovať, vzdať sa či zriecť sa konania dobra, teda nesmieme upadať na duchu, pretože znechutenie je naším najväčším nešťastím. Vieme, že na nás veľmi pôsobia spoločenské tlaky, osobné city, zážitky, ľudia z okolia, zdravie, vek, a práve preto aj v skúškach a ťažkostiach je potrebné vytrvať verne až do konca. Mnohí to všetko cítia ako tvrdú skúšku osudu. Aj Ján mohol ešte žiť. A zaiste, keby si bol mohol vybrať život alebo smrť v Herodesovom paláci, bol by si volil život. Prijal však svoju smrť nie ako osobnú prehru, ale ako vôľu Božiu.

Na zmysel nášho života majú vplyv mnohé činitele. Je správne, že chceme plniť vôľu Božiu. V tom duchu máme zrealizovať svoje životné kroky, usmerňovať svoje myšlienky, hľadať to, čo od konkrétnej udalosti, dňa, očakáva od nás Boh. Zmysel nášho života má byť v tieni Ježiša. „*Bud' vôľa tvoja*“ (Mt 6,10). A to nie sú len slová modlitby Pána, a teda pre nás to nie je len fráza, ktorú odriekame, ale memento pre každý všedný deň. Kríza viery môže mať korene v rôznych oblastiach. Nepoznáme len jeden druh hriechu. Každý vek, každé prostredie a každý stav má svoje radosti, ale aj ťažkosti. Nik z nás nemôže povedať, že už zvíťazil a nemusí bojovať. Tomáš Kempenský v knihe *O nasledovaní Krista* píše: „Nikdy som nenašiel nábožného a cnostného človeka, ktorý by občas nebol zakúsil stratu Božej milosti, alebo nebol pocítil ochabnutie svojej horlivosti (Kniha II. č. 29). O advente vo svojich pastierskych listoch sv. Karol Boromejský napísal: „*Toto*

obdobie je také chýrne a slávnostné, že Duch Svätý o ňom hovorí, že je to: čas milosti, deň spásy, pokoja a zmierenia. Je to čas, ktorý toľkými vytrvalými modlitbami a vzdychmi túžobne privolávali dávni patriarchovia a proroci, čas, ktorý spravodlivý Simeon s veľkou radosťou uvidel a Cirkev dodnes slávnostne prežíva. Preto ho aj my musíme prežívať s nábožným srdcom a neprestajne chváliť večného Otca a ďakovať mu za milosrdenstvo, ktoré nám preukázal v tomto tajomstve“ (Liturgia hodín, na pondelok 1. adventného týždňa). Advent je čas návratu k Bohu, a teda k prijatiu vôle Božej, poznaniu svojho zmyslu života a jeho prijatia. Je to hlasné oslovenie návratu k Bohu, vedomého a dobrovoľného zrieknutia sa hriechu. Je to čas, keď chceme zmobilizovať svoje sily k novému a opravdivému životu v spojení s Bohom. Uvedomujeme si, že náš zmysel života nemôže byť v hriechu. Áno, zmysel života nás nenaplní šťastím a pokojom, keď je poznačený hriechom. Kristus svojou smrťou zničil hriech, a preto nemá miesto v živote kresťana katolíka. Je čas rozísť sa s falošným zmyslom života.

Do arény cirkusu pribehol klaun a obveseľoval obecnstvo. Vrcholným číslom bolo tancujúce dievčatko, oblečené do purpuru a hodvábu. Pri rytme gitary vyskakovalo. Obecnstvo sa zabávalo. Muž z prvého radu si všimol, že je to akýsi divný balet. Tanec a všetky pohyby mali v sebe čosi cudzieho. Muž vytiahol jablko, niekoľko orechov a hodil na javisko. Malá tanečnica zabudla na svoje skoky, strhla si masku a vrhla sa na orechy. Všetci videli, že to nie je dievčatko, ale opica a začali sa smiať.

Vieme, že nikto z ľudí nie je na svete pre niečí a tým viac už nie pre svoj smiech a pobavenie. Poslanie na svete u každého človeka je vážne. Vieme, že smrťou sa život nekončí, ale len mení. Tomu musí nasvedčovať aj zmysel života. Boj proti hriechu potvrdzuje pravý zmysel života. Slová: „*Vyrovnaj te mu chodníky*“ (Mk 1,3), sú toho nesporne dôkazom. Rovnako je aktuálne v advente rozprávať o pokání ako o povinnosti vyplývajúcej z krstu. Za Jánom prichádzala „*celá judejská krajina i všetci Jeruzalemčania. Vyznávali svoje hriechy a dávali sa mu krstiť v rieke Jordán*“ (Mk 1,5).

Dnešné evanjelium je pre každého z nás oslovením nastúpiť k činnej viere kresťanského života, keď sa pripravujeme sviatky Narodenia Pána. On skutočne príde a keď náš život bude v zhode s jeho vôľou, prinesie nám to večnú odmenu. Dobrý príklad, opravdivá viera sú často rozhodujúcim povzbudením vo viere pre tých, ktorí práve prežívajú krízu svojej viery.

Slávny Ozáman spomína na svoju krízu vo viere: „Vtedy som prežíval noc viery. Množstvo pochybností, pochybujúcich myšlienok

mi prešlo hlavou. S dušou stýranou pochybnosťami vstúpil som do kostola. V kúte kostola som videl kľačať akéhosi muža. Keď som prechádzal okolo, všimol som si, že je to slávny fyzik Ampér.“ Ozáman neskoršie hovorieval, že Ampérova modlitba vykonala viac ako všetky knihy a kázne.

Je dobré, že vieme prijímať ťažkosti vo viere. Aj v tých najťažších chvíľach mať dôveru v Boha má význam pre večnosť. Podržať svojou vierou druhého je povinnosťou brata vo viere. Veľmi dôležité v zmysle života je, aby človek zostal verný a zásadový až do konca. Príkladom je nám sv. Ján Krstiteľ. Aj vo väzení je verný tomu, na ktorého ukáže: „*Hľa, Boží Baránok*“ (Jn 1,29). Kto si počína ako sv. Ján, ten nikdy nespozná sklamanie. Jánov príklad je hodný nasledovania. Uvedomujeme si, že trpezlivosť a jasný pohľad, poslušnosť a sebazapieranie robia z Jána Krstiteľa pravého pripravovateľa cesty. Svoje poslanie hlásateľa prichádzajúceho Pána splnil verne. Pred svojimi poslucháčmi sa usiloval celkom potlačiť svoju osobu a poukazoval iba na Krista. A v správaní sv. Jána vidíme aj vzor svojho zaangažovania sa vo svojom poslaní a náplni života.

Chlapec na hodine náboženstva, keď rozprávali o tom, že Pán Boh je dobrý, zvolal: „Aj moja starká je dobrá!“ A keď sa ho kňaz spýtal, odkiaľ to vie, odpovedal: „Moja mama o babke rozpráva, že jej z tváre žiari dobrota.“ My môžeme dodať, že kto túto starú ženu bližšie pozná, povie: „Je to žena, ktorá vie, prečo žije.“ Čím je naplnené jej srdce, a to jej je naplnené láskou k Bohu, tým sa prejavujú aj ústa, ruky, oči...

Modlime sa jeden za druhého, aby sme si navzájom vždy vedeli poslúžiť a upevniť sa v láske medzi sebou a najmä v láske k Bohu.

Amen.

8. december Nepoškvrnené počatie Panny Márie “B”

Lk 1,26-38

Nestarnúca krása

Mária je stály vzor čistoty duše i tela, ktorý aj dnes sa vyplatí nasledovať.

Zaiste radi obdivujeme krásu prírody v každom ročnom období. Zadáivame sa na krásnu oblohu pri východe i západe slnka. V noci nám

prestáva priam biť srdce, keď hľadáme na makrokozmos, oblohu posiatu množstvom hviezd či krásny spln mesiaca. V úžase nad krásou pozeráme na lupienky kvetov a mlčíme pri hudbe, ktorá sa dotýka srdc. Nadchýname sa nad tým, čo vytvorili ruky sochára, keď ideu krásy vytesali do mramora či kameňa a dali povstať novej soche. Obdivujeme harmóniu farieb, ktorú na plátno naniesli ruky maliara. Veľmi opatrne berieme do rúk diela ľudských rúk, obdivujeme zručnosť technikov, sklárov, brusičov, mechanikov. Zastavujeme sa nad dôvtipom architektov, projektantov, technikov...

Čo cíti v srdci matka, otec, keď pozerajú prvýkrát do očí svojho dieťaťa? Ako sa cíti mladá žena, keď muž jej srdca zrazu povie: Si krásna! Spomeňme si na prvé dielo, ktoré sme vytvorili. Čo sme vtedy cítili?

O čom všetkom by sme vedeli uvažovať, hovoriť, spievať, ba pritom i tancovať, čo je v našom okolí, živote krásne. Musíme však konštatovať, že príroda živá i neživá, veci, zvieratká i človek, nech je to čokoľvek, nesie pri svojej kráse znamenie konca. Starozákonný Kazateľ hovorí: „*Márnosť, len márnosť, všetko je iba márnosť*“ (Kaz 1,2). A predsa je niečo na tejto zemi, čoho sa nedotkol následok dedičného hriechu prarodičov, o čom môžeme práve dnes a vždy až do konca čias hovoriť, čo nestratilo svoju pôvodnú krásu a nestratí ju už nikdy. Áno, je to duša Panny Márie.

Anjel Gabriel to vyjadril pri zvestovaní Panne Márii v Nazarete slovami: „**Zdravas, milosti plná, Pán s tebou**“ (Lk 1,28).

Známe slová. Odvtedy až dodnes, ba až do konca čias pri týchto slovách, ktoré vyslovujeme najmä v modlitbe, pripomíname si veľkosť Božej lásky voči nám. Boh nezabudol na príslub, ktorý dal prarodičom v raji po prvom hriechu, keď diablovej povedal: „*Nepriateľstvo ustanovujem medzi tebou a ženou, medzi твоjím potomstvom a jej potomstvom, ono ti rozšliape hlavu a ty mu zraníš päť*“ (Gn 3,15). Cirkvi v učení o Panne Márii 8. decembra 1858 cez pápeža Pia IX. vyhlásila to, čo od najstarších čias učila a verila, že blahoslavená Panna Mária v prvom okamihu svojho počatia ostala zvláštnym darom Božej milosti pre zásluhy Ježiša Krista uchránená od každej škvrny dedičného hriechu. Bolo to v pápežskej bule *Ineffabilis Deus*. Pripomíname si to a vysvetľujeme preto, že ešte aj dnes mnohí nerozumejú a často aj preto neprijímajú toto učenie Cirkvi, ktorá učí, že Panna Mária bola „uchránená“ a nie „oslobodená“. To znamená, že Boh nedopustil, aby sa duša Panny Márie dotkol hriech. Duša Panny Márie nikdy nebola poznačená hriechom, a teda nepozná ani dedičný hriech. Môžeme to vyjadriť aj takto: Je podstatný rozdiel medzi vyslobodením niekoho z väzenia a tým, že niekto vo väzení nikdy nebol. O štyri roky neskoršie po vyhlásení článku viery o Nepoškvrnenom Počatí, sama Panna Mária 25. marca 1858 v južnom

Francúzsku v Lurdoch v Massabiellskej jaskyni dievčaťu Bernadete Soubirusovej sa predstaví: „Ja som Nepoškvrnené Počatie“. Teda myli sa ten, čo by o Panne Márii tvrdil, že jej bol dedičný hriech odpustený. A to preto, že jej duša nikdy dedičný a ani iný hriech nepoznala.

Od čias prvej Cirkvi sa Panna Mária tešila úcte ako učiteľka viery a vzor čistého života. Tým, že Boh uchránil dušu Panny Márie od akéhokoľvek hriechu, pripravoval lono Panny Márie pre počatie Božieho Syna. Od začiatku kresťanskí spisovatelia, filozofi a teológovia hovoria o Panne Márii ako o nepoškvrnene počatej. Prirovnávali ju k Eve. Zatiaľ čo Eve pripisujú neveru a neposlušnosť, ktoré priniesli svetu nešťastie, Panne Márii pripisujú vieru a poslušnosť, čo prinieslo šťastie a prispelo ku spásu. Už v 2. storočí takto o Kristovej Matke písal sv. Justín a v 3. storočí sv. Irenej.

Jadrom cirkevnej náuky o Panne Márii sú štyri články, ktorých predmetom je: božské materstvo, ustavičné panenstvo, nepoškvrnené počatie a nanebovzatie. V takomto postupe Cirkev postupne objasnila a vyhlásila za záväzné pre nás veriacich tieto články viery veriť.

Dnes na sviatok Nepoškvrneného počatia Panny Márie môžeme si vysvetliť privilégiá, ktoré sa spájajú s týmto tajomstvom. Teológovia hovoria o troch privilégiách.

Prvé je to, že najsvätejšia Matka obdržala milosť primeranú miere hodnej Bohorodičky. Táto milosť pri počatí Panny Márie preliala sa, podľa niektorých teológov, trojakými potokmi: Prvú výsadu prijala do duše, aby ju uchránila od dedičného hriechu, druhú prijala do tela, aby ju pripravil k zrodeniu Slova večného Boha a tretí sa vliat do ľudskej prirodzenosti, aby ju očistil a posvätil.

Druhé privilégium je dar všetkých čností a milostí Ducha Svätého. Mária prijala všetky čnosti udelené svätým Starého i Nového zákona. Mária má trpezlivosť Jóba, starostlivosť Mojžiša, vieru Abraháma, čistotu Jozefa, pokoru Dávida, múdrosť Šalamúna, horlivosť Eliáša. V Panne Márii žiari čistota panien, mužnosť mučeníkov, pobožnosť vyznávačov, veda doktorov. S čnosťami Panna Mária zároveň dostala najdokonalejšie dary Ducha Svätého. Ak tieto dary môžeme získať my, o koľko viac zdobia dušu Nepoškvrnenej.

Tretie privilégium si pripomeňme z Katechizmu o dvoch následkoch prvého hriechu: telesnom i duchovnom. To je utrpenie tela, choroby a smrť. A duchovnom, že sú to zlé náklonnosti, o ktorých píše sv. Ján v Prvom liste ako o troch žiadostivostiach: *“žiadostivosť očí, tela a pýche života”* (porov. 1 Jn

2,16). Od tohoto bola Panna Mária uchránená. Z toho vyplýva bezhriešny stav v jej živote.

Čo z toho si dnes máme vziať pre svoj život?

Môže to byť naša vďačnosť voči Bohu, že jednu zo žien na tejto zemi obdaroval tak veľkým privilegiom. Dnešný sviatok nie je len sviatkom Panny Márie, ako sa mnohí nazdávajú. Dnešný sviatok nás upozorňuje na milosti, ktoré dostávame od Pána Boha. Keď vyslovujeme meno Nepoškvrnenej, myslíme na Boha, uvedomujeme si jeho lásku, ktorou nás miluje. Myslíme na Nepoškvrnenú a v srdci cítime lásku tej, ktorá nám vyprosuje milosti zvíťaziť nad hriechom. Oslavujeme Nepoškvrnenú a získavame milosti na jej príhovor a upevňuje sa tým v nás láska k Bohu.

Ďalej si dnes uvedomujeme, že modlitba k Bohu nám pomáha zvíťaziť nad žiadostivosťou tela, očí a pýchou života. Pripomíname si, že pokiaľ sme na zemi, musíme bojovať a hoci aj padáme, musíme znova vstať a vtedy môžeme viac pocítiť mocný príhovor Nepoškvrnenej.

Hoci sme sa počali v hriechu a cítime slabosť, modlitba *Ó, bez hriechu počatá Panna Mária, oroduj za nás, ktorí sa k tebe utiekame*, nám pomáha zvíťaziť v našich bojoch a zápasoch.

Aj dnes Panna Mária, ktorej dávame prívlastok Nepoškvrnená, dáva znamenia, že kto sa pod jej ochranu utieka a o pomoc prosí, že ho vypočuje.

Arcibiskup z Recife v Brazílii v januári roku 1995 vydal materiál o uzdravení päťročného nevyliciteľne chorého dievčatka na ulici Rue de Bac vo Francúzsku. Matka, ktorá ho priviezla až z Brazílie, dlho sa modlila a potom poprosila sestričku, či by si dievčatko nemohlo na chvíľu sadnúť na stoličku, kde sedela Panna Mária, keď sa zjavila sv. Katarína Labouré. Nedostala súhlas s tým, žeby to potom chceli všetci. Keď sestry odišli, matka povedala dievčatku, aby podliezla šnúru, rýchlo štvornožky prišla k stoličke a dotkla sa jej. Malej nebolo treba dvakrát hovoriť. Na štyroch sa plazí k opísanému miestu. Potom na samotné kreslo položí svoje líce a zotrúva tak dlhý čas. Matka je ako skamenená. Potom sa malá celkom pomaly vráti. „Prečo si to urobila?“ napomína ju matka. „Povedala som ti predsa, že kresla sa máš len dotknúť!“ „Ale, mama,“ odpovedá žiariace dieťa, „tá Pani ma vyzvala, aby som svoju hlavu položila na jej kolená.“

Keď sa vrátili do Brazílie, dieťa bolo úplne zdravé. K dispozícii sú lekárske odborné posudky a všetky potrebné dôkazy k tomu, aby sa

potvrdila udalosť ako ľudsky nevysvetliteľné uzdravenie. (FEU et LUMIERE, máj 1995, Nr.129, od Lucii Fuego)

My dnes nečakáme zázrak. Je však správne a iste to Panne Márii, nepoškvrnene počatej, robí radosť, keď ju s vierou prosíme najmä o milosť vytrvať v čistote srdca a žiť v milosti posväcujúcej. Pretože to je to „naj“, o čo dnes môžeme, máme a my aj chceme prosiť.

Všetko sa pominie. Pán Ježiš nám hovorí: „*Nebo a zem sa pominú, ale moje slová sa nepominú*“ (Mt 24,35). Áno, raz nebude krásy prírody, oblohy, nebude krásy z mramora, farieb, tónov... Nebudeme odkázaní, aby sme obdivovali krásu tela alebo ducha na zemi. Zaiste však po celú večnosť budeme vidieť z tváre do tváre svojho Boha (porov. 1 Kor 13,12), iste uvidíme aj tú, na ktorú si dnes s vierou spomíname a ktorú s vierou prosíme.

Amen.

Tretia nedeľa adventná „B“

Jn 1,6-8.19-28

Poznám, kto som pred Bohom?

Mať správne poznanie, v akom duchovnom stave sa nachádzam.

Už vás niekto legitimoval? Je to častá súčasť kontroly polície a colníkov, ale aj v bankách a iných úradoch. Tých, ktorí nás legitimujú, zaujíma naša totožnosť, meno a priezvisko, dátum narodenia, bydlisko, prípadne rodné číslo.

Dnešnou nedeľou vstupujeme do druhej polovice adventu. Ružová farba kňazovho ornátu pripomína, aby sme sa viac tešili na sviatky Narodenia Pána. Túto radosť nám neumenší ani myšlienka, že raz sa ocitneme pred tvárou Boha – Ježiša Krista, nášho Sudcu. Kto sme? V akom stave je naša duša?

Keď prichádzajú Židia z Jeruzalema za Jánom Krstiteľom, kladú mu podobné otázky: Kto si ty? On vyznal a nič nezaprel: Ja nie som Mesiáš. Napokon o sebe povie: „*Ja som hlas volajúceho na púšti*“ (Jn 1,20.23).

Minulú nedeľu sme počuli tie isté slová o hlase volajúceho na púšti (porov. Jn 1,23; Mk 1,3). Ján apoštol i evanjelista sv. Marek poukazujú na slová proroka Izaiáša (porov. Iz 40,3). Tieto slová sú tým, čo prichádzajú k Jánovi, známe. Hoci mnohí pokladajú Jána za Mesiáša alebo za jedného z prorokov, sv. Ján jasne povie: „*Ja nie som Mesiáš*“ (Jn 1,20). A keď sa pýtajú „Si

prorok?“ Odpovedal: „*Nie*“ (Jn 1,21). Ján vyznáva pravdu. Ján vie kto je, aké je jeho poslanie, zmysel a náplň jeho života. Už pred narodením to anjel oznámil jeho otcovi Zachariášovi. Keď mu vyčítajú jeho činnosť, že krstí vodou, keď nie je ani Mesiáš a ani prorok, Ján poukazuje na Krista, ktorého ešte národ nepozná, pretože ešte neprišla hodina, keď Ježiš opustí Nazaret a začne svoju činnosť ako Učiteľ. Ján Krstiteľ si už teraz plní zverenú úlohu: oznamuje príchod Mesiáša, pripravuje cestu v srdciach rodákov.

Ján Krstiteľ si verne plní svoje poslanie. Má jasné poznanie svojho poslanca a povolania. Veľrada a kňazi tiež mali od Boha svoje poslanie. Tí sa však spreneverili svojmu povolaniu. Nepripravujú národ na príchod Mesiáša, ako im to ukladajú povinnosti. Môžeme o nich povedať, že poznajú svoju úlohu? Nie! Ján i vodcovia národa sa svojím správaním pred ľuďmi legitimujú. Bohu to nie je potrebné. Boh vidí nielen ich skutky, život, ale aj ich vnútro. Ján navonok už svojím správaním vyzýva ľudí k pokániu, ako aj spôsobom života, prísnu askézou, je poľný med a kobyľky, čo ponúka za pokrm nehostinná púšť, ale aj svojím zjavom, oblečením, čo je výrazom Božieho muža. Kňazi a vodcovia národa žijú v meste, konajú predpísané obety, ale ich vonkajšie správanie je v rozpore s ich vnútrom. A toto je Bohu známe. Boh vie, kto je Ján a vie aj to, kto sú tí, čo posielajú poslov za Jánom.

Pozrime sa teraz sami na seba. Nepochybujeme, že pred Bohom nič z nášho života nie je utajené. Pod vplyvom príkladu sv. Jána jasne si uvedomme stav svojho života, aby sme sami o sebe, o svojom vzťahu k Bohu mali správnu a jasnú predstavu. Poznanie stavu svojej duše, a teda aj vonkajšieho správania nám môže pomôcť vykonať si dobrú sviatosť zmierenia, náležite sa pripraviť na spoveď, oľutovať svoje hriechy a skutočne začať nový život s Bohom. Bezpochyby, poznať seba samého nie je vec jednoduchá a príjemná. Naša povaha, spôsob života, prejavy, názory, slová, postoje zohrávajú na tom svoju úlohu. Často si to dobré o sebe viac myslíme, ako v skutočnosti sme. Iní by tiež vedeli o nás povedať svoje. Keď už nechceme počuť či vidieť ich reakcie, je potrebné vstúpiť do seba, najlepšie sa to dá v tichu a samote. Poprosiť Boha v modlitbe o milosť poznať stav svojej duše. Neprikrášľovať, nevyhovárať sa, nehľadať slová na vysvetľovanie, ale rázne konštatovať stav duše – kto som! Legitimovať svoj vzťah k Bohu, blížnemu i sebe samému. Keď len párkrát do roka takémuto nazeraniu do duše venujeme pozornosť, zistíme, že to nie je ľahká záležitosť. Vo výhode je ten, čo viackrát do roka pristupuje ku sviatosti zmierenia a pravidelne večer pred spaním si spytuje svedomie, hodnotí svoj život, deň, povinnosti, myšlienky, slová a skutky.

Každému, kto sa rozhodne pre poznanie svojho vnútra a chce nájsť správnu odpoveď a dať si svoj vzťah s Bohom, blíždymi i sebou pred sviatkami Narodenia Pána do poriadku, dnešná liturgia sľubuje radosť. Áno, radosť. Radosť z čistého svedomia, pokoja v duši, láskavého a milého vzťahu s blíždymi a možno aj niečo navyiac, čo už snád' niekoľko týždňov či mesiacov sme nevlastnili, nezažili... Už vopred je daný prísľub pravej radosti. Radosti, ktorej sa iná nedá prirovnať, pretože jej autorom je Boh, a iné radosti sú len od ľudí. Od Boha je sľúbená radosť, ktorá nesie predpoveď večnej radosti, naproti tomu radosť, ktorú sľubujú ľudia, veci či udalosti, má príchut' sklamania, horkosti i slz.

Poznať sa už dnes – kto som, v akom stave duše žijem – je veľmi vážna vec. Aj keď sa dáme počas roka strhnúť k zhonu povinností, úloh, starostí a podobne, je správne, že žiadny kresťan katolík neprežije sviatky Narodenia Pána Ježiša v stave duše, kde by nebolo miesto pre Boha. Aj keď súria v závere občianskeho roka rôzne povinnosti, je správne, že kresťan katolík nepodceňuje možnosť dať si do poriadku stav duše pred Bohom. V opačnom prípade Boh môže použiť niečo iné a to je už ťažšie, bolestnejšie, a môže to byť aj s následkami na celú večnosť. Cirkev nestraší. Tým viac nie Kristus. Je správne, ak si uvedomujeme, že chceme dať skutočne Bohu to, čo Bohu patrí.

Problémom sa stala aj skutočnosť, že pred sviatkami je nával pri spovedniciach, v kostoloch je chladno, kňazi bývajú aj unavení, a práve preto je výhodnejšie využiť čas skôr, keď je možné sa kňaza i niečo spýtať, a nebude to vyvolávať napätie u čakajúcich na prijatie sviatosti.

Kolegovia v práci si okrem iného rozprávali o predsviatočnej spovedi. Jeden z nich, považovaný za hlboko veriaceho kresťana, povedal k tomu aj svoj osobný zážitok.

„Viem presne, bolo to pred štrnástimi rokmi takto pred sviatkami: Na spoveď som chodil roky tak dvakrát do roka. Vyhovovala mi masa ľudí, anonymita a ešte som dával pozor, kde to najrýchlejšie ide. I vtedy som vošiel do kostola – a v kostole bolo len zopár čakajúcich penitentov. Tak som sa postavil do radu. Nestačil som si poriadne spytovať svedomie, a bol som na rade. Volil som obvyklý spôsob vyznania. Kňazovi som povedal niekoľko svojich hriechov, neuvažoval som, či som tie hriechy spáchal od poslednej spovede alebo ešte pred poslednou. Veď som sa nestačil ani pripraviť. Stíchol som a čakal na slová kňaza. Ten nič nehovoril. Z mojej strany to bolo veľké napätie. Ako dlho trvalo, to ani neviem. Kňaz na mňa

pozeral. Ani neviem ako, a začal som znova hovoriť. Hriechy, na ktoré som si ešte spomenul. Kňaz mlčal a po každom ďalšom vyznaní hriechu len prikývoval hlavou. Po mojom novom vyznaní sa miľo pousmial a povedal: „Vidíte – a skoro ste chceli oklamať Boha. On vás má rád. On má pre vás čas.“ A vtedy ešte povedal: „Povedzte mi ešte niečo z minulých spovedí.“ Položil mi niekoľko otázok a ja som hovoril. Keď som odchádzal od kňaza, kdesi z môjho vnútra vyšlo slovo: „Ďakujem!“ Vtedy po rokoch som našiel vo svojom vnútri nielen skutočný pokoj, ale v tých niekoľkých minútach som spoznal seba takého, aký som v skutočnosti bol. Táto spoveď zmenila môj život. Dnes nemám problém s častou svätou spoveďou a večerné spytovanie svedomia je pre mňa samozrejmosťou a cítim jeho potrebu pre svoj život.“

Koľko ľudí má podobnú skúsenosť! A stretnutie s Bohom vo sviatosti zmierenia berú vážne. Vedia v ten deň nájsť si čas na dobrú prípravu, úprimné vyznanie sa z hriechov a zadost'učinenie po rozhrešení.

Zaiste si uvedomujeme, že sa nevyznávame kvôli niekomu, ani kvôli Bohu, ale vo svoj prospech. Náš prístup vo viere k nám samým prezrádza o veľkosti a hodnote nášho kresťanstva. Je priáním nášho Boha žiť v nás. Bohu patrí miesto v našej duši. Boh je všade, ale Bohu patrí zvláštne miesto v duši človeka. Je správne, keď si ho vieme všimnúť vo stvorených veciach a najmä, keď Boh má v našej duši svoje trvalé a stále miesto. Bohu sa páči, ak sme nielen slovom, ale aj skutkom jeho synmi a dcérami, bratmi a sestrami. Takýto vzťah k Bohu je zárukou budúcej odmeny každému človeku.

Pre kňaza je to zážitok viery, keď počúva úprimné, úplné a jasné vyznania z hriechov a túžbu po polepšení a vykonaní pokánia.

V živote sv. Jána Mária Vianney v spovednici sa udiali mnohé návraty. Spomínal muž, ktorý s miernou iróniou doprevádzal manželku do Arsu. „Nemienil som ísť na spoveď. V Arse som sledoval vychádzajúcich zo spovednice. Vychádzali z nej iní ľudia. Keď sa manželka blížila v rade k spovednici, požiadal som ju, aby som sa aj ja mohol vyspovedať. Pokiaľ som, vyznal som sa z hriechov.“ Nato mi kňaz hovorí: „Dám vám rozhrešenie. Musím vám však niečo pripomenúť. Ak by ste teraz zomreli, nebudete zatratení. Budete však dlho v očistci. Radím vám, zmeňte svoj postoj k hriechu.“ A muž dodáva: „Tieto slová mi odkryli pohľad na môj život. Spoznal som skutočný stav svojej duše a cieľ života.“

Cítíme, bratia a sestry, že skôr ako pokľakneme a vyznáme sa z hriechov vo vianočnej spovedi, je správne, výhodné a dobré pre nás, keď skontrolujeme sami seba. To nám prinesie Božie požehnanie a stane sa najlepšou prípravou na sviatky Pánovho narodenia. To si prajme a vyprosujme.

Amen.

Štvrtá nedeľa adventná "B"

Lk 1,26-38

Význam kresťanského svedectva

Naša povinnosť a výsada kresťanov: byť nielen slovom, ale i skutkom svedkami viery.

V tieto dni ste zaiste aj vy napísali a tiež dostali vianočné pozdravy. Je to zvyk, tradícia, a predsa popri akejsi formálnosti to oslovuje a aspoň na chvíľu mení človeka.

Vo vlaku takto pred rokom cestovala skupina mužov. Pravdepodobne z dlhšieho pobytu za prácou. Boli hluční, podávali si medzi sebou aj fľašu a ako to chodí, z ich úst občas vyšlo i Božie meno. Keď prišla chvíľa lúčenia, títo muži si začali medzi sebou priať Božie požehnanie k sviatkom. Čo na tom je zvláštne? Len pred chvíľou Božie meno používali na vyjadrenie celkom niečoho iného, samozrejme, že ho hovorili bez potreby. Pri želaní sviatkov iným tónom hlasu, inými gestami, s celkom iným úmyslom vyslovovali meno Božie. Už nie nadarmo.

Čo však mohli konštatovať tí, čo ich sledovali? Boli svedkami viery? Dnes viac ako kedykoľvek v minulosti je potrebné zamyslieť sa aj nad spôsobom, ako vydávame svedectvo o svojej viere.

Alojz Pekárek v knihe *Hořící srdce* (Třebíč 1996, s. 90) spomína celkom iné svedectvo.

Píše: „Zažil som to sám. Pred vianočnými sviatkami docenti VUML, vy starší viete, že to bola škola marxizmu-leninizmu, mali veľa roboty. Zvolávali schôdze, kde presviedčali ľudí, že Kristus sa nenarodil, nežil. Ľudia si to poväčšine len vypočuli. Na jednom stretnutí po skončení takýchto rečí prihlásil sa starý pán, ktorého si okolie vážilo, s otázkou: „Môžeme si na koniec zaspievať, keď sa blížia Vianoce?“ Na čo mu

dal prednášajúci súhlas. Vtedy muž zaintonoval: „Narodil sa Kristus Pán, radujme sa...“ A celá sála pokračovala. Kým dospievali, rečník už v sále nebol.

Dnešné evanjelium nám predstavuje správanie najväčšieho svedka sviatkov Narodenia Pána, Pannu Máriu. Na posolstvo anjela Gabriela reaguje slovami: „***Hľa, služobnica Pána, nech sa mi stane podľa tvojho slova***“ (Lk 1,38).

Panna Mária je skutočne najväčším svedkom udalostí, ktoré si pripomenieme o niekoľko dní. Nepoškvrnená Panna Mária vydáva svedectvo, ku ktorému nemožno prirovnať svedectvá iných ľudí, ktorí očakávali príchod Mesiáša, pretože ich životy boli poznačené hriechom a jej duša nepoznala nijaký hriech. Viacerí teológovia ju nazývajú svätyňou večného Boha, krajšia od Šalamúnovho chrámu. Panna Mária bola skutočne Domom zlatým, ktorý prijal najcennejší poklad sveta. Panna Mária vytvorí Božiemu Synovi prostredie rodinného tela, keď po zvestovaní Boží Syn aj po fyzickej stránke je pre ňu všetko. Nik ju neposiela, aby šla a poslúžila príbuznej Alžbete, ktorá už bola v šiestom mesiaci, keď mala priniesť na svet predchodcu Mesiáša, Jána Krstiteľa. Jej život je službou Ježišovi, Jozefovi a okoliu tými najkrajšími činmi a najhodnotnejšími postojmi. Iste všetko robí z lásky k svojmu dieťaťu, v ktorom vidí Božieho Syna. Plní tak vôľu Božiu a prejavuje tak svoju lásku k Vykupiteľovi sveta. Svedectvo Panny Márie, matky Božieho Syna nesie pečať slobodného a dobrovoľného prejavu ku všetkému, čo od nej chce Boh. Materstvo prežíva ako ktorákoľvek žena z jej okolia. Vie však, že jej Syn je Boh. Prináša ako pravoverná Židovka Ježiša obrezať do chrámu. Chráni si ho pred Herodesom a s láskou znáša útrapy cudziny. Hľadá svoje dieťa a na tretí deň sa teší, keď ho nájde v chráme. Správanie Panny Márie hovorí o jasnom a čistom svedectve tej, ktorá pri zvestovaní po zrelom zvážení a vysvetlení povedala svoj „fiat“. „***Hľa, služobnica Pána, nech sa mi stane podľa tvojho slova***“ (Lk 1,38). Tým sa jej svedectvo nekončí. O tom, že prijala úlohu matky Božieho Syna, skutkom to dokazuje aj na svadbe v Káne Galilejskej. Keď sa minulo víno, povedala Ježišovi jeho matka: „*Nemajú vína*“ (Jn 2,3). Na čas odchádza akoby do úzadia. V najťažšej chvíli sa stretáva so Synom, keď prijíma smrť ako výkupné za naše hriechy. Pod krížom Pannu Máriu vidíme ako celodejinného svedka, keď Ježiš povie matke: „*Žena, hľa, tvoj syn!*“ (Jn 19,26) a učeníkovi „*Hľa, tvoja matka*“ (Jn 19,27)!

Advent mnohí teológovia považujú za mariánske obdobie ako máj a október za mariánske mesiace. Tým môžeme povedať, že v dejinách vykúpenia má Panna Mária svoje nenahraditeľné miesto. A o tom hovoria aj adventné čítania z prorokov: „*Plesaj, neplodná, čo si nerodila, jasaj a raduj sa, čo nepoznáš pôrodné bolesti*“ (Iz 54,1). „*Neboj sa, lebo nebudeš zahanbená, ani sa nepýr, nebudeš potupená... veď tvoj Stvoriteľ je твоjím ženíchom*“ (Iz 54,4-5). Prorok Sofoniáš volá: „*Jasaj, dcéra sionská*“ (Sof 3,14). Podobne i iné texty Starého zákona hovoria o význame svedectva Panny Márie.

Panna Mária je pre každého z nás vzorom a mementom lásky. Slovensko patrí medzi tie národy, ktoré počas týchto dní nielen oddychuje, ale myslíme aj na spásu svojich duší, keď spomíname na narodenie Pána Ježiša. To nie je len zvyk či tradícia, ale naše presvedčenie, že počas týchto dní nielenže sa ponáhlame domov ku svojim drahým, aby sme s nimi prežili Štedrý večer a niekoľko dní. Návštevu kostolov a účasť na vianočnej liturgii potrebujeme na posilnenie svojej viery, načerpanie síl do všedných, studených dní roka. Áno, počas týchto dní je medzi nami viacej lásky. Je správne, že ku týmto sviatkom pristupujeme aj vykonaním si sviatosti zmierenia a prijatím Eucharistie. Jadrom Vianoc je memento obetavej lásky Boha.

Alojz Pekárek rozpráva takéto poučenie:

„Bol Štedrý večer. Doma zomieral dospelý syn. Otec sa nemohol pozerat' na smrteľný zápas, a preto vyšiel do zasneženej záhrady. Prišla k nemu zahalená postava. „Dnes musím jedného z vašej rodiny odvieť. Som smrť.“ „Počkaj, ja pôjdem namiesto syna,“ povedal otec. Odišiel na dvor. V stajni zaerdžal kôň. Spomenul si na pole, ktoré mal rád. „Nemôžem ešte zomrieť!“ A odišiel do domu. I sestra zomierajúceho vyšla von. Bolo jej v izbe dusno. „Dnes musím si jedného z vás odvieť“, povedala smrť sestre chorého. „Mám brata rada, obetujem sa za neho!“ prosila sestra smrť. „Prídem hneď!“ Cestou späť si však spomenula na milého. Na jar majú mať svadbu. Teraz má byť koniec ich lásky? Už sa k smrti nevrátila. Aj matka vyšla von, aby sa v tichu za synove uzdravenie pomodlila. A smrť aj matke hovorí: „Dnes musím jedného z vás si odvieť!“ „Počkaj chvíľu, hneď sa vrátim.“ V izbe položila darčeky pod stromček, pozrela, či je všetko pripravené ku Štedrej večeri, pobozkala chorého syna a vyšla do záhrady. „Tu som!“ Ale smrť tam už nebola. Priblížila sa iná postava

a predstavila sa: „Som život a ty si obetavosťou zachránila synovi život.“

Taká veľká je láska matky, ktorá dokáže ponúknuť svoj život za svoje dieťa.

My si teraz uvedomujeme veľkosť lásky Matky Božej. Nie sú to len prázdne slová, ktoré sa tradujú a ktoré povedala Panna Mária: „*Nebolo počuť, že by bol niekto opustený, kto sa utiekal pod moju ochranu, mňa o pomoc alebo o príhovor žiadal.*“

Tým viac v predvianočnom ruchu a zhone si uvedomujeme svedectvo Panny Márie. Aj medzi nami máme mnoho príkladov.

Alojz Pekárek rozpráva príbeh ženy, v rodine ktorej ochladla láska, a to práve na Vianoce:

Po Štedrej večeri prišiel za matkou Pavel: „Mama, ja na Ježiška už neverím. Mama, idem s kamarátmi na chatu. Bude nás päť, porozprávame sa. Je doma ešte Martin a Veronika, s nimi stráv večer.“ O chvíľu prišiel Martin: „Mama, vieš, že chodím s dievčaťom. Dnes večer ma pozvala k nim. Nebudeš sa hnevať, keď teraz pôjdem preč? Je doma Veronika, s ňou preži dnešný večer.“ Mama ticho prikývla. Hneď nato prišla Veronika: „Mama, priateľka má krásne videokazety. Chceme si niečo dnes spolu pozrieť. Mňa to dnes doma nebaví. Prídem až zajtra.“ A mama zostala sama... Manžel už niekoľko rokov leží na cintoríne. Pomodlila sa ruženec a sama si zanôtila: Narodil sa Kristus Pán... a z očí jej začali padat' slzy. Začula zvony. „Pôjdem na polnočnú.“ Naraz pribehol Pavel: „Mama, vieš, ja som to nevydržal. Nevedel som, že aj súrodenci tiež odídu. Mama, pôjdeme spolu na polnočnú,“ – a mamu pobožkal. Hneď nato pribehol Martin so svojím dievčaťom: „Mama, chcem ti predstaviť svoje dievča, Evku. Ona je veriaca a tiež chce ísť do kostola. Tak pôjdeme všetci spolu.“ Aj Veronika priviedla svoju priateľku: „Mama, ja som jej rozprávala, ako my slávime Vianoce a ona to doma nezažila. Pôjdeme s vami na polnočnú.“ Mama sa usmiala a utrela si slzy. Len tak sama pre seba si povedala: „Už som si myslela, že sa v našej rodine Ježiško stratil. On sa však vrátil...“

Prajme si, aby sme prežili šťastné a milostiplné sviatky Narodenia Pána Ježiša. Áno, od každého z nás veľa záleží. Je to predsa pranie všetkých nás, aby sme jeden druhému boli svedkom viery a lásky, a to nielen počas

niekoľkých dní, ale aby naša láska v rodine, medzi súrodencami, manželmi ožila a prežiarila sa teplom a láskou.

Dnes nás už absolventi VUML-u nepresviedčajú o tom, v čo ani sami mnohí neverili. My veríme, že Ježiš sa skutočne narodil. Je dokázaná jeho historická skutočnosť. A tak, aj keď sme v niečom zlyhali, nechceme zlyhať počas týchto sviatkov, ale ani po nich. Spoločne prosme slovami, ktoré vyslovil anjel pri zvestovaní Panne Márii:

„Zdravas, milosti plná, Pán s tebou“ (Lk 1,28), a pripojme: „Svätá Mária, Matka Božia, pros za nás hriešnych teraz i v hodinu smrti našej.

Amen.

Polnočná sv. omša “B”

Lk 2,1-14

Narodil sa nám Spasiteľ, Kristus Pán

Prebudíme svoje svedomie, srdcia a lásku, aby dieťa Ježiš, náš Boh našiel v nás bratov a sestry.

Všetci si uvedomujeme, že je tichá noc. Opustili sme teplé byty, v našom vnútri doznieva pohoda Štedrého večera, bohato prestretého stola, žiariacich očí z prekvapení spod vianočného stromčeka, v ušiach a srdciach cítime slová vďaky od najbližších, najdrahších. Cítime radosť, pohodu, spokojnosť a vôbec nám neprekáža zima a chlad.

Áno, je noc a my si chceme pripomenúť rozhodujúcu udalosť, keď večný Boh, Stvoriteľ vesmíru sa v podobe svojho Syna stal človekom, narodil sa v Betleheme z Panny Márie. V túto noc si chceme udalosť narodenia Pána ielen pripomenúť, ale ju aj v hĺbke srdca znova prežiť. Hoci udalosti okolo narodenia Ježiša sú nám dôverne známe, v túto chvíľu sa znova tešíme z radostného posolstva anjela:

„Zvestujem vám veľkú radosť, ktorá bude patriť všetkým ľuďom: Dnes sa vám v Dávidovom meste narodil Spasiteľ, Kristus Pán“ (Lk 2,10-11).

Rok čo rok v túto hodinu a v tento deň si tieto slová a udalosť narodenia Pána Ježiša pripomíname. A do srdc kresťanov, ktorí veria v Boha,

to prináša vždy niečo nové. Je pravdou, že počúvame tie isté slová nebeských poslov, ktorí oznamujú pastierom na betlehemských nivách správu o narodení predpovedaného a očakávaného Mesiáša. Oznam nezaznel nad chrámom v neďalekom Jeruzaleme a nepočuli ho kňazi, učitelia a vodcovia národa. Oznam nepočul ani kráľ Herodes, ani cisár Augustus, ba ani správca Kvirínus. Boh dáva počuť oznam tým, ktorí budú až do konca čias reprezentovať tých, čo skutočne vo svojich srdciach chcú mať Boha.

Udalosť je nám známa. Vieme, že Boh si nevybral za miesto svojho narodenia Rím – sídlo cisára, ani Jeruzalem, kde Židia mali svoj chrám, ale malé mestečko Betlehem, z ktorého pochádzal kráľ Dávid a o ktorom prorok Micheáš dávno predtým z vnuknutia Boha napísal: „*A ty, Betlehem, Efrata, primalý si medzi tisícami Júdu, z teba mi vyjde ten, čo má vládnuť v Izraeli a pôvod jeho je od pradávna, odo dní večnosti*“ (Mich 5,2). Do tohto Betlehema sa ponáhľala tá, ktorej nadišiel čas, aby porodila dieťa, ktoré prijala do svojho lona pri anjelovom zvestovaní, keď sa počalo bez pričinenia muža, ako vtedy Márii povedal anjel: „*Duch Svätý zostúpi na teba a moc Najvyššieho ťa zatieni. A preto aj dieťa bude sa volať svätým, bude to Boží Syn*“ (Lk 1,35). „*I porodila svojho prvorodeného syna, zavinula ho do plienok a uložila do jasiel, lebo pre nich nebolo miesta v hostinci*“ (Lk 2,7). Boh prichádza na svet ako posledný človek. V cudzom kraji, nie v Nazarete, ale v Júdei. Nie v dome dôstojnom pre človeka a tým viac pre Kráľa kráľov, Boha v ľudskom tele, ale v stajni, kde v nepriaznivom počasí nachádzali úkryt ovečky. Matka Mária ho nekladie do kolisky, ako dnes túži každá matka uložiť svoje dieťa, ale do jaslí, na miesto, kde dostávajú obživu zvieratá. Tam už Boh naznačuje, že sa stane pokrmom pre duše ľudí, chlebom večného života. Už vtedy Ježiš hovorí to, čo neskôr prvým učeníkom: „*Líšky majú svoje skryšy a nebeské vtáky hniezda, ale Syn človeka nemá kde hlavu skloniť*“ (Mt 8,20).

Anjeli v posolstve neba svetu hovoria o znamení: „*A toto vám bude znamením: Nájdete dieťaťko zavinuté do plienok a uložené v jaslích*“ (Lk 2,12). Toto dieťa bude znamením, keď bude v chráme horieť za dom svojho Otca (porov. Jn 2,18). Ježiš už v jaslích je znamením, ktoré národ neprijme, hoci vedia, že Ježiš v jaslích je znamením lásky Boha k ľuďom, ako je znamením aj na kríži, keď zomiera za hriechy všetkých ľudí.

Nepripomíname si nič nové. A predsa, táto noc je veľkým mementom pre každého z nás. Nestačí, že sme dnes tu, že veríme v Boha v tomto Dieťati, že po tieto dni nachádzame si viac času, aby sme viac na Boha mysleli, viac o ňom rozprávali či spievali.

Proroka Izaiáša, ktorý sa v prvom čítaní ku nám prihovára, voláme “piatym evanjelistom“. Jeho predpovede, ktoré ukazujú na Mesiáša, sú tak jasné a zrozumiteľné, že si ani neuvedomujeme časovú vzdialenosť, že to povedal 700 rokov pred narodením Pána Ježiša. Už vtedy píše o narodení Mesiáša tak, akoby bol sám pri jasliach. „*Lebo chlapec sa nám narodil, daný nám je syn, na jeho pleciach spočíva vláda a volajú ho: obdivuhodný Radca, mocný Boh, večný Otec, Knieža pokoja*“ (Iz 9,5). Už vtedy hovorí o Ježišovi ako o veľkom Svetle, o radosti, ktorú budú poznať tí, čo uveria v neho. Prorok Izaiáš už vtedy hovorí o moci a spravodlivosti, „*horlivosti Pána zástupov*“ (Iz 9,6).

Tieto udalosti pred narodenia Pána Ježiša si pripomíname aj preto, že je správne, keď si my dnes, v túto noc pripomíname a znova prežívame túto historickú udalosť potrebnú pre spásu našich duší tak, ako si to Boh od nás teraz praje. Ježiš je Pánom času. A keď u Boha je neustále teraz, je na nás, aby sme my dnes, v tejto dobe, vo svojom živote si uvedomovali, že práve dnes rozhodujeme o svojej večnosti. V túto posvätnú noc si máme uvedomiť, že Boh sa sklonil k nám, stal sa nám podobným vo všetkom okrem hriechu. Ak by toto nebol Ježiš urobil, žiaden z nás by nebol schopný zmieriť nás s Otcom za naše hriechy. Ježiš prišiel na svet, prijal prirodzenosť človeka, ale ani na chvíľu neprestal byť Bohom. V Dieťaťu uloženom v jasliach preto vidíme Boha. Prišiel na svet, aby nám ukázal cestu a naučil nás, ako si zaslúžiť účasť v Božom kráľovstve. A tak nám prejavil lásku ako brat. Praje si, aby sme mu boli bratmi a sestrami. A keď máme v ňom brata, a ak žijeme tak, ako nám prikázal, stávame sa synmi a dcérami nebeského Otca.

V túto noc sa tešíme z tohto prísľubu. Kristovým narodením sa nám dostáva nádherný prísľub účasti na večnom živote. Vieme, že každé prirovnanie je málo v porovnaní s tým, čo nám pripravil Boh. Na príklade si pripomeňme a prijmime do svojich srdiec veľkosť lásky Pána Ježiša ku každému z nás.

Paul dostal ako vianočný darček od svojho brata auto. Na Štedrý deň, keď prichádzal k autu, videl, ako okolo auta chodí chlapec a obdivuje ho. „To je vaše auto, pane?“ opýtal sa. Paul prikývol. „Môj brat mi ho daroval k Vianociam.“ Chlapca to šokovalo. „To znamená, že váš brat vám ho dal a vás to nestálo vôbec nič? Páni, keby som ja...“ – a na chvíľu sa odmlčal. Paul samozrejme vedel, čo chce chlapec povedať. Aj on by chcel mať takého brata. Ale to, čo ten chlapec povedal, Paula veľmi prekvapilo. „Keby som aj ja,“ pokračoval chlapec, „mohol byť takým bratom.“ Paul s úžasom pozrel na chlapca

a bez dlhého premýšľania sa ho spýtal: „Nechceš sa previesť v mojom aute?“ „Ale áno, s radosťou.“ Po krátkej jazde sa chlapec rozžiarenými očami pozrel na Paula a povedal: „Pane, nemohli by ste ísť popred náš dom?“ Paul sa pousmial. Predpokladal, že vie, čo ten chlapec chce. Chce, aby jeho susedia videli, ako sa vezie domov v krásnom aute. Ale opäť sa zmýlil: „Zastavte, prosím vás, tam, kde sú tie dva schody,“ požiadal ho chlapec. Potom vybehol hore po schodoch. Po malej chvíli Paul počul, že sa vracia, ale nešiel rýchlo. Niesol na rukách svojho malého chromého brata. Posadil ho na najspodnejší schodík, pritisol sa k nemu a ukázal na auto. „Tak, tu je, Buddy. Je to tak, ako som ti povedal hore. Jeho brat mu ho dal k Vianociam, takže ho nestálo ani cent. A jedného dňa ti aj ja kúpim také isté... Potom na vlastné oči uvidíš všetky tie krásne veci vo vianočných výkladoch, o ktorých som ti hovoril.“ Paul vystúpil z auta a posadil chlapca na predné sedadlo. Jeho starší brat si s rozžiarenými očami sadol dozadu a potom sa trojica vydala na nezabudnuteľnú sviatočnú jazdu. V ten Štedrý deň Paul porozumel Ježišovým slovám: „Je požehnaný ten, kto dáva...“ (Z knihy *Slepačia polievka pre dušu*)

Tento príbeh som povedal i napriek tomu, že na druhej strane knihy je napísané, že príbehy z knihy sa nesmú bez súhlasu autora rozširovať. Verím, že v túto noc autor knihy mi to odpustí. Pretože aj on si zaiste uvedomuje to, čo cítime teraz všetci vo svojich srdciach: Ježiš je naším najlepším bratom. On prišiel na svet nielen preto, aby nás poučil o tom, čo máme robiť, čo máme veriť, ako máme žiť, aby sme mohli mať účasť v jeho večnom Kráľovstve, ale on Ježiš – Boh nám ako brat dokázal svoju lásku aj tým, že dobrovoľne zomrel za naše hriechy.

Dnes, keď padáme na kolena pred jasľami, aby sme sa poklonili Dieťaťu, uvedomujeme si veľkosť lásky Boha, ktorú potvrdil nielen slovami, ale aj skutkami. Dnes, keď pozeráme na Dieťa v jasliach, nemôžeme si nepripomenúť, že v takejto biede, v cudzom prostredí, opustený ako posledný zo všetkých, Ježiš zomrel za nás na kríži. Jasle a kríž. Dieťa a muž menom Ježiš. Betlehem a Jeruzalem. To všetko je znamenie lásky. A je správne, keď dnes skutočne, opravdivo a v čistote srdca milujeme Boha.

Po skončení svätej omše sa vrátíme domov. Do teplých bytov. Budeme sa tešiť z darčiekov od svojich najdrahších. Na jedno nech nikto z nás nezabudne: zajtra, o týždeň, o mesiac, po celý rok je Ježiš naším bratom, Spasiteľom a Pánom. Amen.

Nezabudnime vracať sa k Bohu, chváliť ho a oslavovať

Dnes si uvedomiť význam narodenia Pána Ježiša a konkrétnymi skutkami to prejavovať.

Po niekoľkých hodinách odpočinku sa stretávame opäť v kostole pri slávení svätej omše, ktorú prežívame zvlášť radostne. Uvedomujeme si spojitosť medzi jasľami a krížom. V Dieťati vidíme svojho Pána a Boha, Vykupiteľa a Spasiteľa, ktorý prišiel na svet, aby zomrel za naše hriechy. Nevdojak si ani neuvedomujeme, že pri jasliach a pod krížom sa bez rozdielu veku, stavu všetci ocitáme na kolenách. V jednej piesni sa spieva: ...najkrajšia chvíľa v živote je tá na kolenách... Kto verí, že Ježiš Kristus je pravý Boh a človek, necíti svoju polohu tela na kolenách ako svoje ponížovanie. Práve naopak, táto činnosť ho obohacuje. Keď vstávame od jaslí a spod kríža, keď sme sa celí a celkom odovzdali Bohu, v srdci cítime obohatenie, pokoj a radosť.

Na isté Vianoce dnes už muž v rokoch si takto spomína:

„Bolo to na strednej škole. Dostal som sa do krízy viery. Ježiš ma prestal prit'ahovať. V kostole som sa cítil zle. Nudil som sa a chodil som tam už niekoľko týždňov len kvôli rodičom. Tí boli skutočne praktizujúci veriaci. Aj to mi na nich prekážalo. Nerozumel som sám sebe, nepoznával som sa, nevedel som, čo vlastne v živote chcem. V takom rozporení som vošiel do kostola. Nevedel som ani, načo tam idem. Stmievalo sa. Pri betleheme kľáčal muž. Sadol som si do lavice a bezducho som ho sledoval. Nevedel, že ho niekto sleduje. Dlho kľáčal a priam bolo cítiť, že hlboko prežíva modlitbu. Už som chcel odísť, ale zo zvedavosti som chcel vidieť tvár tohto človeka, a preto som v tichu zostal. Po dlhšom čase sa muž postavil a musel prejsť okolo mňa. Keď prišiel ku mne, zastal. Z tváre muža priam žiaril pokoj a radosť. Usmial sa, kývol mi na pozdrav a šiel von. Vtedy som si uvedomil, že mi horí tvár a srdce bije ako pri najväčšom vypätí síl. A vo svojej duši som začal cítiť, čo som už dlhší čas nepoznal: radosť, že som veriaci kresťan. V tej chvíli som sa hádam na celý život rozlúčil s pochybnosťami vo viere. Kto bol ten muž? Bol to môj profesor, ktorého sme my mladí obdivovali.“

O Ježišovi sv. Ján evanjelista ako prvé napísal: „*Na počiatku bolo Slovo a Slovo bolo u Boha a to Slovo bolo Boh*“ (Jn 1,1).

Ján nazýva Ježiša Krista Slovom, grécky “Logos“. Filozofi toho času týmto termínom označovali zrodenie nejakej božskej bytosti z druhej, a to úkonom umu, myslením. Ako ľudská myšlienka je “slovom“ rozumu, akoby jeho výplodom, tak aj druhá božská osoba je “Slovom“, teda plodom prvej božskej osoby. S týmto pojmom sa stretávame už v Starom zákone, aspoň v hlavných črtách. Pôvod všetkej múdrosti je v Bohu. Nemyslí sa tu však na stvorenú, ľudskú múdrosť, ale na nejakú múdrosť vyššiu, lebo sa jej pripisujú také vlastnosti, čo patria alebo čo sa môžu pripisovať Bohu. Nuž, a táto nestvorená večná múdrosť nebola len na začiatku stvoriteľskej Božej činnosti. Večná múdrosť bola od samého počiatku, prv než Boh začal konať navonok, ba podľa viacerých exegetov bolo dôvodom, že sa Boh zjavil v stvorenstve, že začal konať navonok. Tak Jánove slová nám predstavujú naozajstnú osobu: Boha, Ježiša Krista, Slovo Otca. Ján tak vyjadruje tajomstvo vnútorného života Najsvätejšej Trojice. Pravda, nevzal výraz a pojem “slovo“ – “logos“ v tom istom význame, aký mal vo vtedajšej gréckej filozofii, ale dal mu nový vieroučný obsah. Ján nám predstavuje, že nejde tu o božské “bytosti“, ale o osoby v jednej božskej Bytosti.

Kto už bol v Betleheme, spomenie si na mramorovú podlahu, kde sú vyryté slová: „Tu sa z Panny Márie narodil Kristus.“ Toto tajomstvo Božej lásky si pripomíname dnes, keď na kolenách meditujeme nad slovami: „*Et incarnatus est, et homo factus est*“ – „vzal si telo... stal sa človekom.“ Vianoce sú krátke na to, aby sme pochopili tajomstvo narodenia. Pripomíname si, že vtelený Boží Syn stal si do prostriedku dejín ľudstva. Narodením Pána Ježiša sa začala nová éra radosti. Boh prejavil svoju starosť o svoje stvorenie. Boh i napriek hriechu ľudí prišiel na svet, aby vykúpil ľudstvo z hriechu. Vynára sa dnes staronová otázka pre nás: Ako preskúmať nesmiernosť tohoto tajomstva?

Vieme, že už v Starom zákone Boh postupne odкрýva tajomstvo lásky. V predpovediach, tajomných obrazoch, podobenstvách prorokov spoznáva ľudstvo lásku Boha k ľuďom. Slová dávali im nádej, silu, odvahu, aby vytrvali vo vernosti k Bohu. V optimistických slovách prorokov vidíme aj dnes skutočnosť, že predpovedaný musel prísť. „*Mnoho ráz a rozličným spôsobom hovoril kedysi Boh otcom skrze prorokov*“ (Hebr 1,1), pripomína svätopisec a poukazujúc na Pána Ježiša pokračuje: „*V týchto posledných dňoch prehovoril k nám v Synovi, ktorého ustanovil za dediča všetkého a skrze ktorého stvoril aj svet*“ (Hebr 1,2). Ježiš sa stal skutočným človekom.

Stal sa človekom, a pritom bol stále Bohom. Nebol teda akoby z polovice Bohom a z polovice človekom, ale bol stále celý Boh a celý človek.

Pri jasliach si uvedomujeme veľkosť Božej lásky voči nám. V Dieťati vidíme väčšieho od Mojžiša a väčšieho od anjelov. Pri pohľade na Dieťa si uvedomujeme, čo sa stalo pre našu spásu, stalo sa skrze neho. Dnes právom s radosťou v srdci a s vrúcnou vierou vyznávame: „Verím v jedného Pána Ježiša Krista, jednorodeného Syna Božieho, zrodeného z Otca pred všetkými vekmi: Boha z Boha, Svetlo zo Svetla, pravého Boha z Boha pravého, splodeného nie stvoreného... (ktorý) vzal si telo z Panny Márie...“

Dnes si uvedomujeme význam narodenia Pána Ježiša a cítime povinnosť vo svojich srdciach konkrétnymi skutkami to prejavovať. Bolo by to veľmi málo, keby sme sa dnes uspokojili s idylkou betlehemskej maštal'ky. Vianoce nie sú tu preto, aby sme si len zaspievali koledy, pookriali v rodinnom kruhu a zajtra či o týždeň povedali: Dovidenia o rok alebo do veľkonočných sviatkov. Sviatky Narodenia Pána sú darom pre každého z nás. Vieme, že darom sa nepatrí pohrdáť. A tým viac, keď Boh nám dáva svojho Syna ako dar. Pri prijatí daru vieme sa poďakovať, patrične si ho uctiť, úprimne sa z neho tešiť... A toto je memento pre nás počas týchto dní. Boh nie je odkázaný na našu vd'aku. Vieme však, že naša vd'ačnosť Bohu nám prináša nové milosti. Ježiš neprišiel ako človek pre seba na svet. Ďakujme Bohu a odprosujme ho najmä za urážky voči láske. Vieme, že príkaz lásky je najväčší.

Deti, keď pozeráte na Ježiška v jasliach, nezabudnite mu v malej modlitbičke povedať, aby vás požehnal, aby z vás vyrástli ľudia, ktorí budú ho milovať z celého srdca. Poproste aj za svojich rodičov a súrodencov, aby vás mali radi, aby boli zdraví, aby mali prácu a aby u vás doma nikto neurážal Pána Boha slovami a skutkami. Ak budete takto prosiť, Dieťaťatko Ježiš vám to iste splní.

Žiaci a žiačky, Dieťa Ježiš prišlo na svet, aby nás poučilo o tom, čo máme robiť, ako žiť, aby sme prišli do neba. Učiť sa je veľká námaha. Proste však Pána Ježiša, ktorý prisľúbil tým – ktorí ho milujú – Ducha Svätého, ktorý vám pomôže osvojiť si čo najviac vedomostí a lásky potrebnej k vášmu životu. Sľúbte mu, že sa budete chrániť každého zla a hriechu.

Mladí priatelia, slečny a mládenci. Keď pozriete na Dieťa v jasliach, iste si spomeniete na silu, ktorá prúdi vo vašich žilách. Uvedomujete si, že život je krásny, keď môžete niekoho mať radi, keď ste niekým milovaní. Zradená láska veľmi bolí. Moc, moc si proste od Boha v jasliach silu a vytrvalosť v

čistej, pravej a vernej lásky. Skúste popremýšľať, či by Ježišovi neurobilo radosť, keby ste mu ticho v srdci sľúbili, že chcete v čistej láske žiť a vytrvať až po oltár!

Rodičia, vy pri pohľade na Dieťa v jasliach ďakujte za dar svojich detí. Viete, koľko manželov túži byť otcom a matkou, a nikdy nebudú počuť z úst svojho dieťaťa slová: mama, ocko... Nezabudnite, že dieťa je dar od Boha, a preto váš nesúhlas k narodeniu nového dieťaťa je urážkou Boha, ťažký hriech, vražda. Vychovať dieťa je ťažké, namáhavé, ale vychovať dieťa tak, ako si to praje Boh, je požehnaním pre vás v rokoch staroby a raz aj odmenou vo večnosti. V tomto duchu zotrývajte vo vernosti a láske voči sebe.

Starí rodičia, vás Boh obdaril zvláštnym požehnaním, vysokým vekom. Svoju starobu využite na získanie čo najviac milostí, na čo ste v minulých rokoch zabudli alebo podcenili. Dieťa Ježiš vám žehná. Toto Dieťa bude čo nevidieť aj vašim Sudcom. Proste ho, aby ste sa tešili tak ako dnes pri jasliach, keď sa s ním stretnete ako so svojím Bohom Sudcom.

Vás, chorých, zvlášť Ježiš miluje. Boh prišiel zmieriť ľudstvo s Otcom. Dieťa Ježiš vám chce požehnať a dať silu do ťažkých hodín utrpenia, bolesti a nádeje. Pripomínajte si, že Boh vie o vašom utrpení. On posilní i odmení.

Všetkých nás Dieťa Ježiš pozýva všimnúť si to, čo nám prináša: pokoj a lásku.

Kazimierz Wójtowicz (v knihe *Okruchy*, Wroclaw 1992) píše:

Keď Boh stvoril svet, pozval svoje stvorenia na audienciu. Každé zvieratko prijal osobitne a pýtal sa na ich želania. A hneď im ich aj splnil. To sa dozvedeli ľudia a nahnevali sa, že na nich Stvoriteľ zabudol, že ich sa nepýta na ich priania. Na druhý deň prišla delegácia, ktorá tlmočila svoju sťažnosť, aby aj im splnil priania na zemi. Všemohúci im povedal: „A vy ste zabudli, že vaša vlasť nie je zem, ale nebo?“ Hovorí sa, že odvtedy zvieratá majú oči obrátené k zemi a človek svojimi očami pozerá do výšok, do neba.

A my dnes cítime, že toto je skutočne naša povinnosť: pozeráť na Dieťa ako na svojho Pána a Boha.

Pri dnešnej svätej omši si preto zvlášť vyprosujeme od betlehemského Dieťaťa vernosť vo viere, vytrvalosť v láske na celý ďalší život.

Amen.

Byť svedkom Krista

Pripomeňme si význam a potrebu nášho svedectva viery a mravov.

Aj vy zaiste radi si zaspomínate. Počas týchto dní máme na to viac času a príležitostí. V kruhu rodiny syn o svojom zomrelom otcovi povedal: „Spomeňme si, že z úst nášho otca sme nikdy nepočuli urážlivé slovo na Boha i na blížneho.“ To je nádherné svedectvo. Nevesta povie o svojej zomrelej svokre: „Prijala ma od začiatku ako svoju dcéru. Jej viera to neboli len slová, ale skutkami vydávala svedectvo o láske k Bohu i blížnym.“ Keď si dospelý súrodenci spomínali na zomrelého brata, zhodli sa v konštatovaní, že bol to brat s veľkým "B". Iste každý z vás by v tejto chvíli vedel povedať pravdivé a krásne svedectvo o niekom zo svojich drahých, blížnych, známych či priateľov, učiteľa, suseda, ktorí nám boli svedkami viery, lásky či ľudského života.

Áno, mohli by sme hovoriť aj o zlých svedkoch viery, ako napríklad o pohoršení, zvedení či nahovorení na hriech, strachu a zbabelosti pred vyznaním viery, o tom, ako rýchlo vie niekto zobrať druhému dobré meno, pošliapať česť, uraziť, zarmútiť, ohovoriť, odsúdiť či udať...

Dnes, na sviatok prvého mučeníka sv. Štefana, nechceme strácať čas spomínaním na zlé príklady, ale naopak, chceme sa povzbudiť a oduševniť, aby zvíťazilo dobro a láska, aby sme viac zmýšľali pozitívne.

Na túto tému sa raz prihovoriť Pán Ježiš svojim učeníkom slovami: ***„Chráňte sa ľudí, lebo vás vydajú súdom, budú vás bičovať vo svojich synagógach a pre mňa budú vláčiť pred vládarov a kráľov, aby ste vydali svedectvo im aj pohanom“ (Mt 10,17-18).***

Sú to vážne slová. Už pri prvom počutí si uvedomujeme, že ich zrealizovanie si bude vyžadovať veľkú lásku k Bohu i blížnym. Keď ich hovorí Ježiš, dajú sa uskutočniť. Boh nič nežiada, čo by bolo nad sily človeka. Keď žiada viac, dáva aj prísľub odmeny: *„Ale kto vytrvá do konca, bude spasený“ (Mt 10,22).* Pán Ježiš hovorí aj o posile pre tých, ktorí sa rozhodnú splniť jeho vôľu. *„Keď vás vydajú, nestarajte sa, ako a čo budete hovoriť, lebo v tú hodinu vám bude dané, čo máte povedať“ (Mt 10,19).* Pán Ježiš aj vystríha, aby sme zbytočne nedali príčinu k ťažkostiam, keď hovorí:

„*Chráňte sa ľudí*“ (Mt 10,17). Keď sa jedná o vec vážnu, o vieru a mravy, o lásku k Bohu a blížnym, Ježiš žiada, aby sme „vydali svedectvo“ pred tými, čo sú slabej viery, ale aj pred neveriacimi. Aj dnes sú tieto slová časové a aktuálne a je potrebné ich brať vážne. Akákoľvek sentimentalita, precitlivelá dôverčivosť a citové „vnucovanie sa a zaliečanie“ sú škodlivé. Ozdobou kresťana je „mužnosť“. Túto čnosť si zvlášť dnes uvedomujeme pri pohľade na diakona sv. Štefana. Je to dôkaz, že už v prvej Cirkvi sa kládol dôraz na vydanie svedectva. V Novom zákone máme až na 150-tich miestach takéto správy. Keď sa uprázdnilo miesto po Judášovi, apoštoli kladú dôraz na svedectvo tých, čo boli s Ježišom a jeden z nich mal zaujať uprázdnené miesto. Peter vtedy povedal: „*Treba teda, aby sa z týchto mužov, čo boli s nami celý čas, keď medzi nami žil Pán Ježiš, počnúc Jánovým krstom až do dňa, keď bol od nás vzatý, aby sa jeden z nich stal s nami svedkom jeho zmŕtvychvstania*“ (Sk 1,21). Prečo svedkami Ježišovho zmŕtvychvstania? Pretože zmŕtvychvstanie Krista, ktorého boli svedkami, bolo potvrdením všetkých slov a činov, čo Ježiš učil a konal. Tak sa naplnia slová Pána Ježiša: „*Toto evanjelium o kráľovstve sa bude hlásať po celom svete na svedectvo všetkým národom*“ (Mt 24,14). A svedectvo evanjelia, ako vidíme zo života dnešného svätého Štefana, sa nezaobíde u niektorých bez vlastnej smrti. Štefan ako prvý dokazuje vernosť k Ježišovým slovám: „*Pripravila ich o život*“ (Mt 10,21).

Týchto mužov a ženy, ktorí zomreli pri mučení za vieru, voláme mučeníkmi. „Svedectvo“ v gréckom jazyku sa volá „martyr“ a v latinskom „martyr“. Chápeme, že takéto svedectvo, keď človek mučením zomiera za vieru, je posilou od Ducha Svätého. Pán Ježiš to prisľúbil v slovách: „...*už nie vy budete hovoriť, ale Duch vášho Otca bude hovoriť vo vás*“ (Mt 10,20). Pri opise smrti sv. Štefana čítame: „*On, plný Ducha Svätého, uprene sa zahľadel na nebo, uvidel Božiu slávu a Ježiša stáť po pravici Boha...*“ (Sk 7,55) a sv. Lukáš, ktorý opisuje túto udalosť, napíše aj slová modlitby: „*Štefana kameňovali a on sa modlil: „Pane Ježišu, prijmi môjho ducha.“ Potom si kľakol a zvolal veľkým hlasom: „Pane, nezapočítaj im tento hriech.“ A len čo to povedal, zomrel*“ (Sk 7,59 - 60). Druhý vatikánsky koncil vo vieroučnej konštitúcii *Lumen gentium* o Cirkvi hovorí: „Každý laik má byť pred svetom svedkom vzkriesenia a života Pána Ježiša a znamením živého Boha. Všetci spolu a každý podľa svojich možností nech živia svet duchovným ovocím... Slovom, čím je duša v tele, tým nech sú kresťania vo svete“ (LG,38).

Je to pre nás jasná výzva: byť kresťanmi nie iba podľa mena, kedy nám to vyhovuje, ale aj vtedy, keď nás to stojí čas, námahu, obete a snád', keď nás Pán uzná hodných tej milosti, aj pri preliatí našej krvi za vieru v Boha.

Pouvažujme o vyznávaní svojej viery. Ako to pôsobí na dospievajúce dievča, keď vidí svojho otca pravidelne sa modliť. Nie iba matku, ale aj otca. Chlapci sa medzi sebou rozprávajú takto: „U nás keď ideme krájať chlieb, vždy na ňom urobíme križ nožom.“ Druhý: „My sa aspoň pred a po jedle prežehnáme, ale sa aj modlievame.“ Na to ďalší: „U nás sa každý večer modlíme spolu desiatok ruženca.“ A iný poznamenáva, že u nich sa zdraví po katolícky. Povie, že to nič nie je? Nie! Vy to nepoviete, lebo to tiež takto robíte a toto nie je maličkosť. To je nádherné svedectvo. Takým je aj pravidelná účasť na svätej omši, pristupovanie ku sviatostiam, ochota pomôcť, poradiť iným.

V dedine žil postarší muž. Choroby a ťažký život zniesli zo sveta jeho manželku i deti. Zostal sám s podlomeným zdravím. Všetci v dedine ho poznali a mali ho radi. S úctou si spomínali na jeho rodinu, lebo všetci z nich sa k dedinčanom vždy dokázali prihovoriť, pomôcť, pochopiť, poradiť, povzbudiť. Všetci mali vo svojom srdci akési to „vianočné čaro“, ktorému sa nedalo odolať. Na staré dni mohli spomenutým starým mužom všetci opovrhnuť, veď už sa nedokázal ani pekne usmiať, ani plynule prihovoriť... Každý deň počas roka mu z niektorého domu priniesli jedlo a v jeseni a zime aj drevo na kúrenie. Každá rodina sa za ten rok vystriedala. Nikomu neubudlo ani nechýbalo. Chorý muž mohol dôstojne prežiť svoje posledné roky života.

Takéto správanie je prejavom ľudskosti a keď to robíme ako kresťania, je to prejav našej viery. Čo by sme povedali, keby sa nás niekto spýtal na niekoho z rodiny, od susedov, z pracoviska, ktorým sme nepreukázali lásku, neboli pre nich svedkami viery. Dnešný sviatok aj v tejto oblasti je výzvou a oslovením pre nás všetkých. Je potrebné hovoriť o svedectve, ale svedkami aj byť. V opačnom prípade následky budú tragické.

História rozpráva o Frederikovi, kráľovi Sicílie (1194 - 1250), že urobil už vtedy experiment. Chcel zistiť, ktorý jazyk bol prvý na svete. Dal zhromaždiť z celej svojej ríše 50 novorodencov. Každému dieťaťu prideliť opatrovníčku. Mali sa starať o potreby detí, ako je jedlo, teplo a bývanie. Nesmeli však s deťmi rozprávať, prejavovať im svoju lásku a nehu. Hovorí sa, že všetky deti zostali nemé. Nenaučili sa

rozprávať, hrať a ani pracovať. Nevedeli sa tešiť zo života, premýšľať, nevedeli poďakovať... Žiadne z nich sa nedožilo dospelého veku.

Či to nie je pre nás memento aj ohľadom svedectva? Od nás dospelých, rodičov právom žiadajú svedectvo viery, mravov, lásky... Čo keď sa s tým doma deti nestretnú?

Iná poviedka hovorí, že Pán Boh sa raz rozhodol navštíviť zem. Vopred poslal na zem anjela, aby ľudí pripravil na jeho návštevu a aby zistil aktuálne problémy. Keď sa anjel vrátil, zreferoval stav na zemi takto: „Veľa ľudí nemá čo jesť, nemá prácu a vytratilo sa u nich byť svedkom jeden druhému.“ Pán Boh vtedy povedal: „Musím ihneď odísť na zem a naučiť ľudí byť svedkami jeden druhému. Keď budú cítiť svoju povinnosť byť jeden druhému svedkom, že sú jeden za druhého zodpovední, budú mať aj čo jesť, budú mať aj prácu a budú šťastní.“

Uvedomujeme si, že náš život musí byť svedectvom o Ježišovej láske. Nestačia len slová. Nie sme kresťanmi len v kostole. Ak naše okolie nevidí našu vieru mimo kostola, tak to nie je pravá viera. Tým menej nás veriacimi urobí krížik na retiazke, keď naše správanie svedčí o opaku. Svojím správaním máme ukázať, že veríme v Boha. Škoda, že dnes sa už ani nerozpráva o Bohu. Vieme a rozprávame o včerašom televíznom programe, o darčekom, o politike, o športe, ale spomenúť si na Boha ako darcu života, ako priateľa na našich cestách života, ako pomoc, ako ochranu – zabúdame, nevieme a aj nechceme. Keď sa vieme podeliť o Boha so svojimi blíznymi, že im prisľúbime modlitbu, ochotou pomôcť, navštíviť ich, vtedy náš život je milý Bohu. A náš život je naším najväčším šťastím. Dnes svet čaká od nás skutky a slová ako od sv. Petra, ktorý svojim krajanom povedal: „*My sme toho svedkami*“ (Sk 3,15). Koho? Zmŕtvychvstalého Krista. Tak nám to ukazuje aj sv. Štefan, diakon, prvý mučeník. Keď takto pozeráme na dnešný sviatok, tak nik z nás nepovie, prečo Cirkev kazí vianočnú náladu hovorením o násilnej smrti.

Prosme sv. Štefana, aby v nás našiel takých nasledovníkov, aby sme svedectvom viery obohatili svoje okolie a sami získali čo najviac zásluh pre svoje duše.

Amen.

V rodine platia Božie zákony

Prehodnoťme si svoje postavenie, úlohy a povinnosti vo svojej rodine.

Vie si niekto z nás predstaviť rodinu, kde by si každý robil čo chcel? Väčšie deti, ktoré ešte nemajú predstavu o živote, možno o niečom takom snívajú; prišli a odišli by z domu kedykoľvek, stále by počúvali hudbu, hrali futbal... Pravda, doma by muselo byť navarené, upratané, aby mali všetko, na čo si spomenú. Áno, sú také rodiny, kde jeden člen rodiny iných vykorisťuje, uráža, je sebec a egoista. Iste si uvedomujeme, že ak u nás v rodine má vládnuť pokoj, poriadok, aby sme sa doma dobre cítili a radi sa tam vracali, musíme podľa svojich možností, veku a postavenia si v rodine plniť svoje povinnosti. Ak sa stane niečo mimoriadne, chceme vec riešiť pre dobro a v prospech väčšiny.

Jozefovi sa blížil koniec trestu a mal byť z väzenia prepustený. Čím viac sa blížil čas slobody, tým viac premýšľal. Z roka na rok kontakt s rodinou chladol, prestával... Teraz premýšľa, či má vôbec právo vrátiť sa domov. Prijmú ho? Báľ sa negatívnej odpovede. Nechcel sa preto pýtať priamo. Poprosil iba o znamenie. Ak ho prijmú, ak sa môže vrátiť domov, nech na prvý strom pri zákrute vedľa cesty zavesia šatku. Keď pôjde okolo autobusu, bude to znamenie, či môže vystúpiť, alebo nie. Prišiel deň, na ktorý sa roky tešil. Trest si odpykal, zmenu života spoznali spoluväzni i dozorcovia. Sedí pri okne v autobuse, blíži sa k domu, kde sa majú slobodne všetci rozhodnúť, či ho prijmú, alebo nie. Vie, že im spôsobil veľa slz, bolesti a smútku. Oči má upreté na zákrutu, za ktorou je ich záhrada a spomínaný strom. Už ho vidí. Všetky oči v autobuse prekvapene pozerajú na strom. Nie jedna šatka, ale niekoľko desiatok šatiek je uviazaných na strome. Nevydržal a zvolal: „Odpustili mi! Čakajú ma! Môžem ísť domov!“ (K. W. Okruchy Wroclaw 1992, s.131)

Ak je spoločnosť chorá, je možné ju uzdraviť jedine vtedy, keď začneme liečiť naše rodiny. Vieme, že mnohé naše rodiny sú skutočne choré a iné sú ohrozené. Preto zamyslíme sa nad slovami evanjelistu sv. Lukáša: **„Vykonalí všetko podľa Pánovho zákona“ (Lk 2,39).**

Nazaretská rodina, alebo v zmysle dnešnej nedele Svätá rodina, sa navonok ničím mimoriadnym nelíšila od tých ostatných. Jedine Jozef s Máriou vedeli, že Ježiš je Boží Syn. Všetci traja vedeli o zvestovaní anjela Gabriela, len oni vedeli, že Jozef nie je otcom Ježiša. Jozef vedome a dobrovoľne prijal funkciu pestúna, pred verejnosťou úlohu otca, a že Mária bez pričinenia muža počala Ježiša, vo všetkom podobný ľuďom okrem hriechu, dáva sa vychovávať, viesť Jozefovi a Márii. Všetci traja ako Židia zachovávajú a plnia Božie zákony, zúčastňujú sa obradov v synagóge či v chráme. Hoci na Ježiša sa nevzťahuje obrad očistenia, veď je Boží Syn, a jeho matka bola uchránená od dedičného hriechu, predsa ako predpisuje Zákon, plní predpis Zákona, že každá žena, ktorá porodí chlapca, musí na 40-ty deň od jeho narodenia prísť do chrámu a priniesť obeť. Jozef a Mária tak „vykonali všetko podľa Pánovho zákona“ (Lk 2,39). Urobili to na pamiatku záchrany národa, keď dostali slobodu v Egypte v historickú noc.

Pápež Lev XIII. ustanovil svojím brevom *Nominem fugit* zo dňa 14. júna 1892 sviatok Svätej rodiny. Okrem iného napísal: „Rodinný život sa uvoľňuje. Treba ho uzdraviť, preto sa ustanovuje osobitný sviatok, ktorý by katolíckym rodinám pripomínal ich podstatný cieľ. Otcovia sa majú učiť od sv. Jozefa starostlivosti a opatere o svoju domácnosť. Matky majú v Preblahoslavenej Panne Márii vzor vedomosti a skromnosti. Deti zas majú nasledovať poslušnosť Pána Ježiša...“

Nazaretská rodina je nám najmä vzorom náboženského života, kde patrí úcta manželov voči sebe, teda aj manželská nerozlúčnosť, rovnako právo a povinnosť priviesť na svet deti a vychovávať ich. Všetkých, tak rodičov ako aj deti, zaväzuje štvrtý príkaz z Desatora: „Cti svojho otca a svoju matku“. To znamená, že deti svojich rodičov si majú ctíť, milovať, poslúchať, postarať sa v rokoch ich staroby o všetko, čo k takému životu patrí, aby mohli v pokoji zomrieť. Rovnako príkaz zaväzuje rodičov, aby deti dostali v ich láske to, čo im je na úžitok tak pre duše, ako i telá. Teda deti nemôžu svojich rodičov vykorisťovať, vynucovať si to, čo ich duši by mohlo uškodiť. Rodičia musia myslieť na to, že nepravá láska im môže zatemniť rozum, ale i oči, že v nezdravej láske budú vychovávať svoje deti. Či ste už aj vy, rodičia, nepovedali? „Nemali sme my, nech majú aspoň naše deti.“ A sme svedkami toho, že vychovávame náročné pokolenie voči rodičom, spoločnosti, ale nie voči sebe samým. Počujeme od mladých: „Máme na to právo, nik nám nemá čo rozkazovať, veď sme dospelí, to potrebujeme, to musíme mať, to jednoducho chceme...“ A kde sú slová: prosím a ďakujem? Je pravdou, že mnohí rodičia si vychovávajú pre roky svojej staroby tyranov. Z nejdých

úst je počuť: „Nechcem sa dožiť staroby u svojho syna či dcéry!“ Ale sme svedkami i toho, že otec tyranizuje deti svojím nemiernym používaním alkoholu, siláckymi rečami i fyzickým násilím. Sledujeme, že rovnoprávna žena pri prvej ťažkosti vie povedať: „Rozvediem sa!“

Keď si nevieme a nedokážeme počas roka pripomenúť sviatosť manželstva, je potrebné, že aspoň raz do roka si rodina vie sadnúť a prehodnotiť rodinné povinnosti a zväzky. Preto dnes každý dobrý kresťanský manželský pár mal by nahlas znova povedať: „Sľubujem pred všemohúcim Bohom, že (mu, jej) budem (verným manželom, vernou manželkou) a že (ho, ju) nikdy neopustím, ani v šťastí ani v nešťastí, ani v chorobe ani v zdraví, a že (ho, ju) budem milovať a ctiť po všetky dni svojho života.“ Áno, dnes mnohí váhajú so vstupom do manželstva, o čom svedčia štatistiky. Klesá počet uzavretých manželstiev a rastie počet rozvodov, nie tak čo do počtu, ale na počet uzavretých manželstiev. Stúpa počet tých, čo žijú len ako druh a družka, často pre citovú nezrelosť, a teda majú strach uzavrieť manželstvo. Rastie počet tých, čo zostávajú slobodnými a sami si uvedomujú, že Boh ich nestvoril ako muža a ženu pre seba samých, ale muža stvoril pre ženu, a naopak. Boh dal presný cieľ človeku na zemi. Nerešpektovanie, nenaplnenie Božej vôle je pošliapaním Božej lásky k človeku. Je priam rúhaním sa Bohu, keď počujeme, že viac a viac sa ozývajú hlasy za manželstvá medzi mužom a mužom, a medzi ženou a ženou. Keď sa Boh postaví stranou, keď sa prestaneme dívať na dnešný vzor – Svätú rodinu, prestáva sa plniť mravný zákon a dochádza k predávaniu daru, ktorý dal Boh pre niečo iné a nie aby to bolo používané na obchod. Vidíme to dnes v reklame, na rohoch ulíc už i menších miest, otváraním podnikov s erotickou náplňou. Počúvame, že jej to na živobytie nestačí, čo si zarobí v čestnej práci, že ona má vyššie nároky, že dokonca manžel dá súhlas manželke k tejto činnosti, že rodičia mlčia pri hriechu svojej dcéry či syna, že žijú pred uzavretím manželstva spolu s nimi pod jednou strechou. Čo bolo krásne na rodine, to sa špiní. Šliape sa česť a hrdosť sa vytráca. A dobré meno? Vernosť, vraj, patrí minulosti a deti sa dajú vychovať aj bez otca. Keď niekto zalomí rukami a povie “hotová Sodoma a Gomora“ je odstavený, nemoderný, nerozumie dobe či veci. Keď Cirkev pozdvihne hlas na obranu rodiny, duše človeka, je napádaná. Katolícke Poľsko je toho dôkazom, že rodičia zabudli na slová pri uzavieraní sviatosti manželstva: „Ste ochotní s láskou prijať deti ako dar Boží a vychovávať ich podľa Kristovho evanjelia a zákonov jeho Cirkvi?“

Ale už stačí negatívnych pohľadov, aj keď je to všetko, a to je to najhoršie, pravda. Nik nemôže povedať: mne či nám sa to nemôže stať. Stáva sa. A práve preto sviatok Svätej rodiny vo vianočnom čase má svoje opodstatnenie. Je správne, že chceme sa vrátiť k osvedčeným praktikám, nie zastaralým a

nemoderným, ale k tým, ktorým čas, doba, vedecký pokrok neuberajú. Vrátiť sa k modlitbe. Kde sa pravidelne modlí, najlepšie celá rodina, je predpoklad, že skôr sa vyriešia nezhody, napätia, ktoré neobídu ani jednu rodinu. Kto pravidelne pristupuje ku sviatostiam, načerpá síl, ktoré len tieto sviatosti môžu človeku dať, že i v tlakoch, napätiach dokážu vytrvať vo vernosti a láske. Kto sa vie ovládať a je mu cudzie akékoľvek koketovanie, flirty, pohľady, ten nedá príčinu k nevere, rozvodu alebo potratu.

Rodina má právo žiadať aj od štátu konkrétnu pomoc. Ak jej ju štát nezaručuje, je potrebné legálnymi spôsobmi si ich žiadať.

1. Štát má manželstvo chrániť a nie ničiť, rozvádzať. Rozvod je znamením úpadku národa.
2. Život nenarodených má sa hájiť. Kde menej detí prichádza na svet ako tých, čo ich vraždia, je to smrť národa.
3. Štát, ktorý podporuje obchod s láskou, nemožno pokladať za demokratický.
4. Výchova v prvom rade musí byť v rukách rodičov. Škola má len pomáhať pri výchove detí.
5. Lekárom musí ísť o navrátenie zdravia a záchranu života. A nie, aby robili tlak na matku dieťaťa.
6. Rodina má právo na hmotné zabezpečenie. Právo na prácu, byt a sociálne dobrá.
7. Štát musí rešpektovať náboženské cítenie svojich občanov. Môžu si plniť svoje náboženské povinnosti.
8. Právo štátu musí zabezpečovať, že rodina nebude násilne delená. Sloboda cestovania, pobytu...
9. Zákony musia hájiť pozitívne ľudské a mravné hodnoty. Právo na dobré meno, česť...
10. Je povinnosťou štátu, zákonov zabezpečovať svojim občanom duševný i telesný vzrast.

Je smutné, že vieme štátu a tým, čo nás vedú, odpustiť mnohé chyby, tolerovať ich vrtochy a tváriť sa, že sa nič nestalo. V ktorom demokratickom štáte si štátnik môže dovoliť korupciu? Mravné delikty? Podvody? Urážky a zastráňovanie? Veď akí sme my, také sú naše rodiny, aké sú rodiny, také sú dediny a mestá, a aké sú dediny a mestá, taký je aj štát.

Je na nás. Je to v našich rukách, ako bude vyzerat' Slovensko v budúcnosti. Vieme, že nepomôžu nám výhovorky, stenanie, plač. Treba nám ísť aj proti prúdu. Nie tá ryba, čo pláva dole prúdom, je živá.

Kňaza zavolali zaopatrit' známeho podnikateľa. Bola to podľa ich slov "veriaci rodina". Prítomných bolo viac ako dvadsať. Keď kňaz pozdvihol hostiu a povedal: „Hľa, Baránok Boží...“, nik si nepokľakol, nesklonil hlavu, nepoložil ruku na srdce... Zomierajúci mal v živote čas na všetko, ale na modlitbu, sviatosti a kostol nie! Pohreb si priali bez svätej omše.

Iný príklad: Je radosť byť na pohrebe, kde celá rodina sa nahlas modlí, spieva a všetci pristupujú k prijímaniu. Tí nemusia hovoriť, že sú "veriaci rodina".

V našich rodinách si nemôžeme dovoliť, aby sme robili, čo chceme. My ani nechceme. Preto sa obraciame o pomoc ku Svätej rodine: Ježišovi, Márii a Jozefovi o milosti.

Amen.

Nový rok, Slávnosť Panny Márie Bohorodičky "B"

Lk 2,16-21

Nový rok – neopakovateľná možnosť znova začať

Využiť možnosť intenzívnejšie začať prežívať svoju vieru.

Koľkým ste dnes pri príležitosti Nového roka (0000!) popriali a koľkí vám? Čo tvorilo obsah prání? Iste to, čo si najviac ceníte, po čom túžite. Prajeme to, čo pokladáme za hodnotné, Bohu milé, osožné pre dušu.

Keď posielal sv. Ignác Františka Xaverského ako misionára, povedal mu: „Choď a zapáľ všetko!“ Zaiste toto pranie je veľké. Dnes v prvý deň nového roka, hneď na úvod prvej homílie chcem vám popriať: „Choďte a zapáľte aspoň niekoľkých vierou, nádejou a láskou! Zapáľujte svojimi horiacimi srdcami.“

Keď niekoho z drahých vyprevádzame na cestu, stalo sa zvykom, že mu prajeme šťastný návrat, čo najlepšie splnenie toho, čo si predsavzal a tešíme sa na opätovné stretnutie.

Evanjelista sv. Lukáš o pastieroch, ktorí sa prišli ako prví pokloniť Pánu Ježišovi v Betleheme, napísal tieto slová: „***Pastieri sa poponáhľali do Betlehema a našli Máriu a Jozefa i dieťa uložené v jasliach. Keď ich videli, vyrozprávali, čo im bolo povedané o tomto dieťati***“ (Lk 1,16).

Prvý deň Nového roka alebo 1. január v Cirkvi slávime prikázaný sviatok Bohorodičky Panny Márie. Panne Márii sa neklaníme, ale preukazujeme jej svoju úctu a lásku, a taktiež Pannu Máriu si volíme za ochrankyňu a sprievodkyňu života. Tak aj dnes sa k Panne Márii obraciame s láskou.

V evanjeliu vidíme Pannu Máriu, ktorá zachováva všetko, čo počuje a zažije vo svojom srdci a uvažuje o tom. Túto činnosť Panny Márie nechápeme ako rezignáciu, práve naopak. Túto jej činnosť Jean Gitton nazval významnou činnosťou Panny Márie Mysliteľky. Mária je tak pre celú Cirkev nevyčerpatelným zdrojom spomienok a svedectva. Ona má hlbokú vnútornú vedu o udalostiach a slávnostiach, ktoré si budeme aj v tomto roku pripomínať a rozoberať. Veľkou pomôckou je pri rozjímaní nad životom Pána Ježiša a Panny Márie je modlitba ruženca. Je dobré sa na udalosti pozeráť jej očami, rozmýšľať jej srdcom, ak chceme im porozumieť v hĺbke svojej duše. Tu je koreň aj kultu Srdca Panny Márie, a to nie je nič sentimentálne.

Panna Mária ako Božia Rodička je aj Matkou pokoja. Ved' práve preto prišiel na svet Boží Syn, Ježiš Kristus ako Spasiteľ sveta, aby priniesol do našich srdiec pokoj. Už prorok Izaiáš ho nazýva Kniežaťom pokoja. „*Bude nazvaný: Zázračný radca, Boh mocný, Otec večný, Knieža pokoja*“ (Iz 9,5). Nie je to len symbol, že sa Ježiš narodil v chudobe a bol položený do jasiel'. Prišiel pre všetkých ľudí a vieme, že tam kde bude chýbať pokoj, tam bude chýbať aj láska a tam bude bieda a chudoba. Tak to sledujeme už pri speve na betlehemských nivách, ale Ježiš – Knieža pokoja, chce dať všetkým to najcennejšie: svoj pokoj. Pannu Máriu celú Duch Svätý naplnil pokojom. Vidíme to nielen pri zvestovaní v Nazarete, kde premýšľa a uvažuje o posolstve s pokojom v srdci, ale vidíme pokoj Panny Márie tak pri narodení v Betleheme, i vtedy, keď musí utiecť z Jozefom a Dieťaťom do Egypta a cez celý jej život, teda aj pod krížom. Ved' z iných miest vieme, že prvé slová, ktoré Ježiš povedal apoštolom po svojom zmŕtvychvstaní, sú o pokoji: „*Pokoj vám*“ (Jn 20,19)!

Pastieri, ktorí ako prví prichádzajú sa pokloniť Bohu v Dieťati, sú nazvaní „ľuďmi pokoja“: „*A na zemi pokoj ľuďom dobrej vôle*“ (Lk 2,14). To už nemožno povedať o Herodesovi a jeho okolí.

Ak pápež Benedikt XV. na začiatku prvej svetovej vojny dal vsunúť do Litánií loretánskych privlastok Panne Márii "Kráľovná pokoja" a prosbu: „oroduj za nás,“ chcel týmto spôsobom poukázať na opak toho, čo ľudia prežívajú, keď neplnia Božiu vôľu. Svet potrebuje pokoj. Pravý pokoj môže dať jedine Boh. Ježiš, ktorý prijal našu prirodzenosť, nás na život v pokoji pripravoval. Spomeňme si na jeho Veľkňazskú modlitbu vo večeradle. Modlí sa za pokoj v našich srdciach. Je to memento pre každého z nás. Nielen pre tých, čo majú v rukách moc a rozhodujú o súčasnom a budúcom stave ľudstva. Všetci sme oslovení modliť sa za pokoj vo svete. Veľkým príhovorom u Boha je práve Panna Mária, z ktorej si Boží Syn vzal telo. Slávnosť Bohorodičky je mementom, aby svet si pripomenul význam pokoja vo svete, a to aj na jej príhovor.

Jej príhovor už zachránil mnohé duše od pekla, od utrpenia na zemi, ale aj iné mementá môžeme si pripomenúť.

Rok pred koncom druhej svetovej vojny spojenci nazvali Rím otvoreným mestom. Urobili to preto, aby sa zachránilo ničenie množstva kultúrnych pamiatok. Proti tomu namietala časť velenia nemeckej armády a niektorých ďalších armád. Mestu hrozila katastrofa. Nebral sa ohľad na kultúrne a umelecké pamiatky. Vtedy pápež Pius XII., vidiac situáciu, obrátil sa na Rimanov, aby prosili Pannu Máriu o ochranu a zachovanie pokoja. Pred milostivým obrazom Panny Márie v kostole sv. Ignáca začali sa modliť. Pred obrazom sa vystriedal skoro celý Rím. Znalci situácie hovorili, že Panna Mária si našla spolupracovníkov, za pomoci ktorých situácie sa riešili tak, že mesto nebolo zničené, neboli vyhodené do povetria podmínované miesta. A to sa stalo v posledný deň novény k Panne Márii 14. júna 1944.

Keď si pripomíname význam sviatku Bohorodičky Panny Márie a pokoj vo svete, nemôžeme obísť sv. Františka z Assisi, syna bohatého kupca Pietra Bernardone, ktorý vo svojej dobe tiež sa postaral o pokoj. Vieme, že najprv sa ako rytier zúčastnil vojnového ťaženia, ale iste na zásah Boží a preto, že bol otvorený Božej milosti, stal sa poslom pokoja. On je aj autorom modlitby ku Matke, Kráľovnej pokoja.

Sme svedkami, že Boh si praje naše modlitby a prosby o pokoj. Že je to vec časová, hovorí aj fakt, že pápež Pavol VI. vyzval veriacich i svet, aby prvý deň každého nového roka bol dňom modlitieb za pokoj. Tak od roku 1968 v dnešný deň svet a najmä veriaci prosia o dar pokoja. Iste až vo večnosti spoznáme, že táto činnosť nebola zbytočná. Ale už dnes môžeme povedať, že zabránila mnohým vojnovým konfliktom, predišlo sa nejednému zbytočnému krviprelievaniu.

Ešte pred druhou svetovou vojnou Foerster napísal: „Všetko, čo ľudia dnes proti vojne hovoria, píšu, je slabé. Pretože vojna to sme my sami... tribunály... konflikty... Keď sledujeme veci a udalosti okolo seba, vidíme pýchu, konflikty, napätie, nenávisť, zlobu...“ Ak má zavládnuť pokoj vo svete, musí najprv zvíťaziť pokoj v našich mysliach, srdciach, slovách, vzťahoch, rodine, obci a meste i národe. Je to možné! Keby to tak nebolo, bol by to žiadal od nás Boh? A Boh nám dal ešte za vzor a orodovníčku Pannu Máriu Bohorodičku. Boh si praje, aby sa mohol narodiť už nie v jasliach v Betleheme, ale v našich srdciach. Mojom, tvojom, našich!

Ježiš priniesol posolstvo pokoja. To posolstvo je pre naše srdcia. Chápeme to v duchu slov sv. Augustína: „Stvoril si ma, Bože, pre seba a nespokojné je srdce moje, kým nespočinie v tebe!“ Inými slovami to chápeme takto: Ako ryba je stvorená do vody, tak človek má žiť v pokoji. Teda nesmieme to odkladať až na cintorín. Je pravdou, že sa tam za zomrelých modlíme: „Odpočinutie večné, daj im, Pane, a svetlo večné nech im svieti. Nech odpočívajú v pokoji!“ Táto prosba je správna. Je rovnako správne, aby sme v pokoji prežívali svoj život na zemi na oslavu Boha. Tu je náš čas vydať svedectvo pokoja našich srdc. Pokiaľ v našich srdciach nebude Kristov pokoj, tak ako bol v srdci Bohorodičky Panny Márie, neplníme vôľu Božiu. Slová apoštola sv. Pavla poznáme: „*On je náš pokoj! On z oboch urobil jedno a vo svojom tele zbúral medzi nimi múr rozdelenia, nepriateľstvo, tým, že zrušil zákon prikázaní, spočívajúci v nariadeniach, aby v sebe z tých dvoch vytvoril jedného nového človeka, a nastolil pokoj*“ (Ef 2,14-15).

K pokoji s Bohom a ľuďmi nás vyzýva i Duch Svätý v liste Rimanom: „*A tak ospravedlnení z viery, žijeme v pokoji s Bohom skrze nášho Pána Ježiša Krista... A nádej nezahanbuje, lebo Božia láska je rozliata v našich srdciach skrze Ducha Svätého, ktorého sme dostali*“ (Rim 5,1.5).

Dnes je to vec svedomia, aby sme odstránili každý nepokoj, tak v sebe ako aj zo svojho okolia. Pokoj Kristov potom zavládne medzi nami a v nás.

Sv. Ignác povedal sv. Františkovi Xaverskému: „Chod' a zapáľ všetko!“ Zaiste toto pranie je veľké. Dnes v prvý deň nového roka aj na záver prvej homílie chcem vám popriať: „Chod'te a zapáľte aspoň niekoľkých vierou, nádejou a láskou! Zapáľujte svojimi horiacimi srdcami.“

Amen.

Krst je životný program

Pripomenúť si, že sviatosť krstu, ktorú sme prijali, nás zaväzuje po celý život.

Rád by som vám na úvod položil niekoľko otázok: Viete, v ktorom kostole ste prijali sviatosť krstu? Iste viete deň svojho narodenia. Viete však aj deň svojho krstu? V deň narodenia si zaiste nájdete čas na malú spomienku a možno i malú slávnosť v kruhu najdrahších. Spomenuli ste si už aspoň krátkou modlitbou, keď už nie pristúpením ku sviatostiam alebo návštevou kostola, kde ste prijali krst, na veľkú udalosť, keď ste sa stali synom či dcérou nebeského Otca? Ako často si pripomínate význam sviatosti krstu? Kedy ste sa naposledy pomodlili za rodičov, krstných rodičov, kňaza, ktorý vás pokrstil? Že ste si takéto a podobné otázky ešte v živote nepoložili, nie je len vaša vina. Dnes je príležitosť sa nad týmito a iste i ďalšími otázkami zamyslieť a pouvažovať.

Prvá nedeľa v Cezročnom období nám pripomína krst Pána Ježiša. Je to vážna chvíľa, keď si máme pripomenúť, že sviatosť krstu, ktorú sme prijali väčšina ako deti hneď po narodení, že záväzok krstu máme na celý život.

Boh Otec pri krste Pána Ježiša povedal: „*Ty si môj milovaný Syn, v tebe mám zaľúbenie*“ (Mk 1,11).

Krst v Jordáne bol dôležitým medzníkom v živote Pána Ježiša. Môže sa aj dnes niekto diviť tomu, prečo sa Pán Ježiš dal pokrstiť Jánovi. Niekto môže poukazovať, že keď sa dal Pán Ježiš pokrstiť, že sa tým stáva menším od Jána Krstiteľa. Je potrebné poukázať na fakt, že Pán Ježiš prijatím krstu dal nám príklad pokory a poslušnosti, keď ako Boží Syn postavil sa do radu hriešnikov, aby niesol naše hriechy. Sv. Cyril Jeruzalemský o Ježišovom krste hovorí: „Posvätil krst, aby sme sa i my krstom stali hodnými spásy, pre svoje spojenie s ním.“ Jánovi Krstiteľovi, ktorý sa zdráhal ho pokrstiť, povedal: „*Len to nechaj, lebo sa patrí, aby sme splnili všetko, čo je spravodlivé*“ (Mt 3,15). Ježiš nepotreboval odpustenie svojich hriechov, pretože bol Svätý Boh. Krstom Pána Ježiša sa začala jeho verejná misijná činnosť, naplňa sa jeho poslanie od Otca a stáva sa záchrancom pre tých, ktorých nazve bratmi a sestrami. To, že Pán Ježiš prijal krst, je veľkým

povzbudením pre našu vieru, pretože krstom dochádza u nás k najväčšej zmene života; krstom sa nám otvára nebo, ktoré bolo hriechom prarodičov zatvorené. Prijatím krstu Ježiš vyjadruje, že chce vždy plniť vôľu Boha Otca, ako to neskoršie povie žene pohanke pri Jakubovej studni: „*Mojím pokrmom je plniť vôľu toho, ktorý ma poslal, a dokončiť jeho dielo*“ (Jn 4,34). Ježiš neprijíma krst od Jána ako príkaz, rozkaz alebo z donútenia, ale z lásky, pretože stal sa nám podobný vo všetkom okrem hriechu, a predsa prijal na seba všetky hriechy ľudí. Ježišove správanie, že prijal krst pokánia, sa Otcovi páči a vyjadril to slovami: „*Ty si môj milovaný Syn, v tebe mám zaľúbenie*“ (Mk 1,11).

Krst Pána Ježiša prináša nové svetlo do učenia viery, a tak aj náš krst začíname chápať ako začiatok nového života.

Mnoho kresťanov si ešte ani dnes neváža význam sviatosti krstu. Môžeme povedať, že sa stretávame s nesprávnym zmýšľaním o sviatosti krstu. Áno, väčšina tých, čo prichádzajú žiadať o krst svojich detí, berie to ako zvyk, tradíciu, ale cítia aj to, že je potrebný pre jeho spásu, hoci často oni sami nepraktizujú záväzky krstu. Napríklad nie sú v kostole sobášení, od prijatia sviatosti birmovania si neplnia povinnosti, ako sú nedeľná účasť na svätej omši, aspoň raz do roka prijať sviatosti zmierenia a Eucharistie, pravidelná modlitba a život podľa viery. Áno, dochádza aj k napätiam, či dieťa pokrstiť. Za dieťa nesú zodpovednosť rodičia (kán.864) tak pred svetským zákonom, ako aj pred cirkevným. Zákonník Cirkvi CIC Kódex kánonického práva hovorí: „Priať krst je schopný každý človek a jedine človek, ktorý ešte nie je pokrstený.“ Teda kto už prijal krst platne, nemôže byť znova pokrstený. „Krst, brána sviatosti – to znamená, že pred krstom nemôžeme prijať inú sviatosť, je nevyhnutný na spásu, skutočne alebo v túžbe, ktorým sa ľudia oslobodzujú od hriechov, preporodujú sa na Božie deti a nezmazateľným znakom pripodobnení Kristovi sa včleňujú do Cirkvi, sa platne udeľuje iba krstením vodou s náležitou formou“ (kán. 849). Krstu má predchádzať náležitá príprava. U dospelého, ktorý má úmysel prijať krst, má byť prijatý do katechumenátu, kde sa mu venuje náležitá príprava podľa noriem Konferencie biskupov. Keď má byť pokrstené dieťa, rodičia a krstní rodičia majú byť rovnako poučení o význame sviatosti a o záväzkoch, ktoré s ňou súvisia. Krstí sa buď ponorením, alebo poliatím vodou, ktorá okrem nevyhnutných prípadov má byť požehnaná podľa predpisov. Pri krste dostáva dieťa meno, ktoré má zodpovedať kresťanskému zmýšľaniu. Odporúča sa spravidla krstiť v nedeľu, ak je to možné na Veľkonočnú nedeľu. Krstiť sa má spravidla vo vlastnom farskom kostole, ak tomu nič vážne neprekáža. Okrem nevyhnutných prípadov nemá sa krst udeľovať v súkromných domoch. Miestny ordinár môže z vážneho dôvodu dovoliť výnimku.

Riadnym vysluhovateľom je biskup, kňaz a diakon, iba v nevyhnutnom prípade každý človek, keď má náležitý úmysel. Každý veriaci má mať vedomosti o správnom spôsobe krstenia. Nad štrnásť rokov mal by krstiť diecézny biskup. Dospelý človek pred prijatím krstu má prejaviť vôľu prijať krst, má byť dostačujúco poučený o pravdách viery, kresťanských povinnostiach, má sa za určitý čas osvedčiť v kresťanskom živote a pred krstom má sa mu aj pripomenúť, aby oľutoval svoje hriechy. Dospelý po prijatí krstu, ak neprekáža vážny dôvod, má prijať birmovanie a pristúpiť k prijímaniu.

Rodičia po narodení dieťaťa majú sa postarať, aby v prvých týždňoch dieťa bolo pokrstené. V nebezpečenstve smrti dieťa má sa bezodkladne pokrstiť. A to aj vtedy, keď rodičia aj nekatolíci nesúhlasia (porov. kán. 868, § 2). Aby sa dieťa pokrstilo, vyžaduje sa, aby aspoň jeden rodič, alebo ten čo ich zastupuje, s krstom súhlasil. Má byť zaručená výchova v náboženskom duchu. Ak to nie je zaručené, môže sa krst oddialiť, pričom sa rodičom dôvod vysvetlí. Pri pochybnosti krstu sa udelí krst podmiennečne, pravda, po náležitom zisťovaní. Pri pokrstených v nekatolíckych spoločenstvách netreba podmiennečne krstiť, ak sa krst vyslúžil v zhode s učením Cirkvi. Krstného rodiča, môže to byť muž alebo žena, prípadne muž a žena, si určí sám krstenec alebo jeho rodičia, prípadne ich zástupca. Krstný rodič musí mať viac ako šesťnásť rokov, ak nie je stanovené ináč, aby bol katolík, pobirmovaný, aby nebol postihnutý nijakým kánonickým trestom, nesmie byť otcom alebo matkou krstenca a keď patrí do nekatolíckej cirkvi, má byť spolu s jedným katolíckym krstným rodičom a to iba ako svedok krstu.

Tieto údaje mal by kresťan katolík poznať. Okrem poznania je potrebné, aby aktívne žil svoju vieru.

Spomínam si na muža, ktorý častejšie sa modlieval pri krstiteľnici. Keď sme sa viac spoznali, povedal mi dôvod. Pred dvadsiatimi rokmi pod vplyvom prostredia a doby ochladla jeho viera. Chýbal mu živý kontakt s Cirkvou. Vtedy sa stretol s ľuďmi, ktorí mu preukazovali pozornosť, úctu i lásku. Keď sa dozvedel, že sú to Svedkovia Jehovovi, hoci o nich kde-čo počul, neprekážalo mu to. Stretával sa s nimi, navštevovali ho, čítal ich knihy a časopisy, rozprávali sa o aktuálnych témach a rozoberali ich v duchu Biblie. Keď ho oslovili, aby sa vysporiadal s Katolíckou cirkvou, cítil niečo vo svojom vnútri, čo mu v tom bránilo. Nejaký čas s tým odkladal. Až raz mu jeden z nich napísal list, mal ho iba podpísať a odoslať na faru, kde bol v matrike pokrstených zapísaný. Tri dni nosil list so sebou. Nie a

nie ho podpísať. Aj keď sa medzi novými priateľmi cítil dobre, nemohol... čosi mu bránilo v podpísaní listu. Vtedy, bolo to v sobotu predpoludním, vošiel do kostola. Bol práve krst. Po rokoch si vypočul celý obrad. Prežíval každé gesto, každé slovo. Vtedy dostal silu, že vytiahol list a po krste všetko vyrozprával kňazovi. Ten, hoci mal ďalšie povinnosti, venoval mu dlhý čas. V to dopoludnie začal sa v jeho živote nový život. Začal viac chápať a žiť sviatosť krstu. Po dlhých ťažkostiach nadobudol pokoj od tých, ktorí chceli ho získať na svoju stranu. Našiel pokoj aj vo svojom srdci.

Gregor Naziánsky nám pripomína: „Krst je najkrajší a najveľkolepejší Boží dar. Voláme ho: dar, milosť, svetlo, rúcho neporušiteľnosti, kúpeľ znovuzrodenia, čo znamená: *dar* je darovaný i tomu, kto sám nič nedal. *Milosť* je daná i dlžníkovi. *Ponorenie* - hriech je ponorený vo vode. *Pomazanie* je úrad kráľovský, prorocký a kňazský. *Svetlo* je vyžarovanie Kristovho svetla. *Rúcho* zakrýva hanbu. *Kúpeľ* je očista.“

Uvedomujeme si, že dnes oprávnené máme radosť z toho, že Pán Ježiš prijal krst v rieke Jordán od Jána Krstiteľa.

A Ježiš od nás právom čaká, aby sme si dali jasné, presvedčivé a pravdivé odpovede na náš vzťah ku krstu, naše povinnosti vyplývajúce zo sviatosti krstu a vzbudili si túžbu žiť z tohto daru tu na zemi a raz za verné plnenie povinnosti, aby sme mohli získať korunu večného života.

Amen.

Druhá nedeľa “B”

Jn 1,35-42

Povolanie kresťana

Kresťan si má svoje povolanie chrániť i rozvíjať, teda vydávať svedectvo o svojom vzťahu ku Kristovi.

Nestalo sa aj vám, že ste sa v niekom sklamali? Zaiste. Ale máme aj opačné skúsenosti. O niekom sme pod vplyvom nesprávnych a falošných informácií mali mylný úsudok a stačilo jedno stretnutie s tým človekom, alebo iné svedectvo – a všetko sa zmenilo.

Pred týždňom takto zmenil svoj názor na jedného z vysoko postavených činiteľov muž po televíznej relácii, kde moderátorka

nedôstojným spôsobom sa rozprávala s mužom, o ktorom zámerne mnohí rozprávajú len to najhoršie. Muž hovorí: „Keď som sledoval útoky redaktorky na neho a jeho pokojný tón hlasu, zlomilo sa vo mne to, čo nedokázali predtým iní a ani ja sám.“ A pokračuje: „Keď som počúval, ako staršia žena, údajne veriaci, rovnako útočila na tohto muža a on s pokojom rozprával, že je veriaci, že tak bol aj vychovaný, že je pravdou, že určitý čas bol aj v strane, ale už roky jeho presvedčenie je iné, spoznal som nového človeka, jeho charakter, silu lásky k ľuďom.“ (redaktorka E. Vincoureková, TV Markíza, prezident M. Kováč, I/97)

Ján evanjelista rozpráva o udalosti, ktorá sa odohrala pri Jordáne, kde Ján Krstiteľ krstil. „Ján stál s dvoma zo svojich učeníkov. Keď videl Ježiša ísť okolo, povedal: **„Hľa, Boží baránok“ (Jn 1,36).** A Ján evanjelista poznamenáva: **„Tí dvaja učeníci počuli, čo hovorí, a išli za Ježišom“ (Jn 1,37).**

Udalosť sa odohrala hneď po krste Pána Ježiša, skôr ako začal Ježiš svoju misiu. Vtedy dochádza k prvým povolaniam. Tí dvaja po slovách „Baránok Boží“ hneď opustili svojho učiteľa Jána. Predstavenie Baránka Božieho má hlboký teologický zmysel. Tak ako krv veľkonočného baránka v tú noc, keď vyvolený národ dostal slobodu v Egypte, zachránila prvorodených zo Židov, tak predpovede prorokov o Mesiášovi hovoria o vykúpení jeho krvou. Pod vplyvom týchto slov išli za Ježišom. Bol to moment. Chvíľa. Neuvedomovali si, že je to najväčšia zmena v ich živote. Chvíľa, ktorá celkom zmení ich život nielen k Bohu, ale aj k nim samým i okoliu. Ježiš sa ich spýta: „Čo hľadáte“ (Jn 1,38)? Otázka na mieste, ale vtedy na ňu ešte nevedeli dať odpoveď. A tu odznela historická veta, ktorú často až do konca čias si kladú ľudia hľadájúci zmysel, cieľ a poslanie svojho života. „Oni mu povedali: „Rabbi - čo v preklade znamená: Učiteľ -, kde bývaš“ (Jn 1,38)? Predstavujú tých ľudí, ktorí uvažujú, premýšľajú, vidia veci, sledujú udalosti, ale nechápu. A vtedy dochádza k podobnej udalosti, že dostane sa im akéhosi pozvania, ktorému hneď nerozumejú, ale keď ho prijmú, zmení ich život, odstráni otázniky. Ježiš tým dvom učeníkom povedal: „Podťe a uvidíte!“ Šli teda, videli, kde býva, a zostali v ten deň u neho. Boli asi štyri hodiny popoludní“ (Jn 1,39). Je to mocný zážitok. Jeden z nich je sám apoštol Ján, ktorý sa zo skromnosti v evanjeliu nepredstavuje menom, ale presne po viac ako sedemdesiatich rokoch pamätá, že „boli asi štyri hodiny popoludní“. Druhý učeník má rovnako mocný zážitok, že hneď vyhľadá brata Šimona Petra a informuje ho: „Našli sme Mesiáša“ (Jn 1,41). Predstaví brata Šimona

Ježišovi. „*Ježiš sa naňho zabl'adel a povedal: Ty si Šimon, syn Jánov, ale budeš sa volať Kéfas,*“ čo v preklade znamená Peter (Jn 1,42). Mesiášovi teda Šimon Peter nebol neznámy. A čo viac, toto stretnutie necháva zmenu u Petra nielen na mene, ale rovnako v celom jeho ďalšom živote. Peter dostane od Ježiša primát, stane sa prvým z učeníkov.

Máme svoje životné plány, sny, predsavzatia a nie je zriedkavé, že jedno stretnutie, jedna udalosť ich zmení. V našom živote došlo už k mnohým stretnutiam a zmenám. Nemusíme snívať, čo by bolo, keby sme sa neboli stretli, nebolo by manželstva, kde by sme bývali, čo by bolo...? Realita je dnes taká, aká je. Aj s Ježišom sme sa už mnoho ráz stretli. Iste vieme povedať, že stretnutia s ním zmenili náš život. Koľkokrát to bolo?! Potom sme dlho prežívali pokoj, radosť, ale aj vážne chvíle. Zobudili sme sa po hriechu, nevere, spoznali sme nezmysel dovtedy žitého života.

Nezáleží na tom, aké bolo naše prvé stretnutie s Ježišom, aké boli tie ostatné, ale jedno si dnes máme a musíme uvedomiť: aj dnes Ježiš nás oslovuje a pozýva za sebou. Počúvajte jeho hlas v tichu svojej duše. On nemlčí. On hovorí a často, ale my sa zdráhame ho počuť. On nás pozýva za sebou. Oslovuje nás, aby sme radikálne zmenili postoj k hriechu, či už vo vzťahu k sebe, k Bohu, k blížnemu, alebo k veciam a udalostiam. Alebo nás vyzýva, aby sme neklesali do malomyselnosti, neupadali do pesimizmu, nepoddávali sa strachu, nezúfali si... aby sme zintenzívnili svoj vzťah k hodnotám, na ktoré on poukazuje a ktoré sú neodmysliteľné pre našu spásu. Nehovorí snád práve mne, aby som viac venoval času modlitbe, duchovným veciam, svojej duši, venoval sa rodine, rodičom, deťom?

Toto oslovenie je vlastne volanie Ježiša, aby sme žili svoje krstné povolanie. Pri krste sme boli pozvaní žiť s Bohom, pracovať na spáse svojej duše, zveľaďovať tento svet a to všetko podľa talentu, nadania, síl a iných schopností, ktoré sme dostali od Boha. Boh si nás volá, aby sme počúvali hlas jeho Syna a nášho brata Ježiša. Tak ako mladý Samuel, keď posluhoval Héliemu a trikrát počuje volanie. Nevie, kto ho volá. Myslí, že je to Héli. Ten po treťom volaní pochopí, že chlapca volá Pán, preto mu povie: „*Chod' spať a ak ťa znova bude volať, povedz: „Hovor, Pane, tvoj sluha počúva*“ (1 Sam 3,9). Héli sa nemýlil. Chlapca Samuela aj po štvrtýkrát Boh oslovil, načo mu Samuel povedal: „*Hovor, tvoj sluha počúva*“ (1 Sam 3,10). A z dejín vyvoleného národa poznáme, ako si Boh poslužil Samuelom. Veď on viedol a spravoval vyvolený národ a na konci svojho života pomazal za kráľov najprv kráľa Šaula a keď sa ten spreneveril Bohu, aj kráľa Dávida.

Boh hovorí aj dnes. Do dnešného dňa sme mohli viesť vcelku život milý Bohu. Aj nás dnes oslovuje hlas: „*Hľa, Boží Baránok*“ (Jn 1,36). Je to dnes

memento, možno rozpačitý krok, neistá myšlienka. Čo od nás chce Boh? Je potrebné, aby sme aj napriek tomu vykročili za Ježišom ako tí dvaja učenici. Je potrebné si uvedomiť, že sme na tom lepšie ako oni. Ježiš je náš Boh a Pán a on sám sa postará o našu bezpečnosť. Je však na nás, aby sme urobili všetko, čo si Boh od nás právom žiada, čo právom od nás vyžaduje a očakáva. Dnes nie je čas a ani príležitosť sa vyhovárať: neskôr. Je potrebné z našej strany prosieť o silu vydať sa na novú cestu za Ježišom. Vytrvať v tom, čo sme už s Ježišom začali. Máme prosieť o nové milosti, svetlo Ducha Svätého, silu vytrvať v konaní dobra až do konca. Žena Samaritánka zmenila život po stretnutí s Ježišom. Dokázal to aj mýtnik Lévi. Stretnutie s Ježišom zmenilo i Máriu Magdalénu. Na Ježišove oslovenie dokázali správne odpovedať apoštoli, iní učenici... A my by sme to nedokázali? Vlastnými silami a po skúsenostiach, že sme mnohokrát zradili, zišli z cesty, ostali stáť, bolo by to až nemožné, ale s jeho milosťami a z lásky k nemu iste urobíme nový a ďalší krok.

Byť kresťanom v dnešnej dobe vyžaduje mnoho síl, odvahy či nadšenia. Je správne, keď svoje kresťanstvo vyznávame nielen slovami, ale predovšetkým svojimi skutkami.

Svätý Anton, opát a pustovník, to nemal o nič ľahšie. Mnohí uňho hľadali radu a pomoc. Svätý Atanáz napísal jeho životopis, čo malo veľký vplyv na rozšírenie mníšstva a na kresťanskú askézu. Predtým však aj on ako mladý muž, mal okolo 20 rokov, keď počul v kázni Ježišove slová: „Ak chceš byť dokonalý, choď, predaj, čo máš a budeš mať poklad v nebi“ (Mt 19,21), musel sa rozhodnúť. Dokázal to. Postaral sa o zaopatrenie svojej sestry a šiel za Božím hlasom.

Nič sa nezmenilo, snáď sú iné okolnosti. Aj dnes rôznym spôsobom nás volá Boh.

Na chirurgické oddelenie prišiel nový pacient malého veku. Večer si kľakol k posteli a krátko sa pomodlil. Vtedy sa izbou ozval smiech. To ho však nevyviedlo z pokoja. Potom si vytiahol ruženec a zavesil nad posteľ. Mladší pacient sa so smiechom ozval: „Na obesenie je ešte dost času, starký!“ Všetci ostatní sa zasmiali. Muž si vytiahol modlitebnú knižku, načo sa sused ozval, aby mu požičal ten román. Znova sa ozval smiech. O tri dni smiech prestal. Prečo? Priniesli starého muža. Rakovina jazyka. Väčšiu časť už nemal. Len malý zbytok trčal neforemne v ústach a strašne zapáchal. Nemocného dali na

osobitnú izbu, ale zápach bolo cítiť až na chodbu. Muži sa chytali za nosy. V noci bolo počuť z tejto izby plač. Starký sa cítil bezmocný. Tu prišla sestra: „Muži, nepozreli by ste sa chvíľami na starca? Pena mu stále vychádza z úst, ale on si ju sám nemôže utrieť. Je trochu pomätený a slabý.“ Tu nastalo úplné ticho. Vtedy vstal z postele nový pacient malého vzrastu. Znelo to ako niečo samozrejmé: „Sestra, ja zostanem pri ňom. Dajte moju posteľ do jeho izby. Budem tam aj spať.“ Muži sledovali tohto spolupacienta, ako denne chodí do nemocničnej kaplnky, modlitebnú knižku si nesie so sebou a často ho videli i s ružencom. Už sa však nikto nesmial. V tomto mužovi videli znamenie Krista.

Dnes sú iné okolnosti. A predsa čosi ostáva, čo je vlastné nám, čo musíme riešiť či splniť. Od toho závisí naša spása. Môj večný život. Na Božie volanie a oslovenie u nás a pre nás je dnes čas a príležitosť.

Sám som mal svoj pohľad na štátnika, o ktorom zmenil názor človek, ktorý sledoval reláciu. Keď sa Svätý Otec Ján Pavol II. lúčil s nami na popradskom letisku a predniesol historické slová o láske a pokoji v národe, stál som za týmto a ešte iným štátnikom. To, čo som vtedy zažil, mi stačí. A pretože som slobodný človek, nesmiem a nebudem mlčať, keď aj iným môžem a mám povedať, aby viac uplatnili svoje ako cudzie myšlienky a názory a dali zvíťaziť láske a nie nenávisti. K tomu nás aj Ježiš učí, vyzýva ako Baránok Boží, keď nás pozýva, aby sme ho nielen nasledovali, ale s ním aj ostávali.

Amen.

Tretia nedeľa “B”

Mk 1,14-20

Vážna výzva

Ježiš si praje, aby sa mu každý dal do dispozície.

Stretli ste sa už niekedy s vážnou výzvou? Zaiste. Na letiskách a železničných staniciach počúvame výzvy o urýchlennom odlete či odchode. Je pravdou, že zmeškanie spoja môže spôsobiť iné ťažkosti, mrzutosti či finančnú stratu. V najhoršom prípade, keď zmeškáme, poletíme či pôjdeme ďalšou linkou alebo spojom.

V rozhlasu a televízii môžeme občas počuť slová: Mimoriadna správa či naliehavá výzva! A hneď vieme zbystriť pozornosť, či sa to netýka aj nás. Uvedomujeme si, že sú veci, ktoré nemožno odkladať, alebo sú situácie, kedy treba rozhodne a rýchlo konať.

Evanjelista sv. Marek zaznamenal výzvu Pána Ježiša: „***Naplnil sa čas a priblížilo sa Božie kráľovstvo. Kajajte sa a verte evanjeliu***“ (Mk 1,15).

Táto mimoriadna výzva odznela hneď na začiatku verejnej činnosti Pána Ježiša, v čase, keď Herodes uväznil Jána Krstiteľa. Jánovo poslanie sa naplnilo. Ako predchodca Pána Ježiša splnil svoju úlohu tak, ako to o ňom bolo povedané ešte pred jeho narodením, a ako to on sám povedal: „*Ten, čo príde po mne, je mocnejší, ako som ja*“ (Mt 3,11). Ježiš opakuje výzvu Jána na obrátenie. Ján pripravoval ľudí na príchod Mesiáša a aj z Ježišových úst počuť vážne slová. Ježišova výzva je radostná. Ako hlásateľ (keryssein) nesie Ježiš radostné posolstvo, posolstvo Božej zvesti. Čas sa naplnil. Prísľub, ktorý dal Boh Otec prarodičom v raji sa začína realizovať. Nastala hodina a Ježiš robí rozhodujúci prelom do satanovej mocenskej oblasti. Po Jánovi prichádza od neho mocnejší, Ježiš. Začína sa Božie kráľovstvo, kráľovská Božia vláda. A tu nový hlas, mocnejší ako bol Jánov, hlas Ježiša vyzýva na obrátenie, aby uverili radostnému posolstvu. Inými slovami, aby boli veriacimi v radostné posolstvo, aby sa Božia vláda mohla stať skutočnosťou u tých, čo sa jej otvorili a odovzdali. Ježiš vie, že nie je iba zvestovateľom radostného posolstva, ale sám, celou svojou osobou je tým radostným posolstvom, evanjeliom. Prináša odpustenie hriechov, otvára vstup do Božieho kráľovstva. Chápeme aj to, prečo Ježiš vystúpil v pohanskej Galilei a nie v Jeruzaleme. Vedel, že tam narazí na najväčší odpor.

Je táto výzva aktuálna aj pre nás? Zaiste. Položme si otázku: V čom a ako ju v praxi zrealizovať? Boh nás oslovuje ako Jonáša: „*Vstaň a chod' do veľkého mesta Ninive a káž tam, čo ti hovorím*“ (Jon 3,1). A cez apoštola Pavla Korint'anom počujeme výzvu: „*Bratia, hovorím, čas je krátky*“ (1 Kor 7,29). V každej Božej výzve je čosi neodkladného. V liste Hebrejom počujeme výzvu: „*Dnes, keď počujete jeho hlas, nezatvrdzujte svoje srdcia ako pri onej vzbure*“ (Hebr 3,15: Ž 95,8). Ak chceme správne a tak, ako od nás Boh očakáva a praje, prežiť dnešný deň, čiže náš život, je potrebné si uvedomiť slová: Kajajte sa a verte evanjeliu a siahnuť po Svätom písme. Viac pochopíme a

správne prežijeme Ježišovu výzvu, keď častejšie a pravidelne budeme čítať Sväté písmo, rozjímať nad jeho textom, čerpať z neho pre každodenný život.

Verenfried van Straaten často kázal: „Evanjelium už bolo mnohokrát vytlačené na papieri. Môžeme ho čítať už vo všetkých väčších jazykoch. Ľudia dnešných dní však nečítajú evanjelium na papieri. A tak chýba aj v srdciach ľudí. Dnešný svet čaká na ľudí, v ktorých sa Kristus stane viditeľný. Svet od nás chce obraz živého Krista. A toto je výzva pre každého z nás: Čítať evanjelium, veriť v evanjelium, žiť evanjelium!“

Je to výzva často zobrať do rúk knihu kníh a započúvať sa do jej slov. Ježiš sám nám ide príkladom. Keď prišiel do synagógy v Nazarete, prijme knihu Písma a nielen číta, ale aj vysvetľuje a najmä poukazuje na uskutočnenie slov na sebe samom. Kedysi malo Písmo čestné miesto v rodine. Aj keď bola kniha Písma pomerne drahá, predsa rodina mala snahu vlastniť Sväté písmo. Je dnes pravdou, že chýba v našich rodinách. Sú to následky časov, keď bolo na všetko dosť papiera, ale na Písmo nie. Dnes je už možnosť zakúpiť si ho, hoci nie je najlacnejšie. „Je to investícia, ktorá sa vypláca,“ poznamenal starší muž, keď pred vianočnými sviatkami pod stromček kupoval všetkým dospelým vnúčatám Písmo. Vieme, že v mnohých hoteloch už aj u nás v nočnom stolíku je Písmo a ponúka sa hosťom pred spaním si z neho prečítať. Nestačí však Písmo len vlastniť, aby bolo založené v knižnici. Je potrebné predovšetkým ho čítať. Nestačí len Písmo poznať. Potrebné je nad ním sa zamyslieť.

V televízii sme mohli sledovať viac filmov s biblickou tematikou o stvorení sveta, Abrahámovi, Mojžišovi, prorokoch, ale i o Ježišovi. A iste aj vy ste skonštatovali, že film nemôže dať to, čo dáva kniha Písma, keď ju čítame. Vo filme si režisér a herci veci prispôbia, a už to nie je to autentické, čo Boh Duch Svätý, ako prvý autor nám cez svätopiscov chce oznámiť. Písmo nás môže osloviť nielen príbehom, udalosťou, ale často jedným obrazom, vetou či slovom. Písmo sa nečíta naraz. Na čítanie Písma potrebujeme čas. Pri čítaní potrebujeme ticho. Nestáva sa aj vám, že po niekoľkých veršoch pocítite knihu zatvoriť a uvažovať nad tým, čo sme čítali a čo sa nás tak priam dotýka? Písmo sa dá čítať rôznym spôsobom. Postupne od začiatku do konca. Tematicky podľa liturgických období. A často aj tak, že si prečítame náhodne otvorený text Písma. Sú mnohí, čo čítajú Písmo na kolenách a iní poležiačky, skôr ako zaspia. Čím ďalej je viac tých, čo nečítajú len text Písma, ale vyhľadávajú komentáre a vysvetlenia k textom.

Keď sa ukázali možnosti navštíviť Svätú zem, mnohí to využívajú, aby si na miestach, kde sa odohrali jednotlivé udalosti, ešte viac osvojili texty z Písma. Z histórie vieme o mnohých osobnostiach, pre ktorých Písmo znamenalo veľmi veľa. Sv. Augustín, keď premýšľal o Najsvätejšej Trojici a čítal Písmo, stretol sa na brehu mora s chlapcom, ktorý chcel prelieť more do malej jamky. Vtedy mu chlapec povedal: „Skôr ja prelieť more do jamky, ako by si ty celkom pochopil Písmo.“ A vtedy mu chlapec pripomenul, aby ďalej čítal. Vieme o spisovateľovi Dostojevskom, že mnohé časti z Písma poznal naspamäť. Z dejín vieme, že mnohí si tak cenili Písmo, že volili radšej smrť, ako by ho mali vydať prenasledovateľom.

Bezpochyby je potrebné Písmo čítať, meditovať nad ním, ale najmä ho vovádzať do praxe. Ak takto postupujeme, realizujeme Ježišovu výzvu z evanjelia: „*Naplnil sa čas a priblížilo sa Božie kráľovstvo*“ (Mk 1,15). Kto takto postupuje, spoznáva vo svojom živote užší vzťah k Bohu, k Ježišovi Kristovi a k Cirkvi. Cíti viac milostí vo svojom živote a prežíva väčšiu nádej a iné dary od Boha.

Iste máte v pamäti štvordielny film *Ježiš z Nazareta*. Režisérom filmu je Roman Brandstaetter. Jemu ešte v detstve veľkú lásku k evanjeliu vstúpil do srdca starý otec, ktorý bol židovským spisovateľom, volal sa M. D. Brandstaetter (1844-1928). O svojom dedkovi povedal: „So vzrušením si spomínam na testament svojho dedka, kde napísal: „Budeš Bibliu stále čítať! Budeš ju viac mať rád ako svojich rodičov... Viac ako mňa... Nikdy sa s ňou nerozlúč... A keď sa dožiješ staroby, iste prídeš ku záveru, že všetky knihy, aké si kedykoľvek vo svojom živote prečítal, sú len malým komentárom do tejto Knihy kníh.“ (W. Chmielarski, *Zycie ewangelia*, Kraków 1996)

Možno niekto z nás mal pri čítaní úryvku evanjelia pocit, že Pán Ježiš by dnes neobstál, pretože si počína nediplomaticky, keď takýmto spôsobom začína svoju verejnú činnosť. Jeho slová: „*Naplnil sa čas a priblížilo sa Božie kráľovstvo. Kľakajte sa a verte evanjeliu*“ (Mk 1,15), sú dnes rovnako aktuálne, časové a aj moderné. Vyžadujú si viac času, námahy. Nestrácajú nič na hodnote a význame pre spásu každého z nás. A my znova nadobúdame presvedčenie, o čom povedal už sv. Hieronym: „Kto nepozná Písmo, nepozná Krista.“ Kde viac nachádzame informácie o zrealizovaní slov: „*Kľakajte sa a verte evanjeliu*“ (Mk 1,15) ako práve v Písme? Náš čas je ten, ktorý žijeme. Dnes sa blíži Božie kráľovstvo pre nás.

Sv. Terezka z Lisieux napísala, že ju nezaujíma, čo bolo, čo bude. A pokračuje: „Mojou povinnosťou je túto chvíľu, ktorú teraz prežívam, využiť

tak, aby som teba, ó môj Bože, ešte viac milovala na zemi. A to mám práve v dnešný deň.“

Prežívame čas milosti. Keď pracujeme v spojení s Bohom, získavame mnoho milostí aj pre svoje okolie. Je to potrebné práve dnes. Teológ De Lubac napísal: „Ak chceme byť verní evanjeliu, je potrebné spoločne žiť ako kresťania a nie je dovolené si evanjeliom posluhovať, keď evanjelium nežijeme.“ Evanjelium to nie sú len slová.

Tak ako dnešné evanjelium končí vyvolením jednotlivých ľudí, rybárov Šimona a Ondreja, ale i Jakuba a jeho brata Jána, synov Zebedejových za učeníkov, tak aj nás si Ježiš pozýva, aby sme ho nasledovali. To, že boli rybármi a rybári chytajú svoj úlovok do siete, je výzvou pre nás, aby sme aj my urobili to, čo môžeme a pomohli iným zrealizovať Ježišove slová vo svojom okolí.

Ak sme zmeškali vlak alebo lietadlo, môžeme pokračovať nasledujúcim spojom. Môže niekto z nás povedať, že keď dnešnú vážnu výzvu nezrealizujeme vo svojom živote, že dostaneme milosť od Boha ešte raz? A práve preto chceme urobiť prvý krok alebo ďalší krok, a to v práci so Svätým písmom.

Amen.

Štvrtá nedeľa “B“

Mk 1,21-28

Učil ich ako ten, čo má moc

Uvedomiť si moc svojho slova ako kresťan a ako človek.

O našej dobe sa konštatuje, že nikdy sa toľko nepohovorilo, nepopísalo ako teraz. Rovnako sa konštatuje, že dochádza k devalvácii slova. Politici sľubujú pred voľbami to, čo nemôžu splniť. A predsa voliči im veria. Mnohí svoju moc, keď nemôžu dokázať pokojným hlasom, dôkazmi, presvedčivými argumentmi, nemajú hanbu a zvyšujú hlas, urážajú, ironizujú, tupia, prekrúcajú svoje výpovede, škriepia sa a mnohí im tleskajú.

V týchto dňoch sme si pripomenuli muža, o ktorom môžeme povedať opak. Svätý Tomáš Akvinský bol skromný a utiahnutý študent. Málo rozprával. Spolužiaci mu dali prezývku “nemý vôl“. Profesori ho lepšie poznali a na prezývku odpovedali: „Onemieme my,

až tento vôl prehovorí!“ Odvtedy prešlo viac ako 700 rokov. A o ňom, apoštolovi pravdy, pápež Pavol VI. sa vyjadril: „Bol najväčší medzi učencami, najučennejší medzi svätcami!“

Vieme, že múdrosti sa učil pod krížom od ukrižovaného Krista. A múdrosti života, aj nás dnes chce Ježiš poučiť svojím slovom.

„Všetci sa čudovali a jeden druhého sa vypytovali: **„Čo je to? Nové učenie s mocou! Aj nečistým duchom rozkazuje a poslúchajú ho“** (Mk 1,27).

Evanjelista Marek píše o Ježišovi, ktorý slovom a skutkom dokazuje svoju moc, svoje poslanie, svoje meno, že je skutočne Mesiáš. Keď učí v synagóge v Kafarnaume, jeho reč je odzbrojujúco jasná a otriasajúco zreteľná. Je to iná reč, akú v synagógach od študovaných mužov počúvajúc zástupy. On hovorí ako ten, ktorý má plnú moc, „grécky - exousian echon“. Ježiš hovorí ako ten, ktorý vie, prečo prišiel. Prináša učenie Evanjelia, radostnú zvesť o Božom kráľovstve. Ježiš svojím učením otvára oči duší, aby videli, čo Boh očakáva od človeka. To dokazuje aj udalosť, keď nečistý duch vykrikol: „Čo ťa do nás, Ježiš Nazaretský? Prišiel si nás zničiť? Viem, kto si: Boží Svätý“ (Mk 1,24). Konštatujeme, že takto mohol hovoriť len slabší voči silnejšiemu. Nečistý duch hovorí pravdu o moci Krista. Predstavuje Ježiša ako Svätého Božieho. Slová prezrádzajú o beznádejnom a zúfalom pokuse zneškodniť moc druhého. Diabol vie, že jeho moc je neporovnateľná s mocou Ježiša. Diabol nemá moc zvíťaziť nad Ježišom. Ježiš na to dokazuje svoju moc, keď povie jasne a rozhodne: „*MLČ a vyjdi z neho*“ (Mk 1,25)! Nie je to len Ježišova moc slova. Koľkí dávajú príkazy a rozkazy a nariadenia a tí, ktorým sú adresované, ich nezrealizujú. Moc Ježišovho slova sa ihneď zrealizuje. Nečistý duch zalomcuje človekom; vidieť v tom určitý boj o človeka, a zároveň porážku diabla, ktorý nie ticho, ale s krikom musí vyjsť z človeka. Krik diabla nepomohol. Len prezrádza, že Ježiš má moc, pred ktorou kapituluje moc zla.

Židovský národ mal svojich prorokov, ktorých si vyvolil sám Boh a cez ktorých vždy hovoril aktuálnou rečou. Národ sa dozvedal o tom, čo si Boh praje. Cez prorokov Boh trestal; spomeňme si na Eliáša, ako na národ prišlo sucho. Boh cez prorokov viedol k pokániu; spomeňme si na Jonáša a Ninive. Cez prorokov dával národu nádej; spomeňme si na Izaiáša, Jeremiáša či iných prorokov. Boh si svojich ľudí, prorokov použil, aby vysvetlili minulosť, poukázali na budúcnosť a aby pochopili, čo v konkrétnom čase od nich chce. Proroci mali veľký vplyv na národ. Ich slová mali moc a národ si to

uvedomoval. V určitých dobách takto Boh prejavoval svoju moc. Nebola to však ich vlastná. Boli len nástrojom Božím. Aj Ján Krstiteľ sa tešil úcte v národe. Jeho slová mali veľkú moc. Ale o Ježišovi povedal: „*Ten, čo príde po mne, je mocnejší, ako som ja*“ (Mt 3,11). Vo Svätom písme máme štyroch veľkých a dvanásť malých prorokov, cez ktorých Boh prejavoval svoju moc divmi, činmi a znameniami. Ale i iní, ako bol napr. Mojžiš, stali sa nástrojmi Božej moci.

Evanjelium nám hovorí, že nik z prorokov sa nemôže rovnať Kristovi. Ježiš nie je poverený niekým, nie je nástrojom, ale svojou mocou a autoritou učí a uzdravuje. Ježišove počínanie právom u prítomných vyvoláva otázky, keď sa čudovali a jeden druhého sa vypytovali: „*Čo je to? Nové učenie s mocou! Aj nečistým duchom rozkazuje a poslúchajú ho*“ (Mk 1,27). To mení ich život, ako povedal aj svätý Peter: „*A my sme uverili a spoznali, že ty si Boží Svätý*“ (Jn 6,69).

Cirkev dostala od svojho zakladateľa úlohu a povinnosť učiteľky a proroka, a tak pokračuje a naplňa dielo Pána Ježiša. Poslanie Cirkvi učiteľsko-prorocké bolo vždy potrebné, aby riadilo zmýšľanie, zobúdzalo svedomie a bdelo nad ľudskými srdcami. Po Druhom vatikánskom koncile Cirkev zdôrazňuje potrebu žiť svoj krst u každého kresťana. Zaväzuje nielen duchovný stav, ale aj laikov, aby vo viere prijímali Evanjelium, aby ho hlásali svojimi slovami a skutkami. Na to poukazuje aj Ján Pavol II. v *Christifideles laici*, keď vychádza z krstu a poukazuje na význam slov: prorok, prorokovať a proroctvo. Kresťan sa zúčastňuje na moci prorockej, že sa zjednocuje s Kristom, že prijíma volanie Ducha Svätého, že je spojený s neomylnou Cirkvou a že spolupracuje s darom milosti slova. Moc Božieho slova nás vedie k práci na sebe, svojom posväcovaní, obrátení a človek sa dáva do dispozície Bohu. Aj takto môžeme povedať, že sa dnes prejavuje moc Krista.

Pán Ježiš aj dnes prejavuje svoju moc. Uzdravuje, lieči, dáva zmysel života. Počína si skutočne ako Pán celého sveta, Pán ľudských srdc, Pán duší. Používa na to rôzne nástroje, vedu, kultúru, rôzne prostriedky i ľudí.

Takým nástrojom bol aj páter Leppich. Tento muž pomaly formoval aktívnych kresťanov a ich prostredníctvom pretváral prostredie. Rozšíril svoje pôsobenie tak, aby sa ľudia venovali chorým, väzňom i malomocným. Známa je jeho kampaň *optické misie*. V roku 1961 umiestnil 132 000 exemplárov moderných ilustrovaných vývesiek na vývesných tabuliach. Tie isté vývesky sa premietali pred programom v 300 kinách a to pod titulom *Sedemsekundová kázň*. V kempingoch

vyvesil 5 700 vtipných plagátov s námetom: zasvätenie nedele je povinnosť. V hoteloch a penziónoch 16 000 vývesiek oznamuje hosťom, kedy sú bohoslužby v najbližšom katolíckom a protestantskom kostole. Rozšíril 44 700 exemplárov Nového zákona pri bránach kostolov. Pomáhali mu v tom celé tímy nadšených kresťanov. (Presnejšie údaje v knihe od C Tilgnera: *Aktion Pater Leppich*, Frankfurt 1961)

Dnes poznáme aj iné hnutia, spoločenstvá, organizácie, ktoré pracujú na rozšírení lásky Boha medzi ľuďmi. Dávajú sa do dispozície Svätému Otcovi, spolupracujú s biskupmi v diecézach, o ich činnosti vedia miestni kňazi. Ježiš dnes žije v Cirkvi. Jeho učenie je stále mladé, živé a aktuálne. Mnohí sa aj dnes môžu presvedčiť o moci Božieho slova. Aj dnes Ježišove slová patria nám: „*A hľa, ja som s vami po všetky dni až do skončenia sveta*“ (Mt 28,20).

Keď chceme aktuálne zrealizovať Ježišove slová, uvedomujeme si, že nech sa kňaz nikdy osobne nepriberá na také práce, ktoré možno zveriť aj laikom. Laici nech ponúknu svoje schopnosti, vedomosti, skúsenosti, nadanie a vzdelanie tam, kde ich má Boh. Je to priam hriechom, keby kňaz neumožnil v rámci možnosti laikom zrealizovať dary, ktoré dostali od Boha.

Svätý Otec Ján Pavol II. pri 600-ročnom výročí smrti sv. Kataríny Sienskej povedal mohutnému zástupu: „Dovoľte mi, aby som vám zanechal na pamiatku slová, ktoré sv. Katarína hovorievala svojim spolupracovníkom: „Ak budete takými kresťanmi, akými máte byť, zapálite celé Taliansko!“

Ak aplikujeme toto povzbudenie na seba, presvedčíme sa o veľkej moci lásky Pána Ježiša, že aj v dnešnej chorej, často beznádejne vyčerpanej, sklamanej a unavenej dobe, má Ježišove slovo svoju moc. Je krásne, keď si uvedomujeme, že cez nás svet uzdravuje, nás uznal za hodných svojej veľkej lásky, aby sme iným pomohli nájsť hodnoty života, ktoré mol' nezozerie, hrdza nezničí a zlodej neukradne. Vtedy aj my budeme ešte viac žasnúť nad jeho učením, budeme mať osobnú skúsenosť, že on má skutočne moc, ktorej sa nič nemôže vyrovnáť. My dnes už vyznávame, že Ježiš je skutočný Boh, ktorý má neobmedzenú moc, je Učiteľ nestarnúceho evanjelia, a my sme jeho spolupracovníci.

Už nás oklamali mnohí svojimi chytráckymi rečami, prísľubmi, návrhmi, falošnými argumentmi, ale jeho moc trvá a bude trvať nekonečne.

My dnes nemlčíme a nechceme mlčať, pretože sme uverili v moc učenia Ježišovho evanjelia. Amen.

Ježiš lekár

Ježiš nás učí vedieť prijať chorobu.

Kto z nás by sa nestretol s chorobou? Bojíme sa chorôb, utrpenia, bolesti, a predsa vo väčšine prípadoch si ich sami spôsobujeme.

Muž, ktorému vyoperovali časť pľúc, rakovinový nádor, stone, cíti bolesť v hrudi, a predsa i napriek zákazu lekárov si zapáli svoju cigaretu. Iný sa hnevá na priateľa, keď mu nechce naliať alkohol, pretože neprišiel na návštevu autom a zabudol, že pred rokom mal vážnu autonehodu a len s námahou získal vodičské oprávnenie, pretože aj vtedy pred nehodou pil alkohol. Inú pani lekárka priam prosí, aby zachovala jej pokyny v životospráve. A ona nad jej radou mávne rukou.

Zaiste viacerí sme už stáli nad hrobom človeka, ktorý mohol ešte žiť, ale slobodne si urýchlil a spôsobil svoju smrť. Povieme, že on to už má za sebou. Ale čo často siroty deti, mladá vdova, žena, ubolení rodičia?

Poznáme aj iné prípady, kedy iní svojou neopatrnosťou spôsobia druhým chorobu, utrpenie či bolesť.

Evanjelista sv. Marek opisuje udalosť uzdravenia Šimonovej testiny, ktorá ležala v horúčke. Ježiš **„pristúpil k nej, chytil ju za ruku a zdvihol. Horúčka ju opustila a ona ich obsluhovala“ (Mk 1,31).**

Opis udalosti je jednoduchý. Bola sobota. Ježiš v kafarnaumskej synagóge uzdravil posadnutého. Keď odchádzal zo synagógy, zastaví sa v dome testiny Šimona, ktorá bývala len niekoľko metrov od synagógy. Testina leží v horúčke. Marek jasne opisuje Ježiša, ktorý je skutočne pánom nad sobotou. Jednoducho a bez slova ju chytí za ruku a zdvihne. Žiadna správa o d'akovaní, radosti, ale evanjelista hovorí: **„Horúčka ju opustila a ona ich obsluhovala“ (Mk 1,31).** Ježišove správanie, jeho moc liečiť a uzdravovať ľudské telá, poukazuje aj na inú moc a iné uzdravenia, keď evanjelista sv. Marek napísal v závere opisu tejto udalosti: Ježiš **„chodil po celej Galilei, kázal v ich synagógach a vyháňal zlých duchov“ (Mk 1,39).**

Aj keď Ježiš nespomína Jóba, predsa príbeh o Jóbovi, ako ho opisuje starozákonná kniha Jób, mnohému nás učí. Jób je muž spravodlivý. Chorobu si nezapríčinil sám, ale aby Boh diablovi dokázal vernosť Jóba aj v

ťažkostiach, súžení i chorobe, dopustí na Jóba, že príde o majetok, deti a napokon choroba privedie Jóba na smetisko, posmieva sa mu i jeho manželka, priatelia ho podozrievajú z tajných hriechov, za ktoré ho trestá Boh. Jób nevie, prečo toto všetko sa udialo. Písmo na viacerých miestach hovorí o podobných nešťastiach, ktoré postihli ľudí za ich hriechy. Zaiste by bolo oveľa menej utrpenia, bolesti a chorôb, keby si človek dával pozor. Piaty Boží príkaz z Desatora je toho dôkazom. Nielen zobrať život, ale aj spôsobiť sebe či druhému bolesť, utrpenie je urážka Boha a spravodlivý Boh trestá.

Pri chorobe a utrpení sa môžeme stretnúť s mnohými otázkami. Napríklad aj s takou. Kde sa berie utrpenie, ktoré si nik nezavinil hriechom? Možno hovoriť aj o utrpení, ktoré nepochádza od človeka? Na svete sa odohrá mnoho prírodných katastrof, ako sú povodne, zemetrasenie, silné mrazy, sucho a podobne. Tie prinášajú mnoho utrpenia, bolesti a slz. Teda, kto za ne nesie zodpovednosť? Pri takýchto myšlienkach si spomenieme na Ježiša. Ježiš uzdravil, Ježiš liečil, Ježiš pomáhal. Ježiš však nikde nevysvetľuje, prečo človek trpí. Ježiš svojím učením pomáha znášať utrpenie, vyrovnať sa s ťažkosťami, ktoré choroba a nešťastie prinášajú. Je to viera v Boha a Ježiša Krista, ako o tom učí Cirkev, čo človeku dáva nádej, istotu a často silu a odvalu. Vo svetle učenia, ktoré Cirkev predkladá, môže človek mnohé pochopiť a následne i prijať.

Použijeme prirovnanie z oblasti biológie ľudského tela. Bolesť niečo signalizuje, vyzýva k určitej činnosti, varuje pred určitým nebezpečenstvom. Začne nás bolieť hlava a hrdlo. Kašleme, zle sa nám rozpráva, cítime bolesť v hrdle. Vďaka tomu človek venuje zvýšenú pozornosť o svoje zdravie. Ak by sme necítili bolesť, hrozilo by oveľa väčšie nebezpečenstvo nášmu telu. Napríklad necítili by sme bolesť v bruchu a mohlo by to spôsobiť oveľa väčšie ťažkosti a možno i smrť.

Na utrpenie sa môžeme pozerieť aj ako na službu. Utrpenie často človeka prebúdza z ľahostajného života. Keď je zdravý, podceňuje svoje zdravie. Utrpenie je akoby oheň, ktorý čistí zlato od špiny. Utrpenie často prebúdza naše svedomie. Človek vtedy vedome a dobrovoľne podniká všetko preto, aby odstránil to, čo spôsobuje bolesť. Diéta, väčšia pozornosť na životosprávu, viac pokoja, dopriať si oddychu... Je to možné prirovnáť ku skalpelu chirurga, ktorý odstraňuje to, čo spôsobuje bolesť, aj keď spôsobuje na určitý čas novú bolesť. Bolesťou lieči a uzdravuje. Boh často dopúšťa bolesť, utrpenie, chorobu z lásky k nám. Pretože nás miluje. My zvykneme sa Bohu rúhať, pýtať sa: prečo? A práve vtedy je výhodnejšie a správnejšie, keď sa z iného pohľadu zadívame na svoje utrpenie, bolesť či chorobu. Yves

Congar povedal, že utrpenie je najstaršou školou etického poznávania seba samého. Utrpenie vychováva človeka. Napríklad, keď otec vychováva syna, učí ho, varuje a upozorňuje pred ťažkosťami a podobne, ale ten otec aj dopustí, aby sa syn pre svoju tvrdohlavosť či nerozumnosť sám presvedčil o svojej chybe na sebe samom. Spôsobí si bolesť.

Utrpenie nás často vedie k hlbšiemu zamysleniu nad zmyslom a cieľom nášho života. Nejednen prípad utrpenia a choroby hovorí nie o treste, ako sa to na začiatku či pri prvom pohľade mohlo zdať, ale je to požehnanie pre ďalší život na zemi a taktiež aj pre spásu duše.

Priateľ havaroval. Dovtedy nemal čas ani na seba, ani na rodinu a ani na Boha. Podnikal. Túžba či ošial podnikania ho oberali o hodnoty, ktorým sa vyhýbal. Za tých pár rokov zostarol oveľa viac, ako si myslel. Rodine nič nechýbalo, ale deti otca strácali, žena zabudla na to, čo je láska. Áno, hovoril, že je katolík, ale keď sa dostal do kostola, aj tam mu myšlienky lietali okolo toho, čo ešte stihnúť, zariadiť, nezabudnúť a podobne. A tri týždne v nemocnici, a teda aj bolesť ho zobudili do reality. Pýtame sa: To ho Boh potrestal? On dnes hovorí: „Nie! Naopak.“

Jana žila ako vo hviezdach, hoci priateľky z kancelárie jej dohovárali, krútili hlavou nad jej počínaním. Zamilovala sa do kolegu. Nevidela, že ju podvádza. Neuvedomovala si, že je to podvodník v láske. Až keď mu raz povedala: „Čakáme dieťa!“ A on: „To nie je moje! Ktovie, s kým to máš. Daj si ho vziať!“ Už nepoznala jeho nežné objatia, milé slová, horúce bozky. Myslíte, že to ju Boh potrestal, že dnes je slobodná matka?

Určité skupiny ľudí zneužívajú svoju moc. Nech to bol a je akýkoľvek „izmus“. Stavali koncentráky, zomierali nevinní, deti, starci... To Boh trestal? To bola hlúposť ľudí. Veď predsa: „*Boh je láska*“ (1 Jn 4,8). Boh nie je tyran, žeby sa tešil z utrpenia, bolesti svojho stvorenia. Boh dal človeku rozum a slobodnú vôľu. A človek musí bojovať proti každej nepravde, zlu, čiže hriechu. Často hodnoty nechceme vidieť zo strany pravdy, lásky a spravodlivosti. Koľko sa dnes narobí zla, bolesti v oblasti politiky! A ktorý politik si uzná svoje chyby, omyly, svoje nespravodlivé rozhodnutia? Vieme, že Cirkev je proti trestu smrti. Často sa konali popravy nepohodlných, tých, čo mali iný názor na veci, udalosti, hoci predtým boli priateľmi...

Je potrebné, aby sme si uvedomili luxus svojho egoizmu, sebeckta. Uvažujme, či si svojím správaním dnes nepripravujeme budúce utrpenie sebe,

rodine, okoliu? Pýcha človeka dokáže pozbaviť ho súdneho rozumu. Lakomstvo spraví život neznesiteľným. Smilstvo zapríčiňuje nové a nové choroby pre budúce generácie. Závist' zatvorí oči a človek sa stáva slepým. Obžerstvo privádza na mizinu, robí z človeka trosku, z rodiny žobrákov, skracuje život, vyvoláva výsmech a opovrhnutie. Hnev rozbíja rodiny, priateľstvá. Lenivosť spôsobuje škody, ktoré iní len ťažko odstránia. Áno, musíme trpieť pre svoj hriech a hriechy svojho okolia. Deti trpia pre rodičov. Národy pre svojich vodcov. Mnohé nešťastia a katastrofy pre ľudskú neopatrnosť.

Vieme, že Kristus zomrel za naše hriechy. Zvolil si najpotupnejšiu smrť z lásky k nám. Trpel teda pre lásku. Tak chápeme aj slová Krista: *„Milujte aj svojich nepriateľov a modlite sa za tých, čo vás prenasledujú, aby ste boli synmi svojho Otca, ktorý je na nebesiach. Veď on dáva slnku vychádzať nad zlých i dobrých a posiela dážď na spravodlivých i nespravodlivých. Lebo ak milujete tých, ktorí vás milujú, akú odmenu môžete čakať“* (Mt 5,44-46)?

Vidíme, že svet nám často nedá vyčerpávajúcu odpoveď na utrpenie. Čo svet nemôže dať, to nám dáva Ježiš, viera, tomu nás učí Cirkev. My vieme, že naša vlasť je v nebesiach. A práve pohľad na utrpenie cez Ježiša dáva hodnotu, ktorej sa nič nevyrovná. Svedkami a vzorom sú nám mnohí mučeníci, vyznávači, bratia a sestry rôzneho veku, stavu, v každej dobe.

Pochovával som viac ľudí, kde bola veľká bolesť, ale v ich očiach neboli slzy rúhania a z ich úst nevyšli slová “prečo“ a podobne. Nás veriacich Ježiš naučil pozeráť na utrpenie, bolesť i chorobu v nádeji.

Amen.

Popolcová streda “B“

Mt 6,1-6.16-18

Ježiš nás pozýva k zmene života

Každý kresťan v pôstnom čase má sa viac venovať svojej duši.

Aj vaša dnešná účasť na svätej omši prezrádza, že dnešný deň, hoci je pracovný, je iný svojím obsahom. Od rána viac myslíme na to, že dnes je pôstny deň. Len dva dni v roku, na Popolcovú stredu a Veľký piatok, sú v našej Cirkvi dňami zdržovania sa mäsitých pokrmov a pôstu. Cirkevný zákon (CIC 1252) nás zaväzuje, že tí, čo zavŕšili štrnásty rok života až do začatého šesťdesiateho roku, sa majú počas týchto dvoch dní len raz dosýta najesť.

Jesť môžu i viackrát počas dňa, ale len raz dosýta. Vieme, že všetky piatky v roku sú dňami pokánia. My veriaci v tieto dni konáme pokánie viacerými spôsobmi. Spomínaným zdržovaním sa mäsitého pokrmu, skutkami nábožnosti, ako je účasť na svätej omši alebo krížovej ceste, či modlitbou bolestného ruženca. Mnohým je vhodnejšie v tieto dni čítať Sväté písmo. Veriaci počas dní pokánia konajú skutky lásky k blíznym, ako je návšteva chorého, keď určitým konkrétnym spôsobom mu aj poslúžia. Medzi skutky lásky patrí aj návšteva cintorína, kde venujeme určitý čas modlitbe za zomrelých. V tieto dni vieme byť štedrejší na pomoc ľuďom v núdzi. Mnohí veriaci v tieto dni obmedzujú si veci dovolené a príjemné, ako je sledovanie televízie, požívanie alkoholu, kávy, fajčenie cigariet a podobne.

Je však potrebné pristupovať a prevádzať tento príkaz Cirkvi nie iba navonok, len pre vonkajšie ohľady, ale pre hlbšie pohnútky, pre zmenu nášho zmýšľania.

K tomu nás vyzýva aj Pán Ježiš slovami: **„Dávajte si pozor a nekonajte dobré skutky pred ľuďmi, aby vás obdivovali, lebo nebudete mať odmenu u svojho Otca, ktorý je na nebesiach“ (Mt 6,1).**

Cirkev tomuto venuje veľkú pozornosť. Jedná sa o hlas návratu späť k Bohu. Pôstny čas je čas, keď si uvedomujeme, že *„sme Kristovými vyslancami a akoby nás Boh napomínal skrze nás. V Kristovom mene prosíme: Zmierte sa s Bohom“* (2 Kor 5, 20). Zdôrazňujú sa dve vážne veci. Všetci máme povinnosť pomôcť svojmu okoliu, bratom a sestrám k návratu k Bohu, ku zmene života. Boh nás všetkých chce mať za “spolupracovníkov”. A druhá vážna vec je naša osobná, že je našou povinnosťou konať pokánia za svoje hriechy, zo svojich hriechov sa vyznať, zmeniť svoj život, vrátiť sa k Bohu, čiže zmieriť sa s Bohom. Táto výzva je opodstatnená. Keď veríme v Krista, sme povinní ho nasledovať. *„Toho, ktorý nepoznal hriech, za nás urobil hriechom, aby sme sa v ňom stali Božou spravodlivosťou“* (2 Kor 5,21). On, Ježiš, ktorý za nás trpel a zomrel, nás oslovuje a pozýva nasledovať ho aj skutkami pokánia. Tým budeme mať účasť na jeho utrpení, keď budeme robiť pokánia za svoje hriechy a hriechy sveta.

Je to výzva k vnútornej premene, čiže v duchu slov: *„Obráťte sa ku mne celým svojím srdcom, pôstom, plačom a nárekom... obráťte sa k Pánovi, svojmu Bohu. Ved' on je dobrotivý a milosrdný, zhovievavý a veľmi milostivý a zľutúva sa v nešťastí“* (Joel 2,12-13). Máme si uvedomiť lásku Boha k nám, jeho prístup k našim hriechom, jeho milosrdenstvo, keď my začneme robiť to, čo on právom od nás očakáva.

Ježiš nechce, aby sme boli farizeji, konali niečo len navonok, pre oči. Ježiš nás vyzýva k vnútornej premene, zmene zmýšľania. Pokánie, ktoré od nás

očakáva Ježiš, sa má konať v skrytosti a v hĺbke nášho srdca. Vtedy naše pokánie bude mať zmysel a hodnotu v očiach Boha. Tak to zaznačil evanjelista sv. Matúš, keď napísal, ako máme dávať almužnu, ako sa máme modliť a ako postiť, že to máme konať v skrytosti, aby naše správanie malo kresťanský zmysel. Pripomína nám, že len vtedy takáto naša činnosť bude milá Bohu a že Boh odmení ju, pretože „*on vidí aj v skrytosti*“ (Mt 6,18). Naše pokánie nie je náhrada za naše hriechy, ale prehĺbenie úcty a vďaky Kristovi, pretože si uvedomujeme príkaz lásky k Bohu. A to sa doporučuje samým Ježišom konať cez modlitbu, skrze pôst a almužnou. Postiť sa môžeme rôznym spôsobom, ako je zriekanie sa jedla, pôžitkov, skracovanie spánku, či skutkami telesného alebo duchovného milosrdenstva.

Jedná sa o náš návrat k Bohu a to zmenou spôsobu myslenia. Cirkev nás oslovuje a poukazuje, že potreba zmeny zmýšľania, to známe „metanoia“, znamená zmeniť svoje vnútro, zmeniť svoje postoje k veciam, ľuďom, udalostiam, a to vo svetle učenia Krista. Žiť v učení pravdy. Nasledovať Krista, ktorý o sebe vyhlásil: „*Ja som cesta, pravda a život*“ (Jn 14,6). Už dnes si máme uvedomiť, že ak chceme pri Kristovom vzkriesení spievať veľkonočné „aleluja“, že už dnes máme zmeniť svoje zmýšľanie. Pamätajme na to, že zmeniť seba a ešte v tak vážnej veci, ako je naše vnútro, nie je jednoduché a ľahké. Vyžaduje to z našej strany veľké úsilie, veľa odvahy, ale aj pokory. Naše obrátenie je založené na zrieknutí sa hriechu, a to radikálne a zásadne sa rozhodnúť konať dobro. A často ťažkosť spočíva aj v tom, že dnešný človek veľmi málo venuje pozornosť svojej hriešnosti. Aj človek, ktorý hovorí, že je veriaci, často podlieha názoru, že on nemá hriech.

A práve dnes je správne, že chceme si obnoviť svoju vieru. Prosíme o dar viery. Vieme, že bez viery sa nepáčíme Bohu. Viera je potrebná k zmene, premene nášho života. Kto nemá vieru, ten nemôže prežiť podľa slov Krista svoju „metanoiu“.

Spisovateľ Čapek v poviedke *Ušná spoveď* nás o tom presviedča.

V družnom rozhovore v miestnosti sedeli traja priatelia: kňaz, advokát a lekár. Kňaz porozprával príbeh. Bolo to v nedeľu popoludní. Modlil som sa v kostole breviár. Do kostola vošiel muž a poprosil, či by som ho nevyspovedal. Súhlasil som. Sadol som si do spovednice a urobil som nad ním znamenie kríža a čakal som. Ten mlčal. Keď som mu chcel pomôcť, povedal mi: „Ja sám, ja sám!“ A potom muž začal hovoriť. Kňaz poznamenal: „Čo mi hovoril, to vám nemôžem

povedať, viaže ma spovedné tajomstvo. Vyznanie muža mi však pripadalo, akoby ten človek zjedol otrávené jedlo a teraz vracia. Podrobne rozprával o svojich zločinoch, až som si myslel, že začnem ja zvracať. Strčil som si štólu do úst, aby som vydržal. Keď skončil, ťažko dýchal a bol spotený. Začal som si s ním vzbudzovať vieru. On mi skočil do reči a priam zvolal: „Ja neverím!“ Ešte som sa pokúsil o nové vzbudenie viery, ale muž nemal záujem. Spýtal som sa ho, prečo teda prišiel na spoved? Na čo muž reagoval slovami: „A komu to mám povedať, čo vo vnútri cítim, keď to už dlho nosím v sebe a nemám pokoja?! Ja som to už hovoril mnohým kňazom.“ Na to mu kňaz povedal, že keď nechce ľutovať, aby na spoved nechodil. A muž sa vtedy spýtal: „A kde mám ísť? Tí ostatní ma udajú!“

Kňaz skončil a advokát začal rozprávať: „Myslím, že toho človeka poznám. Raz prišiel do mojej kancelárie napuchnutý človek. Pripadal mi, akoby mal choré ľadviny a pýtal sa ma: „Pán doktor, keď sa vám klient prizná k niečomu zlému, čo urobil, môžete ho vy udat?“ Povedal som mu: „Nie, my sme na to, aby sme ľuďom pomáhali a ľudí chránili.“ „A to, čo vám poviem, môžete niekomu povedať?“ „Nemôžem. Je to úradné tajomstvo.“ A tak začal rozprávať. Pán farár, určite vy ste počuli to isté, čo mne vtedy rozprával. Mne vtedy len toľko povedal, aby som to nikomu nerozprával. Keď skončil, celý sa chvel a vtedy som sa ho spýtal: „A čo ja mám s tým robiť?“ On na to: „Nič, ja som to musel niekomu povedať. Koľko som dlžný?“ Muž zaplatil a odišiel.

Na tieto slová zareagoval lekár a povedal: „Aj ja zaiste toho človeka poznám. Mal som pacienta, s ktorým to šlo dole kopcom. Raz na vizite mi povedal: „Pán doktor, pošlite tú ženu preč!“ Poslal som vrchnú sestru preč a muž začal rozprávať. Zaiste som počul to isté ako vy dvaja. Keď muž skončil, v jeho očiach bolo cítiť úzkosť, že som v prvom momente nevedel, čo s ním. Dal som mu dvakrát morfium, aby mal pokoj.“

To rozpráva Karol Čapek v poviedke *Ušná spoved'*. A my si zapamätajme jednu myšlienku: Kto neverí, ten to má ťažké.

Preto je dnes dôležité pre každého z nás: zmeniť svoj život vo svojom vnútri. Prehĺbiť svoju vieru. Čas pôstu je ten vhodný čas, keď môžeme urobiť vážny,

možno rozhodujúci či rázny krok pre svoju dušu. A to je zaiste mementom každého z nás.

Cirkev nám ponúka nielen priestor, ale aj osvedčené spôsoby. Prosme však o silu a milosť vytrvať. A uvedomme si to, keď teraz prijmemo znamenie popola na svojich hlavách.

Amen.

Prvá pôstna nedeľa "B"

Mk 1,12-15

Mat' jasno ohľadom pokušenia

Čomu nás učí Cirkev o pokušení?

Kto z nás sa ešte nestretol so slovom pokušenie? Zaiste všetci. Ved' sám Pán Ježiš v modlitbe, ktorú naučil apoštolov, nám prikazuje prosiť: „a neuved' nás do pokušenia“. S pokušením rôzneho druhu i obsahu sme sa zaiste už mnohokrát stretli i vo svojom živote. Iste sme o náplni slova „pokušenie“ premýšľali, ako sa s ním vysporiadať, ako nad ním zvíťaziť.

Otec vidí, ako jeho synček bojuje sám so sebou. Rozbil okno a teraz v sebe zápasí: priznať sa, alebo oklamať? Sedeli pri kozube, v ktorom horel oheň a vyleteli z neho iskry. Vtedy otec sa pýta syna: „Keď ti padne iskra na nohavice, pozeráš sa chvíľu, aká je pekná, jasná, ako hreje, alebo ju hneď zhodíš z nohavíc?“ Chlapec sa pozrel na svojho otca a povedal: „Hneď ju predsa zhodím z nohavíc, pretože by mi ich popálila a zničila!“ Otec sa usmial na syna a povedal: „Syn môj! Tak isto musíš rýchlo zahnať aj pokušenie. Nesmieš sa s ním zaoberať, nesmieš váhať, hneď ho musíš odmietnuť, keď chceš, aby nespôsobilo škodu v tvojej duši.“ Chlapec sa so slzami v očiach priznal otcovi, že rozbil okno.

Na začiatku nového cirkevného obdobia, ktoré sa volá Pôstne obdobie, práve pojem a obsah pokušenia je aktuálny a môžeme sa nad ním zamyslieť.

Evanjelista rozpráva o Ježišovi, že bol „*na púšti štyridsať dní a satan ho pokúšal*“ (Mk 1,12).

Pokúšanie Pána Ježiša satanom sa odohráva bezprostredne po krste Duchom. Správa je veľmi stručná, ale to neuberá na vážnosti udalosti. Je isté, že po potvrdení Duchom Svätým, čo sa udialo v krste, dochádza k stretnutiu so zlou mocou, s protivníkom, so satanom. Pán Ježiš začína svoje vystúpenie výzvou k pokániu a prijatiu jeho učenia: „*Kajajte sa a verte evanjeliu*“ (Mk 1,15). V biblickom jazyku výzva k obráteniu (grécke slovo “metanoia”) vyjadruje veľmi hlboký zmysel a znamená to neustálu premenu zmýšľania a za tým nasleduje prax života. Premena je aktom rozumu, za ktorým nasleduje vôľa. Nie je to iba spojenie so zlom, ale i návrat k Bohu, keď srdcom prijímame jeho učenie. S tým súvisí činnosť, návratu k Evanjeliu. Návrat nie je akt jednorazový, ale neustály; je každodennou povinnosťou, je to vypovedanie boja hriechu a diablu. Tak kresťan svojím zmýšľaním a štýlom života, za pomoci Božích milostí plní svoje poslanie.

Človek na samom začiatku dejín však vplyvom Zlého zneužil svoju slobodu. Podľahol pokušeniu a spáchal zlo. Človek si uchováva túžbu po dobre, avšak jeho prirodzenosť je zranená dedičným hriechom. Človek je naklonený ku zlu a upadá do omylov. Preto je človek sám v sebe rozdelený. To je tiež príčina, prečo sa nám celý ľudský život, tak individuálny ako aj kolektívny, javí ako dramatický zápas medzi dobrom a zlom, medzi svetlom a tmou.

Tu je potrebné si pripomenúť a vysvetliť prosbu z modlitby Otčenáš: „a neuved' nás do pokušenia“. Táto prosba ide ku koreňu predchádzajúcej prosby modlitby, pretože naše hriechy sú ovocím súhlasu s pokušením. Prosím, nepripusť nás do. a vtedy Boha Otca prosím, aby nás do zla “neuvádzal“. Dalo by sa to vyjadriť aj slovami “nedaj nám podľahnúť pokušeniu“. Je to obtiažne vyjadriť slovom, ale rozumieme, že je nemožné, aby bol Boh pokúšaný k zlu, a teda ani on sám nikoho nepokúša. Jakub apoštol píše: „*Nech nik v pokušení nehovorí: „Boh ma pokúša.“ Ved' Boha nemožno pokúšať na zlé a ani on nikoho nepokúša. Ale každého pokúša vlastná žiadostivosť, ktorá ho zachvacuje a zvádza. Žiadostivosť potom, keď sa počne, porodí hriech a keď je hriech dokonalý, splodí smrť*“ (Jak 1,13-15). “Neuviesť nás do pokušenia“, to zahŕňa rozhodnutie srdca. „*Lebo kde je tvoj poklad, tam bude aj tvoje srdce*“ (Mt 6,21). A ďalej: „*Nik nemôže slúžiť dvom pánom*“ (Mt 6,24). „*Ak žijeme v Duchu, podľa Ducha aj konajme*“ (Gal 5,25). V tomto súhlase danom v Duchu Svätom nám Otec dáva silu. „*Skúška, ktorá na vás dolieha, je iba ľudská. A Boh je verný. On vás nedovolí skúšať nad vaše sily, ale so skúškou dá aj schopnosť, aby ste mohli vydržať*“ (1 Kor 10,13). Takýto boj a takéto víťazstva sú však možné len v modlitbe. Evanjelium poukazuje, že práve modlitbou Pán Ježiš zvíťazil nad pokúšiteľom hneď od začiatku, a taktiež v poslednom boji svojej smrteľnej úzkosti. Tak chápeme túto prosbu modlitby Otčenáša. Je to výzva k bdeniu našich srdc. V našom

bdení je ochrana srdce. Pán Ježíš prosí Otca, aby nás zachoval v jeho mene. Duch Svätý túto bdelosť v nás stále prebúda.

Natískajú sa otázky: Čo je to vlastne pokušenie? Kto nás to pokúša? Ako predchádzať a brániť sa pokušeniu? Pokušenie môže byť rôzne. Je to nedovolená túžba, prianie... Treba si pripomenúť, že zlo má krátke nohy. Pokušenie je stav duše, ktorej sa niečo predkladá ako čosi príjemné, pekné, užitočné... ale je to v rozpore s Božím príkazom, slovami Pána Boha. Človek sa ocitá ako na križovatke ciest. Má sa rozhodnúť. Preto podstatnú úlohu tu zohráva rozum a slobodná vôľa človeka. Musíme teda vedieť, že samé pokušenie ešte nie je hriechom. Človek musí zaujať postoj rozumom a svojou slobodnou vôľou. Človek musí vedieť, že sa má chrániť, aby si nežiadal a neprial hriechne, nedovolené, zakázané veci. Preto máme odporovať od začiatku zlým myšlienkam. Ak sa začneme myšlienkou zaoberať, ťažko sa jej ubránime.

Sv. Augustín napísal: „Keď zlá myšlienka v tebe vzniká a keď ju potlačíš, nepoškvrní sa ňou tvoje srdce. Ak ju ponecháš dlhšiu dobu v srdci, ťažko a s mnohými námahami ju odtiaľ odstrániš.“ Ak sa zlá myšlienka neodstráni, spôsobuje zaľúbenie. Zo zaľúbenia vzniká zvolenie, za zvolením nasleduje skutok. Z opakujúcich sa skutkov vzniká zvyk a zo zvyku vzniká potreba. Malá iskra sa dá veľmi rýchlo uhasiť, ale veľký oheň už ťažko. Alebo iný obraz. Dažd'ové kvapky pomaly prehľbujú i najtvrdší kameň. Nedovoľme, aby nás naša žiadostivosť uviedla do zmätku. Pokušenie nás chce napríklad odtrhnúť od povinnosti a vernosti k zákonu, otriast' našu čistotu. Nezabúdajme, že pokušenie nám ponúka za pohár pochybnej radosti jed, ktorý veľmi rýchlo spôsobuje smrť, či úžasné ťažké následky. Pokušenie ponúka, ale nikdy nie pravú hodnotu. Kto podľahne pokušeniu, spoznáva horkosť, blen, smútok, smrad.

Pokušenie prichádza z troch strán: od tela, sveta a diabla. Z nich najťažšie pokušenie je pokušenie tela. Práve v pôstnom období je potrebné sa posilniť sebazapieraním a umŕtvovaním, čo často je menej ťažké a nepríjemné, ako sa na začiatku môže zdať. Platí: „*Kto chce ísť za mnou, nech zaprie sám seba, vezme svoj kríž a nasleduje ma*“ (Mt 16,24).

Sú pokušenia, ktorým sa nedá ináč zabrániť iba útek. Nie je to zbabelosť, ale treba viac síl k úteku z miesta, od osoby, od vecí. Sv. Ambróz radí: „Chráňme sa rozpalenej žiary svetských vášní, ináč nás stihne osud podobný,

aký stihol Ikara, ktorého krídla sa horúcim slnkom zničili a zahynul.“ Počúvaj hlas svojho svedomia. Počúvaj hlas tých, ktorí ti chcú dobre. Opusť rýchlo spoločnosť, odtrhni oči od obrazovky, obrazu, nedotýkaj sa toho, čo nemôžeš či nechceš vlastniť. Pokušenie neprichádza priamo od Boha. Pokušenie je dielom nepriateľa našej duše. Životopisy svätých sú však dôkazom, že Boh pre naše dobro môže na nás dopustiť určitú skúšku. Prečo? Chce nás posilniť. Boh chce vyskúšať našu vernosť. S Božou milosťou dokážeme zvíťaziť.

Uvedomujeme si, že diablovým manévrom je zakaliť náš pohľad. Skúsenosť nás učí, že čím viac sa rozčulujeme, tým viac pokušenie rastie. Je správne, že si budujeme pokoj vo svojom srdci. Niet príčiny sa znepokojovať. Kedy zazvoní telefón? Len vtedy, keď je zapojený. Je však na nás, či zodvihneme slúchadlo. Je našou povinnosťou pretrhnúť každý kontakt s pokušením. Keď príde pokušenie, zachovať pokoj srdca. Pripraviť sa a v takých chvíľach si povedať: Boh ma vidí. Boh ma počuje. Boh ma miluje. Boh je moje všetko. Keď v takých chvíľach sa naučíme pozrieť na kríž, budeme čerpať silu a nepodľahneme.

U Arabov koluje táto bájka: Raz vsunula t'ava hlavu do stanu beduína. Keďže nenašla odpor, vkročila prednými a potom aj zadnými nohami. Až teraz sa rozzúrila majiteľ stanu na votrelca: „Čože nevidíš, že tu niet miesta pre dvoch?“ „Tak potom hľad', aby si zmizol,“ povedala t'ava a uvelebila sa v stane. Tak koná aj diabol. Vieme, že najprv pokúša, až vytlačí a celkom zaujme miesto v duši človeka.

Vieme, že myšlienky a žiadosti sú dvojnásobne nebezpečné, pretože sú prudkým sklzom, po ktorom ľahko klesáme do hriešnych skutkov. Hlavou sa mihne myšlienka, duša sa jej chopí, teší sa jej, a myšlienka prerastie v hriešnu myšlienku a žiadosť, a končí skutkom. Môžeme konštatovať, že rakovina duše vypukla. V srdci sa rozhorí hriešna vášeň, hriech sa stáva zvykom... Koľké nešťastia začali myšlienkou! A naopak. Koľko víťazstva sa dosiahne, keď hriešna myšlienka je hneď vo svojom zrode zničená.

Pokušenia sa nebojme, ale od pokušenia sa vzdáľujme. Často sa modlíme, aby sme v skúškach a pokušeniach zvíťazili. Príkladom je nám sám Pán Ježiš. Rázne a rozhodne povedal púšťaťovi: „*Odíď, satan, lebo je napísané: „Pánovi, svojmu Bohu, sa budeš klaňať a jedine jemu budeš slúžiť“ (Mt 4,10).* A toto je večná pravda, ktorá jedine je zárukou večného šťastia. Amen.

Pôst je čas duchovnej obnovy

Poznajme najprv svoju skutočnú tvár, ak chceme nájsť vo svojom živote pravé hodnoty.

Pozerali ste niekedy s niekým svoje staré fotografie? Zaiste. O čom sa zvykne vtedy hovoriť? To sme sa zmenili! Tvár je už iná. Akoby sme to ani my neboli. A niekto sa prekvapene pýta: „To si skutočne ty?“ Odpovieme: „Áno. Prešli však odvtedy roky.“ Konštatujeme, že sa meníme. Z času na čas sa každý pozrieme do zrkadla. Konštatujeme, že sa meníme.

Ale nemení sa len naša tvár, naše vlasy, postava, ale mení sa aj naša duša. Rokmi pribúda aj našich ľudských chýb, zlozvykov, návykov, hriechov. A práve v pôstnom čase, keď už je po maškarných báloch, je potrebné zadívať sa na svoj život. Nabráť odvahy a pozrieť si pod masku, ktorú si zvykneme dať na tvár, keď sa robíme lepšími, čestnejšími, zbožnejšími, mravnejšími... A pozrieť sa aj pod masku svojej rodiny, svojho priateľstva, farnosti či spoločnosti.

V tomto pôstnom čase nás pozýva na svoju horu Tábor sám Ježiš. Prečo? Kvôli čomu? Aby nám pripomenul, kto je, čo od nás chce, čo je naším poslaním.

Keď bral na horu so sebou Petra, Jakuba a Jána do samoty, títo traja nevedeli to, čo my dnes vieme. Tam odzneli slová: „***Toto je môj milovaný Syn, počúvajte ho.***“ ***A sotva sa rozhliaďli, nevideli pri sebe nikoho, iba Ježiša***“ (Mk 9,7-8).

Udalosť premenenia Pána, keď Ježišov odev zažiaril belobou a kde traja z Ježišových učeníkov vidia dvoch mužov, ktorí sa s Ježišom rozprávajú a rozpoznávajú v nich Mojžiša a Eliáša, nebola náhodná. Niekoľko dní pred touto udalosťou Ježiš prvýkrát predpovedá svoje utrpenie a smrť. Zaiste tie slová medzi učeníkmi vyvolali otázky či vnútornú bolesť. Ježiš je vševediaci Boh. Vo svojej láske k ľuďom chce apoštolov pripraviť na tie udalosti. Týchto troch z Dvanástich si Ježiš vyvolil, aby medzi nimi mali rozhodujúce postavenie, aby svojím správaním boli oporou ostatným.

Podstata tejto udalosti je v tom, že Boh práve tu potvrdzuje svojho Syna v jeho utrpení a smrti ako Mesiáša. To, čo učeníci vidia, zažijú a počujú, stane sa pre nich útechou. Musíme si pripomenúť, že táto udalosť sa nedá celkom vysvetliť. Musíme však pamätať, aký silný účinok mala táto udalosť na učeníka Petra v celom jeho živote. Peter na túto udalosť myslí, keď po rokoch

napíše povzbudivé slová: „*Ved' sme nenasledovali vymyslené bájky, keď sme vás oboznámili s mocou a príchodom nášho Pána Ježiša Krista, ale sami sme boli očitými svedkami jeho veleby*“ (2 Pt 1,16). Apoštol sv. Peter potvrdzuje, že táto udalosť mu bola veľkou posilou v živote. „*Keď zostupovali z vrchu, prikázal im, aby o tom, čo videli, nehovorili nikomu, kým Syn človeka nevstane z mŕtvych. Oni si toto slovo zapamätali a jeden druhého sa vypytovali, čo znamená „vstať z mŕtvych“*“ (Mk 9,9-10).

Táto udalosť sa nedotýkala len Ježiša, ale učeníkov a veriacich až do konca čias. Je to memento, aby sme Ježiša viac poznávali a viac mu dôverovali. Ježiš sa v očiach učeníkov stáva Mesiášom. Podobne ako v udalosti pri vzkriesení Jairovej dcéry, keď spoznávame Ježiša mocnejšieho ako smrť, ktorého moc presahuje akúkoľvek pozemskú moc. Udalosť prekračuje horizont času a priestoru. Ježiš sa rozprával s Mojžišom, ktorý žil v inej epoche a Eliášom, ktorý žil oveľa neskôr. Apoštoli boli preľaknutí. Prezrádza to správanie Petra. Tým je povedané, že aj my máme sa dať viesť Ježišom do ticha, prežiť pôstny čas, aby sme mohli splniť poslanie, ktorým nás Boh cez Cirkev poveruje. Vieme, že Ježiš skutočne vstal z mŕtvych. Vieme, čo zmŕtvychvstanie v dejinách spásy znamená. A práve príprava na veľkonočné sviatky, keď si budeme pripomínať zmŕtvychvstanie Pána Ježiša, je čas, kedy máme prežiť zmenu svojho života.

Je správne, že sami sebe nekladíme masku na tvár. Sú ľudia, ktorí sa nikdy neukážu, akí vlastne sú. Najčastejšie sú ľuďmi dvoch tvárí. Dávajú si masku; sú iní, keď sa rozprávajú s kňazom, a iní, keď rozprávajú s ľuďmi proti Cirkvi. Často do tejto skupiny patria ľudia duchovne chorí. Ľudia, ktorí sa boja byť sebou samým, a preto si dávajú masku. Vedia hrať divadlo vo svojom živote, ale na svoju škodu. Nešťítia sa ohovárania, osočovania, podvodov, nevážia a nectia si hodnoty ľudí, a Božími príkazmi opovrhujú. Nie sme to aj my?

Iná skupina ľudí, a možno aj tá istá, dáva masku aj druhým. Napríklad myslia si, že ten druhý je klamár. Bez skúmania mu dajú masku a nazvú ho klamárom. Ľahšie sa zlo o takom človeku rozpráva, keď mu takúto masku dáme nie na tvár, ale na jeho život. Takých masiek môže byť mnoho. Urobíme človeka nečestného, zlodēja, smilníka... Kto nám dal právo dávať niekomu takúto masku? Dnes je čas sa na to seba spýtať. Máme právo takto sa správať voči druhým? Samy seba často veľmi nedokonale poznáme, odkiaľ berieme právo o iných vynášať úsudky? Človek je veľmi komplikovaná a záhadná bytosť. Často vidíme len jednu stranu, napríklad jeho konanie, ale nevieme, prečo tak koná, čo ho k tomu vedie, aké okolnosti,

pohnútky a podobne. Práve preto je správne, že zostávame zdržanliví. Uvedomujeme si, že my sami nevieme, ako by sme za tých okolností jednali.

Mnoho nám napovie poviedka o pavúkovi, ktorú napísal Jorgenson.

Pavúk si uplietol silné vlákno a upevnil ho na kmeni stromu. Po vetvičkách napínal svoje nite, kým nebola sieť hotová. Sieť bola veľká a denne sa do nej zachytávalo niekoľko múch, ktoré mu slúžili ako potrava. Pavúčik tučnel, až sa z neho stal mohutný pavúk. Pri prehliadke svojej siete zbadal vlákno, na ktoré zabudol. Zabudol, že toto vlákno drží celú pavučinu. Povedal si vtedy: „Toto vlákno je zbytočné, preč s ním!“ Stalo sa, čo neočakával. Len čo pretrhol vlákno, padla celá sieť aj s pavúkom dolu. Celé jeho dielo vyšlo nazmar.

Poučenie je jasné. Zamyslíme sa nad sebou a pýtajme sa, akú tvár máme mať. Zaiste takú, ako od nás očakáva Boh. Je správne, že sa chránime falošnej pokory. Bohu je milá skromnosť, ale je potrebné ju pestovať, rozvíjať a chrániť. Uvedomujeme si, že sme dostali veľa talentov a čností. Máme tvár dieťaťa Božieho. Od krstu máme si túto tvár nielen chrániť, ale aj starať sa o ňu. Pri krste sme prijali nielen práva, ale aj povinnosti dieťaťa Božieho. Tým viac si uvedomujeme, že Boží Syn, Ježiš Kristus prijal tvár človeka. Tak cítíme zodpovednosť, aby sme v Ježišovej tvári prijali tvár Boha. Táto skutočnosť je mementom, aby sme v každodennom živote na to nezabudli. Veľkopôstna doba je časom na konanie sviatostného zmierenia, spovede. Príprava na toto stretnutie s Bohom vo sviatosti si vyžaduje dlhodobejšiu prípravu a časť z nej môže sa niesť v duchu spoznávania svojej pravej tváre. Je správne, že vieme a chceme odstrániť masku zo svojej tváre. Pri myšlienke na premenenie Pána na hore Tábor, keď tvár Pána Ježiša zažiarila jasom, túžme aj my po odmene v Božom kráľovstve za svoj život na zemi. Čas mohol spôsobiť, že sme pre množstvo masiek zabudli na svoju vlastnú, pravú tvár ako pavúk na vlákno, ktoré držalo celú jeho sieť.

Keď správne pristupujeme k učeniu Krista, ktorý nás pripravuje na odmenu, ktorú prisľúbil tým, čo vytrvajú verne pri ňom, môže nás povzbudiť a niečo pripomenúť skutočná udalosť Maiti Gietancerovej. Hoci začiatok siaha do roku 1944, dohra sa udiala v roku 1984. Píše sa o tom v knihe *La Croix*:

V roku 1944 ju nacistický lekár mučil tak, že odvtedy akýkoľvek kontakt jej tela s nejakým predmetom jej spôsobuje bolesť. Mala vtedy iba dvadsať rokov a bola talentovanou klaviristkou. Nie však do takej

miery, aby sa svojmu umeniu úplne odovzdala. Zapojila sa totiž do hnutia odporu. V hoteli Lutétia sídlili vtedy nemeckí generáli, odkiaľ vládli nad celým Parížom. Keďže boli tiež veľkými milovníkmi hudby, zavolali si ju, aby im hraním sonát krátila dlhé zimné večery. Ona ich namiesto mzdy požiadala, aby pustili na slobodu jej väznených mladých priateľov. Nakoniec aj ju označili za členku hnutia odporu a deportovali ju na juhozápad krajiny. Dostala sa do centra mučenia, kde len o niečo starší nemecký lekár praktizoval svoju vedu tým, že uväznených “pacientov” privádzal do stavu nevýslovnej bolesti, i keď to bolo v protiklade s jeho lekársnym poslaním. Všetci jeho pacienti na následky mučenia okrem Maiti zomreli. Silná vo svojej viere a statočnosti sa stala profesorkou filozofie. K sile prežiť, ku schopnosti vytrvať a znášať bolesti, pridala ešte svetlo odpúšťania za všetky príkoria. Bola ďaleko od nenávisti k svojmu mučiteľovi. Uchovávala si ho v myšlienkach bez toho, aby takýmto pocitom podliehala. Bola takisto ďaleko od pomsty, lebo si udržiavala schopnosť vzájomného odpúšťania. Avšak cesty ľudských osudov sú nevyspytateľné. Stalo sa, že v roku 1984, štyridsať rokov po tom, ako sa začalo jej utrpenie, trýzniteľ sa podujal nadviazať spojenie so svojou obeťou. Bol smrteľne chorý a desil sa toho. Zaumienil si, že sa stretne s bývalou mladou klaviristkou, ktorej zničil život a zabil jej umenie. Stretnutie sa odohralo v izbe, kde bola kedysi Maiti vystavovaná najväčším mukám. Teraz stál pred strápenou Maiti a rozprával jej o svojom strachu. Na konci rozhovoru, v ktorom dominovala bolesť, sa trpiteľka postavila a podávala mu ruky práve vo chvíli, keď muž s plačom zašepkal: „Odpusťte!“ Podala mu ruky, ruky klaviristky, ktoré on navždy zbavil schopnosti hrať. Hoci oneskorene, ale predsa došlo k súladu týchto dvoch trpiacich bytostí.

Je to memento pre nás! Uvedomujeme si, že je potrebné zbaviť sa falošnej masky na svojej tvári. Starneme. Čas rýchlo letí. Meníme sa. Práve preto je potrebné žiť pred sebou, pred ľuďmi a pred Bohom s tvárou, ktorú nám dal Boh, ktorá sa Bohu páči a s ktorou môžeme vstúpiť do Božieho kráľovstva.

Amen.

Posilnime si úctu k svojej duši

Využime pôstnu dobu, aby sme viac spolupracovali s darmi získanými pri krste.

Najjužnejší bod Afriky sa do doby, než ho oboplával Vasco di Gama, nazýval Cabo tormentoso – mys múk, pretože takmer každá loď tu stroskotala. Až odvážny portugalský moreplavec odstránil hrôzu mysu tým, že ho oboplával a otvoril tým cestu do Indie. Od tej doby sa mys hrôz nazýva Mys dobrej nádeje. Mnohí kresťania plnia si svoje povinnosti kresťana zo strachu. Boja sa smrti, trestov za svoje hriechy, boja sa dokonca Boha. Pritom strach nielenže nepomáha, ale spôsobuje, že svojej duši nevenujú takú pozornosť, akú by mali. V tejto pôstnej dobe sám Pán Ježiš prichádza v evanjeliu medzi nás, aby sme zažili a poznali viac radosti vo svojom živote, aby myšlienka na náš krst sa stala každému z nás "Mys dobrej nádeje".

Evanjelista Ján napísal: *„Ked’ bol cez veľkonočné sviatky v Jeruzaleme, mnohí uverili v jeho meno, lebo videli znamenia, ktoré robil“ (Jn 2,23).*

Uprostred Veľkého pôstu čítame, ako Pán Ježiš vyčistil chrám v Jeruzaleme. *„V chráme našiel predavačov dobytky a holubov i peňazomencov, čo tam sedeli. Urobil si z povrázkov bič a všetkých vyhnal z chrámu, aj ovce a dobytok“ (Jn 2,14-15).* Ježiš vážne sa rozhorlil za dom svojho Otca. Je pravdou, že Židia mali iné správanie vo svojom chráme ako my dnes. K nábožnosti a viere Židov patrili rôzne druhy obiet. Zákony o obetách nájdeme vo všetkých Mojžišových knihách. Boli to obety zápalné, obety pokojné, obety za hriechy a iné. Dar na obetu sa vyberal z čistých zvierat a vtákov (porov. Gn 8,20). Mohli to byť býček, cap, ovca, holubica alebo holub (porov. Gn 15,9), ale nikdy nie ťava alebo somár (porov. Ex 13,13). Židia mali zoznam čistých a nečistých zvierat. Za nečisté sa považovali najmä tie, čo sa živili mäsom a krvou svojich obetí, šelmy, dravci, ryby bez šupín, ale i hady. Konali sa teda krvavé obety, keď čisté zvieratá zabíjali a na oltároch časť z nich spálili, časť zostávala obetujúcim, ktorí po prinesení obety si z nich pripravovali pokrm a časť zostávala kňazom a chrámu. Nekrvavé obety boli tie, čo dopestovali v pote svojej tváre, obilie, olej či víno. V chráme sa denne prinášali obety podľa predpisu ráno i večer. Väčšie obety boli na výročné sviatky. Prinášali sa prvotiny, ale aj pri určitých príležitostiach, ako bola

obriezka, očista a podobne. Pre tieto príležitosti bolo potrebné viac zo spomínaných zvierat. Stalo sa zvykom, že pri chráme začal prekvitať obchod. Obetujúci si veci na obety tam kúpili a nemuseli ich zďaleka prinášať. Prichádzali Židia aj z cudziny, a tak potrebovali zameniť svoje peniaze. Pán Ježiš vzplanul spravodlivým hnevom preto, lebo obchod sa z príľahlých miest rozšíril až do chrámu, a tak krik a vrava narušovali prinášanie obiet a potláčala sa nábožnosť.

Aktuálnosť Ježišových slov je dnes rovnaká v tom, že hoci my dnes neprinášame priamo obety, ktoré by sme si museli zakúpiť, ale v chráme sa máme správať nielen dôstojne, nábožne navonok, ale aj naše myšlienky majú byť primerané prinášanej obete. Nejedná sa o nechcenú roztržitosť, ale vedomú, chcenú, vyvolanú. Pri prijatí sviatosti krstu sme na seba prijali povinnosť „v nedeľu a prikázaný sviatok zúčastniť sa na celej svätej omši“. Teda na celej omši v určené dni, to je každá nedeľa, deň spomienky na zmŕtvychvstanie Pána Ježiša a ešte desať vo svete, u nás deväť dní v roku, keď pripadnú na pracovný deň. Účasť je podmienená tým, že veriaci je prítomný v kostole. Keď nie je prítomný a omšu sleduje v rozhlase alebo televízii, vtedy je omša pre zdravého človeka neplatná. Rovnako nie je účastný ten, kto nemá kontakt s kňazom. Napríklad je pri kostole, ale nepočuje či nechce počuť. To sú prípady, že ide do kostola a zámerne zostáva mimo neho, rozpráva sa, nemá kontakt s kňazom cez odpovede, spev, myšlienky. Taký vie, že omša nielenže je mu neplatná, ale dopúšťa sa viacerých iných hriechov. A to klamu a podvodu. Robí dojem, že bol na omši, a v skutočnosti nebol. Ďalej dopúšťa sa urážky Boha, pácha a zvádza iných na hriech. Vieme, čo povedal Pán Ježiš na adresu tých, čo dávajú pohoršenie: „*Beda človekovi, skrze ktorého pohoršenie prichádza*“ (Mt 18,7). Taký dáva zlý príklad a keď to robí zámerne, môže to byť až otvorený boj proti Bohu, hriech bezbožníctva. Rovnako omša neplatí tomu, kto nevenuje pozornosť pri omši. Môže byť účastný, ale vyrušuje vedome a dobrovoľne iných svojím správaním, slovami, gestami, a môže to byť kdekoľvek v kostole, na chóre, predsieni či zákristii. Je povinnosťou rodičov, aby vychovávali a viedli svoje deti v tomto duchu. Je to vec cti a kresťanskej hrdosti, že tí, čo užívajú svoj rozum a slobodnú vôľu, že sa takto nesprávajú v kostole. Rovnako je potrebné si uvedomiť, že zaväzuje účasť na celej svätej omši. Od prežehnania do prežehnania. Kto bez vážnej príčiny toto nedodrží, je povinný v ten deň zúčastniť sa znova na celej svätej omši. Omša je neplatná tomu, kto zámerne prichádza na omšu neskoro a prípadne bez vážnej príčiny odchádza skôr ako po záverečnom požehnaní.

Je to vážne memento. To nie je len vec kňaza, ale vec kresťanského svedomia a cti. Ježiš dnes pri týchto slovách nám pripomína, že ho stravuje horlivosť za jeho dom modlitby. Nik by nemal brať na ľahkú váhu tieto slová. Účasť na omši nás zaväzuje od siedmeho roku života. Výnimkou sú dôvody, ktoré ospravedlňujú, ako je choroba, ale aj tých, čo sú priamo pri chorom dieťati, ale nie obaja manželia. Tiež vzdialenosť, keď sa jedná o štyri kilometre a viac ísť peši, alebo cesta by trvala dlhšie ako hodinu. Výnimkou je práca v takých podmienkach, že sa nemôže prerušiť. Keď si niekto berie prácu v nedeľu a v prikázaný sviatok, aby viac zarobil, pácha hriech. Je tu memento pre podnikateľov, aby v nedeľu dovolili zamestnancom účasť na omši a taktiež na zasvätení dňa od práce. Pre iné príčiny Cirkev dáva možnosť zúčastniť sa na omši v sobotu večer s platnosťou za nedeľu. Len pozor, ak niekto si túto omšu vyberá z vypočítavosti, nie je to správne. A potom ide za športom, turistikou, svojimi záľubami a koníčkami. Treba, aby si uvedomil hodnotu nedeľnej omše a nedele ako dňa odpočinku.

Uvedomujeme si, že naše *“telo je chrámom Ducha Svätého“* (1Kor 6,19). A nesieme plnú zodpovednosť za stav svojej duše. Hriech ničí tento chrám. Naše kostoly sú vizitkou ľudí a kňaza, ktorí bývajú v tej obci či časti mesta. Je správne, že o chrám sa staráme. Nie iba po stránke hmotnej, že naše kostoly sú opravené, čisté, že sa v nich cítime príjemne. Je správne, že sa staráme aj o stav svojej duše. Stáva sa dobrým zvykom, že každomesačný penitent, t. j. ten, čo každý mesiac pristupuje ku sviatosti zmierenia, prichádza nie v čase návalu okolo prvého piatku, ale napr. v deň svojho krstu a podobne. Okrem toho má vo veľkej úcte nielen deň svojho príchodu na svet, deň narodením, ale aj deň, keď bol pokrstený. Na tento deň sa mnohí zvlášť duchovne pripravujú. Mnohí si konajú v tom čase deväťdňovú pobožnosť, iní aspoň tri dni zintenzívnených modlitieb. Táto činnosť nie je príkaz Cirkvi. Keď však milujeme svoj život, nie je nám ľahostajná naša duša, spása, robíme oveľa viac, ako je príkaz. Vieme, že takouto činnosťou narastá radosť v duchovnom živote. Vieme sa viac tešiť z duchovného dobra a skôr dokážeme zvíťaziť nad zlom, hriechom. To je pre dušu akoby svetlo. Kto zažije také svetlo, vie si ho vážiť, chrániť a aj s inými sa podeliť.

Skúsme sa poučiť z poviedky *Potom sa im otvorili oči duše*.

Zo siedmich detí mal otec šesť nevidomých. Keď rástli, stávalo sa, že otec zveroval nevidomých synov na siedmeho, ktorý mal zrak v poriadku. Matku už nemali. Vodieval svojich bratov do prírody, rozprával im, čo vidí. Cez deň slnko, kvety, zelenú trávku, modrú oblohu a v noci hviezdy a mesiac. Bratia začali na brata mať zlosť,

hnevali sa naň, až ho začali nenávidieť. Neverili mu, že on niečo vidí a oni nie. Častejšie mu začali vravieť: „Neveríme ti!“ Jedného dňa sa rozšírila správa, že do toho kraja prišiel jasnovidec. Otec zveril nevidiacich synov na vidiaceho brata a odišiel prosiť pomoc pre synov. Pri rozlúčke mu povedal: „Dávaj na seba pozor, aby ľudia nepovedali, že iba slepcov som splodil.“ Keď sa otec dlhšie nevracal, bratia začali útočiť na vidiaceho brata. V zlosti sa dohodli, že mu vypichnú jeho oči. Vrhli sa na brata a kričali: „Teraz priznaj, že nás klameš, že si nás mal na posmech, keď si rozprával, čo vidíš. Pravda, nie je svetlo na svete, iba tma?!“ Darmo ich prosil, žobronil, bratia sa nedali uprosiť. Vypichli mu oči. Slzy zmiešané s krvou mu tiekli dole zúboženou tvárou, ale pritom stále volal: „Aj tak vidím! Kto raz uvidel svetlo a nosí ho v sebe, ten je vždy synom svetla a nikto mu ho nevyhasí.“ A tak si najmladší z bratov zachoval v srdci pevné presvedčenie o svetle, kým sa nevráti otec a neprinesie liek od jasnovidca. Otec sa zhrozil, keď videl, že aj najmladší syn je slepý. Ten ho potešoval a presviedčal, že aj tak vidí v sebe svetlo. Otec vtedy povedal: „Buď požehnaný, syn môj, teraz aj tvoji bratia budú vidieť. Presvedčia sa, že si mal pravdu, čo si im rozprával a hádam oľutujú svoj strašný čin.“ Potom prišli zahanbení bratia. Otec im po jednom odovzdal liek a oči sa im otvorili. A to nielen oči tela, ale i duše, spoznali svoj hriech a plní ľútosti odprosili otca a brata za svoj hriech.

Náš telesný zrak, vďaka Bohu, je dobrý. Využime túto pôstnu dobu na to, aby sme tu v chráme, kde sa začal náš duchovný život krstom, načerpali nových milostí. Milujme svätú omšu. Prichádzajme do kostola včas a zbožne prežívajme každú jej časť. Vyvarujme sa, aby nám omše boli neplatné. Učme sa jeden od druhého zbožnosti. Často si pripomínajme deň svojho krstu a v úcte majme miesto, kde sme boli pokrstení, aby sme raz videli Boha z tváre do tváre.

Krst je pre nás “mys nádeje večného života“. Tak pocítime Kristove žehnanie.

Amen.

Ježiš je naším znamením

Návrat ku Kristovi, ktorý je znamením nového života, znamením dnešných dní.

Stáva sa, že si vieme určitými znameniami pomáhať. Keď oproti idúci šofér blikne svetlom, šofér rozumie, že polícia je na ceste. Niekomu zamávam, kývnem na pozdrav a on vie, že nás niečo spája. Ale aj iné znamenania, možno nechcené, nám môžu poslúžiť. Stojíme pred spustenými rampami. Nemusíme sa hnevať, že nás zdržujú, ale môžu nám byť znamením, že si spomenieme pri našom zhone na svoju dušu. Taktiež stanice krížovej cesty nám môžu byť znamením.

Slová Pána Ježiša pri stretnutí s Nikodémom sú rovnako znamením. Pán Ježiš hovorí: „*Kto koná pravdu, ide na svetlo, aby bolo vidieť, že svoje skutky koná v Bohu*“ (Jn 3,21).

Pôstna doba je rovnako dôležitým znamením. Ježiš od nás niečo vyžaduje a zároveň nám dáva svoj príklad. Nikodémovi pripomína, čo proroci predpovedali, čo Boh sľúbil a čo plní: „*Boh tak miloval svet, že dal svojho jednorodeného Syna, aby nezahynul nik, kto v neho verí, ale aby mal večný život*“ (Jn 3,16). Ježiš prišiel na svet ako znamenie lásky. Boh ani po hriechu prarodičov neprestal milovať vrchol svojho stvorenia, človeka. Pán Ježiš prichádza, aby sme sa naučili zmýšľať ako on. „*On, hoci má božskú prirodzenosť, nepridrži sa svojej rovnosti s Bohom, ale zriekol sa seba samého, vzal si prirodzenosť sluhy, stal sa podobný ľuďom a podľa vonkajšieho zjavu bol pokladaný za človeka. Uponížil sa, stal sa poslušným až na smrť, až na smrť na kríži*“ (Flp 2,68). Láska Krista je nám znamením. Nikodém vedel o medenom hadovi, ktorého ulial Mojžiš na príkaz Boží: „*Urob medeného hada a vyves ho na žrd! Potom každý, kto naň pozrie, ostane nažive... A keď niekoho hady uhryzli a on pozrel na medeného hada, ostal nažive*“ (Nm 21,8-9). Mojžišov medený had bol predobrazom ukrižovaného Krista. V Starom zákone si Boh zvolil ako znak záchrany práve obraz toho zvieraťa, ktoré bolo príčinou nešťastia človeka. Spomeňme si na hada v raji. Tam na púšti ozdravovacia sila a moc neplynula priamo z pohľadu na medeného hada. K tomu bol potrebný prejav viery a dôvery v Boha. Teda nie medený had, ale Pán uzdravoval. Ježiš učí člena židovskej veľrady, že on oslobodí od smrti všetkých ľudí, ktorí sa s vierou obrátia k

jeho krížu. Keď Pán Ježiš sa sám prirovnáva k medenému hadovi na púšti, chce u Nikodéma upevniť to, čo si začína uvedomovať, že Ježiš je Mesiáš, ktorý prišiel spasíť svet. *„Ako Mojžiš vyzdvihol na púšti hada, tak musí byť vyzdvihnutý aj Syn človeka, aby každý, kto verí, mal v ňom večný život“* (Jn 3,14). V tomto stretnutí dáva nám Ježiš poznať, ako veľmi nás miluje. Ježišova láska je nám znamením pre večný život.

O starom kňazovi sa vedelo, že ho možno vždy nájsť vo spovednici. Tam strávil veľa času. Ľudia prichádzali a vyspovedali sa. A zvyšok času sa kňaz modlil breviár, rozjímal a meditoval. Keď sa ho pýtali, prečo si tak počína, zvykol povedať: „Chcem byť stále k dispozícii tým, čo hľadajú lásku Pána Ježiša.“ Ľudia mali kňaza veľmi radi. Bol pre nich znamením Ježiša.

Po spáchaní hriechu cítime potrebu odpustenia a návratu k Bohu. Tešíme sa Božiemu milosrdenstvu a uvedomujeme si aj význam Božej spravodlivosti. Ako za čias prorokov v Starom zákone, tak aj dnes nás Boh volá na svetlo, aby bolo vidieť, že svoje skutky máme konať v Bohu. Rozumieme, že Boh tak miluje svet, že všetko stvoril vo svojom Synovi, skrze neho a pre neho. Tým dostal svet osobitnú „božskú pečať“. Tak môžeme žiť ako omilostené Božie deti. Preto zvlášť v pôstnej dobe môžeme povedať, že tento náš svet je „detskou izbou“ Božieho domu. Uvedomujeme si, že ani našimi hriechmi, keď sme sa postavili proti Bohu, že nás nezavrhol načisto. Áno, právom nás Boh trestá, ale dostáva sa nám aj prísľub záchrany. Keď vyhnal človeka z raja, dal mu i nádej. Dopustil tresty, ako napr. potopu, pomätenie jazykov, ale uzatvára so svojím národom zmluvu, aby cez tento národ pripravoval spásu celému svetu. Keď Boh trestá národ, tak len za nevernosť. Trestá, ale zároveň neprestáva milovať. Pre hriech ľudí dopustil i pád Jeruzalema, ale i po dvoch tisícročiach dovolil návrat národu späť na Sion. Ježišov kríž je znamením, o ktorom platia slová apoštola Pavla: *„Židia žiadajú znamenía a Gréci hľadajú múdrosť, my však ohlasujeme ukrižovaného Krista, pre Židov pohoršenie, pre pohanov bláznovstvo, ale pre povolaných, tak Židov ako Grékov, Krista - Božiu moc a Božiu múdrosť. Lebo čo je u Boha bláznivé, je múdrejšie ako ľudia, a čo je u Boha slabé, je silnejšie ako ľudia“* (1 Kor 1,22-25).

Dnes veríme, že Ježišova obeta na kríži je tým záchranným znamením, ktoré nám Boh dáva aj dnes poznať a porozumieť. Všetci, čo sme uverili v Krista, máme istotu, že sme milovaní a zachránení. Milosťou viery sme spasení. To znamená, že nie sme spasení sami zo seba, ale že to je dar Boží. Preto cítime povinnosť, ako spoločenstvo lásky ohlasovať svetu, že nás Boh miluje. V

láske musíme každý sám za seba spraviť krok. Pravá láska má svoje kritériá. Je správne, že chceme objavovať v láske k Bohu, blížnemu i sebe, cieľ a zmysel svojho života.

My sa už nepýtame, prečo nás Boh tak miluje a čím sme si to zaslúžili. Boh nám to dostatočne objasnil. Boh chce našu lásku. A práve preto sme ochotní prijať od Boha aj utrpenie, bolesť a smrť. Pretože to všetko nás vedie k Bohu. Pripomíname si, že nie ten otec opravdivo miluje, ktorý za nás všetko robí, ale ten, ktorý nám pomáha na ceste, s ktorým spolupracujeme. Vieme, že nie je dobrý ten otec, ktorý všetko dovolí svojim deťom, ale ten, ktorý učí svoje deti zvíťaziť nad zlom, hriechom, a tak si získať zásluhy. Dobrý otec vhodným spôsobom skúša deti, aby za iných okolností vytrvali v konaní dobra a zvíťazili nad zlom. Dobrý otec nepovie, mňa do teba nič, rob si, čo chceš! Dobrý otec má starosť o svoje dieťa. Dobrý otec podá dieťaťu aj horký liek, ba vloží dieťa aj do rúk chirurga, len aby ozdravelo a žilo.

A práve na to pamätajme, keď musíme znášať kríže a ťažkosti života. Pred Bohom sa nedá ukryť. Nedá sa utiecť. Nebeský Otec nás vždy miluje.

Svedčí o tom aj príhoda. Mladý muž rozpráva: „Mama ma prosila, aby som nešiel v ten historický piatkový večer na diskotéku. Chodil som na vzdialené učilište. Domov som prichádzal v piatok a v nedeľu odchádzal. Veľmi som sa zmenil. Zaregistroval som to nielen ja, ale aj mama i iní. Dostal som sa do celkom iného prostredia, ako som dovtedy žil. Mama ani nevedela, že ma chcú zo školy prepustiť pre zameškané hodiny, zlé správanie, taktiež začal som fajčiť a piť alkohol. V ten večer i napriek slzám mamy som odišiel z domu. Čakal ma kamarát s autom. Nadránom, pri ceste späť, sme havarovali. Boli sme opití. Keď som sa prebral, videl som bledú, mŕtvu tvár kamaráta. Hľadel som do jeho mŕtvych očí. To, čo som vtedy prežil, nikomu neprajem. Mne to však pomohlo k zmene života. Prebral som sa v nemocnici. Teraz chodievam na hrob kamaráta. Žijem už iný život. Dnes viem, že Boh ma ponechal žiť pre modlitby mojej matky. V to ráno zastihli mamu na kolenách, keď jej prišli oznámiť, čo sa so mnou stalo. Modlila sa za mňa celú noc.“

Podobné, aj keď nie až tragické skúsenosti máme iste sami zo svojho života, alebo poznáme z počutia. Je mnoho znamení, ktoré buď ihneď, alebo s odstupom času chápeme a rozumieme im, že sú to znamenia od Boha. Kristova smrť na kríži nebola zbytočná. Je správne, že si smrť Krista často pripomíname a uvedomujeme, že ju berieme ako znamenie našej spásy.

Presviedčame sa o pravdivosti slov Pána Ježiša: „Kto v neho verí, nie je súdený. Ale kto neverí, už je odsúdený, pretože neuveril v meno Jednorodeného Božieho Syna“ (Jn 3,18). Keď prijímame milosť od Boha, dostáva sa nám neobyčajného osobného poznania Božej lásky. Keď vieme pochopiť, ako sa cíti mladý muž, keď mu dievča povie – milujem ťa – že cíti úžasnú radosť, že je to na ňom vidieť, tak sa nečudujeme, keď vidíme na živote mnohých ľudí, že milujú Boha, lebo to nemôžu utajiť vo svojom živote.

Tohoročný pôst nech je pre nás a cez nás aj pre iných znamením Božej lásky. Premýšľajme, hovorme, konajme podľa slov Pána Ježiša a budeme znamením sebe i iným, že žiť s Ježišom sa vyplatí. Ako svetelné znamenie protiidúceho vodiča nás uchráni pred zaplatením pokuty, keď budeme pokračovať v jazde podľa predpisov, tak keď žijeme podľa Božích a cirkevných prikázaní, nestratíme nič, ale ešte získame pre tento i pre večný život.

Amen.

Piata pôstna nedeľa “A”

Jn 12,20-33

Vďaka, Ježiš, za lásku k nám

Sviatosťou zmierenia pripravme sa na slávenie veľkonočných sviatkov.

Predstavme si chlapca modelára. Zhotovil si loďku. Púšťal si ju v rieke, až mu ju prúd vody odniesol. Tri dni smútil a trápil sa. Keď prechádzal okolo obchodu s lacným tovarom, vo výklade zbadal svoju loďku. Vošiel do obchodu a presviedčal predavača, že loď je jeho. „Ak tú loďku chceš,“ povedal mu predavač, „zaplať za ňu to, za čo som ju kúpil.“ Chlapec vyprázdnil svoju pokladničku, dal všetky svoje úspory, ostatné si vyprosil od rodičov a znova vlastnil svoju loďku. Keď si ju niesol domov, takto sa jej prihováral: „Teraz si už dvojnásobne moja. Ja som si ťa urobil a ja som si ťa i kúpil.“

Pred našimi očami je zahalený kríž. Vieme, že na Veľký piatok kríž slávnostne odhalíme. Celý ten čas si budeme pripomínať veľkosť lásky Boha k človeku. Boh nás nielen stvoril, ale smrťou na kríži aj vykúpil.

V evanjeliu nás oslovujú Gréci, ktorí prosia Filipa: „*Pane, chceli by sme vidieť Ježiša*“ (Jn 12,21).

Cez tieto pôstne dni nám liturgické čítania pripomínajú utrpenie Krista. Tí, čo prichádzajú do chrámu v Jeruzaleme, aby sa zúčastnili na židovských veľkonočných sviatkoch, sú aj cudzinci. Pravdepodobne počuli o Učiteľovi z Nazareta. Títo pohanovia by Ježiša chceli vidieť. Je známe, že Ježiš prišiel spasť všetkých ľudí, čo sa malo uskutočniť smrťou na kríži. Pán Ježiš hovorí slovami: „*A ja, až budem vyzdvihnutý od zeme, všetkých pritiahnem k sebe*“ (Jn 12,32). Ježiš na prosbe pohanov, ktorú sprostredkovali Ondrej a Filip, poukazuje, akým spôsobom a kde sa možno s ním stretnúť. „*Kto miluje svoj život, stratí ho, a kto svoj život nenávidí na tomto svete, zachráni si ho pre večný život*“ (Jn 12,25). Ježiš poukazuje na vernosť a poslušnosť, čo rozhoduje o spásu človeka. Ježiš vyzýva k vydaniu svedectva. Nie iba slová, ale skutky rozhodujú o tom, aký má človek vzťah k Bohu a k spásu svojej duše. Je priáním Ježiša, aby spása duše bola prvoradou záležitosťou každého človeka. Kto takto chápe svoju spásu, nebojí sa obetí, znášania ťažkostí a verne plní a zachováva Božie slová. Vtedy človek v sebe odumiera a vo svojom živote dáva vyniknúť Bohu. Na to poukazuje Ježiš slovami: „*Ak pšeničné zrno nepadne do zeme a neodumrie, ostane samo. Ale ak odumrie, prinesie veľkú úrodu*“ (Jn 12,24). To znamená, že máme podriadiť svoj život Bohu.

Jedná sa o zmluvu medzi Bohom a človekom. Ježiš pozýva človeka k účasti na svojom božskom živote. „*Ak mi niekto slúži, nech ma nasleduje! A kde som ja, tam bude aj môj služobník*“ (Jn 12,26). Výzva nasledovať Krista v jeho utrpení je potvrdená veľkou odmenou. Človek je slobodný. Musí sa rozhodnúť a prijať všetko, čo mu ponúka Ježiš a za to má prísľub odmeny. „*Kto bude mne slúžiť, toho poctí Otec*“ (Jn 12,26). Podobnú zmluvu uzavrel Boh s Noemom i Abrahámom a nadovšetko zmluvou na Sinaji skrze Mojžiša.

Teraz dochádza k uzavretiu zmluvy aj s pohanmi, teda s každým človekom, ktorý prichádza na svet, nie iba s členmi vyvoleného národa. Ježiš hovorí: „*Práve pre túto hodinu som prišiel*“ (Jn 12,27). Boh uzatvára novú zmluvu s ľuďmi v Ježišovi Kristovi. Je to záležitosť srdca Pána Ježiša. Oproti našej nevernosti a neposlušnosti Ježiš stavia svoju vernosť Otcovi na poslušnosti, a to až na smrť. V liste Hebrejom čítame: „*A hoci bol Synom, z toho, čo vytrpel, naučil sa poslušnosti*“ (Hebr 5,8). Táto zmluva je večná, a teda aj posledná. Kristus ju spečatil svojou krvou na kríži. Boh ju nikdy neodvolá. Boh zmluvu zachová. Boh Otec to sám potvrdzuje slovami: „*Už som oslávil a ešte oslávim*“ (Jn 12,28). A čo človek? Nemusí odumrieť ako pšeničné zrno, čiže môže sa postaviť aj proti zmluve uzavretej so svojím Bohom. Pôstny čas

je časom zrevidovania nášho postoja k Bohu. Pôstny čas je časom očisty duše vo sviatosti zmierenia.

Sv. Bernard hovorí, že viac spoznáme Krista, keď verne si plníme svoje povinnosti, ako by sme o Bohu len čítali. Práve preto pôstna doba je čas na skutky. Pri pohľade na utrpenie a smrť Krista dokážeme skôr zaujať postoj k zmene života. Ježišova poslušnosť k Otcovi nás oslovuje. Uvedomujeme si, že naša neposlušnosť je nám na škodu. Je čas, aby rodičia deťom pripomenuli, že im Boh pripomína príkaz „cti otca svojho i matku svoju“. Poslušnosť si pripomeňme všetci slovami sv. Pavla Efezanom: „*Podriad'ujte sa jedni druhým v bázni pred Kristom*“ (Ef 5,21). A možno si ženy pripomenú slová: „*Ženy, podriad'te sa mužom ako Pánovi*“ (Ef 5,22). Pripomeňme si všetci svoju vlažnosť, ľahostajnosť a povrchnosť k zachovávaniu poslušnosti. Každá naša neposlušnosť je prejavom našej pýchy. Všetci cítime následky dedičného hriechu. Ježiš nie je despota ani krvavý diktátor. Boh nepotrebuje krv. Boh od nás žiada poslušnosť. Viac si všímajme prosby z modlitby Pána „*buď vôľa tvoja*“. Ved' kto plní vôľu Božiu, získava zásluhy pre seba, stáva sa vzorom pre svoje okolie a Boh môže človeku dať účasť na jeho Kráľovstve.

Práve túto časť zmluvy nám môže pripomínať príklad, ktorý opísal novinár.

Ponáhl'al som sa do kancelárie. Ulice boli plné blata. Pred vstupom do budovy som zbadal chlapcov, čističov topánok. Prišlo mi to vhod. Na jedného som sa pozrel a už bol aj pri mne. Ako som si sadol na stoličku a chlapec mi začal čistiť topánky, pribehol iný, väčší chlapec, odohnal tohto menšieho a pokračoval on v čistení topánok. Bolo mi ľúto menšieho chlapca, a preto som sa spýtal toho, čo mi čistil topánky, prečo to urobil a nezabudol som mu povedať: „Si nespravodlivý, že si odohnal toho menšieho.“ „Ani najmenej. Ten chlapec je nemocný a my ostatní čističi sme sa dohodli, že mu nedáme robiť, kým nebude zdravý.“ Na to som chlapcovi odpovedal: „To je pekné od vás, ale ved' ten chlapec potrebuje peniaze na liečenie...“ Chlapec mi skočil do reči a hovorí: „Áno, pane, ale my všetci mu dávame peniaze do posledného haliera, pracujeme preňho. My mu nedáme robiť, lebo ho máme radi a chceme, aby sa čím skôr uzdravil.“

Uvedomujeme si našu úlohu – pomáhať ku spáse duší bratom a sestrám z nášho okolia? Je správne, že nielen slovom, povzbudením, ale i modlitbou za nich a svojím príkladom sme im vzorom.

Sme žiaci Ježiša. Kráčame po cestách, ktoré nám určil. Čím viac si osvojujeme jeho slová v každodennom živote, tým viac poznávame Ježiša. Vieme, že to je naša povinnosť. Keď svet uvidí vieru v našich skutkoch, tým skôr svet prijme utrpenie Krista za svoje, skôr sa rozmnožia naše rady a bude nás viac. Keď Ježišove slová o odumieraní pšeničného zrnka hoci ticho, ale v poslušnosti plníme, pomáhame priviesť ďalších ku Kristovi. Uvedomujeme si, že Kristus zomrel aj za nich. Aj oni sú zahrnutí do zmluvy o ich spásu. Aj ich Ježiš chce pritiahnuť k sebe (porov. Jn 12,33).

Vieme, čo urobilo mladú rehoľnú sestru sv. Terezku Ježiškovu veľkou? Boli to malé, drobné skutky. Jej poslušnosť Ježišovi. Vždy chcela len to, čo od nej chcel Ježiš. Všetko robila na oslavu Boha, a tak sa aj sama pripravovala na stretnutie s ním v hodine smrti. Raz večer po zhasnutí svetla, skôr ako zaspala, zacítila niečo teplé vo svojich ústach. Mohla si povedať, že to je iste krv, mohla vstať, aby vyhľadala liek. Ráno, keď vstala, jej šatka bola od krvi. Vtedy pocítila veľkú radosť a ticho zašepkala: „Pane, to je znamenie, že sa chceš so mnou už stretnúť.“ Je isté, že bez nadprirodzenej milosti by takto nemohla zmýšľať. Nemala strach. Vedť už niekoľko rokov žila v kláštore na Karmeli ako rehoľná sestra a mala len jedinú túžbu: robiť Ježišovi radosť. Prijatť každý kríž, ktorý jej Boh daruje a niestť ho ako výkupné za duše. Túto svoju zmluvu verne splnila.

Je právne, že si počas týchto dní uvedomujeme význam slov Pána Ježiša, keď nám hovorí o svojom utrpení a smrti. Môžeme povedať s malým chlapcom, ktorý si kúpil svoju vlastnú loďku: „Teraz si už dvojnásobne moja. Ja som si ťa urobil a ja som si ťa i kúpil.“ Aj my si uvedomujeme, že patríme Bohu. Vedť Boh nás stvoril, ale aj vykúpil. Chceme Boha chváliť za dar života na zemi a chceme už dnes ďakovať za večný život.

Amen.

Kvetná nedeľa “B”

Mk 14,1-15,47

Postoj k Trpiacemu

Pašie sú oslovením, aby sme si uvedomili svoj postoj k utrpeniu Krista.

Žijeme v dobe, keď sa vieme skrývať za masu ľudí. Prispôsobujeme svoje názory, postoje, štýl života... Dnešný sprievod s ratolesťami v rukách

nie je folklórna akcia. Je to liturgický úkon, ktorým si máme pripomenúť významnú udalosť z dejín našej spásy, vstup Pána Ježiša do Jeruzalema. Slobodne a dobrovoľne počas týchto dní stoja rady kajúcnikov v kostoloch, aby vyznali svoje hriechy. Mnohí si uvedomujú svoje zlyhanie, zvedenie masou, keď si mysleli, že ako jedinec nič neznamenaajú.

A predsa. Dve vety z dnešného evanjelia sa nás každého osobne dotýkajú. „**Hosanna**“ (Mk 11,9)! a: „**Ukrižuj ho**“ (Mk 15,13)!

Doznali slová pašií a doznievajú aj nepríjemné slová “Hosanna!” a: „Ukrižuj!“ Bol to zástup a boli to mnohí jednotlivci zidení na sviatky v Jeruzaleme, čo s palmami v rukách pozdravujú Ježiša, ktorému priviedli apoštoli osliatko, na ktorom sedí pri vstupe do Jeruzalema a ktorému zástup prevolával:

„*Hosanna! Požehnaný, ktorý prichádza v mene Pánovom*“ (Mk 11,9)! Sú to slová požehnaní. V Knihe Žalmov čítame slová tohto požehnaní: „*Prosíme ťa, Bože, dopraj nám spásu, prosíme ťa, Bože, dožič nám zdaru*“ (Ž 117,25). A tomu istému Kristovi na nádvorí u Piláta masa ľudí, zvedený zástup prevoláva smrť: „*Ukrižuj ho*“ (Mk 15,13)!

Také je srdce človeka. Je schopné milovať i nenávidieť, oslavovať i šliapať. Také je i moje srdce. Ako ľahko sa dá volať “Hosanna!”, keď všetko je radosť a pohoda, jednoducho, keď vládne pokoj. Rovnako ľahko sa dá zvolať „Ukrižuj ho!“, keď v živote to nejde tak, ako to my chceme, keď Boh od nás žiada niečo iné.

Tá historická nedeľa pokračuje aj dnes. Aj dnes zástupy naplňajú kostoly. I dnes majú v rukách ratolesti, i dnes znie volanie “hosanna”. Ale aj dnes zástup volá svojím spoločným hriechom a každý človek svojím hriechom “ukrižuj ho”.

Neustále prebieha mystérium Ježišovho umučenia i zmŕtvychvstania. Ježiš žije v sláve neba, ale taktiež v histórii sveta a Cirkvi, v histórii života každého z nás. Ako by som sa ja zachoval pri vstupe Krista do Jeruzalema a ako na nádvorí u Piláta? Aj my by sme boli súčasť masy, zástupu ľudí?

História to je aj dnešný deň, môj, náš život. Je mementom, aby sme sa dnes správali ako bratia a sestry Pána Ježiša a nie ako ľudia bez vlastného úsudku. Slobodná vôľa a rozum sú hodnoty, ktoré nesmieme zneužiť proti sebe. Ježiš nás vykúpil a spasil. Trpel a zomrel za nás, ale pre nás aj vstal z mŕtvych. Práve v tomto týždni, ktorý voláme Svätým či Veľkým týždňom je správne,

že si uvedomujeme význam každej našej myšlienky, každého nášho slova a každého nášho skutku. Buď nám budú odmenou, alebo trestom. Pretváрка pred Bohom neobstojí. Je správne, keď čo najskôr spoznáme svoj postoj, svoju tvár a to tak, aby nám to osožilo. Na to nezabúdajme aj pri sviatostnom zmierení.

Našou túžbou je, aby sme vytrvali v radostnom prevolávaní a to nielen dnes, ale aj zajtra, do konca čias.

Biskup Fulton Sheen rozpráva o svojom zážitku. Bol pozvaný na konferenciu do mesta, v ktorom ešte nebol. Stretol na ulici chlapca a spýtal sa ho na cestu do hotela. Chlapec dal odpoveď a hneď sa ho aj spýtal, kto je. V odpovedi mu biskup povedal, že je biskupom. Chlapcovi to nič nehovorilo, a preto sa pýtal ďalej: „A čo robíte, čomu sa venujete?“ Biskup hovorí, že otázkou bol tak zaskočený, že až po chvíli dal odpoveď: „Ukazujem ľuďom cestu do neba.“ Chlapec sa zasmial a povedal: „Nepoznáte cestu do hotela a chcete ukazovať cestu do neba?“

Pre nás to znamená, že nestačí o utrpení Krista len rozprávať. Je potrebné Krista nasledovať. Po veľkonočnej sviatosti zmierenia je potrebná zmena života.

Vystúpiť z masy. Neprirovnávať sa s inými. Zaujať radikálny postoj k hriechu, najmä k svojmu.

Amen.

Zelený štvrtok “A”

Jn 13,1-15

Aktívna účasť na svätej omši

Význam osobného zaangažovania pri slávení svätej omše.

Zaiste aj vašej pozornosti pri návštevách neunikne rôzna atmosféra v rodinách. Veľmi rýchlo vycítite, aký duch a aké vzťahy sú v rodine, akí ľudia v nej žijú. Dnes si všimnime len jeden moment. Vzťah rodiny k spoločnému stolovaniu a atmosféru, ktorá pri stolovaní vládne. Nemáte aj vy okrem kuchyne kútik na stolovanie? Napríklad obývačku? Pýtajme sa sami seba: Ako ho využívame? Ako často naša rodina spolu stoluje? Pripisujeme

spoločnému stolu význam a potrebu? Alebo je táto časť bytu len pre slávnostné chvíle, hostí, ozdobu či pochválenie sa? Nepatrí aj v našej rodine, že každý stoluje kedy chce, kde chce, napríklad pred televízorom, rýchlo do seba niečo hodí, lebo sa ponáhľa, alebo radšej sa naje sám, aby sa nemusel spolu rozprávať?

Pozornému človeku to mnoho o rodine napovie. Nemusia nič hovoriť ústami. Môžu mať najlepší porcelán, perfektné zariadenie, bohatý jedálny lístok... Povie, že v rodine chýba láska, chýba úcta, chýba vďačnosť...

Ján apoštol o Ježišovi napísal: „*Miloval svojich... miloval ich do krajnosti*“ (Jn 13,1).

Čím nás chcú tieto slová osloviť v dnešný večer? Slávime liturgiu Zeleného štvrtka. Vieme, že názov hovorí o historických udalostiach, ktoré nestrácajú na hodnote a význame. Pán Ježiš pred svojím umučením zasadol s apoštolmi k stolu, aby si spolu pripomenuli dávnu udalosť, keď ich národ dostal slobodu. Život v Egypte bol ťažký. Židia boli vykorisťovaní. Žili v cudzej krajine. Boh cez Mojžiša ich chcel priviesť späť do krajiny otcov. Faraón, vládca Egypta vedel, že keby odišli, stratí lacnú pracovnú silu. Jeho tvrdé srdce odolalo pohromám, ktoré Boh zoslal na Egypt, keď vodu premenil na krv, keď trestal krajinu žabami, komármi, muchami, morom dobytka, vredmi, ľadovcom, kobyolkami a tmou. Až v tú historickú noc, keď každá židovská rodina mala zabiť barančeka, jeho krvou poznačiť veraje a prach dverí, aby anjel smrti mohol ukázať moc Boha na nich. V Egypte v tú noc pomrelo všetko prvorodené, od ľudí až po dobytok, len tí boli uchránení, kde bolo znamenie krvi. V tú noc dostal národ slobodu a mohol sa vrátiť domov. Boh im prejavil svoju lásku.

Ježiš je Boží Syn. Aj on zachoval ten príkaz, aby na pamiatku tejto noci každý rok si národ pripomínal túto udalosť. Večera mala svoj poriadok tak pri stolovaní, jedálničku i postupe stolovania. Zachoval to i Ježiš s apoštolmi, i keď on dáva tejto večeri nový obsah. Umyl nohy učeníkom, čo bola práca nie pána domu, ale pre sluhov. Ježiš vtedy povedal: „*Dal som vám príklad, aby ste aj vy robili, ako som ja urobil vám*“ (Jn 13,15). Je to prejav lásky, ochoty, služby, vernosti pri zachovávaní Božích príkazov. Ježiš umyl nohy aj zradcovi Judášovi. Aj jeho miloval. V tú noc modlitbou upozornil, aby zachovali jednotu a pokoj medzi sebou. Po úvodných zvykoch Judáš odchádza. Judášova zrada nebola vec len toho večera. Hoci bol telesne ešte pri Ježišovi, ale v duchu už dávnejšie sa zaoberal zradou. Po jeho odchode

ustanovuje Ježiš Eucharistiu. Prvýkrát sa nekvasený pšeničný chlieb a hroznové víno, čo Židia v tú noc jedli na pamiatku oslobodenia, v rukách Ježiša stáva jeho telom a krvou. *Pri večeri vzal Ježiš chlieb a dobrorečil, lámal ho a dával učeníkom, hovoriac: „Vezmite a jedzte, toto je moje telo.“ Potom vzal kalich, vzdával vďaky a dal im ho, hovoriac: „Pite z neho všetci, toto je moja krv novej zmluvy, ktorá sa vylieva za všetkých na odpustenie hriechov“* (Mt 26,26-28). Mení sa len podstata chleba a vína. Vonkajšie znaky zostávajú. Tým Ježiš konkrétne dokazuje svoju lásku k ľuďom. *„Miloval svojich... miloval ich do krajnosti“* (Jn 13,1). Pri večeri, ktorú voláme aj Poslednou, pretože po nej je Ježiš zatknutý, vypočúvaný, mučený a usmrtený, apoštoli prvýkrát prijímajú eucharistického Krista. A vtedy dostávajú príkaz *„toto robte na moju pamiatku“* (Lk 22,19). Ježiš ustanovil Jedenástich za kňazov Novej zmluvy. V ten večer Pán Ježiš slávil prvú svätú omšu.

Dnes viac ako inokedy si uvedomujeme veľkosť Ježišovej lásky. Aj keď počas dnešnej omše od Glória nehrá organ, nepočuť zvonit' zvony, prežívame udalosti, ktoré sa odohrali po večeri, krvou potenie v Getsemani a zajatie. V dnešný večer viac si uvedomujeme potrebu a význam svätej omše pre náš život.

Musíme smutne a s bolesťou konštatovať, že tento veľký dar, ktorý sme dostali, v tej chvíli nám zovšednel. Svätá omša sa často stáva povinnosťou ako radostným stretnutím. Málo sa hovorí o potrebe a význame svätej omše a ešte častejšie sa účasť na svätej omši berie zo zvyku. Je potrebné si nielen pripomenúť, ale aj vziať pred seba slová: Zhromaždila nás vospolok láska Kristova. Viac pozitívne rozprávať o svätej omši. K účasti na omši treba povzbudiť, nie tak slovom, ale príkladom. Neposielať na svätú omšu, aby niekto sa v kostole zle cítil, nedôstojne správal a najmä, aby zostával cez omšu mimo kostola a nemal kontakt s kňazom. Zabráňme takým hriechom, urážkam Boha. Jeden zlý príklad najmä u dospelujúcich môže na roky sa stať zlozvykom, ktorý je ťažko odstrániť. Nesmieme mlčať. Treba urobiť to, aby čím viacerí mali účasť na svätej omši. Občas si všimnem tipujúcich. Chcú vyhrať. A predsa, všetci nemôžu vyhrať. Kto však urobí zo svojej strany všetko, čo je potrebné k svätej omši, ten neodíde naprázdno. Pravda, svätú omšu nechápeme ako čosi najdôležitejšie. A predsa, či neurobíme všetko, čo je v našich silách, keď sa môžeme stretnúť s niekým, koho máme radi, kto nám môže pomôcť, poradiť, v jeho blízkosti sa dobre a príjemne cítime, aby sme sa s ním stretli? Zamilujme si pravidelnú účasť na svätej omši. Nesmie nám byť ľahostajné, že tu niekto z nášho okolia, rodiny, susedov chýba. Keď si vieme poradiť, povzbudiť sa v iných veciach, či účasť

na svätej omši máme nechať stranou? Nesmieme a nemôžeme mlčať. Modlime sa za tých, čo prestupujú cirkevný príkaz: „V nedeľu a v prikázaný sviatok, zúčastniť sa na celej svätej omši“. Chlapec chlapca a dievča dievča nech oslovuje, povzbudzuje a pozýva na svätú omšu. Je potrebné, aby sa spoločenstvo v kostole modlilo za tých, čo opovrhujú svätou omšou. Deti, modlite sa za rodičov, aby vám boli príkladom v účasti na svätej omši. Bratia a sestry, nehazardujme so svojou spásou, keď obchádzame kostol, keď dávame prednosť kde-čomu pred stretnutím s Ježišom pri omši. Veľmi rýchlo si človek zvykne bez omše. Ťažko sa nadobúda dobrý zvyk zúčastňovať sa svätej omše. Áno, dá sa prežiť nedeľa pri varení, v posteli, pred televíznou obrazovkou, ale tým opovrhujeme Bohom. Áno, často počuť argumentovať, že ten nechodí, a má sa dobre. Áno, Boh je spravodlivý. Každý človek robí aj dobre, a preto mu Boh žehná už tu na zemi. My nechodíme do kostola len preto, aby sme sa na zemi mali dobre. Keď vieme počas týždňa pracovať, zasväťme nedeľu Bohu. Neberme si prácu na nedeľu. Nepracujme počas nedele. Využime tento deň na oslavu Boha, posilnenie svojej viery, poučenie o Božích pravdách, získanie milostí potrebných pre svoje duše. A okrem toho na prehĺbenie vzťahov v kresťanských rodinách. Mať na seba čas. Vedieť sa jeden druhému venovať. Spolu nielen stolovať, ale spolu stráviť niekoľko hodín. Vyjsť na prechádzku. Mať čas sa navštíviť, najmä chorých a starých. Zrelaxovať sily tela a duše.

Sú ľudia, ktorí venujú aj značnú sumu pri opravách kostolov, aj prídu pomôcť. Ale na omšu si nevedia nájsť čas. Iní ani nepomôžu, ani čas si nenájdu na omšu. Keď príde choroba, už by aj chceli, a nemôžu. Ako potom žiadať za takýchto slúžiť svätú omšu, hoci len pohrebnú? Nesmieme odsudzovať tých, čo nemajú čas zúčastniť sa svätej omše.

Žena v nedeľu ráno hovorí mužovi: „Mala som sen. Snívalo sa mi, že sme obaja zomreli. Prišli sme pred nebeskú bránu a svätý Peter mi povedal: „Ty vstúp.“ A keď ukázal na teba, povedal: „Ty nemôžeš, pretože ty si sa zmohol len na slová, ktoré si vravieval žene; choď len ty na omšu a pomodli sa aj za mňa!“

Každý je zodpovedný v prvom rade za seba. Kňaz nesmie mlčať, keď vidí ľahostajnosť u svojich bratov a sester. Môžeme mlčať, keď brat či sestra neplnia si svoje povinnosti? V mnohých farnostiach je zážitkom byť na omši! Spev, dôstojná atmosféra, plný kostol, čítania čítajú dospelí, často manželia, zbor má svoje hudobné vložky, okolo oltára mnoho miništrantov. Nik sa nerozpráva, nehrá, neobzerá, ani za kostolom nik nestojí.

Zo životopisu Tomáša Mórusa vieme, že často pri omši asistoval. Raz na výčitku, že sa to na ministerského predsedu nehodí, poznamenal: „Považujem za väčšiu česť posluhovať pri oltári, ako plniť povinnosti kancelára.“

Vieme, že aj dnes v mnohých vládnych a iných organizáciách sú kaplnky. A častejšie sa dozvedáme, že nie sú prázdne. Belgičania sú hrdí na svojho nedávno zomrelého kráľa Baudouina, ktorý aj v tejto oblasti dával príklad. V knihe *Kráľ Baudouin* od Lea J. Suenensa čítame, že byť na sv. omši pre kráľa nebola len povrchná záležitosť.

Je smutné, že lepšie sa majú naše predmety a autá ako naše duše. Tým venujeme aj v nedeľu čas, ale duši nie.

Za bývalého režimu otec synovi zakazoval chodiť na omšu. Tak došlo k výmene názorov. Syn otcovi hovoril, že účasť na omši je príkaz pre katolíka. Keď otec sa vysmieval z Božích príkazov, vtedy mu syn povedal: „Dobre, otec. Keď ty neuznávaš príkaz zúčastňovať sa na omši, tak ja môžem povedať, že neuznávam príkaz, v ktorom sa hovorí, že mám si ctíť svojho otca. A ja do kostola idem.“ Tie slová stačili a otec sa spamätal.

Kostol nie je na parádu. Kostol spája celú farnosť. Podľa návštevnosti a správania v kostole dokážeme si vytvoriť mienku o farnosti. Je to podobné s naším stolovaním v rodinách.

Amen.

Veľký piatok “A”

Jn 18,1-19.19,42

Buď pozdravený, svätý kríž

Mať vždy úctu k Ukrižovanému.

Pierre Lefèvre v knihe *Príběhy psané životem* (Vyd. Portál, Praha 1994) opisuje príhodu španielskeho kráľa Richarda, ktorého na love zastihla búrka a ocitol sa sám uprostred lesa. Noc prežil sám a nadržanom sa celý zúfalý dostal na gazdovský dvor. Zaklopal na dvere, ale nik sa neozval. Dvere boli otvorené, a preto vošiel dnu. Vtedy od stola

vyskočil sedliak a s krikom vyhodil žobrajúceho kráľa zo svojho domu. Dokonca poslal na neho psov. Čím viac kráľ prosil, tým bol sedliak zúrivejší. Za pomoci iných ľudí dostal sa kráľ domov. O tri dni nechal kráľ predviesť sedliaka do svojho paláca. Sedliak sa čudoval: Prečo mám ísť pred kráľa? Predsa som mu nič neurobil! Vo veľkej sále predstúpil sedliak pred kráľa, ktorý bol v slávnostnom rúchu, v ruke mal žezlo a na hlave korunu. Kráľ sa dlho díval na sedliaka, ktorý sa pomaly viac a viac začal triasť. Potom sa ho spýtal: „Spoznávaš ma?“ Sedliak bol tými slovami tak prekvapený, že na mieste zomrel.

Dnes si viac ako kedykoľvek počas roka uvedomujeme slová, ktoré dal na kríž napísať Pilát: „*Ježiš Nazaretský, židovský kráľ*“ (Jn 18,19).

Tieto slová nám pripomína evanjelium svätého Jána, ktoré rozpráva o umučení a smrti Pána Ježiša: „*Uponížil sa, stal sa poslušným až na smrť, až na smrť na kríži. Preto ho Boh nad všetko povýšil a dal mu meno, ktoré je nad každé iné meno, aby sa na meno Ježiš zohlo každé koleno v nebi, na zemi i podsvetí a aby každý jazyk vyznával: „Ježiš Kristus je Pán!“ na slávu Boha Otca*“ (Flp 2,8-11).

Veľkopiatočková liturgia pozostáva z troch častí. Podľa pradávnej tradície v tento deň sa neslávi eucharistická obeta. Oltár je obnažený, bez kríža, plachiet a sviec. V popoludňajších hodinách po tretej hodine sa Cirkev zhromažďuje v kostoloch na liturgiu. Kňaz prichádza k oltáru v červenom omšovom rúchu; kľakne si, ale najčastejšie ľahne dole tvárou a zotrvá chvíľu v tichej modlitbe. Pripomíname si tým Kristove uponíženie a jeho poslušnosť až na smrť. Uvedomujeme si tajomstvo kríža. Ježiš zomrel na kríži. Zdanlivo porazený, opustený a zradený. Toto všetko podstúpil len preto, aby sa naplnili slová: „*A ja, až budem vyzdvihnutý od zeme, všetkých pritiahnem k sebe*“ (Jn 12,32).

Prvá časť veľkopiatočkovej liturgie nás oslovuje najmä pašiami. Druhú časť tvoria slávnostné modlitby veriacich, keď v desiatich modlitbách za Cirkev, pápeža, biskupov, kňazov, diakonov a ľudí, ale aj za katechumenov, jednotu kresťanov, za Židov, za tých čo neveria v Krista, za tých čo neveria v Boha, za tých čo spravujú štát, ale aj za tých, čo znášajú útrapy, striedavo spevom, recitovaním a tichom, kľáčime a stojíme, prosíme Ukrižovaného. Tretia časť začína odhalením kríža. Zvlášť si uvedomujeme slová: „Hľa, drevo kríža, na ktorom zomrel Spasiteľ sveta.“ A odpoveď: „Podťe, pokloňme sa.“ Kňaz vyzdvihne kríž. Prítomní buď jednotlivo pobožkaním si uctia kríž, alebo pohľadom a sklonením hlavy.

Človek si uvedomuje svoju neposlušnosť voči Bohu. Ako často chce byť človek Bohom! Stáva sa to naším hriechom. Takto bolo na začiatku, a tak prichádza i dnes hriech na svet. Všetci sme hriešni. Chceli sme byť múdri, mocní, slávni a namiesto toho spoznávame vlastnú biedu. Sv. Ján Zlatoústý hovorí: „Kríž je nádej kresťanov, kríž je vzkriesenie mŕtvych, kríž je viera pre slabých, kríž je nádej pre zúfalých, kríž je cesta pre blúdiacich, kríž je opora bezmocných, kríž je prístav stroskotancov, kríž je opora spravodlivých, kríž je uspokojenie zarmútených, kríž je hlásanie apoštolov, kríž je základ Cirkvi, kríž je prameň smädných...“

Misionárska tradícia rozpráva, že misionári sa stretli v Číne so zvykom, že hriešnik napíše svoje poklesky na tabuľku a túto hodí do mora v pevnej nádeji, že týmto sa jeho hriechy zmyjú. Aj keď je morská voda slaná, predsa nestačí na umytie ani najmenšieho previnenia. Na to je potrebná krv Bohočloveka. Katechizmus jasne učí o odpustení hriechov spáchaných pred krstom a po krste. Je potrebné prejsť ľútosť svojím životom.

Maliar namaľoval seba, ako vytáhuje Ukrižovanému klinec z nôh. Na otázku, prečo sa tam namaľoval, odpovedal: „Vo svojom živote som nie raz Pánovi klinec hriechom do jeho tela vrazil. Je čas, aby som klinec vytiahol.“

Milosť Ducha Svätého má moc nás ospravedlniť, očistiť od našich hriechov a udeliť nám ospravedlnenie, ktoré dostávame na základe viery v Ježiša Krista. Keď s Kristom umierame, s ním aj budeme žiť. Ospravedlnenie nám bolo zaslúžené utrpením Krista, ktorý sa za nás obetoval na kríži ako živá a bohumilá obeta a jeho krv sa stala nástrojom zmierenia za hriechy všetkých ľudí.

O zaujímavom prípade rozpráva kňaz Alojz Pekárek v knihe *Hořící srdce* (str. 212).

Človek nenávidel Boha. Keď uvidel kríž, správval sa ako posadnutý. Chcel všetky kríže sveta odstrániť. Doma strhol kríž zo steny, ktorý mali po rodičoch, zlomil ho a hodil do peca. Deti museli dať retiazky s krížikmi z krku dole. V noci chodil po okolí a ničil kríže popri cestách. Rozbíjal ľuďom okná, pretože rámy sa pretínali v podobe kríža. Bolo to s ním na nevydržanie. Bol to blázon. Dostal sa

do ústavu choromyseľných. Keď aj tam zúrili, zavreli ho do klieťky. Zhrozil sa, pretože oceľové tyčky tvorili samé kríže. On, ktorý chcel všetky kríže odstrániť, bol zrazu obklopený samými krížmi.

To je kríž s človekom, ktorý chce odstrániť všetky kríže na svete. Naopak, nič krajšie a silnejšie nenájdeme do našich bojov a zápasov o svoju spásu, ako keď padneme na kolená pred krížom. Najkrajšia poloha človeka je na kolenách pred svojím Bohom. Vráťme sa v našich rodinách k modlitbe na kolenách. Vráťme krížu čestné miesto v našich rodinách, nielen ako výzdobe, ale aj ako memento, že keď sa na kríž pozrieme, načerpáme posilu pre svoj život. Viac si všímajme kríže vedľa ciest, pozdravujme ich slovami: „*Ukrižovaný Ježišu, zmiluj sa nad nami. Aj nad dušami v očistci.*“ Keď robíme znamenie kríža na sebe, robme ho s úctou, láskou a dôstojne. Často si prosíme požehnanie od tých, čo môžu žehnať. Rodičia, žehnajte svoje deti! Kto nosí na krku kríž, nech ho nenosí len ako ozdobu, ale ako znamenie, že chce byť stále spojený so svojím Ježišom, Vykupiteľom. Vtedy plníme vôľu Božiu. Vtedy sa stávame schopnými prijať milosti, ktoré sú nám skrze kríž udeľované.

Pán Ježiš zomrel, aby sme mohli žiť večne v jeho Kráľovstve. Uvedomujeme si, že kto ho zaprie pred ľuďmi a nevyzná pre ľuďmi, toho aj on zaprie a nevyzná pred svojím Otcom; ale kto ho vyzná pred ľuďmi, toho aj on vyzná pred svojím Otcom, ktorý je na nebesiach. Tieto slová povedal sám Ježiš (porov. Mt 10,32-33). To si odnesme ako memento z dnešnej veľkopiatkovej liturgie.

Amen.

Veľkonočná vigília “B”

Mk 16,1-8

Pri Zmŕtvychvstalom nemá miesto strach

Odložme všetku neistotu, strach, úzkosť, pretože Ježiš premohol smrť.

Keď v kláštore na hore Athos zomre niektorý z mníchov, bratia sa s ním lúčia podľa starej tradície veľmi dojemným spôsobom.

Zídu sa okolo rakvy a predstavený kláštora volá po mene všetkých prítomných. Každý odpovie: „Prítomný!“ Potom volá meno

zomrelého. Neozve sa žiadna odpoveď. Nasleduje chvíľa hlbokého ticha, v ktorej dlho zaznieva jeho meno. Bratia cítia smútok nad smrťou jedného z nich. Napokon zavolá predstavený ešte jedno meno: „Ježiš Kristus!“ A všetci jednohlasne odpovedajú: „Prítomný!“ Iba dvoma slovami vyrieknu bratia spoločne a jednomyseľne to najpravdivejšie kázanie nad zomrelým. Toto meno je nad každé iné meno. V ňom je všetka naša nádej.

A práve počas týchto obradov si máme pripomenúť, že zmŕtvychvstanie Krista je naša nádej, že dnes nikto z nás, čo sme uverili v zmŕtvychvstanie Krista, nemáme strach, ale v našich dušiach máme istotu večného života.

Túto nádej zvestoval pri hrobe anjel trom ženám, keď povedal: ***„Nel'akajte sa! Hľadáte Ježiša Nazaretského, ktorý bol ukrižovaný. Vstal z mŕtvych. Niet ho tu. Hľa, miesto, kde ho uložili“ (Mk 16,6).***

Veľkonočné udalosti prinášajú vzrušenie do našich duší a životov. Tak to bolo od prvých čias kresťanov. To preto, že pascha znamená prechod. Zo Starého zákona vieme, že v tú noc Židia vyšli z Egypta a vykročili na cestu do vlasti svojich otcov: Abraháma, Izáka a Jakuba. V tom čase prešli zvláštnym spôsobom cez Červené more. Na tieto udalosti si Židia spomínajú každý rok.

Naša pascha je Ježiš Kristus. Pripomíname si známe udalosti. Pán Ježiš v nedeľu na svitaní vstáva z hrobu. Ježiš premohol smrť. Apoštol Peter o tom v Kornéliovom dome vyhlásil: „...zavesili ho na drevo a zabili. Boh to tretieho dňa vzkriesil a dal mu, aby sa zjavil - nie všetkému ľudu, ale svedkom, ktorých Boh vopred určil, nám, čo sme s ním po jeho zmŕtvychvstaní jedli a pili“ (Sk 10,39-41). Vzrušenie zavládlo nielen medzi ženami, ktoré na úsvite sa ponáhľajú s voňavými olejmi k hrobu, aby namastili telo mŕtveho Ježiša a cestou sú ustráchané, že kto im odvalí od hrobu kameň. Nepotrebovali to. Kameň bol už odvalený, ale hrob prázdny. Ježiš už nebol mŕtvy. Aj medzi apoštolmi vládlo vzrušenie, keď im ženy oznámili, čo videli a počuli. „*Ide pred vami do Galiley. Tam ho uvidíte, ako vám povedal*“ (Mk 16,7).

Aj naše prežívanie Veľkej noci je plné vzrušenia. Včera a dnes sme v tichu zotrúvali pri hrobe a pripomínali sme si Kristovu smrť za naše hriechy. Teraz si uvedomujeme, že hrob je prázdny. Je škoda, že v hrobe vidíme len kvety. Potrebné je, aby sme si uvedomili, že hrob je prázdny kvôli nám.

Pripomeňme si slová: „*Ak sa hlása, že Kristus bol vzkriesený z mŕtvych, akože niektorí z vás hovoria, že zmŕtvychvstania niet? Ved' ak niet zmŕtvychvstania, nebol ani Kristus vzkriesený. Ale ak nebol vzkriesený Kristus, potom je márne naše hlásanie a márna je aj vaša viera*“ (1 Kor 15,12-14). My sme uverili nie falošným svedkom. A práve preto prosíme o vzrast našej viery, aby sme spomienkou na zmŕtvychvstanie Krista boli svedkami svojmu okoliu. Pre nás prázdny hrob je znamením najväčšieho víťazstva. Pán Ježiš svojou mocou dokázal vstať z mŕtvych tak, ako o tom učil svojich učeníkov. Tým dáva svedectvo o tom, že je pravý Boh, ktorý prijal prirodzenosť človeka, aby vykúpil všetkých ľudí. Ako je pre Židov Veľká noc spomienkou na slobodu z Egyptského zajatia, tak pre nás, čo sme uverili v Krista, je prechodom k novému životu, ktorý ohlásil Ježiš. Je správne, že tieto sviatky slávime v čistote srdc, keď sme sa vyznali zo svojich hriechov a prijímame živého Krista pod spôsobom chleba a vína.

Keď sa americkí kozmonauti vrátili z Mesiaca, privítal ich prezident Nixon slovami: „Toto je najväčšia udalosť od stvorenia sveta.“ Na toto prehlásenie odpovedal známy misionár Billy Graham: „Najväčšia udalosť svetových dejín je narodenie, smrť a vzkriesenie Ježiša Krista.“ Kazateľ mal pravdu. Ľudia dokážu ešte iné veci, ale nikto z ľudí svojou mocou nevstane z hrobu. V tom je zmŕtvychvstanie Pána Ježiša jedinečné.

Nočná vigília je našou radosťou. Ďakujeme Pánu Bohu nielen za dar života, ale ďakujeme mu za naše vykúpenie. Sme presvedčení o veľkej láske Boha k nám. Zmŕtvychvstaním pre nás nastal nový deň. Totiž deň Kristovho zmŕtvychvstania je ôsmym dňom, keď sa začína nové stvorenie. Dielo stvorenia vrcholí vo väčšom diele, vo vykúpení. Prvé stvorenie nachádza svoj zmysel a vrchol v novom stvorení, v Kristovi. Ježišove zmŕtvychvstanie oslavuje meno Boha Spasiteľa. Toto meno dokazuje svoju najvyššiu moc. „*Preto ho Boh nad všetko povýšil a dal mu meno, ktoré je nad každé iné meno*“ (Flp 2,9). Po zmŕtvychvstaní môžu apoštoli vyznať: „*A my sme uvideli jeho slávu, slávu, akú má od Otca jednorodený Syn, plný milosti a pravdy*“ (Jn 1,14).

V minulom storočí bolo o Ježišovi napísaných asi 62 tisíc zväzkov. V Národnej knižnici v Paríži, zrkadle západnej kultúry, je heslo: „Ježiš na druhom mieste“. Na prvom mieste je heslo: „Boh“. Ježišove zmŕtvychvstanie bolo, je a bude napádané, spochybňované a vyvracané. Nikto nemôže dokázať to, že by sme dnes prijali dôkaz, že Kristus nevstal z hrobu. Vittorio

Messori zozbieral *Hypotézy o Ježišovi*, tak sa volá aj jeho kniha. Kniha podáva hypotézy rôzneho druhu. Ani jedna nemôže vyvrátiť to, čomu dnes veríme; že Pán Ježiš skutočne vstal z mŕtvych. Posledná veta jeho knihy je nádherná: „*Pane, ak je Kristus omylom, tak si to ty, kto nás podviedol.*“ A my veríme, že ten, kto o sebe povedal, že je *cesta, pravda a život*, nemôže podvádzať (porov. Jn 14,6).

Aj my môžeme podobne pristupovať k našej smrti ako mnísi z Athosa. Ak keď musíme zomrieť, Kristus svojím zmŕtvychvstaním je našou nádejou, istotou a spásou. Amen.

Veľkonočná nedeľa “A”

Jn 20,1-9

Zmŕtvychvstalý Kristus – naša istota

Posilnime sa pri zmŕtvychvstalom Kristovi v plnení svojich povinností.

Na mramorovej doske jedného hrobu je smutný nápis: „*V pochybnosti som žil, v neistote umieram a neviem, kam sa uberám.*“ Čo je to za život, o ktorom hovoria tieto slová?

Aký je to rozdiel, keď v dnešný deň si s pokojom a úsmevom podávame ruky a želáme to, čo nám zmŕtvychvstalý Ježiš získal. Keď bola snaha u nás tieto sviatky nazvať *sviatkami jari*, napadlo vtedy snehu a na bratislavskom moste niekto napísal veľké heslo: „*Z mŕtvych vstal! Žije!*“ Áno, na druhý deň sneh sa roztopil, ale heslo ešte niekoľko dní čítali mnohí okoloidúci.

Prežívame najkrajšie sviatky roka. Uvedomujeme si, že: „*Ak nebol vzkriesený Kristus, potom je márne naše hlásanie a márna je aj vaša viera*“ (1 Kor 15,12-14). My sme uverili Zmŕtvychvstalému a máme hodnoverných svedkov Ježišovho zmŕtvychvstania.

Medzi nich patrí okrem apoštola Petra z dnešného evanjelia i apoštol Ján, ktorý sám o sebe napísal: „*Vošiel aj druhý učeník, ten, čo prišiel k hrobu prvý, a videl i uveril. Ešte totiž nechápali Písmo, že má vstať z mŕtvych*“ (Jn 20,8-9).

Veľká noc to je víťazný Kristus. Viera vo vzkriesenie je tak stará, ako je staré ľudstvo. Boh nestvoril smrť. On, večný a živý, sprostredkoval život, ktorý dáva navždy. Túto pravdu v nový život po smrti verili aj mnohí Židia. Starozákonný Jób volá: *Viem, že môj Vykupiteľ žije a že v posledný deň vstanem zo zeme* (porov. Jób 19,25). Aká živá bola viera Židov vo vzkriesenie, je vidieť zo slov Marty, sestry Lazára, keď povedala Ježišovi: „*Viem, že vstane v posledný deň pri vzkriesení*“ (Jn 11,24). V starom Egypte balzamovali celé telá mŕtvych. Chceli ich uchrániť nielen od zápachu a hniloby, ale verili, že duša po smrti nezaniká. Pre svoje zlé veci, ktoré popáchala, prevetľuje sa do zvierat a keď sa očistí, vráti sa do pôvodného tela, a preto sa ho snažili balzamovaním udržať. Gréci i rímski filozofi zastávali názor, že smrťou sa všetko nekončí. Jedni viac a iní menej sa blížia k učeniu Krista.

Katolícka cirkev vždy zastáva učenie vo vzkriesenie tela a v život večný. Je to vrchol nášho Kréda. Veríme, že na konci časov, tak ako vstal z mŕtvych Kristus, vstaneme aj my k večnému životu. Naše vzkriesenie bude rovnako dielom Najsvätejšej Trojice. Výraz *vzkriesenie tela* znamená, že po smrti nebude žiť len nesmrteľná duša, ale že i naše smrteľné telá znovu ožijú. To, že veríme vo vzkriesenie tela, je podstatný prvok našej viery. Boh postupne zjavoval učenie o zmŕtvychvstaní. Boh uzatváral s Abrahámom zmluvu o jeho potomstve. A zmluvu dodržal. Veľký význam učenia o vzkriesení nachádzame u Makabejských mučeníkov. Keď druhý zomieral, zavolať ku kráľovi, ktorý ich dal mučiť: „*Ty zlostník, odstraňuješ nás síce z časného života, ale Pán všehomíra, pre ktorého zákony zomierame, vzkriesi nás pre večný život*“ (2 Mach 7,9). Keď zomieral štvrtý, krátko pred skonáním hovoril: „*Pod ľudským násilím spokojne zomiera ten, komu Boh vlieva nádej, že ho opäť vzkriesi. Ale pre teba niet vzkriesenia k životu*“ (2 Mach 7,17). V slovách štvrtého syna je vidieť, že kráľ Epifanes bude vzkriesený, ale nie k radosti a sláve, ale k potupe a trápeniu. Tu možno spomenúť slová proroka Daniela, ktoré hovorí archanjel Michal: „*A mnohí z tých, čo spia v prachu zeme, sa zobudia, niektorí na večný život, iní na hanbu a večnú potupu*“ (Dan 12,2). Sú to povzbudivé slová počas prenasledovania a v týchto slovách dostáva národ poučenie o oslobodení spravodlivých na konci sveta.

Pán Ježiš vnáša svojim učením o zmŕtvychvstaní jasnejšie svetlo. Farizeji verili vo vzkriesenie, ale saduceji neverili vo vzkriesenie. Keď vysvetľuje saducejom nimi vymyslenú udalosť o žene, ktorú mali siedmi bratia za ženu a ktorému bude patriť po smrti, povedal: „*Nemýlite sa preto, že nepoznáte Písmo ani Božiu moc? Lebo keď ľudia vstanú z mŕtvych, už sa ani neženia ani nevydávajú, ale sú ako anjeli v nebi*“ (Mk 12,24-25). Dostáva sa nám učenia, že viera v zmŕtvychvstanie spočíva na viere v Boha. Ježiš povedal: „*A on nie je Bohom mŕtvych, ale živých*“ (Mk 12,27). A ešte viac poznávame, keď

počujeme, ako Ježiš viaže vieru v zmŕtvychvstanie na seba: „*Ja som vzkriesenie a život. Kto verí vo mňa, bude žiť, aj keď umrie. A nik, kto žije a verí vo mňa, neumrie naveky*“ (Jn 11,25-26). Ježiš jasne hovorí, že on sám v posledný deň vzkriesi tých, čo v neho veria. Ježiš tým hovorí, že toto vzkriesenie bude iného druhu, ako bolo jeho, keď vstal z hrobu. Predpovedal svoju smrť a zmŕtvychvstanie v súvislosti so „*znameníím proroka Jonáša*“ (Mt 12, 39).

Dnešný deň je pre nás nielen radostným, ale nás aj oslovuje: zjednotiť sa okolo zmŕtvychvstalého Ježiša. Máme sa stať svedkami jeho zmŕtvychvstania tak, ako to urobili mnohí jeho súčasníci. Jedenásti apoštoli, zvlášť apoštol Tomáš, Mária Magdaléna, Mária Jakubova a Salome, dvaja emauzskí učenici, ale aj iní, „*ktorých si Boh vopred určil*“ (Sk 10,41), čo s Ježišom po jeho zmŕtvychvstaní jedli a pili, a taktiež apoštol Pavol. Nič nové, že dnes mnohí neveria vo vzkriesenie tela a vo večný život. V žiadnom inom bode naša viera od samého začiatku nenarážala na také ťažkosti a útoky, ako pri otázke vzkriesenia tela. Z odporcov mnohí ešte prijímú, že duša smrťou nekončí svoje poslanie, že prechádza do večného života. Viac odporcov je vo vzkriesenie tela. Pripomeňme si všemohúcnosť Boha. Či ten, ktorý stvoril svet, nemôže znovu stvoriť prirodzeným rozkladom zničené ľudské telo? Sv. Augustín hovorí: „Ak mohol Boh naše telá stvoriť z ničoho, nebude môcť po druhý raz naše telá stvoriť z vlastnej hmoty? Kto mu zabráni, aby opäť urobil, čo už bolo, keď mohol urobiť skôr, čo nikdy nebolo?“ Treba si uznať, že ťažkosti si spôsobujeme sami, a to tým, že sa bojíme či nechceme zmeniť náš život podľa slov Krista. My aj prijímame večný život, aj vzkriesenie; problém robí naša telesná žiadostivosť, pýcha života a pokušiteľ, diabol. Isté je, že všetci budeme vzkriesení. Ježiš povedal: „*Tí, čo robili dobre, budú vzkriesení pre život a tí, čo páchali zlo, budú vzkriesení na odsúdenie*“ (Jn 5,29). Ježiša videli mnohí, že jedol chlieb a ryby. Po vzkriesení povedal učeníkom: „*Pozrite na moje ruky a nohy, že som to ja! Dotknite sa ma a presvedčte sa*“ (Lk 24,39)! Je to však už oslávené telo, ktoré nepodlieha prirodzeným zákonom. Je to duchovné telo (porov. 1 Kor 15,44).

Prirovnať to môžeme k semenu. Semeno sejeme. Musí najprv odumrieť. Nezasievame v ňom už vtedy budúcu rastlinu? Áno. Duša nezomiera. Telo podlieha skaze. Na Boží rozkaz porušené telo stane sa neporušiteľným, smrteľné telo sa stane nesmrteľným. Je pravdou, že náš rozum je nedokonalý. Potrebné je, aby sme prijali vieru. Iných znepokojuje čas, kedy nastane posledný deň, s ktorým je spojený druhý príchod Krista na svet. Tento problém je záležitosťou Boha. O tom dni a hodine nevie nik, ani anjeli, ani

svätí v nebi a nevie ani Panna Maria. Dnešný sviatok zmŕtvychvstania Pána Ježiša je mementom, aby sme verne plnili vôľu Božiu. Ak chceme s Kristom vstať z mŕtvych, nasledujme ho v plnení vôle Boha Otca.

Vo filme *Siedma pečať* od Bergmana môžeme sledovať aj túto scénu. Na brehu mora spia dvaja muži. Voda udiera na skaliská pobrežia. Neďaleko sa znepokoja kone mužov, akoby zacítili nebezpečenstvo. Spiaci muži sa vracajú do vlasti po pätnástich rokoch z Palestíny, kde bránili Ježišov hrob. Jeden z mužov sa budí a vidí pred sebou zvláštnu postavu. „Kto si?“ pýta sa. „Som smrť. Prišla som si pre teba a tvojho spoločníka.“ Muž navrhuje smrti zahrať si partiu šachu a stanovuje si podmienku, že ak vyhrá, bude žiť naveky. Začínajú hrať o život. Prichádza však počas hry moment, kedy muž spoznáva, že nemá šancu vyhrať. Sklamany rozhodí šachové figúrky a pýta sa: „Prečo si ma podviedla? Mala si mi hneď povedať, že s tebou nemám žiadnu nádej na výhru!“ Smrť mu na to odpovedá: „A či nie je pravdou, že so smrťou ešte nikto nikdy nevyhrál?“ „Nie!“ (W. Przybyś, ABC, Kraków 1993, s. 381)

Uvedomujeme si, že smrti nikto z nás neunikne. Každý, kto prišiel na svet, musí zomrieť. Kristus však vstal z mŕtvych. Zvíťazil nad smrťou. Apoštol Pavol nám pripomína: „*Bratia, ak ste s Kristom vstali z mŕtvych, hľadajte, čo je hore, kde Kristus sedí po pravici Boha! Myslite na to, čo je hore, nie na to, čo je na zemi*“ (Kol 3,1-2). Áno, u Zmŕtvychvstalého nachádzame istotu večného života. Práve preto tento sviatok je nielen záležitosťou dnešného dňa, ale každá nedeľa počas roka je pre nás chvíľou, keď čerpáme posilu pre svoju vieru. Každá nedeľa je spomienkou na zmŕtvychvstanie Pána Ježiša. Preto v každú nedeľu sa zúčastňujeme na svätej omši, aby sme vždy znova čerpali posilu pre plnenie svojich povinností, ktoré rozhodnú o našej večnosti.

Pierre Leffèvre v knihe *Veľké pravdy v malých príbehoch* (Portál, Praha 1993, s.143), rozpráva o bohatom obchodníkovi, ktorý nemal deti, ale ku ktorému na prázdniny prichádzal synovec Juanito. Život synovca bol bez chuti niečo v živote dokázať. Hovorieval si, že strýko je bohatý a iste bude po ňom dediť. Raz, keď sa na to strýka spýtal, dostal odpoveď: „Vo svojom testamente ti nechám to, čo potrebuješ pre dobrý štart do života.“ Krátko nato strýko zomrel. Mladý muž vyhľadal advokáta a ten mu prečítal časť testamentu, ktorým mu

strýko oznamuje: „Svojmu synovcovi Juanitovi zanechávam obnos piatich mariek a Malý katechizmus, aby nestaval svoj život na piesku, ale na pevnom základe pravdy.“ Starý strýko vedel, žeby chlapec ešte viac zlenivel, keby zdedil veľa peňazí. To by určite nebol dobrý štart do života. K tomu potreboval skôr jasnú orientáciu a tú nájde v katechizme.

Ježiš mohol ukončiť svoj život aj iným spôsobom. To, že vstal z mŕtvych, je pre nás jasná orientácia do ďalšieho života. Je potrebné vždy sa vracieť k učeniu Krista.

Vtedy na našom hrobe nebude smutný nápis: „V pochybnosti som žil, v neistote umieram a neviem, kam sa uberám,“ ale: „*Dobrý boj som bojoval, beh som dokončil, vieru som zachoval. Už mám pripravený veniec spravodlivosti, ktorý mi v onen deň dá Pán, spravodlivý sudca*“ (2 Tim 4,7-8).

Amen.

Druhá veľkonočná nedeľa „A“

Jn 20,19-29

Zvrat vo viere

Nech „aleluja“ nám vždy pripomína radosť z viery, o ktorú musíme bojovať a rozvíjať ju.

Máme v čerstvej pamäti, čo dokáže veľkopondelkový zvyk; studená voda na tele ženy, ale i muža. Nie je to nič príjemné. Podľa toho kedy a od koho sme boli poliatí vodou, aký vzťah nás spája. Možno aj z vašich úst, mladé ženy, vyšla poznámka na adresu niektorého muža, kúpača: „Celý rok si ma nevšímne, iba pri kúpačke. Pravda, keď je bližšie k alkoholu.“

Vo veľkonočnej dobe si uvedomujeme aj iné vedro studenej vody, pravda, obrazne povedané. Je to vďaka správaniu apoštola Tomáša, ktorému Ježiš povedal: „***Uveril si, pretože si ma videl. Blahoslavení tí, čo nevideli, a uverili***“ (Jn 20,29).

Tri roky prežili Dvanásti v blízkosti Ježiša. Videli divy a znamenia, ktoré Ježiš vykonal. Počuli Ježiša rozprávať a učiť tak, že „*ľud na ňom visel a počúval ho*“ (Lk 19,48). A sluhovia veľkňazom o Ježišovi odpovedali: „*Nikdy tak človek nehovoril*“ (Jn 7,46). Keď vodcovia národa siahli na Ježiša,

naplnili sa slová, ktoré povedal Ježiš o svojom zajatí, keď citoval proroka Zachariáša: „*Udriem pastiera a stádo oviec sa rozprúchne*“ (Mt 26,31; Zach 13,7). Ježiš pripravoval učeníkov na svoju smrť a zmŕtvychvstanie. A predsa, keď sa predpovede splnili, svet ilúzií sa rozplynul a „*učenici sú zo strachu pred Židmi zhromaždení za zatvorenými dverami*“ (Jn 20,19). Apoštol Tomáš pri prvom stretnutí Ježiša s učeníkmi nebol prítomný. Aj keď mu povedali, že videli Majstra a ten im povedal: „*Pokoj vám*“ (Jn 20,19), má iné zmýšľanie. Možno si vyčítal, že zbytočne strávil čas v blízkosti Ježiša. Vyčítal si, že mohol ho skôr prekuknúť, že je podvodník. Tieto a podobné mienky nie sú dnes podstatné. Isté je, že správa o stretnutí Ježiša s jeho bratmi ho vyrušili. A to až natoľko, že povedal slová: „*Ak neuvidím na jeho rukách stopy po klincoch a nevložím svoj prst do rán po klincoch a nevložím svoju ruku do jeho boku, neuverím*“ (Jn 20,25). Ženy pri hrobe Ježiša videli i rozprávali sa s ním. Rovnako dvaja emauzskí učenici a desiat apoštoli. Tomáš však Ježiša nevidel i nerozprával sa s ním. Bol sám so svojimi myšlienkami. Nemohol uveriť tomu, čo počúval. Neveril, žeby niekto, kto zomrel a koho pochovali, žil. Nepokoj v duši je veľká bolesť. Je tým väčšia, ak človek nevie, dokedy bude trvať.

Aj Tomáš bol o osem dní s ostatnými, keď prišiel medzi nich Ježiš, hoci boli dvere zatvorené. Ježiš ich pozdravil tak ako po prvý raz: „*Pokoj vám*“ (Jn 20,19)! a bez toho, aby niektorý z učeníkov Ježišovi povedal, že je tu aj Tomáš, bez toho, aby sám Tomáš previedol to, čo vyhlásil, že neuverí pokiaľ sa osobne nepresvedčí, Ježiš vyzýva Tomáša: „*Vlož sem prst a pozri moje ruky! Vystri ruku a vlož ju do môjho boku! A nebuď neveriaci, ale veriaci*“ (Jn 20,27).

Udalosť sa tým nekončí. Tomáš nevkladá prst do rán a ruku do boku Krista. Evanjelium nás učí, že nie ten, čo vkladá ruku víťazí, ale ten, kto verí, že Ježiš je Boží Syn. Uveriť znamená uznať, že Boh je verný vo svojich slovách. Ved' Ježiš povedal, že na tretí deň vstane z mŕtvych.

Tomášov zvrat v postoji k Ježišovi je mementom a príležitosťou pre každého z nás. Nie je na škodu, keď sa vo svojom živote, najmä pri určitých udalostiach, zastavíme pri apoštolovi Tomášovi a pripomenieme si slová: „*Uveril si, pretože si ma videl. Blahoslavení tí, čo nevideli, a uverili*“ (Jn 20,29). Aj na nás Ježiš dopustí, že musíme ukončiť život akéhosi úradného kresťanstva a je potrebné žiť život viery, dať sa celý a celkom Kristovi. Dnes je náš čas patriť výlučne Bohu. Naše kresťanstvo nemôže byť časom ilúzií. Nerozhoduje vek, postavenie, čo už je za nami, ale rozhoduje chvíľa, ktorú prežívame. Potrebné je naučiť sa rozumieť Kristovi. Čo chce Ježiš v tomto

dni, v tejto chvíli odo mňa. Vtedy nastáva opravdivé nasledovanie Ježiša. Ježiš od nás právom žiada, aby sme žili jeho Duchom a jeho životom. Kto z nás vie, čo bude ešte dnes? A vôbec nevieme, čo bude zajtra a v budúcnosti. Tak ako Tomáš si uvedomujeme, že je potrebné urobiť zvrat vo svojej viere vždy, keď budeme v jeho situácii pri stretnutí s Ježišom. Nebojme sa posilniť z jeho slov a volajme ako Tomáš: „*Pán môj a Boh môj*“ (Jn 20,28)!

Keď sa pýtali Chestertona, prečo sa stal katolíkom, mal povedať: „Stal som sa kresťanom katolíkom preto, aby som sa mohol zbaviť svojich hriechov. Keď sa katolík vracia od sviatostného zmierenia, Boh vždy nanovo v ňom obnovuje svoj obraz.“ O tomto spisovateľovi vieme, že v jeho živote významnú úlohu zohrávala spoveď.

Aj keď sme po veľkonočnej spovedi, dnes nám ju pripomína v úryvku evanjelia Pán Ježiš. Pokoj, ktorý ponúka apoštolom, nemá patriť len im. Aj nám dáva prísľub Ducha Svätého. A Cirkev práve cez Ducha Svätého účinkuje pri sviatostnom odpúšťaní. Slová Pána Ježiša: „*Komu odpustíte hriechy, budú mu odpustené, komu ich zadržíte, budú zadržané*“ (Jn 20,23) dnes prijímajme ako liek, ako pomoc, ako neodmysliteľný prostriedok k tomu, aby sa na nás uskutočnili slová: „*Blahoslavení tí, čo nevideli, a uverili*“ (Jn 20,29).

Snáď aj vy máte zlý zážitok zo sviatosti zmierenia. Dlhé čakanie v rade, formálne vyznanie sa zo svojich hriechov, možno neúplné, svätokrádežné vyznanie má dopad na vnútro človeka. Možno je to už viac rokov, čo takto živoríme alebo už len zo zvyku, z ľudských ohľadov konáme to, čo konáme. Či sa to nepodobá tomu, čo cítil Tomáš pred osobným stretnutím s Ježišom? Aj my môžeme mať podobné presvedčenie; ja som ešte nevidel, nepočul Ježiša... To neznamená priamo ako človeka, ale že nemá v sebe presvedčenie, istotu, že Boh má ma rád, že nie som Bohu ľahostajný, že chce aj mňa mať po celú večnosť vo svojom Kráľovstve. Čo na tom, že to iní už majú, zažili, aspoň to tak dávajú najavo svojím správaním. Uvedomujeme si, že nesmieme sa vyhýbať Ježišovi ani v takomto stave duše. Skôr sa pýtajme: Čo som zanedbal? Čo podceňujem? Prečo je stav mojej duše práve takýto? Prosme a modlime sa, aby sme si vyprosili a získali to, čo apoštol Tomáš. A práve tu zohráva dôležitú úlohu očistenie duše a prijatie Ducha Svätého. Preto je potrebné prijať Boha za svojho Pána.

V kronike cistercitov - rehoľníkov čítame, že sv. Bernard raz sa modlil s týmito bratmi a pri modlitbe videl anjelov strážnych, ktorí značili činnosť mníchov. Jedni anjeli písali zlatom, iní striebrom, ďalší atramentom, ale boli i takí anjeli, čo písali vodou, či nepísali vôbec. Sv.

Bernard dostal vysvetlenie, že anjeli píšu podľa toho, ako tí, ktorých sprevádzajú po celý život, pristupujú k svojim povinnostiam. Najviac boli smutní anjeli, ktorí nič nepísali. To preto, lebo tí, ktorých sprevádzajú životom, vedeli čo majú robiť, a nerobili.

Veľkonočná doba je čas, kedy viac uvažujeme o tom, čo máme robiť a ako to máme robiť, aby sme „vierou mali život v Ježišovom mene“ (Jn 20,31). Je správne, že neveriaceho Tomáša nenasledujeme pred stretnutím s Ježišom, ale po jeho stretnutí s Ježišom. Cítíme, že je to výzva k zvratu, zmene života k sebe, k blížnemu a k Bohu. Veľkonočné aleluja bude znieť počas celého ďalšieho cirkevného obdobia. Vieme prečo? Preto, lebo každá nedeľa je dňom zmŕtvychvstania Pána Ježiša. Boh nás tak miluje, že chce byť stále blízko, chce, aby sme nemali ďaleko k nemu, keď stratíme pohľad na neho, alebo ak z vlastnej viny ho nebudeme počuť vo svojej duši.

Možno niekto v tejto chvíli cíti vo svojom vnútri niečo ako studenú sprchu ako ženy na Veľkonočný pondelok. Vyprosujme si vždy počas spevu aleluja milosť vždy patriť Bohu, mať živú a pevnú vieru.

Amen.

Tretia veľkonočná nedeľa “B”

Lk 25,35-48

Aký je môj vzťah k viere?

Prehodnotiť svoj osobný vzťah k Ježišovmu zmŕtvychvstaniu a následne k svojmu životu.

Stalo sa vám, že niekomu vysvetľujete veci, ako ich vy vidíte a dotyčný, ktorý vás o to požiadal, pritom nepočúva? Je vidieť, že myšlienkami je ďaleko. Môže veci pochopiť, môže ich poznať, keď nechce?

Syn si viackrát vypil. Keď vytriezvel, vždy prosil otca o odpustenie a sľuboval, že alkohol už nechá. Prosil otca, aby sa za neho modlil. Otec to nielen sľúbil, ale aj mnoho sa modlil, aby syn zmenil svoj život. Večer znova prišiel v podnapitom stave. Otec ráno rezal drevo. Syn, už triezvy, prišiel k otcovi: „Otec, môžem ti pomôcť?“ Otec súhlasí. Keď syn na druhej strane chytí pílu a chce ju pritiahnuť k sebe, otec nepovolí, drží ju v ruke. Viackrát syn trhne pílou, ale otec ju

pevne drží. Vtedy mu syn povie: „Otec, ale ako ti pomôžem porezať drevo, keď pílu nepovolíš?“ Na to mu otec povie: „Syn môj a ako ti ja môžem pomôcť zbaviť sa tvojho zlovyku – alkoholu, keď ty nechceš?“

Kto z nás spočíta modlitby, sväte omše, prijímania, spovede, výlohy a milodary, čo sme obetovali na kostol! Je primerane tomu taká silná aj naša viera?

O reakcii na Ježišove slová po jeho zmŕtvychvstaní evanjelista svätý Lukáš poznamenal: „*Vtedy im otvoril myseľ, aby porozumeli Písmu*“ (Lk 24,45).

Ježiš po zmŕtvychvstaní nadväzuje s apoštolmi bezprostredný kontakt; má telo, ktorého sa môžu dotknúť, na ktorom môžu vidieť rany po klincoch a kopiji a keďže sa stále divili, hovorí: „*Máte tu niečo na jedenie?*“ *Oni mu podali kúsok pečenej ryby. I vzal si a jedol pred nimi* (Lk 24,41). Týmto chce posilniť vieru učeníkov. Jeho telo je skutočne pravé, ale má nové vlastnosti. Je to oslávené telo. Zmŕtvychvstanie Pána Ježiša nebolo návratom do života na zemi, ako to bolo v prípadoch tých, ktorých vzkriesil z mŕtvych. Tí totiž nemali oslávené telo. Tak mládenec z Naimu, priateľ Lazár či dcéra Jaira museli ešte raz zomrieť. V Ježišovom prípade vidíme prechod zo smrti do nového života, večného života. V tom je vidieť dielo Ducha Svätého. Pán Ježiš učeníkom podáva dôkaz o cieľi života človeka, ktorý sa smrťou nekončí. Na Ježišovi sa plnia predpovede prorokov, slová napísané v Mojžišovom zákone a taktiež slová v žalmoch (porov. Lk 24,44). Vieme, že svedectvo dvoch alebo troch bolo u Židov najsilnejším argumentom. Ježiš tak poukazuje na vážnu vec v našej viere. Jeho zmŕtvychvstanie je potvrdením pravdy o jeho božstve, že bol skutočným a pravým Synom Božím. Zmŕtvychvstaním aj nám Ježiš otvoril bránu do nového života. Ježiš predloží podmienku, ktorá zaväzuje tých, čo uveria v neho, že ich viaže poslanie „*hlásať pokánie na odpustenie hriechov*“ (Lk 24,48). A táto činnosť sa má prejaviť tak, ako to sám Ježiš definuje: „*Vy ste toho svedkami*“ (Lk 24,48).

Liturgické texty celého Veľkonočného obdobia až do slávnosti Zoslania Ducha Svätého rozprávajú o stretnutiach zmŕtvychvstalého Krista najmä so svojimi učeníkmi. Dochádza k neohláseným a neobyčajným stretnutiam. Počas nich Ježiš poukazuje na zmysel toho, čo sa stalo. Robí to nielen slovami, keď hovorí „*Pokoj vám*“ (Lk 24,36); keď ich oslovuje „*Čo sa ľakáte a prečo vám srdcia zachvacujú také myšlienky*“ (Lk 24,38), ale aj vyzýva

učenikov, „*Dotknite sa ma a presvedčte sa*“ (Lk 24,39). Tieto stretnutia majú svoju gradáciu v živote apoštolov. Najprv sa boja, majú strach, postupne sa presvedčia, že Ježiš skutočne je medzi nimi, veď jedol pečenú rybu. Napokon Peter prehovorí k ľudu: „*Vy ste zapreli Svätého a Spravodlivého a žiadali ste, aby prepustili vraha. Zabili ste pôvodcu života, ale Boh ho vzkriesil z mŕtvych, a my sme toho svedkami*“ (Sk 3,14-15).

Môžu sa natíkať otázky: Prečo Zmŕtvychvstalému tak veľmi záleží na tom, aby učenici získali presvedčenie, že nie je duch? Prečo tak konkrétne prejavuje svoje telesné zmŕtvychvstanie, že prijíma pokrm? Odpoveď bude v tom, aby sme neohraničili svoju vieru len na duchovné veci, len na historického Krista a pritom zabudli na význam jeho telesného zmŕtvychvstania.

Základnou povinnosťou človeka je predsa hľadať posledný cieľ svojho života a to je zmŕtvychvstalý Kristus. Bola by to fundamentálna chyba, kto by sa k svojmu poslaniu na zemi staval povrchno, nezodpovedne, zle.

Kňaz J. Cuda (v Biblioteke kaznodziejskej, č. 3-4/97, Poznaň, s. 141) rozpráva o matke, ktorá napísala list svojim neveriacim deťom k Veľkej noci. V liste dáva najavo, že sa teší, že ich na krátku chvíľu uvidí aj s ich rodinami. Deti totiž bývajú ďaleko a prichádzajú k nej len raz do roka. Pokračuje: „Čakám na toto stretnutie s radosťou i bolesťou. Hoci to ukrývam, cítim medzi vami a nami, rodičmi, veľkú priepasť, ktorá nás oddeľuje. Viem, že nás máte radi, máte o nás starosť, ale naše sviatočné stretnutie nie je tak prežité, ako sme vás vychovali: v duchu Zmŕtvychvstalého. My ideme do kostola a vy zostávate doma. Strata vašej viery nás veľmi bolí. Či možno stratíť vieru tak, ako stratí dievča šatku? Veľa rozprávate o tom, čo všetko musíte stihnúť. Rozprávate, že sa staráte vo svojom zamestnaní o bezdomovcov, o tých, ktorým sa robí krivda. Bojujete s nespravodlivosťou a nerozumnosťou iných. Nenapadlo vás pomyslieť si na to, že je Nieкто, kto vašej obetavej práci môže dať posledný zmysel? Zaiste vidíte istý zmysel v tom, čo robíte, ale nakoľko táto vaša činnosť má pre vás hodnotu? Aj vám nadíde hodina smrti. Viete, že za vojny som bola zdravotnou sestrou. V poľnej nemocnici, kde som pracovala, došlo k tragédii. Istá matka dňom nocou sedela pri lôžku svojho jediného syna. Bol ranený a situácia bola beznádejná. Syn bol zmyslom jej života. V ten deň, keď zomrel, matka spáchala samovraždu. Bola neveriaca. Zmysel jej života

zomrel s jej synom. Mala správny zmysel života? Nemá človek povinnosť hľadať taký rozumný zmysel svojej existencie, kde smrť nie je “posledným slovom“?

Zmŕtvychvstalý Ježiš nás učí, aby sme prijali nielen teoreticky, ale aj každodenným životom, že smrťou sa život nekončí. Veríme, že duša nezomiera. Veríme, že aj nášmu smrteľnému telu nadíde čas, keď povstane k novému životu. Veríme, že s osláveným telom sme pozvaní samým Ježišom žiť v jeho Kráľovstve.

Pracovníci pohrebných služieb za primeraný poplatok dokážu mŕtve telo pripraviť na pohreb tak, že zdá sa, akoby žil. Nešetria rôznymi púdrami, farbami a voňavkami. Chcú pozostalým spríjemniť rozlúčku pohrebu. Necítia zápach rozkladajúceho tela. Nevidia mŕtvotnú belobu. Keď zaplatia, tak mŕtvej žene urobia aj nový účes.

Kristus bol tiež mŕtvy. Nepotreboval však službu žien v nedeľu na svitaní. Vstal z mŕtvych. Na tele si ponechal znaky umučenia, ktoré mu spravila ľudská zloba. Prečo asi? Môžeme sa domnievať, že keď sa s ním stretneme ako so svojim Sudcom, aby sme pri pohľade na jeho ruky, bok, hlavu, uvideli veľkosť jeho lásky a veľkosť nášho hriechu. „*Boh je láska*“ (1 Jn 4,8). Je správne, že veľkonočný čas využívame nielen na osobné stretnutie s eucharistickým Kristom v kostole pri svätej omši, ale aj vo všedných stretnutiach s našimi najbližšími, ale i neznámymi ľuďmi, že v nich vidíme zmŕtvychvstalého Krista nielen v duši, ale i tele. Je na nás, či budeme klamať seba a iných, a či budeme bojovať o spásu svojej duše o nový život v oslávenom tele so všetkou zlobou tela, sveta a diabla.

Uvedomujeme si, že akt zmŕtvychvstania Krista je od začiatku plný tajomstiev. Zmŕtvychvstanie Krista nie je iba obyčajný návrat do tohto sveta. Tí, čo boli klinicky mŕtvi a prebrali ich k životu, o tých nemožno povedať, že vstali z mŕtvych. Pretože na nový život, ktorý každému z nás prisľúbil Ježiš, sa už nebudú vzťahovať prirodzené zákony. Tam už nebude druhá smrť, bolesť, lúčenie, strach, choroba... Z mŕtvych vstať znamená dosiahnuť druhý breh, ktorým je večný Boh, nekonečná Láska.

Ďakujeme dnes apoštolom, že tak ťažko bolo im prijať zmŕtvychvstalého Ježiša. Tým sme dostali dôkazy, príklad, posilu o tom, že dnes ožívujeme svoju vieru v zmŕtvychvstanie svojho tela.

Vieme, že Boh ku nám hovorí nielen v kostole pri čítaní z Písma a jeho výklade, ale vždy, keď vieme si nájsť na Boha čas, najčastejšie počas modlitby, účasti na svätej omši, pristupovaní ku sviatostiam, skutkoch kresťanského telesného či duchovného milosrdenstva.

Syn pri rezaní dreva pochopil, že je dobré, keď sa za jeho obrátenie modlí otec, ale svoju úlohu pri zmene života, zanechaní zvyku opilstva, musí urobiť on sám. Nečudujme sa, že aj v našom živote je len na nás, aby sme ukázali svojím životom, že veríme vo vzkriesenie svojho tela k novému životu.

Amen.

Štvrtá veľkonočná nedeľa "A"

Jn 10,11-18

Stála potreba Dobrého pastiera

Nezabúdajme prosieť Ježiša, Dobrého pastiera, za našich duchovných otcov a o nové povolania.

Zaiste každé povolanie a zamestnanie, ktoré je v zhode s vôľou Božou, je krásne a užitočné. Dnešná nedeľa má prívlastok *Nedeľa Dobrého pastiera*. Bolo by chybou, keby sme idealizovali kňazstvo. Doba, v ktorej žijeme, už nemá ten vzťah ku kňazovi, ako tomu bolo v minulosti; stačilo v rozhovore povedať, že to povedal kňaz, alebo to je kňaz. Mnohé sa zmenilo. Jedno zostáva. Kňaz aj prijatím sviatosti kňazstva zostáva človekom so svojimi prednosťami, ale i nedostatkami, ktoré prijal, zdedil, ale i nadobudol. Prijatím sviatosti kňazstva kňaz si uvedomujeme milosť, dar, sviatosti.

Je zaujímavé sledovať cesty, ktorými si Boh vedie muža ku kňazstvu, ale i v kňazstve. Najmä v spojení s poslaním kňaza – pastiera duší.

Svätý Tomáš Becket je toho dôkazom. Pochádza z rodiny obchodníka. Na tú dobu sa mu dostalo vysokého vzdelania, ale i postavenia. Ako 37-ročného si ho anglický kráľ Hendrich II. vyvolí za kancelára a osobného poradcu. Udelí mu titul lorda. Becket má veľký vplyv na kráľa, ktorý ho vymenoval dokonca za arcibiskupa v Canterburi s tým, že získa silnejší vplyv nad Cirkvou. Tomáš Becket tušil, čo bude nasledovať. Nemal radosť zo svojho menovania. Dňom svätenia sa Tomáš zmenil. Nielenže zmenil šaty, keď zamenil nádheru za mníšske šaty, ale i život. Keď predtým háji záujmy kráľa proti Cirkvi, po prijatí svätenia si uvedomuje svoju zodpovednosť; musí

zmeniť aj postoj ku svetskej moci. Konflikt bol nevyhnutý medzi ním a kráľom. Ako končí jeden z najväčších pastierov Cirkvi v Anglicku? 29. decembra 1170 dôverníci kráľa zavraždili Becketa priamo pri oltári v Canterburskej katedrále. Nepochybujeme, že bola to milosť Božia, ktorej sa vzdelaný Becket neprotivil, aby prijal svätenie na biskupa.

Dnes si kňaz, i ten čo chce byť kňazom, pripomína, čo to znamená spolupracovať s Bohom a byť „dobrým pastierom“. A rovnako je to dnes oslovenie pre všetkých, čo prichádzajú do styku s povolaním a poslaním kňaza, aby si uvedomili, že sviatosť kňazstva je dar, ktorý udeľuje Boh, ktorý dáva jasné poslanie, ktoré musí byť zrealizované. Pred očami máme vzor pastiera duší všetkých čias, Ježiša.

Ježiš o sebe povedal: **„Ja som dobrý pastier“ (Jn 10,11).**

Obraz pastiera je známy. Ježiš ním poukazuje na pravdu svojej misie. V Starom zákone na viacerých miestach je vyvolený ľud prirovnávaný k ovciam, národ ku košiaru a králi i kňazi a vodcovia národa k pastierom. Izaiáš prorok rozpráva o добрôte Boha k svojmu ľudu a používa obraz, ako sa stará pastier o svoje ovečky, keď napísal: *„Ako pastier pasie svoje stádo, do náručia berie, baránky do lona dvíha, tie, čo pridávajú, vodi“* (Iz 40,11). Cez proroka Ezechiela Boh hovorí: *„Hľa, ja sám hľadať budem ovce svoje a navštívim ich. Ako si pastier navštívi stádo, keď je uprostred roztratených svojich oviec, tak navštívim ovce svoje a vyslobodím ich z každého miesta, na ktoré boli zahnané v oblačný a hmlistý deň“* (Ez 34,12). Hmlou sa myslí nielen vtedajšie rozdelenie kráľovstva, ale každá udalosť, ktorá bola, je a bude proti vôli Božej. Židia poznali slová žalmu: *„Dávida si vyhliadol za svojho služobníka, vzal si ho od ovčieho košiaru, odviedol ho od oviec s jahňatami, aby bol pastierom vyvoleného ľudu, Izraela, jeho dedičstva. A on ich pásol so šľachetným srdcom, viedol ich skúsenou rukou“* (Ž 77,70-72). Nie vždy boli pastieri skutočnými pastiermi. Boli i nehodní a aj takí, čo boli pohoršením pre ľudí. Boh sám, napríklad cez proroka Ezechiela hovorí, že sám sa stane pastierom svojho ľudu, že sám bude zhromažďovať svoje ovce a sám sa bude o ne starať. Predpoveď sa plní na Kristovi. Dokumenty Druhého vatikánskeho koncilu *Christus Dominus – o pastorálnej službe biskupov*, ako i *Presbyterorum Ordinis – o kňazskom účinkovaní a živote*, tiež aj *Optatam totius – o kňazskej výchove*, ale i v iných dokumentoch sa hovorí o Cirkvi ako o ovčinci, ktorý má jedinú bránu a ňou je Kristus. Pripomína i smrť Krista: *„Ja som dobrý pastier. Dobrý pastier položí svoj život za ovce“* (Jn 10,11).

To, že nás Boh prirovnáva k ovciam, necítíme ako urážku. Prirovnanie je veľmi krásne, jemné a obsahuje pravdu a krásu, ktoré svoje naplnenie a cieľ nachádza v účasti na Božom kráľovstve. Ježiš nám vysvetlil aj iné tajomstvá, ktoré priam šokujú. Ježiš o nás povedal: „*Vy ste moji priatelia, ak robíte, čo vám prikazujem. Už vás nenazývam sluhami, lebo sluha nevie, čo robí jeho pán. Nazval som vás priateľmi, pretože som vám oznámil všetko, čo som počul od svojho Otca*“ (Jn 15,14-15). Ježiš nám prejavil svoju dôveru. To nie je len dôvera ku kňazom, ale ku všetkým, čo sme uverili v božstvo Krista. Dnešná nedeľa je reflexiou nad kňazským a rehoľným povolaním. Mýli sa ten, kto by povedal, že to je len vec kňazov, rehoľníkov a tých, čo sa na tento stav pripravujú. To nie je len vecou kňazov, ich rodín či sympatií, ale je to vec každého človeka, ktorý prijal krst.

Nedostatok povolaní je jasným znamením nedostatočného duchovného života každého z nás. Nemodlíme sa za nové povolania. Rodičia majú jedno, dve deti a boja sa, aby im nepovedalo, že sa chce na celý život obetovať Bohu. Aké nízke poznámky počuť z úst „kresťanov“ rôzneho veku, postavenia, pohlavia na duchovný stav. Kto sa tohto stavu zastane?

Hľa, ako si Boh poslúži, ako sa rodia povolania: Vo farnosti pôsobil starší kňaz. Jeho vystupovanie bolo tiché, nenápadné a nieslo aj určité známky staroby človeka. Deti čakajúce na náboženstvo robili krik. Kto si to odniesol? Kňaz. Mladá učiteľka mu to častejšie dala pocítiť. Vo svojej horlivosti si neuvedomila, že kňaz je starší, ako jej starý otec. Ona videla len svoju kariéru. Často namiesto toho, aby vysvetľovala látku, utierala si ústa o Cirkev, o starého duchovného otca farnosti. Čo ten mohol? Do farnosti prišiel z väzenia, ale o tom nerozprával. Nemohol. Biskup ho prosil, aby pracoval, koľko len vládze. Ak odíde, nemá tam koho dať. Kňaz mal právo na odpočinok. A aká reakcia po rokoch? Z farnosti je skoro desať kňazských a rehoľných povolaní. A pani učiteľka? Keď sa nesmie zle hovoriť, tak radšej dnes o nej pomlčme a modlíme sa za spásu jej duše.

Modlíme sa za nové povolania. Tešme sa, že niekto z nášho okolia pocítil toto volanie, dar duchovného života. Svet trpí nedostatkom povolaní. Prečo to Boh dopustí? Nie je to aj naša záležitosť? Ako prosíme? Prosíme vôbec? Či aj o nás neplatia slová; akých kňazov a koľko si vyprosíte, takých a toľkých máte! Áno, na bielom je vždy vidieť hoci len malý fľak. Na čiernom ten fľak, aj keď je nepomerne väčší, nevidieť. Áno, na tých, čo sa rozhodli žiť duchovný stav, sa často kladú nároky, ale na iných sa zabúdajú. Aj kňaz,

rehoľník či rehoľná sestra sú tiež len ľudia. Dobré im padne milé slovo povzbudenia.

Kňaz vie, čo má robiť. Je požehnaním pre farnosť, keď je vytvorená spolupráca medzi kňazom a veriacimi. Sú farnosti, kde kňaz je odbremený od rôzneho náradia, pretože opravy, údržba budov, chod okolo bohoslužieb majú v rukách laici, ktorí si uvedomujú svoju hodnotu. Konzultujú veci s kňazom, radia sa s ním a on veľkodušne žehná ich iniciatívam. Tak to chce aj dokument Jána Pavla II. *Christifideles laici*. Niektorí vidia na sviatostnom kňazstve len druhoradé veci. Kňaz má auto. Ale má ho len pre seba? Má faru. Je to jeho vlastníctvo? Málokto vie, aký plat má kňaz po ukončení vysokoškolského štúdia. Niektorí vidia to, čo nie je podstatné. Škoda, že viac neuvedomujú si kritici, čo to znamená, keď žije vedľa nich človek, ktorý sa za nich modlí. Prosí Boha o požehnanie, za ich zdravie, spásu duše, za pokoj, za lásku... Odprosuje Boha za ich verejné i skryté hriechy, za zanedbania dobra, za zlobu v osobnom i spoločenskom živote. Ďakuje Bohu za nich, za každodenné dobrá a milosti, za ktoré ľudia neďakujú, berú a prijímajú ich ako samozrejmé veci. Škoda, že z úst "veriacich" počuť zlomyseľnosť, hlúposť na adresu celibátu – života bez ženy, bez detí, bez rodiny. A pritom celibát kňaza, život bez ženy je požehnaním pre celú farnosť. Je krásne, že si to uvedomujú ženy vo farnosti a chránia si spolu s mužmi česť, dobré meno svojho kňaza. Kňaz nerozpráva o nevere manželov svojej farnosti, nečistej príprave snúbencov na manželstvo, o zlej výchove v období dospievania. Kňaza uráža, keď príde po kolede a nájde v detskej izbe porno plagát, keď vie, že jeho farníci nezachovávajú Desatoro, že sa dopúšťajú sedem hlavných hriechov, deväť cudzích hriechov, že im robí ťažkosť pravidelne pristupovať ku sviatostiam, že aj tú hodinu počas svätej omši prestoja mimo kostola či nedôstojným správaním v kostole. Kňaz vie, že to nerobia pre neho, ale pre seba. Ako prijímajú jeho homílie? Chce svojich veriacy povzbudiť, poučiť, oduševniť, uchrániť pred všetkým zlom – a ako reagujú veriaci? Kto si spomenie na jeho slová o týždeň? Kedy ste sa napríklad poďakovali za rozhrešenie, povzbudenie v homílii, slovo útechy pri pohrebe, za modlitbu obetovanú za vás a farnosť? Áno, sú i krásne a cenné výnimky.

Kňaz mal päťdesiatku. V kostole dostal kyticu ruží. Cestou z kostola jeden dospievajúci povedal na túto akciu neslušné slová. Viacerí kamaráti sa hlasno zasmiali. Jeden z prítomných rázne zareagoval: „Myslím, že nevieš, čo hovoríš. Tá kytica nebola od teba. Vidím, že máš iné hodnoty života v obľube. Ja som na nášho duchovného otca hrdý. Je to človek vzdelaný, spoločensky rozhladený,

nie sebec ako ty, a som mu za mnohé vd'ačný. Keď nám d'akoval za tie kvety, prosil som Boha, aby mi i naďalej žehnal, aby som si našiel dobrú ženu a aby raz stal pri mne, keď budem zomierať.“ Nik z prítomných sa už nesmial.

Dnes je na každom z nás, aby sme na Ježišove oslovenie o Dobrom pastierovi odpovedali primerane svojmu životu viery. Boh nám dáva stav duchovný pre našu posilu.

Pane, prosíme, volaj čím viacerých do kňazského a duchovného stavu. Tých, ktorých si povolal, posilňuj a posväcuj.

Amen.

Piata veľkonočná nedeľa “A”

Jn 15,1-8

Spoločenstvo s Kristom

Pre spásu má význam mať spoločenstvo s Kristom.

Začína jar. Záhradník v tieto dni už má prerezané stromy. Odstránil každý konár, ktorý bol suchý, vetrom a snehom zlomený. Robí to preto, aby strom priniesol úrodu. Suchý a nalomený konár, ktorý už nemá priamy kontakt s kmeňom stromu, nemôže zarodiť ovocie.

Videli ste už niekedy stromy, keď sa krajom prehnala silná búrka s vetrom? Z nejedného oka pri takomto pohľade vypadne slza; vyvrátené stromy, polámané konáre, zráňané ovocie na zemi.

A rovnako bolí, keď sa niekto nezodpovedne správa k stromom a kríkom. Pri oberaní láme ratolesti a konáre.

Niečo podobné môžeme sledovať v duchovnom živote. Napríklad brániť niekomu kontakt s Bohom. Dávať zlý príklad, byť pohoršením spôsobuje, že môže dôjsť k ochromeniu spojenia s Bohom a možno až ku strate večného života. A na druhej strane, prevencia, pomoc, odborný zásah môžu pomôcť hneď na začiatku, ale aj vtedy, keď sa objaví beznádej.

Pán Ježiš nám pripomína: ***„Ja som vinič, vy ste ratolesti. Kto ostáva vo mne a ja v ňom, prináša veľa ovocia, lebo bezo mňa nemôžete nič urobiť“ (Jn 15,5).***

Podobenstvo o viničnej ratolesti je aktuálne i v dnešnej dobe. Pán Ježiš obrazom o vinici, ktorý bol známy jeho poslucháčom a zrozumiteľný aj nám dnes, poukazuje na pravdu ohlásenú Ježišom a každým, kto verí jeho slovám. V alegórii o ratolesti Ježiš nadväzuje nielen na známu vec zo života prírody, ale v kontexte starozákonnej predpovede dotýka sa obrazu v prorockve Izaiáša o Pánovej vinici. „Čože som ešte mal urobiť vinici svojej a neurobil som jej“ (Iz 5,4)? Tou vinicou Pána zástupov je rod Izraelov, ktorú si Pán vysadil. O Otcovi Ježiš hovorí: „Otec je vinohradník“ (Jn 5,1). Otec sa sám postaral o to, aby svoj vyvolený ľud – ako šľachetný viničný štep – preniesol z Egypta a zasadil si ho na mieste, ktoré mu cez Abraháma sľúbil. Ježiš sa stal naším bratom, ako sám povedal: „Lebo každý, kto plní vôľu môjho Otca, ktorý je na nebesiach, je môj brat i sestra i matka“ (Mt 12,50). A o sebe hovorí: „Ja som pravý vinič“ (Jn 15,1). Cez Ježiša a skrze neho dostávame milosti a dary. Jedine priamy kontakt s ním je zárukou úrody. „Kto ostáva vo mne a ja v ňom, prináša veľa ovocia, lebo bezo mňa nemôžete nič urobiť“ (Jn 15,5). Text hovorí, že ratolesťou je každý a krstom sme boli začlenení do Cirkvi. Boh už v Starom zákone sadi, chráni, čistí svoju vinicu, ale tiež čaká z nej úrodu. Vo vyvolenom ľude pôsobí osobitný úmysel Boží. Pripravuje sa tu dielo ľudského vykúpenia. Keď nadišla plnosť času, Boh zasadil do svojej vinice ten najšľachetnejší viničný kmeň, v ktorom je ľudská prirodzenosť zaštepená do tajomstva božskej osoby. „Ja som pravý vinič“ (Jn 15,1), to môže povedať o sebe len Ježiš. Apoštol Ján týmito slovami zjavuje tajomstvo Ježišovej osoby. Podobne keď o sebe hovorí: „Ja som chlieb života“ (Jn 6,35), „Ja som svetlo sveta“ (Jn 8,12) alebo: „Ja som cesta, pravda a život“ (Jn 14,6) a podobne. Keď hovorí, že on je vinič a my sme ratolesti a že Boh Otec je vinohradník, tým nadväzuje na starozákonný obraz vinice Pánovej. Týmto obrazom chce povedať, že všetky prisľúbenia, ktoré sa v Starom zákone ohlasovali podobenstvom viniča, teraz sa tu plnia. Láska Božia k vinici, k vyvolenému ľudu a celému ľudstvu sa prejavila v tom, že do nej zasadil ako viničný kmeň svojho Syna. A nás všetkých, čo sme uverili, zaštepil do tohto kmeňa, aby sme žili novým životom, aby sme prijímali životnú miazgu z tohto kmeňa, z Ježiša Krista. Odvtedy vinič a ratolesti predstavujú obraz, ktorý nám sprístupňuje tajomstvo Cirkvi.

Konštitúcia *Lumen gentium* hovorí: „Cirkev zasadil nebeský Hospodár ako šľachetnú vinicu. Pravý vinič je Kristus. On dáva život a plnosť ratolestiam, totiž nám, čo skrze Cirkev zostávame v ňom a bez neho nič nemôžeme vykonať.“ (čl. 6) Ako hlboko prežíval toto životné spoločenstvo s

Kristom sv. Pavol, keď napísal: „*Či žijeme, žijeme Pánovi, či umierame, umierame Pánovi*“ (Rim 14,8), alebo keď zvolal: „*Ved' pre mňa žiť je Kristus a zomrieť zisk*“ (Flp 1,21). Pripomíname si, že evanjelium nám nepredstavuje len nejaký obraz. To je živý obraz a ten oslovuje. To, čo hovorí, otriasa naším svedomím: „*Bezo mňa nemôžete nič urobiť*“ (Jn 15,5). Katechizmus nám pripomína v článku 755, že Cirkev je obrozená zem, Božia roľa. Apoštol Pavol hovorí: „*Lebo my sme Boží spolupracovníci a vy ste Božia roľa*“ (1 Kor 3,9). Na tejto roli rastie prastará oliva, ktorej svätými koreňmi boli patriarchovia. A Rimanom Pavol píše: „*Ak je svätý koreň, potom aj ratolesti*“ (Rim 11,16). Apoštol majstrovsky poukazuje na význam byť pevne, nie nalomene, spojený s Bohom. Bezpochyby od večnosti Boh má starosť o svoju Cirkev ako vinohradník o svoju vinicu. Pravý viničný kmeň je Kristus, ktorý dáva život a plodnosť vetvám, totiž nám, ktorí prostredníctvom Cirkvi zostávame v ňom a bez neho nemôžeme nič robiť.

Dnes, ale už aj v minulosti, bolo počuť hlasy protitomuto obrazu, a teda aj proti učeniu Cirkvi. Aj kresťania často pod Cirkvou myslia len na kňazov, rehoľníkov, biskupov či pápeža. Niekedy ešte na tých, čo posluhujú okolo kostola. Na seba zabúdajú. Nečudujme sa, že sa stretávame s chladným správaním voči Cirkvi, že rastie odcudzenie, že sa dá žiť aj bez omše, sviatostí, modlitby... Táto skutočnosť nič neruší na tom, že Cirkev založil Kristus, že apoštol Peter dostal určitú moc a poverenie, a taktiež aj apoštoli. Viera nie je výmysel ľudí. Vieme, kto a ako sa stáva členom Cirkvi. Cirkev teda nie je len hierarchia. Práve na to myslí Ježiš v podobenstve o viniči a ratolestiach. Ježiš poukazuje, že nestačí byť len pokrstený, prípadne len niekedy sa prihlásiť k Cirkvi, to ešte nie je zárukou spásy. Ani úrad v Cirkvi nie je zárukou spásy. Je potrebné byť spojený s Kristom, ako je ratolesť spojená s kmeňom; len vtedy sa môžeme dočkať ovocia. Suchá ratolesť nielenže nemôže zarodiť, ale je zbytočná, neplní poslanie, ktoré jej bolo určené, a preto je hodená na oheň. Teda nemusí byť spasený cirkevný hodnostár či laik. Spojenie voláme milosťou posväcujúcou alebo nadprirodzeným životom. Vieme, že Cirkev ako viditeľná spoločnosť má svoje poslanie, ktoré jej zveril Kristus. Cirkev koná viditeľné úkony, v ktorých Kristus je prameňom sily, ktorý je neviditeľný, ale ktorý dáva silu pre život na zemi, je zárukou večného života. Cirkev má preto čo povedať i k životu na zemi. Mýlia sa tí, čo by Cirkev chceli uzavrieť len do kostolov, aby sa prejavila len v nedeľu alebo len ako súkromná vec. Cirkev nemôže byť cudzia k prirodzenému životu na zemi. Z histórie vieme, že Cirkev vždy vo svojej dobe robila to, čo žiadal Boh. Či sa nestarala o kultúru, vedu, umenie, zdravie, o práva a povinnosti ľudí? Áno, stalo sa a ďakujeme aj za to, že

niektorí členovia Cirkvi sa dopustili chýb a omylov. Vieme, že to nie Cirkev, ale ľudia. Cirkev je dielom Boha a nie človeka.

Spomíname to aj preto, že aj dnes počuť hlasy, ktoré chcú presadiť, aby viera bola odsunutá na okraj, aby sa Cirkev chápala ako jedna z organizácií z nášho okolia. Z organizácie, strany, spolku, združenia môžem vystúpiť kedy chcem a prípadne sa tam môžem vrátiť, ak ma prijmú. Ale to nie je možné vo vzťahu k Bohu. Aj keď hriechom sa zriekame Boha, ale on sa nás nezrieka. Práve preto s Bohom nesmieme pretrhnúť kontakt. A keď si to už neuvedomujú a podceňujú niektorí bratia a sestry, nesmie mlčať brat, sestra a nielen biskup. Napríklad, máme len niekoľko svätých omší v televízii. Ale podľa niektorých ľudí o ne nestoja veriaci. Podobne nestoja o relácie s náboženským programom. Mlčíme, nepíšeme, neozveme sa, keď sa nám niečo nepáči alebo páči. Mlčíme, keď vidíme, že niekto v našom okolí odumiera vo viere, zarastá mu chodník do kostola a ku sviatostiam. Nevidíme, že niekto potrebuje pomoc, radu, povzbudenie a je to syn, krstná, priateľ, suseda či brat. Bojíme sa ozvať, napomenúť, vyhovárať sa, a predsa je to naša povinnosť. Chceme, aby odumreli Bohu? Nechceme, aby boli aj oni spasení? Ak to neurobíme, tak to nie je naše kresťanstvo, ale falošná filozofia, nerozumné rozumkárenie, sebecko najhrubšieho zrna. Záhradník bdie nad svojím sadom. V pravý čas ošetruje a chráni pred škodcami. A my v Cirkvi chceme mlčať a čakať?

Je správne, že dnes je viac a viac kresťanov, ktorí neveria všetkým správam o Cirkvi, o biskupoch. Vedia, že lož sa dá predstaviť ako pravda. Neboja sa ozvať, keď ich tupia, urážajú a hania. Je smutné, že mnohí nie sú správne informovaní a nedajú si veci vysvetliť, nechcú sa poučiť, nejdú za pravdou.

V poviedke *Láska* sa rozpráva o mužovi, ktorý mal krásneho koňa. A práve toho koňa chcel mať najbohatší gazda toho kraja. Chcel si ho od neho kúpiť, ale muž nechcel. Preto sa naň gazda hneval a rozhodol sa, že využije všetky metódy, triky, spôsoby, úskoky, podvody, klamstvá i zlodejstvo na to, aby koňa získal. Vedel, že muž pôjde s koňom po známej ceste. Tak sa bohatý gazda prezliekol za žobráka a ľahol si vedľa cesty, po ktorej muž s koňom prechádzal. Keď prichádzal, začal preoblečený gazda kričať, zvíjať sa od bolesti, plakať a prosiť. Muž bol dobrého srdca, a preto neváhal žobrákovi pomôcť. Zostúpil z koňa a pomohol mu vysadiť ho na koňa. Muž však držal uzdu koňovi. Vtedy žobrák poprosil o chlieb, že je veľmi

hladný. A keď muž pustil uzdu, aby vytiahol chlieb pre žobráka, ten bodol koňa, ktorý sa najprv vzpíeral, ale potom sa pustil do behu. Muž začal za ním utekať s krikom, že mu ukradol koňa. Zlodej-gazda na to nedbal. Muž vtedy zvolal: „Mám len jednu prosbu.“ „Akú?“ pýtal sa gazda. „Prosím, nikomu nepovedz, ako si prišiel ku koňovi.“ „A prečo?“ pýtal sa gazda. „Pretože raz niekto bude skutočne v núdzi, bude ležať na okraji cesty a bude potrebovať pomoc a iný človek, ktorý pôjde okolo neho, keď bude poznať tvoj podvod, tvoj trik, tvoje zlodejstvo, ho odbije a nepomôže mu.“

Uvedomujeme si, že nemôžeme žiť mimo Boha, Cirkvi. Vždy budeme živou ratoľou.

Zabráňme všetkému, čo by nás i iných okradlo o Boha, o jeho lásku, a večný život.

Amen.

Šiesta veľkonočná nedeľa “B“

Jn 15,9-17-19

Pravá láska

O láske nestačí rozprávať, príkaz lásky je potrebné žiť.

Anthony de Mello v knihe *Spev vtáka* (Dobrá kniha, Trnava 1996) podáva krátke poviedky, ktoré nemajú za cieľ informovať, ale vyvolať reakcie, ktoré si každý človek má sám aplikovať na seba. Pod nadpisom *Kráľovský orol* píše: „Istý človek našiel vajíčko orla. Zobral ho a vložil pod kvočku v kuríne. Malý orol sa vyľahol s krdľom kurčiat a vyrastal spolu s nimi. Orol sa po celý život správal ako sliepky na dvore, mysliac si, že je domácim kohútom. Hrabal zem a hľadal hlísty a červy. Kikírikal a kotkodákal. Dokonca dokázal trepať krídlami a vznášať sa niekoľko metrov vo vzduchu. Ved' predsa, či práve tak nelietajú kohúty? Míňali sa roky a orol zostarol. Raz spozoroval vysoko nad sebou na čistej oblohe nádherného vtáka. Letel elegantne a majestátne uprostred vzdušných prúdov, sotva hýbuc mocnými zlatistými krídlami. Starý orol hľadel hore ohromený. „Čo je to?“ spýtal sa sliepky, ktorá stála vedľa. „To je orol, kráľ vtákov,“ odvetila sliepka.

„Ale nemyslí na to. Ty a ja sme iní ako on.“ Preto teda orol na to viac nemyslel. A zomrel vo viere, že je kohútom v kuríne.“

Vieme, na čo sme my na svete?

Pripomeňme si to slovami Pána Ježiša z evanjelia: **„Ako mňa miluje Otec, tak ja milujem vás. Ostaňte v mojej láske“ (Jn 15,9).**

Tieto slová sú zvlášť aktuálne aj preto, že v budúcom týždni si pripomenieme nanebovstúpenie Pána Ježiša. Slová znejú ako testament. Ježiš vie, že jeho poslanie na zemi sa končí. Ľudské oči ho už nebudú vidieť až do času, keď príde na svet ako Sudca sveta. Chce byť však s každým z nás v spojení v tichu a čistote srdca cez najkrajší ľudský cit, cez lásku. Poukazuje na podmienky, ktoré tento kontakt z našej strany je potrebné zachovať. „*Ak budete zachovávať moje prikázania, ostanete v mojej láske, ako ja zachovávam prikázania svojho Otca a ostávam v jeho láske*“ (Jn 15,10). Tu Ježiš hovorí o najväčšej láske, ktorá sa u nás prejavuje vernosťou k Bohu a láskou k blížnemu tak ako ku sebe samým, ako on zachoval prikázania svojho Otca. Ak chceme byť jeho skutočnými priateľmi, tak len vtedy, keď budeme robiť, čo nám prikázal. Vtedy jeho láska bude v nás úplná. Je to výzva, aby sme sa navzájom milovali. Prečo dnes je na svete tak málo Ježišovej lásky i napriek tomu, že už dve tisícročia vieme o učení Krista? Lebo nežijeme podľa Ježišových slov. „*Boh je láska, a kto ostáva v láske, ostáva v Bohu a Boh ostáva v ňom* (1 Jn 4,16). Pripomína nám, že sami od seba nemôžeme poznať, čo je to láska. Ježišovu lásku možno porozumieť iba vo svetle toho, keď prijmeme za svoje to, čo on urobil pre nás a my z celého srdca, z celej duše a s celou silou budeme zachovávať jeho prikázania (porov. Dt 6,4-5). Zároveň máme prijať, že aj keď na zemi nemôžeme úplne poznať, čo je láska Božia, nemáme sa zriekať objavovania vo svojom živote tejto lásky, pretože nám bola zjavená nie ako čistá veda, nie ako predmet štúdia alebo viery, ale ako príklad nasledovania. „*Toto vám prikazujem: Aby ste sa milovali navzájom*“ (Jn 15,17). Nestačí, že prijmem krst, že poviem: som kresťan, a nežijem podľa slov Ježiša. Láska, ktorú nám dáva Boh, je suverénnym darom Boha, ktorý „*nenadŕža nikomu, ale v každom národe mu je milý ten, kto sa ho bojí a koná spravodlivo*“ (Sk 10,34), ako o tom hovorí prvé čítanie. Apoštol Peter v Cézarei pri stretnutí s Kornéliom pochopil, čo spôsobujú dary Ducha Svätého. Kto prijal krst, má spolupracovať s darmi Ducha Svätého. Vyznávať, veriť a zachovávať všetko, čo Ježiš učil a prikázal nám zachovávať. Prijatím krstu stali sme sa bratmi a sestrami Ježiša a na nás sa majú splniť slová: „*Už vás nenazývam sluhami, lebo sluha nevie, čo robí*

jeho pán. Nazval som vás priateľmi, pretože som vám oznámil všetko, čo som počul od svojho Otca“ (Jn 15,15).

Dostali sme najväčší dar, aký človek mohol dostať. Ježiš položil svoj život za každého z nás. Nazval nás priateľmi. Zostáva s nami vo svojej láske, ktorá rastie so zachovávaním jeho prikázania. Boh je ku nám bližšie, ako sme blízko sami sebe, keď zachovávame jeho prikázania. Sv. Patrik to vyjadruje slovami: „Boh je mojej pravici. Boh je po mojej ľavici. Boh je pred mnou. Boh je za mnou. Boh je nado mnou. Boh je pod mnou. Boh je vo mne a ja som v Bohu.“ Pravda, kto ostáva v jeho láske.

Prečo sa čudujeme, že naša viera je taká, aká je? Prečo chceme viac od Boha a prečo Bohu veci vyčítame, keď vlastne my sami nenasledujeme Boha v jeho prikázaniach? Je to láska, keď spevák spieva slová o láske a prestupuje Božie prikázania? Je to láska, keď vyznávame inému človeku slovami, skutkami lásku a je to hriech? Je to láska, keď recitujeme modlitbu, keď sme na svätej omši, pristupujeme ku sviatostiam a vo svojom srdci prechovávame odpor k určitým pravdám viery, príkazom, keď nechceme zanechať cestu hriechu, príležitosť k hriechu, vo vzťahu k veciam, osobám, citom...?

Anthony de Melo v knihe *Spev vtáka* pod nadpisom *Kto som?* píše rozprávanie Attara de Neishapura: Milujúci zaklopal na dvere milovanej. „Kto je tam?“ spýtala sa milovaná znútra? „To som ja,“ povedal milujúci. „V takom prípade odíď. V tomto dome sa nezmestíme ty i ja.“ Odmietnutý milý odišiel na púšť, kde strávil veľa mesiacov v meditáciách, uvažujúc nad slovami milovanej. Napokon sa vrátil a znova zaklopal na dvere. „Kto je tam?“ „Tu si ty.“ A dvere sa hneď otvorili.“

V láske dáva človek druhému to, čo má najcennejšie. Milovať druhého znamená druhého obdarúvať. Znakom, že som milovaný, je pocit obdarovania. Znamením pravej lásky je „chudobné srdce“ a „chudoba ducha“, ktorí môžu byť obdarovaní. Tak ako Ježiš hovorí: „*Blahoslavení chudobní v duchu, lebo ich je nebeské kráľovstvo*“ (Mt 5,3) a: „*Blahoslavení čistého srdca, lebo oni uvidia Boha*“ (Mt 5,8).

Ako je to s pravou láskou? Čo sme ochotní pre lásku podstúpiť, čoho sa zriecť, vyvarovať, čo robiť? Vieme, že slová bez skutkov mnoho neznamenajú. Prečo svet právom často neprijíma Krista, je náš život. Absencia skutkov v zhode so slovami Ježiša. Je potrebné si uvedomiť, že pravá láska je tá, keď bližneho milujeme ako Krista, keď bližneho milujeme tak ako seba. Ak milujeme len Boha a nemilujeme bližneho, aká je to láska?!

Áno, ťažkosť je aj v tom, že sme v láske nevytrvalí. Preto sa stotožňujeme s Ježišovými slovami: „*Ak budete zachovávať moje prikázania, ostanete v mojej láske, ako ja zachovávam prikázania svojho Otca a ostávam v jeho láske*“ (Jn 15,10). „Caritas oblige“ – „Láska zaväzuje“! Kto žije lásku, bojuje o lásku, často musí viac trpieť, hoci býva menej populárny. Nevzdáva sa! V emóciách je opatrný, dáva prednosť pravde a má na pamäti ľudské slabosti. Povznáša sa nad urážky, vie odpúšťať, na spôsobené zlo zabúda.

Do tretice Anthony de Mello pod nadpisom *Káčatko* píše rozprávanie o sebe: „Od detstva ma považovali za takého, s ktorým si nemožno dať rady. Asi mi nik nerozumel. Môj vlastný otec mi kedysi povedal: „Nie si až taký blázon, aby sme ťa zatvorili do blázinca, a nie si ani dosť vyrovnaný, aby sme ťa dali do kláštora. Neviem, čo s tebou robiť.“ A ja som mu odpovedal: „Raz niekto vložil kačacie vajíčko pod sliepku. Keď káčatko prezobalo škrupinku, chodilo spolu s matkou kvočkou, až kým raz nedošli k rybníku. Káčatko si šlo priamo do vody a sliepka, prestrašene kotkodákajúc zostala na brehu. Preto teda, milovaný otče, ja som vošiel do oceánu a v ňom som našiel svoje miesto. A nemôžeš ma viniť za to, že ty si zostal na brehu.“

Memento pre každého z nás; nesmieme ostať na brehu Božej lásky. Všetkých nás Boh oslovuje: „*Ostaňte v mojej láske*“ (Jn 15,9). A my chceme. I napriek tomu, že bojujeme a musíme bojovať o pravú lásku. Poznáme svoje chyby, omyly a vieme aj o svojich pádoch. Znova pod vplyvom Ježišových slov chceme ísť vpred. Uvedomujeme si, že Ježišov príkaz: „*Aby ste sa milovali navzájom*“ (Jn 15,17) je jasne vyslovená jeho prosba, zrozumiteľná výzva a presvedčivý argument pre náš večný život.

Veľkonočná doba nekončí. Každá nedeľa je spomienkou na zmŕtvychvstanie Pána Ježiša, a teda týždeň čo týždeň počas celého roka si uvedomujeme veľkosť lásky Krista, ktorého slová „*nik nemá väčšiu lásku ako ten, kto položí svoj život za svojich priateľov*“ (Jn 15,13) sú živé a aktuálne aj pred sviatkom Nanebovstúpenia Pána.

Orol nie je kohút, aj keď ho o tom presvedčala sliepka. Miesto orla je vo výškach a nie na hnojisku.

Modlime sa spolu: Ďakujeme ti, Pane, že si nás i dnes posilnil svojím slovom, aby sme verne splnili svoje poslanie kresťanov, a tak príkladom ukázali, že príkaz lásky je možné na zemi zrealizovať a zaslúžiť si účasť na večnom živote.

Amen.

Aktuálnosť nanebovstúpenia Pána

Aktívne žiť s Kristom je zárukou účasti na večnom živote.

Zaiste aspoň raz v živote sa každý z nás zadíva do výšok. Nie preto, aby zistil, aké bude počasie, aby si lámal hlavu nad tým, aký veľký je priestor nad nami, ale aby si uvedomil zmysel a cieľ svojho života. Človek túži po večnosti. Ako rôzne si človek večnosť a večný život predstavuje! Koľko kníh na túto tému je napísaných! Koľko odznelo dialógov i monológov, filozofických i teologických dišput a kázni o večnosti. Zaiste, že nielen pri tejto téme dochádza k deleniu ľudí na veriacich a neveriacich. Aj jedni aj druhí majú svoje argumenty, ktoré nemusia presvedčiť. Je pravdou, že čím viac sa blíži odchod z tohto sveta, tým viac sa ozýva myšlienka na Boha.

Akosi automaticky oči pozerajú do výšky. Ale sme svedkami aj iných udalostí.

Stará mama sa pýta ročnej vnučky: „Kde je Pán Boh, kde je Ježiško?“ Čaká, že dieťa prstekom ukáže na obraz či kríž na stene. Ale dieťa ukáže prstekom na miesto, kde má srdiečko. Babka sa zahanbila. Jej vnúčatko mama učí správne. Pán Boh je všade a najmä v čistom srdci.

Dnes na sviatok Nanebovstúpenia Pána si máme pripomenúť známe veci, ale dôležité pre našu spásu.

Pán Ježiš nám pripomína: **„Chod'te do celého sveta a hlásajte evanjelium všetkému stvoreniu“ (Mk 16,15).**

Dnešné evanjelium je zvlášť blízke srdciam veriacich. Nanebovstúpenie Pána je triumfom Krista a intronizáciou Kráľa a Pána celého sveta. Tí, čo uverili v učenie Krista si pripomínajú, že Ježišova “misia” na zemi sa skončila. Ježiš odchádza k Otcovi. Plnia sa slová: *„Ešte chvíľu som s vami, potom pôjdem k tomu, ktorý ma poslal“ (Jn 7,33).* Ježišovým odchodom k Otcovi sa začína realizovať príkaz: *„Budete mi svedkami... až po samý kraj zeme“ (Sk 1,8).* Zo žiakov-apostolov sa stávajú učitelia. Nanebovstúpenie Majstra nespôsobilo u apoštolov to, čo sa udialo pri zajatí v Getsemani. Odchod Ježiša k Otcovi otvára apoštolom horizonty a pole pôsobností, na ktoré ich pripravoval Ježiš tri roky. Nanebovstúpenie

Krista necítia ako opustenosť, akoby sa ocitli v izolácii. Apoštoli si uvedomujú, že teraz nastáva ich čas, aby to, čo prijali od Ježiša, čo videli, čoho boli svedkami, ohlasovali celému svetu. Evanjelista sv. Lukáš nanebovstúpenie Pána kladie na štyridsiaty deň po zmŕtvychvstaní. Túto dobu chápeme ako čas, keď po zmŕtvychvstaní Pána dozrieva v apoštoloch trojročný pobyt s Ježišom. Apoštoli za pomoci Ducha Svätého plnia nielen slová, ktoré prijali od Ježiša, ale plnia sa predpovede prorokov kníh Starého zákona. Kristus vstúpil do neba, to neznamená, že svojich zanechal v izolácii, že prestal byť s nami v kontakte. Ako Ježiš počas pozemského života, keď prijal prirodzenosť človeka, neprestal byť s Otcom jedno, tak po svojom nanebovstúpení neprestal byť spojený s nami. Ježiš zaujal miesto po pravici Otca ako Najvyšší kňaz, ako sám povedal: „*Uvidíte Syna človeka sedieť po pravici*“ (Mk 14,62). A apoštol sv. Peter píše: „*Vstúpil do neba a je po Božej pravici*“ (1 Pt 3,22). Tým chápeme, že Boh Otec inauguruje Boha Syna: „*Keď ho vzkriesil z mŕtvych a v nebi posadil po svojej pravici nad každé kniežactvo, mocnosť, silu a panstvo a nad každé iné meno, ktoré možno vysloviť nielen v tomto veku, ale aj v budúcom. Všetko mu podložil pod nohy a jeho ustanovil nad všetkým za hlavu Cirkvi*“ (Ef 1,20-22). Ježiš je rovný Otcovi, ale ľudskou prirodzenosťou sa stal naším bratom. Jeho rovnosť v moci a sláve vyznávame slovami: „Vstúpil na nebesia, sedí po pravici Boha Otca všemohúceho.“

Kristus žije v Cirkvi. Nik z nás nemôže beztrešne a ľahkovážne toto popierať. Kto nepatrí Kristovi, kto nenájde svoje miesto na zemi s Kristom, v jeho učení, križi, utrpení, konaní dobra a oddanosti, ten nenájde ani svoje miesto v jeho Kráľovstve. Preto si znova pripomíname, že krstom patríme do Cirkvi, ktorej hlavou je Ježiš. Máme nádej, že aj naša vlasť je v nebesiach. Preto túžime po stretnutí s Kristom, naším Bohom vo večnosti. Očakáva od nás, že vo svojom živote budeme zachovávať všetko, čo nám povedal. Uvedomujeme si, že nebo, do ktorého vstúpil Ježiš a ktoré si dnes pripomíname, nie je ďaleko. Je potrebné, aby sme správne chápali nebo. Kto chápe nebo ako miesto radovánok, kde duša bude mať všetko, na čo si len pomyslí, keď nebo chápe len ako uspokojenie svojich materiálnych a telesných túžob, ten má nebo ďaleko. Vtedy, keď v čistote srdca spoznáme istotu neba, je veľmi blízko. Nebo chápeme ako stav, kde už nebude utrpenia, bolesti a žiaľu. Ak bude nejaká práca, tak bude radostná, nebude z donútenia, ale slobodne konaná a nebude vyvolávať únavu. Večnosť je radosť v Bohu. Vidieť Boha z tváre do tváre je nielen pravda, ale aj odmena, ktorej sa nedá prirovnať nič a nik. Najväčším šťastím pre človeka bude vedomie: Boh ma miluje. Aj keď na zemi vieme o láske Boha k nám, stav lásky na zemi nie je

možné zrovnať s tou radosťou, ktorú má Boh pre nás vo večnosti ako odmenu. V nebi budeme aj my viac milovať Boha ako na zemi a v tom bude taktiež aj naša odmena. Milovať Boha je odmena a dar. Možno povedať, že to bude oceán šťastia lásky. Keď takto chápeme nebo, chápeme, že tento stav nie je vzdialený, ale situácia, v ktorej je Boh prítomný a my sme pri ňom. Ježiš pri nanebovstúpení nemusel prekonávať veľké vzdialenosti, chápuc svetelné roky, pretože sám povedal: „*Ja som v Otcovi a Otec je vo mne*“ (Jn 14,10). Apoštoli videli Ježiša odchádzať; vznášal sa, vzdŕaľoval, ale bol zjednotený s Otcom pred i po nanebovstúpení. Ľudskými slovami sa nedá vyjadriť tajomstvo jednoty lásky medzi Otcom a Synom.

Predstavme si hluchého človeka. Vidí ľudí tancovať a je mu čudné, neprijateľné to, čo nazývame tancom. Keď získa sluch a započúva sa do hudby, prežije jej rytmus a vžije sa do krásy pohybu tela, nepovie, že tanec je čosi čudné, ale povie, že tanec je krásny.

Ale už na zemi môžeme prežiť predsieň neba.

Predstavme si, že muž povie svojej žene: „Budeme pracovať a raz budeme bohatí!“ A žena mu odpovie: „Už sme bohatí, veď máme jeden druhého.“

Apoštoli pozerali na nebo pri nanebovstúpení Pána: Vtedy im anjeli povedali: „*Mužovia galilejskí, čo stojíte a hľadáte do neba? Tento Ježiš, ktorý bol od vás vzatý do neba, príde tak, ako ste ho videli do neba odchádzať*“ (Sk 1,11). My nepozeráme na nebo, oblohu s tým úmyslom, že nebo je hore, kdesi ďaleko, vysoko, v atmosfére, za hranicou kozmu alebo za hranicou smrti. Boh nás naučil, že nebo hľadáme v sebe v spojení s ním. Nebo je tam, kde človek nachádza Boha a seba v Bohu. Pravdaže, naše stretnutie s Bohom sa celkom zrealizuje pri našej smrti, keď s Ježišom prejdeme po celej veľkonočnej ceste. Boh je prítomný všade, a teda i nebo môže byť všade. Pre nás je nebo tam, kde práve sme, keď s Bohom žijeme. Bránu neba už tu na zemi môžeme prekračovať. Keď hľadáme Boha a keď Boha nachádzame v sebe a v iných, môžeme prežívať už nebo na zemi. Je správne, že využívame čas v zhode s vôľou Božou. Žijeme s Bohom.

Spomeňme si na sv. Dominika Sávia. Pri prvom svätom prijímaní si napísal heslo života: „Radšej zomrieť, ako zhrešiť.“ A nielen ho napísal, ale aj zachoval. Keď zomieral, otec sedel pri jeho posteli. Dominik sa na chvíľu prebral, pozrel na otca, usmial sa a povedal mu: „Otecko, vidím krásne veci.“ A s úsmevom na tvári zomrel.

Dnešný sviatok slávime v čase, keď sa okolo nás prebúdzajú príroda zo zimného spánku. Ako sa tešíme zo zelene, kvetov, spevu vtákov, teplého vánku... Nevdojak sa nám môže natíkať myšlienka, aké to bude krásne v nebi, keď krása, ktorá tu dnes je a zajtra vädne, je tak okúzľujúca a vyvoláva v nás radosť. Čo sa skrýva za slovami apoštola sv. Pavla: „*Ani oko nevidelo, ani ucho nepočulo, ani do ľudského srdca nevystúpilo, čo Boh pripravil tým, ktorí ho milujú*“ (1 Kor 2,9).

Vedie nás to k myšlienke o tom, aký dobrý je Boh, že už tu na zemi poznávame a zažívame veľkosť jeho lásky. Áno, telesné nanebovstúpenie Krista do neba je predovšetkým sviatkom jeho samého. Ved' dobrovoľne prijal úlohu sluhy a pravdou znejú slová: „*Preto ho Boh nad všetko povýšil a dal mu meno, ktoré je nad každé iné meno*“ (Flp 2,9). Apoštol sv. Pavol myslí na meno Pán, čiže najvyššiu hodnotu a moc. A pre nás je to záruka, že keď vytrváme v jeho láske, dostaneme odmenu. Ved' povedal: „*Keď odídem a pripravím vám miesto, zasa prídem a vezmem vás k sebe, aby ste aj vy boli tam, kde som ja. A cestu, kam idem, poznáte*“ (Jn 14,3-4).

Z oltárov dnes odkladáme sochu zmŕtvychvstalého Krista. Veľkonočná svieca zostáva. Je to akoby symbolický pohľad na dnešný sviatok. Krista svojimi prirodzenými očami nevidíme, ale svetlo sviece nám hovorí, že je tu náš čas, aby sme horeli láskou k Bohu a k svojim blízkym. Aby sme splnili to, čo od nás Ježiš právom očakáva.

My nefilozofujeme, ale veríme slovám Krista, ktoré sú pre nás zárukou večnej odmeny v Kráľovstve lásky, svetla a pokoja.

Amen.

Siedma veľkonočná nedeľa “B”

Jn 17,11b-19

Svet potrebuje pokoj a jednotu

Mám povinnosť kresťana šíriť pokoj a jednotu vo svojom okolí.

Pripomeňme si udalosť z 26. októbra 1967. V chráme sv. Petra bolo 80 kardinálov, biskupov, kňazov a niekoľkotisíc veriacich z celého sveta. Patriarcha Konštantínopolu Athenagoras v nádhernom rúchu východnej liturgie prečítal posolstvo mieru. Potom sa pápež Pavol VI. a patriarcha kľáčiac vedľa seba modlili za pokoj vo svete a najmä, aby veriaci rímskeho obradu a veriaci východných obradov urobili veľký

krok k zjednoteniu, k vzájomnému zblíženiu, pretože od roku 1054 pre rôzne ľudské ohľady zabudli na slová Pána Ježiša: „Aby boli jedno“ (Jn 17,11).

Cirkev a jej predstavitelia od pápeža Pia XII. si uvedomujú význam a potrebu jednoty vo viere v Ježiša Krista. Mnoho, veľmi mnoho sa za posledné roky udialo v oblasti ekumenizmu, to znamená v snahe o zjednotenie všetkých, čo veria v Krista, ale aj medzi tými, čo veria v Boha. Dnes je potrebné pripomenúť si veci a udalosti, ktoré sú stále aktuálne, pretože nám ich pripomína sám Pán Ježiš v evanjeliu slovami:

„Svätý Otče, zachovaj ich vo svojom mene, ktoré si ty dal mne, aby boli jedno ako my“ (Jn 17,11).

Vrcholí veľkonočný čas. Pripomínali sme si významné okamihy pre našu vieru. Medzi ne patrili i prvé slová, pozdrav Pána Ježiša po svojom zmŕtvychvstaní adresovaný apoštolom: „*Pokoj vám*“ (Jn 20,19). Pri stretnutiach s Dvanástimi, ale aj inými učeníkmi, tiež ženami a aj veľkými zástupmi Ježiš poukazuje na slová modlitby, ktorú sa modlil vo večeradle pri Poslednej večeri. Je potrebné stále sa vracieť k Ježišovej veľkňazskej modlitbe. Modlí sa najmä za dve veci. Prosí Otca, aby učeníkov „*ochránil pred Zlým*“ (Jn 17,15), na ktorých bude útočiť, a aby ich „*posvätil pravdou*“ (Jn 17,17). Ježiš svojím utrpením, smrťou a zmŕtvychvstaním prosí Otca, aby zotrvali v jeho učení a v pravde.

Ježišova modlitba bola opodstatnená. Vieme, že od začiatku dochádza medzi vyznávačmi Ježišovho učenia k deleniu a triešteniu. Vznikajú rôzne vieroučné mylné učenia. I napriek mnohým ťažkostiam Cirkev zostáva verná učeniu Krista. Duch Svätý, ktorý vedie Cirkev, vzbudzuje mužov viery, ako boli sv. Klement Rímsky (+101), sv. Ignác Antiochijský, sv. Justín (+165), sv. Irenej (+202), sv. Atanáz a iní, ktorí bdejú nad čistotou a pravovernosťou učenia Krista. Ariáni, nestoriáni, monofyziti a iní nezničili Cirkev. Prišli ďalšie ťažké obdobia pre Cirkev. Východní bratia sa oddelili od Ríma na prelome prvého tisícročia po Kristovi. V stredoveku od Ríma sa odlúčili bratia s reformačným zmýšľaním.

A predsa sme svedkami, že sa plnia a musia splniť Ježišove slová *o jednom ovčinci a jednom pastierovi*. Potreba jednoty je citeľná na oboch stranách. Pápež Ján XXIII. prekvapil svet a zvolal Druhý vatikánsky koncil. Nazval ho

ekumenickým a pozval naň všetkých oddelených bratov. 7. decembra 1965 pápež Pavol VI. a patriarcha Athenagoras odvolali vzájomné exkomunikácie z roku 1054. Pápež Ján XXIII. 5. júla 1960 zriadil Sekretariát pre zjednotenie kresťanov. Začali stretnutia medzi bratmi, ktorí zdedili smutné dedičstvo po svojich predchodcoch a uvedomujú si význam jednoty medzi sebou. Koncil vypracoval dekréty *Unitatis redintegratio* o ekumenizme, dekrét *Orientalium Ecclesiarum* o katolíckych východných cirkvách, ale aj deklaráciu *Nostra aetate* o postoji Cirkvi k nekresťanským náboženstvám. Významným dokumentom je dielo Jána Pavla II. *Ut unum sint* o ekumenizme z 25. mája 1995 a tiež *Direktórium na vykonávanie princípov a noriem o ekumenizme* z 25. marca 1993. Svätý Otec Ján Pavol II. nielen hovorí, ale svojím životom aj dokazuje, že cesta ekumenizmu je cesta Cirkvi. Cirkev si je vedomá ľudských chýb a omylov v histórii.

Uvedomujeme si, že je čas k obnove a návratu, keď meníme zmýšľanie, svoje vnútro a viac a viac sa venujeme dialógu s bratmi a sestrami iných vyznaní. Pápež Ján Pavol II. na svojich cestách nevynechá možnosť stretnúť sa s predstaviteľmi iných vierovyznaní na území, kde koná apoštolskú cestu. Do Ríma prichádzajú predstavitelia cirkví východu: Koptskej, cirkvi Antiochijskej, Sýrskej, Etiópskej, Asírskej a iných. Už pápež Pavol VI. 10. mája 1969 navštívil Ekumenickú radu cirkví v Ženeve. Od roku 1964 pracujú komisie, ktoré hľadajú najmä to, čo nás spája. Pápež Ján Pavol II. poukazuje na skutočnosti, že si musíme navzájom odpustiť, vytvoriť partnerstvo, mať dobrú vôľu na ceste dialógu. Pri biskupských konferenciách na celom svete sa vytvorili komisie ekumenizmu. Konajú sa stretnutia na rôznych úrovniach. Na najvyšších stretnutiach, akým bolo v roku 1986 v Assisi, kde sa stretol Svätý Otec Ján Pavol II. so všetkými najväčšími predstaviteľmi svetových náboženstiev. Ale aj také stretnutie, ako bolo v Gráci v júni 1997, kde sa stretli predstavitelia všetkých cirkví v Európe, a to nielen z hierarchie, ale aj laici.

Ježiš vedel o slabostiach svojich apoštolov a všetkých nás až do konca sveta. Preto sa za nás modlil. Uvedomujeme si, že v rámci svojho úradu, postavenia, doby a okolností je správne, že hľadáme cesty a ideme cestami ekumenizmu. To neznamena cestami kompromisov a ústupkov. Nie! Je potrebné osobného zaangažovania sa v Cirkvi a žiť pred tvárou Boha, plniť si svoje povinnosti nie z príkazu, ale z túžby po Bohu, po spojení s bratmi a sestrami pri oslave Boha. Potrebné je otvárať sa Duchu Svätému, prijímať vo svojom živote dary, ktoré nám Boh ponúka.

Je potrebné poznať, a teda i študovať históriu. Objektívne hodnotiť nielen dnešnú dobu, ale i dobu, keď vznikali ťažkosti, rozchody a odluky. Vedieť vhodne využiť vernosť mučeníkov a vyznávačov. Je pravdou, že nestavíme na zelenej lúke. Je tu jednota s Rímom, pápežský primát, apoštolská postupnosť a prijímame nové podnety na plnú jednotu, ako ich napríklad predstavuje pápež Pavol VI. v adhortácii *Evangelii nuntiandi*. Navraciame sa k misijnej myšlienke, k zásade poznávania učenia a primátu modlitby. Vieme, že dochádza k zjednoteniu srdc v modlitbe, že modlitba je základ a vedie nás k Bohu. Modlitba je neodmysliteľnou súčasťou duchovného zbližovania, napredovania v bratskej láske a jednote. Ježišova modlitba je stále aktuálnou a časovou výzvou pre každého, komu je spása duše prvoradá.

O týždeň si pripomenieme zoslanie Ducha Svätého, narodenie Cirkvi. Je správne, že dnes je Cirkev otvorená i k starším bratom vo viere, Židom. Ježiš bol Žid. Apoštoli boli tiež členmi židovského národa. Boh zvlášť miluje tento národ, a predsa miluje aj všetkých ostatných, čo úprimne hľadajú jeho pravdu a žijú podľa jeho prikázaní. Dnešná doba je iná ako tá, keď sa viedli takzvané sväté vojny, keď sa so zbraňou v ruke bojovalo o sväté miesta. Boh nás dnes oslovuje a vedie k tomu, aby sme si boli bratmi, aby sme si navzájom pomáhali všetkými prostriedkami dosiahnuť jednotu a spásu všetkých. Aj keď čas, keď sa splnia slová Pána Ježiša o *jednom ovčinci a jednom pastierovi* je pre nás neznámy, veríme Ježišovým slovám, že sa uskutočnia a my chceme mať vo svojej dobe účasť na tom, aby sme zjednoteniu napomohli.

Dnes pre vieru v učenie Krista hrozí nebezpečie nie tak zo strany rôznych vierovyznaní, ale zo strany tých, čo mylne učia o Bohu, Kristovi, ktorí útočia v hneve proti pravdám Božím. Sú to sekty. Často za peknými slovami, príslubmi sa ukrýva jed. Najmä mladí neskúsení ľudia podliehajú a ocitajú sa v hnutiach a skupinách, ktoré nimi manipulujú, zneužívajú ich často na veci až pod ľudskú dôstojnosť. Vieme, že sú hnutia, ktoré narábajú aj s tým, čo človek má najcennejšie – so životom. Z času na čas sa dozvedáme o hromadných vraždách či samovraždách, keď zomierajú nielen dospelí, ale aj deti. Aj na tomto poli je potrebné bdieť, hľadať spôsoby, ako týchto ľudí osloviť.

Veľkňazská modlitba je pre nás výzvou a mementom.

Tešíme sa, že dochádza k zbližovaniu, zjednocovaniu medzi nami vo viere. Je potešiteľné, že nám to prináša radosť a úžitok. Zároveň nech nás to zaväzuje, aby sme urobili všetko, čo od nás Boh očakáva, aby sme žili v pravde a láske medzi sebou. Amen.

Duch Svätý v dejinách Cirkvi

Uvedomme si význam sviatku Zoslania Ducha Svätého.

Pred niekoľkými rokmi sa u nás veľa popísalo a pohovorilo ako o senzácii, keď sa podarilo robotníkom a technikom premiestniť niekoľko metrov starý historický kostol v Moste v Čechách. Bolo to veľmi nákladné a pracné. Centimeter za centimetrom sa kostol za pomoci modernej techniky premiestnil na nové miesto. Viaceré časopisy a noviny mali správu o tejto akcii pod titulkami: „Pozor, pozor! Kostol sa pohol z miesta.“

Dnešný sviatok skutočne pohol z miesta nie bezduchú stavbu, ale ľudské srdcia, a to nie iba o niekoľko metrov, ale o večné hodnoty. A tak na prelome tisícročia môžeme konštatovať, že Cirkev robí vážny krok vo vzťahu k Duchu Svätému. Je správne, aby sme sa pohli všetci spolu s pohľadom upretým na tretiu božskú osobu, Ducha Svätého.

Pán Ježiš povedal: „**Z môjho vezme a zvestuje vám**“ (Jn 16,15).

Svätý Otec Ján Pavol II. 18. mája 1986 vydal encykliku, ktorá sa začína slovami: „*Cirkev vyznáva svoju vieru v Ducha Svätého ako Pána a Darcu života.*“ Túto vieru Cirkev presne formulovala na dvoch konciloch, a to v Niceji roku 325 a v Calihrade roku 381. Zdrojom tejto viery pre Cirkev je sám Pán Ježiš.

Viacerí teológovia sa domnievajú, že Svätý Otec Ján Pavol II. chce na prelome tisícročí poukázať na činnosť Ducha Svätého v nových podmienkach života.

Pán Ježiš povedal: „*Ale Tešiteľ, Duch Svätý, ktorého pošle Otec v mojom mene, naučí vás všetko a pripomenie vám všetko, čo som vám povedal*“ (Jn 14,26). Tak v dejinách Cirkvi vidíme dielo Ducha Svätého pri počiatkoch šírenia viery, ako aj pri rozlišovaní duchov v postoji k Ježišovi Kristovi. Naša a budúca doba vidí Ducha Svätého v úsilí zjednotenia, lásky a pozorovania.

Už v Starom zákone sa častejšie stretávame s výrazom *Duch Boží*. Už pri opise stvorenia v druhom verši Knihy Genezis: „*Duch Boží sa vznášal nad vodami*“ (Gn 1,2). Prvým autorom každej knihy Svätého písma je Duch Svätý a

vieme, že len raz v Starom zákone čítame o Duchu Svätom a to v Knihe žalmov: „*Nevezmi odo mňa svojho Ducha Svätého*“ (Ž 50,13). To však zachytáva skôr modlitbu. Keď faraón hľadá niekoho, kto by mu vyložil sen, pýta sa: „*Či by sa mohol nájsť človek, ako je tento, v ktorom je Duch Boží*“ (Gn 41,38). Jedná sa o Jozefa, ktorý vyloží faraónovi sen. Keď Mojžiš zhotovuje svätyňu, Pán prehovorí k Mojžišovi o Beselem: „*Naplnil som ho Duchom Božím*“ (Ex 31,2-3). A tak v Starom zákone čítame, že Duch Boží zostúpil na Gedeóna (Sud 6,34), Jefteho (Sud 11,29), Dávida (1 Sam 16,13), Azariáša (2 Kr 15,1), Zachariáša (2 Kr 24,20) a iných.

V Starom zákone nachádzame činnosť a pôsobenie tretej božskej osoby. Duch Svätý pôsobí, ale svätopisci nemohli poznať jeho činnosť v takej miere, ako nám Ducha Svätého a jeho činnosť predstavil Pán Ježiš.

Pán Ježiš bol predpovedaný prorokmi. On sám nám odhaľuje už na textoch Starého zákona jeho činnosť. Prorok Izaiáš píše: „*Rozlejem vody na to, čo je smädné, a riavy na zem vyschnutú, vylejem Ducha svojho na semä tvoje, požehnanie svoje na vetvy tvoje*“ (Iz 44,3). Dnes rozumieme, že sa jedná o prísľub duchovného znovuzrodenia človeka. Cez proroka už Boh Otec učí národ o pokračovaní vykúpenia cez Ducha Svätého. Duch Svätý dnes pôsobí rozličným spôsobom, keď nájde človeka otvoreného pre jeho milosť. Prorok Ezechiel rozpráva o vode, ktorá pramení spod prahu chrámu, ktorá uzdravuje, lieči a blahodárne pôsobí. Tu sa poodhaľuje pôsobenie Ducha Svätého od Turíc. O Duchu Svätom hovorí aj Joel: „*Dá vám Učiteľa spravodlivosti a zošle vám dážď ranný*“ (Joel 2,23).

Od začiatku sa Duch Svätý ozýva v duši človeka, vo stvorení, v udalostiach a tiež v histórii národa Abraháma, Mojžiša a prorokov. Vyvolený národ si zatvrdil srdce, opustil Zákon, jeho králi a kňazi spreneverili sa Bohu. Cez prorokov hovorí Duch Svätý o časoch Mesiáša, ktorý posväť svoj národ. „*A dám vám nové srdce a nového ducha vložím do vás...*“ (Ez 36,26-27). Sväté písmo je dielom Ducha Svätého, to znamená, že je inšpirované. Píšu tí autori, ktorých si Boh vyvolil. Vidíme, že ľudské slová pod vplyvom Ducha Svätého sú Božím slovom.

Svätodušné sviatky sú začiatkom novej epochy v dejinách Cirkvi. Čo to znamená? Čo sa vtedy vlastne udialo, keď táto udalosť aj po stáročiach sa nielen spomína ako historický fakt, ale aj ako významná udalosť v dejinách Cirkvi? Ježiš na konci svojho účinkovania prisľúbil učeníkom, že im pošle Ducha Svätého ako najväčšie dedičstvo, ako pokračovanie svojej prítomnosti: „*A ja poprosím Otca a on vám dá iného Tešiteľa, aby zostal s vami naveky. Ducha pravdy, ktorého svet nemôže prijať, lebo ho nevidí, ani*

nepozná. Vy ho poznáte, ved' ostáva u vás a bude vo vás“ (Jn 14,16-17). Po svojom zmŕtvychvstaní svojim učeníkom pripomína: „Prijmite Ducha Svätého“ (Jn 20,22). V Skutkoch apoštolských veľmi jasne a verne sv. Lukáš popisuje tento dar Cirkvi.

Duch Svätý je predovšetkým duchovná „prítomnosť“ vzkrieseného Ježiša v Cirkvi. Táto duchovná prítomnosť nie je historická, merateľná časom; jedná sa totiž o osobu, ktorá je dušou Cirkvi a s osobou Otca a s osobou Syna tvoria jedného Boha v troch božských osobách. Keby nebolo Ducha Svätého, Boh by bol vzdialený, Ježiš Kristus by patril minulosti, Evanjelium by sa stalo mŕtvou literou, Cirkev by bola len organizáciou, poslanie by sa chápalo ako propaganda, liturgia by vyznela ako zaklínadlo a kresťanský život bol by morálkou otrokov.

V Duchu Svätom dnes kozmos trpí v Kristovom utrpení. V Duchu Svätom je zmŕtvychvstalý Kristus prítomný. V Duchu Svätom Evanjelium je životná sila. V Duchu Svätom Cirkev je trojičné spoločenstvo. V Duchu Svätom autorita je oslobodzujúca služba. V Duchu Svätom misionárske poslanie, ľudská práca je zbožštené. Vidíme, že Duch Svätý je v Cirkvi.

Po všeobecnom pohľade sa môžeme pýtať: Ako je Duch Svätý prítomný vo mne a v každom z nás? Chceme predsa aj dnes prežiť svoje Turíce. Apoštol Pavol poukazuje na charizmy a sviatosti: *„Dary milosti sú rozličné, ale Duch je ten istý“ (1 Kor 12,4). „Každý má svoj vlastný dar od Boha: jeden tak, druhý inak“ (1 Kor,7,7). Popri tomto partikulárnom dare - charizme - je dar všeobecný a ním sú sviatosti. „Ved' my všetci, či Židia alebo Gréci, či otroci alebo slobodní, boli sme v jednom Duchu pokrstení v jedno telo. A všetci sme boli napojení jedným Duchom“ (1 Kor 12,13). Je tu narážka na krst a Eucharistiu. Krstom a birmovaním sa všetci stávame príbytkom Ducha Svätého, kvasom, ktorý preniká celé cesto. „Boh prostredníctvom Ducha Svätého pôsobí v nás a spolu s nami,“ hovorí sv. Augustín. V slovách: „Prijmite Ducha Svätého. Komu odpustíte hriechy, budú mu odpustené, komu ich zadržíte, budú zadržané“ (Jn 20,22-23), spomína sa zmierenie.*

Je zaujímavé pozrieť si vzťah medzi charizmami a sviatosťami.

Autorom chariziem je Duch Svätý, a tak môžeme povedať; veje kam chce, ako chce a kedy chce. Uvedomujeme si, že Duch Svätý sa v tomto prejave neviaže na obrady, ani na nejaké ustanovizne, je to slobodný prejav Ducha Svätého.

Pri sviatosťach je tiež Duch Svätý ich autorom, dáva ich však cez Kristom určené gestá a zveril ich do právomoci Cirkvi. Tak v charizmách i vo

sviatostiach sa jedná o toho istého Ducha Svätého. V oboch prípadoch ide o úžitok celého tela Cirkvi.

Vysvetlíme si to na príklade. Voda do jazera priteká z hôr. Z tohto veľkého jazera sa voda môže rôzne využiť; na zavlažovanie, pohon turbín a podobne. Tak charizmy sú dary dané jednotlivcom, aby obohacovali a posväcovali Cirkev. Sviatosti sú dané Cirkvi, aby posvätili a obohatili Cirkev. Medzi charizmami a sviatosťami je dokonalá vzájomnosť a kto by ju narušoval, ochudobňoval by Cirkev. Kto by sa toho dopustil, že by staval len na sviatostiach, upadol by do sakramentalizmu a kto by staval len na charizmách, upadol by do prázdneho spiritualizmu. Vo vieroučnej konštitúcii *Lumen gentium* nás Druhý vatikánsky koncil učí: „*Ten istý Duch Svätý posväcuje, vedie a čnosťami ozdobuje ľud Boží nielen prostredníctvom sviatostí a služieb, ale aj tým, že rozdeľuje medzi veriacimi všetkých stavov zvlášť milosti, udeľuje (ich) každému osobitne, ako chce*“ (1 Kor 12,11), pomocou ktorých robí ich schopnými a ochotnými, aby sa podujali na rozličné diela a úlohy, užitočné na obnovu a ďalší vzrast Cirkvi, ako je napísané: „*Každému je dané prejavenie Ducha na všeobecný úžitok*“ (1 Kor 12,7). „Tieto charizmy, či už neobyčajné, alebo aj bežnejšie a rozšírenejšie, treba prijímať s vďakou a potechou, pretože obzvlášť zodpovedajú potrebám Cirkvi a sú jej na osoh. Avšak mimoriadne dary nenačím opovážlivo vyhľadávať, ani sa nemá od nich trúfalo očakávať zdar apoštolských podujatí.“ (LG 12)

Keď si všímame sviatosti, môžeme pripomenúť, že Ducha Svätého Cirkev prijíma ako pôvodcu a cez neho sviatosti sú účinné. Cirkev o sviatostiach učí, že rozlišujeme dva rozdielne účinky sviatostí. Prvý pôsobí sám osebe, bez ohľadu na úmysel človeka, tým, že ich ustanovil Pán Ježiš. Druhý účinok je závislý od vnútornej dispozície človeka, ktorý ju vysluhuje a tiež od vnútornej dispozície prijímateľa. Sú to dva rôzne účinky, ale oba vyvierajú z činnosti Ducha Svätého. Prvý vyviera sám osebe vždy, takpovediac automaticky, a druhý vyplýva z činnosti Ducha Svätého v tajomnom spojení so slobodou človeka, to znamená, že nedovoľuje, aby všetky účinky sviatostí boli len účinkami sviatostí, a tak sa stali akoby magickými obradmi. Potrebné je pripomenúť, že na druhej strane nedopúšťa, aby všetky účinky sviatostí záviseli iba od osobných dispozícií prijímajúceho s rizikom, že sviatosti sa stanú iba znakmi činnosti človeka a nie na prvom mieste znakmi Božej činnosti a moci.

Kto prijme Božieho ducha, v jeho duši sa vytvárajú nové dary. Nie iba dar reči, uzdravovania či služby. Tieto nie sú bezpodmienečne tie

najnápadnejšie. Ak jednotlivé dary vyvolávajú medzi kresťanmi preteky, nezodpovedajú svojmu pôvodnému poslaniu, aby boli Božími darmi, ani svojmu cieľu, aby slúžili jednote. Tí kresťania, ktorí vyvolávajú napätie vo veci Ducha Svätého, ktorý neprestajne pôsobí vo svete Cirkvi, nechápu Ducha Svätého správne. Dôkazom sú slová sv. Pavla: „*Ovocie Ducha je láska, radosť, pokoj, zhovievavosť, láskavosť, dobrota, vernosť, miernosť, zdržanlivosť. Proti tomuto zákona niet*“ (Gal 5,22-23).

Duch Svätý určite najradšej pôsobí v tichosti, ale jeho pôsobenie možno zbadat' nápadným spôsobom v smelosti mučeníkov a vyznávačov v obnove Cirkvi, vie zdolať historické krízy, aj vládnuce moci. Prostredníctvom Ducha Svätého Boh pôsobí v dejinách. „*Duch vanie, kde chce*“ (Jn 3,8).

Čo znamená Duch Svätý pre dnešných ľudí?

Hovorí kňaz O. Š: Pri príprave oslovenia svojich veriacich si uvedomujem, že ovocie mojej práce závisí aj od jeho milosti. Pocítil som pomoc Ducha Svätého. Raz pri čítaní Evanjelia pri svätej omši som si uvedomil, že som si pripravil príhovor na iné evanjelium. S pokorou som vzýval Ducha Svätého o pomoc: "Tebe to odovzdávam, zverujem... Pokojne som začal premýšľať. Prišla mi na um myšlienka, ktorú som začal rozvádzať. Po omši by som tú kázeň nedokázal zopakovať. A výsledok? Na druhý deň ma oslovila pani, žeby sa chcela po rokoch vyspovedať, a to práve pod vplyvom mojej improvizovanej kázne.

Iný prípad: Dôchodca L. J.: Duch Svätý je pre mňa predovšetkým Boží hlas, ktorý ma vedie a to ma naplňuje hlbokou vďačnosťou. Spomínam si, ako som sa modlil k Duchu Svätému, keď som sa mal rozhodnúť, či po šesťdesiatke ešte zostanem pracovať, alebo odídem na odpočinok. Rozum mi hovoril "pracuj" a akýsi vnútorný hlas hovoril: „Ako dlho, myslíš, že budeš ešte môcť pracovať? Mal by si niečo urobiť pre svoju dušu a Cirkev! Vtedy som ešte nevedel, čo by to malo byť. Stretol som sa s kňazom, ktorý bol zavalený prácou. Požiadal ma o pomoc. A dnes sa teším, že svoju starobu prežívam v aktívnej činnosti pre dušu.“

P. N., technik: Kardinál Newman v jednej básni takto vzýva Ducha Svätého: „Ved' ma, vľúdne svetlo!“ Tieto slová stali sa pre mňa kľúčom k spolupráci s Duchom Svätým. V ťažkých situáciách, rozhodovaniach, čím je to ťažšie a zodpovednejšie, tým viac času venujem modlitbe k Duchu Svätému.“

Dary Ducha Svätého nedostali len proroci, apoštoli, ale sú ponúknuté aj nám. Duch Svätý od počiatku až do konca čias je vodcom, učiteľom a radcom tým, čo s dôverou a pokorou plnia vôľu Božiu. Pavol apoštol napísal: „*Nik nemôže povedať: "Ježiš je Pán," iba ak v Duchu Svätom*“ (1 Kor 12,3).

Tá skutočnosť, že Ducha Svätého vidíme v dejinách Cirkvi, je vec dôležitá a potrebná pre našu spásu. V spojení s Duchom Svätým dostáva sa našim snahám správny smer.

Je správne, že sa chceme vo vzťahu k Duchu Svätému viac a viac priblížiť, osvojiť si jeho dary, a tak splniť svoje poslanie. Pri príprave na nové tisícročie môžeme v Duchu Svätom povedať: "Christus vincit, Christus regnat, Christus imperat."

Amen.

Najsvätejšia Trojica "A"

Mt 28,16-20

Poznávať tajomstvo Najsvätejšej Trojice

V láske k Bohu žiť a poznávať Boha.

Keď niekto vo vašej prítomnosti povie nejaké známe priezvisko či meno, čo si vtedy predstavíte? Niekoho konkrétne? Možno udalosť spojenú s človekom, ktorý má toto meno. Možno si niekto uvedomí, že ten človek má modré oči, je zavalitej postavy a podobne. Človeka poznávame podľa vonkajších znakov. Môžeme povedať, že toho človeka poznáme dokonale? Nie.

A predsa vieme, že keď konkrétneho človeka by si zobral do rúk vedec, napríklad inžinier genetik, na základe určitého výskumu môže viac o ňom povedať. Dnešná veda je schopná vecí, o ktorých sa v minulosti nevedelo. Dnes sa hovorí o klonovaní. Zatiaľ len na zvieratách a niektorí vedci chcú priviesť na svet človeka, jedinca bez pričinenia muža a ženy. Na zvieratách je to vyskúšané. Sú to zaujímavé a aj nebezpečné výskumy.

Sme v kostole, ktorý má už svoju históriu. Koľko už tu odznelo úvah, homílií, kázní na tému: Najsvätejšia Trojica. Môžeme dnes na túto tému povedať viac? Vieme povedať o Bohu, v ktorom sú tri božské osoby, všetko?

Ježiš nás dnes vyzýva: „*Chod'te teda, učte všetky národy a krstite ich v mene Otca i Syna i Ducha Svätého*“ (Mt 28,19).

Výzva je nám známa. Všimnime si, že Ježiš hovorí; máme ísť a učiť v „mene“ a nie v „menách“ Otca i Syna i Ducha Svätého. Keď robíme kríž na sebe, hovoríme „v mene“ a nie „v menách“.

Katechizmus nás učí, že tajomstvo Najsvätejšej Trojice je najväčším tajomstvom našej viery a kresťanského života. Je to tajomstvo Boha, aký je sám v sebe. Toto tajomstvo je tak zdrojom všetkých tajomstiev viery, je svetlom, ktoré osvetľuje. Je to najzákladnejšie a najpodstatnejšie učenie v „hierarchii právd“ viery. Celé dejiny spásy nie sú ničím iným ako históriou rôznych ciest a prostriedkov, ktorými jediný a pravý Boh Otec, Syn a Duch Svätý sa zjavuje. Je pravdou, že o jednom Bohu v troch osobách vieme pre spásu našich duší všetko potrebné. Poznáme, že Boh je Otec, Boh je Syn a Boh je Duch Svätý. Vieme, že Otec nie je Syn, Syn nie je Duch Svätý a Duch Svätý nie je Otec.

O tajomstve nášho Boha už rozprávajú prvé stránky Knihy Genezis. „*Boh riekol: Učinnme človeka na náš obraz, nám podobný*“ (Gn 1,26). V slove „*učinnme*“ podľa mienky niektorých teológov je prvýkrát predstavená Najsvätejšia Trojica. Nie je to však zrejmé zjavenie, pretože náuka o Najsvätejšej Trojici mala prísť až v Novom zákone. Skutočne v Novom zákone máme učenie o jednom Bohu v troch osobách zjavené. Pán Ježiš sa neohraničil iba na to, že hovorí o Bohu, že je človeku Otcom. Odкрýva nám tajomstvo samého Boha. Niekoľkokrát nazýva jedného Boha svojím Otcom. Niekoľko príkladov z evanjelií. Na otázku Židov, za koho sa Ježiš vydáva, odpovedá: „*Ale oslavuje ma môj Otec, o ktorom hovoríte: „On je náš Boh, a nepoznáte ho. Ale ja ho poznám. A keby som povedal: Nepoznám ho, bol by som luhár ako vy. Ale ja ho poznám a jeho slovo zachovávam*“ (Jn 8,54-55). Ježiš jasne hovorí, že jedine on pozná celkom Boha, a ten Boh je jeho Otcom. Pred veľradou na otázku: „*Ak si Mesiáš, povedz nám to*“ (Lk 22,67), Ježiš hovorí: „*Aj keď vám to poviem, neuveríte*“ (Lk 22,67). A pokračoval: „*Vy sami hovoríte, že som*“ (Lk 22,70). Keď rozpráva s Nikodémom, Ježiš povie o sebe: „*Veď Boh tak miloval svet, že dal svojho jednorodeného Syna, aby nezahynul nik, kto v neho verí, ale aby mal večný život. Lebo Boh neposlal Syna na svet, aby svet odsúdil, ale aby sa skrze neho svet spasil*“ (Jn 3,16-17). Pán Ježiš v neobyčajnom spojení používa slová „Otec“ a „Syn Boží“. Pre Ježiša Boh nie je tak ako pre človeka Otcom ako Stvoriteľ. Ježiš Kristus je Synom, ale takým, ktorý je rovný Otcovi vo všetkom. Ježiš hovorí, že je jediným Synom Otca (porov. Jn 1,14.18), ale i samým Bohom (porov. Jn 1,1). Potrebné je si

uvedomiť zázraky, učenie, múdrosť či osobitnú svätosť Pána Ježiša. Pri krste v Jordáne sám Otec potvrdil, že Ježiš je jeho Syn: „*Toto je môj milovaný syn, v ktorom mám zaľúbenie*“ (Jn 3,17). Keď Peter pri Cézarei Filipovej vyznal: „*Ty si Mesiáš, Syn živého Boha,*“ Ježiš mu povedal: „*Blahoslavený si, Šimon, syn Jonášov, lebo ti to nezjavilo telo a krv, ale môj Otec, ktorý je na nebesiach*“ (Mt 16,16-17). Poznať jediného Boha v troch osobách nie je len vecou rozumu, ale aj cesty prijatia daru viery. Svätý Gregor Naziánsky hovorí, že v Starom zákone nebolo potrebné zdôrazňovať božstvo Syna. To mal urobiť sám Ježiš. Ježiš predstavuje rovnako aj tretiu božskú osobu, Ducha Svätého. „*Keď odídem, pošlem ho k vám. A keď príde on, ukáže svetu, čo je hriech, čo spravodlivosť a čo súd*“ (Jn 16,8). A pokračuje: „*Keď príde on, Duch pravdy, uvedie vás do plnej pravdy, lebo nebude hovoriť sám zo seba, ale bude hovoriť, čo počuje, a zvestuje vám, čo má prísť. On ma oslávi, lebo z môjho vezme a zvestuje vám. Všetko, čo má Otec, je moje. Preto som povedal, že z môjho vezme a zvestuje vám*“ (Jn 16,13-15).

Mnohé náboženstvá volajú Boha *Otcom*. Preto aj iní hovoria o Bohu, že je prvý zdroj všetkého, transcendentnou autoritou, že je dobrý ku všetkým svojim deťom a že sa s láskou stará o svoje deti. „*Všetci, ktorých vedie Boží Duch, sú Božími synmi. Lebo ste nedostali ducha otroctva, aby ste sa museli báť, ale dostali ste Ducha adoptívneho synovstva, v ktorom voláme: „Abba, Otče*“ (Rim 8,14-15)! Je vhodné pripomenúť, že Boh presahuje ľudské rozlišovanie pohlaví. Nie je muž ani žena, je Boh. A že je zdrojom a vzorom ľudského otcovstva a materstva, a neprekáža tomu, že nikto nie je otcom ako je Boh.

Keď kráčame prírodou, môžeme poznávať Boha v jeho stvorení. Ježiš mám zjavil, že Boh je Otec spôsobom neslýchaným. Nie je ním len preto, že je Stvoriteľom. On je od večnosti Otcom vo vzťahu ku svojmu Synovi, ktorý je Synom len vo vzťahu k svojmu Otcovi: „*A nik nepozná Syna, iba Otec, ani Otca nepozná nik, iba Syn a ten, komu to Syn bude chcieť zjaviť*“ (Mt 11,27).

Nielen my objavujeme v kráse, harmónii, prírodných zákonoch a poriadkoch svojho Boha Stvoriteľa, ale aj vedci. Človek už vie rozbiť jadro atómu. Poznáme protóny či neutróny. A dnes sa vedci dostávajú ešte ďalej. Pýtajú sa, či sú “kvarky” doteraz najmenšie delenie hmoty ešte hmotou? Keď dielo Boha – hmota vyvoláva v nás úžas, čo potom tajomstvo samého Boha, tajomstvo Najsvätejšej Trojice?

V našej dobe pokroku a vedy sa stretávame s vecami, ktoré mýlia mnohých. Máme možnosť sledovať výtvary ľudského ducha vo filmoch. Vedecké výpravy do budúcnosti či minulosti zle pôsobia na mnohých. Sú

zvádzaní pre nedostatočné vedomosti, zle podanie hodnôt a podobne. A tak viac ľudí podlieha napríklad reinkarnácii – prevteľovaniu do kráv, mačiek, psov či iných zvierat, ľudí a vecí. Či to nie je ponížujúce, aby človek za svoje hriechy mal pokračovať v novom živote a to nie raz, ale mnohokrát pokiaľ sa, vraj, očistí v ďalších životoch či zvieratách? Boh nás stvoril, aby sme ho poznávali, milovali a robili všetko, čo od nás vyžaduje a praje si. „*Boh je láska*“ (1 Jn 4,8). Boh nechce našu smrť. Boh chce, aby sme s ním žili po celú večnosť. Boh nechce, aby sme žili v pozemskom raji, ale v jeho Kráľovstve.

Preto máme Boha poznávať, milovať a splniť svoje poslanie, ktoré nám určil. A to je táto doba, tento čas, prostredie... Je správne, že Bohu sa klaníme, že ho vo svojich modlitbách oslovujeme, že sa s ním stretávame vo sviatostiach, v bratoch a sestrách, že máme v úcte svoje telá.

Veríme, že raz uvidíme Boha. „*Uvidí ho každé oko, aj tí, čo ho prebodli... Tak je. Amen*“ (Zjv 1,7). Už starozákonný prorok Izaiáš hovorí: „*Uvidia moju slávu*“ (Iz 66,18).

Boli, sú a budú pokusy ľudí znázorniť Najsvätejšiu Trojicu. Áno, poznáme symboly: Boh Otec je znázornený ako starec, v rukách drží kríž s Bohom Synom a nad nimi sa vznáša holubica, symbol Ducha Svätého. Takéto znázornenie sa neprotiví našej viere. Vieme však, že náš Boh je jeden Boh v troch božských osobách; čistý Boh, bez začiatku a bez konca. Boh Otec, ktorý nie je stvorený. Boh Syn, ktorý sa počal a narodil. Boh Duch Svätý, ktorého Otec poslal na zem v Ježišovom mene. Boh Duch Svätý, Láska, ktorá vychádza od Otca k Synovi a od Syna k Otcovi. Ducha Svätého poznávame až v učení Boha Syna. Každá osoba v jednom Bohu je od večnosti.

Cirkev sa cez stáročia snažila jasne formulovať svoju trinitárnu vieru a to aj preto, aby prehĺbila svoje chápanie viery, ale tiež preto, aby zabránila bludným učeniam. Tak tomu bolo na prvých konciloch. Pretože sa jedná o ťažko vysloviteľné veci, Cirkev musela vyvinúť vlastnú terminológiu s pomocou pojmov filozofického pôvodu ako „podstata“, „osoba“, „vzťah“ a podobne. Tým však nepodriadila vieru ľudskej múdrosti, ale dala nový, neobvyklý zmysel týmto prevzatím termínov, určeným pre budúcnosť a tiež k tomu, aby vyjadrovali nevýslovné tajomstvo, ktoré nekonečne prevyšuje všetko, čo sme v našej ľudskej obmedzenosti schopní pochopiť.

Keď povieme meno niekoho z nás, hneď si vieme niečo predstaviť. A práve dnes na sviatok Najsvätejšej Trojice si takto chceme pripomenúť tajomstvo nášho Boha.

Amen.

Verejná úcta telu a krvi Ježiša

Procesie a kongresy oslavujú eucharistického Krista. Sú mementom pre svet.

Viete si predstaviť človeka, ktorý vykradne bohostánok, znesvätí telo Krista? Radšej na takú veľkú urážku nemyslíme.

Cirkevný zákon CIC kán. 1367 hovorí: „Kto by konsekrované eucharistické podoby zahodil, alebo ich so svätokrádežným cieľom odnesie, alebo prechováva, upadá do exkomunikácie na základe rozsudku už vyneseného, rezervovanej Apoštolskej stolici. Klerika možno okrem toho potrestať iným trestom, nevynímajúc prepustenie z klerického stavu.“ Je to jeden z najprísnejších trestov v Cirkvi.

Sme svedkami, že aj takéto činy sa páchajú. Nevedomosť? Je známe, že skupina ľudí, ktorí sa hlásia k sekte Satana, konajú čierne omše a na tento účel si zaobstarávajú aj konsekrované eucharistické podoby.

Skôr si pripomeňme, čo nás dnes vedie a prečo do ulíc miest a dedín v sprievodoch s eucharistickým Kristom.

CIC kán. 944 - § 1 hovorí: „Kde je to podľa úsudku diecézneho biskupa možné, ako verejné svedectvo úcty voči najsvätejšej Eucharistii, najmä na slávnosť Kristovho tela a krvi, sa má konať procesia, vedená po verejných cestách.

§ 2: „Je úlohou diecézneho biskupa vydať nariadenia o procesiách, ktorými sa má postarať o účasť na nich a o ich dôstojnosť.“

Sviatok zaviedol v roku 1264 pápež Urban IV. Veriaci, ktorý sa zúčastní na recitovaní alebo speve hymnu *Tantum ergo – Ctíme túto Sviatosť slávnú*, môže získať za obvyklých podmienok úplné odpustky.

Ježiš pri Poslednej večeri **„ked’ jedli, vzal chlieb a dobrorečil, lámal ho a dával im, hovoriac: „Vezmite, toto je moje telo.“ Potom vzal kalich, vzdával vd’aky, dal im ho a všetci z neho pili. Potom im povedal: „Toto je moja krv novej zmluvy, ktorá sa vylieva za všetkých“ (Mk 14,22-24).**

Pán Ježiš oznamuje svoju smrť symbolickým úkonom, totiž lámaním chleba a jeho rozdeľovaním a podávaním vína. Slová, ktoré pritom Pán Ježiš hovorí, majú učeníkom objasniť symbolický obsah tohto deja, totiž, že bude

vydané jeho telo, život a vyliata jeho krv. Zmysel a cieľ tohto konania objasňuje veľmi stručne evanjelista sv. Marek a Matúš slovami o „*krvi zmluvy*“, ktorá bude kvôli novej zmluve obetovaná a vyliata na prospech mnohých.

Slová Pána Ježiša sú nám nielen známe, ale pri každej svätej omši sa deje, že chlieb sa mení na Ježišove telo a víno na Ježišovu krv, pričom si chlieb a víno ponechávajú svoje vlastnosti chleba a vína, ale po slovách kňaza, ktoré povedal Ježiš pri Poslednej večeri, veríme, že pod spôsobmi chleba a vína je prítomný živý a celý Ježiš. Ustanovenie Eucharistie si pripomíname na Zelený štvrtok vo Veľkom týždni.

História dnešného sviatku má počiatok krátko po 4. lateránskom koncile, ktorý definoval jednoznačne cirkevné učenie o Eucharistii, a to v spojitosti s bojom proti bludom, ktoré širili valdenci a albigénci. Valdenci sa volajú podľa zakladateľa Petra Valdesa, lyonského kupca, ktorí v 13. storočí zavrhlí úradnú bohoslužbu, ponechali len niektoré obrady, ktoré vykonávali laici. Aj dnes valdenci žijú. Albigénci majú pomenovanie podľa mesta Albi v južnom Francúzsku, kde bolo ich sídlo ako sekty v 12. a 13. storočí. Volali sa aj katharmi, z gréckeho slova „čistí“. Obnovili bludné učenie dávnych gnostikov a manichejcov o tom, že hmota je niečo zlého, čo nestvoril Boh, ale zlý duch. Zavrhlí vrchnosti. Verili v boha dobra a boha zla.

S vyhlásením slávnosti „Corpus Christi“ – „Božieho Tela“ je spojené meno pražského kňaza Petra, ktorý mal pochybnosti o skutočnej prítomnosti Ježiša Krista pod spôsobmi chleba a vína. Vydal sa na cestu do Ríma s tým, že sa vyslobodí z pochybností. Zastavil sa v meste Bolsena na brehu Bolsenského jazera. Tu pre dobrú klímu v stredoveku v letných mesiacoch bývali pápeži. Práve v neďalekom meste Orvieto bol pápež Urban IV. V Bolsene pri hrobe sv. Kristíny, ktorá bola umučená na žiadosť svojho otca, pretože uverila v Boha, sa kňaz Peter celú noc modlil. Ráno pri omši mu pri lámaní hostie vytryskla z hostie krv. Rozpráva sa, že z kvapiek, čo padli na korporál, sa vytvorila tvár Krista s trňovou korunou. Kňaz Peter sa tak naľakal, že nemohol dokončiť svätú omšu. Zabalil hostiu do korporála a ponáhlal sa od oltára. Cestou na zem padlo niekoľko kvapiek krvi a aj tie vytvorili podobu tváre trpiaceho Krista. Korporál sa dostal k pápežovi Urbanovi IV. a ten v tom videl znamenie do boja proti bludárom. V bule *Transiturus de hoc mundo*, keď mal odísť z tohto

sveta, vyhlásil pre celú Cirkev sviatok Božieho Tela, a tak obohatil liturgiu o slávnosť, ktorú nebolo možné do tej miery sláviť na Zelený štvrtok.

Úcta k Eucharistii je veľká. Sviatok Božieho Tela túto úctu má upevniť vo veriacich. Kňazi sú povinní horlivo poučać veriacich o Eucharistii. Každý pokrstený, komu to právo nezakazuje, môže a musí byť pripustený na sväté prijímanie. Pápež Pius X. dovolil pristupovať k prijímaniu aj deťom, ktoré majú primerané vedomosti o Eucharistii. To znamená, keď vedia rozoznať Kristovo telo od obyčajného pokrmu a môžu ho prijať úctivo. Nesmie prijímať ten, kto je postihnutý cirkevným trestom a tí, čo zotrúvajú v ťažkom hriechu. Prijímať môžeme počas dňa dvakrát, ak pri druhom prijímaní sme na celej svätej omši. Vieme, že každý veriaci po prvom prijímaní Eucharistie je povinný aspoň raz v roku pristúpiť k svätému prijímaniu. Nemáme zabúdať na zomierajúcich, ktorým v nebezpečenstve smrti sa má vyslúžiť viatikum.

Úcta k Eucharistii má aj novšiu históriu. Sú nimi eucharistické kongresy. Vznikli z horúcej eucharistickej nábožnosti v 19. storočí. Tak sa mala odstrániť náboženská nevedomosť a nezáujem o ústredné tajomstvo Cirkvi, o Eucharistiu. Na začiatku bola spolupráca Emílie Márie Tamissierovej (1834 - 1910) z Lille vo Francúzsku, ktorá je považovaná za iniciátorku myšlienky konať kongresy. Prvý kongres sa konal v Lille v roku 1881 a trval tri dni. Po Druhom vatikánskom koncile sa definujú eucharistické kongresy ako kongresy, ktoré v Cirkvi v novších časoch prinášajú prejav eucharistickej úcty a kde treba mať na "zastavenie", ku ktorému niektorá komunita pozýva celú miestnu cirkev, alebo tá ostatné miestne cirkvi jednej krajiny alebo národa, alebo celého sveta, aby spolu pod istým zorným uhlom plnšie poznali tajomstvo Eucharistie a vo zväzku lásky a jednoty verejne ho uctili (porov. *Rituale Romanum, De sacra Communione et de cultu Mysteriorum Eucharistici extra Missam*, nr. 109, 1983).

Na kongresoch sa kladie dôraz na katechézu o Eucharistii, najmä ako o tajomstve živého a v Cirkvi pôsobiaceho Krista. Katechéza má byť prispôsobená chápaniu rôznych skupín. Kladie sa dôraz na aktívnu účasť na posvätnnej liturgii, ktorá podporuje nábožné počúvanie Božieho slova a zmysel pre bratské spoločenstvo. Slávenie Eucharistie má byť stredobodom a vrcholom, ku ktorému majú smerovať všetky podujatia, ako aj rozličné formy pobožnosti. Dáva sa väčšia príležitosť k modlitbám, k dlhšej poklone pred vyloženou Najsvätejšou Sviatosťou, a to v istých určených kostoloch, ktoré sú vhodné na takéto pobožnosti. A napokon je to procesia, pri ktorej sa má verejne za spevov a modlitieb niesť po uliciach Najsvätejšia Sviatosť. Je žiaduce, aby eucharistický kongres zachytil čo najširšie okolie. Od roku 1881

do roku 1997 kedy sa konal kongres vo Vroclawi v Poľsku, sa konalo 46 kongresov. Do prvej svetovej vojny sa konali skoro každý rok. Prerušené boli na dlhšiu dobu cez svetové vojny a po nich. Štatút Pápežskej rady pre medzinárodne eucharistické kongresy schválil 2. apríla 1986 to, že sa majú sláviť podľa možnosti každý štvrtý rok v meste, ktoré určí Svätý Otec a kongresu má predsedáť osobitný vyslanec ako pápežský legát. Na posledných kongresoch sa zúčastňujú pápeži osobne.

Eucharistický Ježiš si zasluhuje našu pozornosť. Zo stretnutia s eucharistickým Kristom si odnášame milosti a dary, ktoré inde získať nemôžeme a ktoré sú pre náš život veľkým prínosom. Je správne, že procesiami, kongresmi, adoráciami sa spájame so živým Kristom. Je na nás, aby sme do nového tisícročia priniesli úctu a lásku v živej viere a nádeji k eucharistickému Kristovi. Uvedomujeme si, že to nie je len výzva k Novej evanjelizácii, ale výzva žiť s Kristom nielen v nedeľu, nielen v kostole, ale vždy a všade.

Príkladov z tejto oblasti máme mnoho. Kto videl a zažil modlitbu a adoráciu Svätého Otca v jeho kaplnke, natrvalo si odniesol presvedčenie, že je možné a správne žiť s eucharistickým Kristom.

A koľko je príkladov z nášho okolia. Úcta k Eucharistii je tu. Je správne, že chceme v nej pokračovať, a tak odovzdať štafetu, ktorá je prínosom pre vzrast našej viery i budúcim generáciám.

Naše bohostánky skrývajú väzňa lásky. Preto si odnášame eucharistického Krista vo svojich srdciach, v živých bohostánkoch ako hosť'a, priateľ'a a brata všade tam, kde plníme svoje povinnosti človeka, občana a veriaceho.

Amen.

Deviata nedeľa "B"

Mk 2,23-3,6

Nedeľa je Boží dar

Záleží od každého z nás, čím nás obohatí deň, keď si spomíname na deň zmŕtvychvstania Pána.

Nedeľa. Jedno slovo a čo všetko sa za ním skrýva! Kresťan povie, je to deň, keď si spomíname na zmŕtvychvstanie Pána Ježiša. Žid povie, že čo je pre katolíka nedeľa, to pre Žida sobota, pretože vtedy národ dostal slobodu z

egyptského zajatia. Mohamedán povie, že pre neho je sviatočným dňom piatok na počesť proroka Mohameda.

Keby sme urobili anketu medzi nami, čo pre nás znamená nedeľa, odznelo by mnoho odpovedí. Napríklad. Koľko detí, najmä žiakov povie, že najkrajším dňom v týždni je nedeľa. A nemusíme čakať na odpoveď, pretože ju poznáme. Pre iných je nedeľa dňom dospievania. Pre iných je dňom oddychu na túrach po horách alebo opaľovaní sa na brehu vody, alebo čas športu a koníčkov. Ale pre niekoho je to aj deň nudy. Koľko mužov v montérkach a teplákoch najmä dopoludnia v nedeľu je zatvorených v garážach, pivniciach, dielnach. Sú i také odpovede, že musí ísť do kostola.

Verím, že pre väčšinu z nás je nedeľa Boží dar. A ak je tomu tak, zamyslíme sa nad slovami Pána Ježiša: „***Sobota bola ustanovená pre človeka, a nie človek pre sobotu. A tak je Syn človeka pánom aj nad sobotou***“ (Mk 2,27-28).

Každá spoločnosť sa musí riadiť určitými zákonmi, poriadkom, ktoré umožňujú žiť normálny život. Práva a povinnosti zaväzujú všetkých a spôsob života je zárukou harmónie a súladu. Umožňujú sa človeku realizovať. A predsa sa stane, že predpis sa stane prekážkou. Jeho výklad spôsobí viac škody ako úžitku. Tak sa musia inovovať, prípadne nahradiť celkom novými. Tak sa môžeme pozeráť na predpis o slávení soboty. Bol to deň ustanovený na pamiatku získania slobody z otroctva v Egypte. Časom sa príkaz vo vyvolenom národe stáva iba legislatívnou povinnosťou. Farizeji vymysleli 39 skupín činností, ktoré sa v sobotu nesmeli vykonávať. Žid nemohol prejsť v sobotu 900 metrov od domu. Nesmel zapáliť alebo zhasnúť lampu. Nesmel napísať dve písmená a v dnešnom evanjeliu čítame, že nesmeli trhať klasy. Tak pod zlým výkladom Božieho slova sa stalo, že za čias Ježiša bolo tých predpisov viac ako 1200. Kto by si ich pamätal? To ubíjalo vieru a ubíjalo aj ducha. Takýto príkaz nebol prínosom.

Ježiš sa stavia proti takémuto výkladu Božieho práva. Hovorí: „*Nemyslite si, že som prišiel zrušiť Zákon alebo Prorokov, neprišiel som ich zrušiť, ale naplniť*“ (Mt 5,17). Vieme, že Ježiš v sobotu uzdravuje a dovoľuje svojim učeníkom trhať klasy, pretože cítili hlad. Jasne poukazuje, že to, čo škodí a neosoží, sa nemusí zachovávať. Príkaz má slúžiť človeku a nie utláčať ho. Ježiš bráni človeka a jeho práva pred nebezpečenstvom sformalizovania a vyzýva k činnosti proti takým príkazom, ktoré sú nelogické, ktoré škodia a ktoré odvádzajú človeka od správnej cesty. Sobotu ustanovil Boh ako

sviatočný deň, ako „*deň Pána, tvojho Boha*“ (Dt 5,12) a prikázal ho svätiť. Znamená to, že nestačí v ten deň iba nepracovať, ale v ten deň obrátiť svoju myseľ k Bohu, ktorý je Pánom každej práce, celej ľudskej existencie a všetkej činnosti. Sobota nemala byť „*mŕtvym dňom*“, kedy sa nič nemalo robiť. Ved' Boh v sobotu nie je mŕtvý, ale naopak, viac živý pre nás ľudí ako kedykoľvek inokedy. Ježiš na to poukazuje slovami: „*Môj otec pracuje doteraz, aj ja pracujem*“ (Jn 5,17). Zlý výklad ľudí robí zo dňa bremeno. Veci potrebné pre život môže a má človek robiť aj vo sviatočný deň, má však dať priestor a čas aj Bohu. Ježiš právom protestuje proti zlému výkladu farizejov a poukazuje na správne chápanie sviatočného dňa.

Keď apoštolov hania, že trhajú klasy, aby sa nasýtili, utíšili hlad, Ježiš sa ich nielen zastáva, ale poukazuje na potrebu jesť aj v tomto dni. Pripomína farizejom známu udalosť, keď Dávid „*bol v núdzi a keď bol hladný on i jeho družina. Ako vošiel za veľkňaza Abiataru do Božieho domu a jedol obetované chleby, ktoré nesmel jesť nik, iba kňazi, a dal aj tým, čo boli s ním*“ (Mk 2,25-26). Aj toto sa podľa tradície stalo v sobotu. Dávidovo správanie spočíva na myšlienke, že vo výnimočných prípadoch, keď mravná povinnosť, v tomto prípade zachovanie života, nie je v súlade s liturgickým zákonom, musí ustúpiť liturgický zákon. Zvrátenosť farizejstva bola v tom, že cieľ, ako je i príprava jedla, padol za obeť prostriedku, svätenia soboty. Veľkňaz Abiatar dal chleby jesť preto, aby udržal život Dávida, právoplatného predstaviteľa teokracie, i životy jeho družiny, a to aj na úkor ceremoniálneho prikázania.

Farizeji vo svojej zaslepenosti a ctižiadosti, že jedine oni sú strážcami Božích zákonov, zašli tak ďaleko, že robili viac, ako Boh vo svojich desiatich prikázaniach vôbec učil. Pritom Ježiš im jasne hovorí, že zabudli na svoje srdce, nesmrteľnú dušu a na svojho Boha. Cítili sa svätými, považovali sa za dokonalých, a tak boli presvedčení, že len oni majú právo a nárok na uznanie a česť zo strany Boha a ľudí. Ježiš im vstúpil do cesty. Dotkol sa ich vymyslených príkazov, a tak ho nenávideli. A svätý Marek končí túto udalosť slovami: „*Farizeji vyšli von a hneď sa radili o ňom s herodiánmi, ako ho zahubiť*“ (Mk 3,6). Pre nás je nedeľa nový deň. Deň Kristovho zmŕtvychvstania. Siedmy deň dokončuje prvé stvorenie. Ôsmeho dňa začína nové stvorenie. Tak dielo stvorenia vrcholí vo väčšom diele, vo vykúpení. Prvé stvorenie nachádza svoj zmysel a vrchol v novom stvorení, v Kristovi, ktorého žiara prevyšuje to prvé.

Je to aj memento pre našu nábožnosť. Nie je naša nábožnosť len formálna? Zachováваме príkazy, ale duch je vzdialený. Áno, je potrebné zachovať cirkevné príkazy: „Svätiť prikázané sviatky.“ „V nedeľu a v

prikázaný sviatok zúčastniť sa na celej svätej omši.“ A tiež i Boží príkaz „Spomeň si, aby si deň sviatočný svätzil.“ To nám však nebráni urobiť niečo, keď vidíme niekoho v núdzi. Matka zostane pri chorom dieťati a nejde na svätú omšu. Susedovi sa pokazí auto a potrebuje niekde na ňom nutne ísť a ja som automechanik, tak mu ho pomôžem opraviť. Tí, čo pracujú v nepretržitej prevádzke, nastúpia na smenu. Pravda, brat si v nedeľu a vo sviatok službu, že viac zarobím, ísť na fušku, prípadne robiť niečo, čo môžem inokedy, čo sa dá odložiť, je nesprávne. Veriaci, ale i neveriaci podľa Božieho zákona si má v tento deň odpočinúť. Má sa zrekreovať. Má pookriať v rodinnom kruhu. Má možnosť navštíviť svojich drahých, chorých, má sa stretnúť s priateľmi, môže ísť dokonca na turistiku alebo primerane sa venovať svojmu koníčku, keď to neprekračuje určitý rámec. Tak Cirkev ide v ústrety so svätými omšami v sobotu večer. To znamená, že účasť v sobotu večer na omši pre toho, kto pre určité výnimočné veci nemôže sa zúčastniť v nedeľu, je platná, ňou zadostučinil cirkevnému príkazu. To však neznamena, že ide na omšu vždy len v sobotu večer, aby mal v nedeľu už voľno a mohol sa venovať len športu či svojim záľubám a koníčkom. Nedeľa je dar Boží. Je to deň, keď máme svoju myseľ viac obrátiť k Bohu. Nedeľa je deň spomienky na zmŕtvychvstanie Pána Ježiša. Je to deň pre dušu. Šesť dní je na prácu a siedmy na odpočinok. Nie však na ničnerobenie. Nedeľa je deň pripomenúť si svoj cieľ, zmysel života, svoje poslanie tu na zemi, svoju povinnosť voči Bohu, voči svojej duši, voči svojmu okoliu (porov. KKC 1389). Správne, že nedeľu nechápeme len ako účasť na omši, ale v tento deň už okrem spomenutých vecí a udalostí si nájdeme čas na dlhšiu modlitbu, meditáciu, alebo niečo si z duchovnej a náboženskej oblasti prečítame.

Preto prijímame nedeľu v pravom zmysle ako deň liturgického stretnutia, aby sme počúvali Božie slovo a mali účasť na Eucharistii. Tak slávime pamiatku utrpenia, zmŕtvychvstania a slávy Pána Ježiša a vzdávame Bohu vďaku, že nás znovuzrodil vo zmŕtvychvstaní Pána Ježiša, v ktorom nachádzame nádej pre svoj život.

V Sýrsko-antiochijskom officiu sa spomína táto myšlienka: Keď premýšľame o skutkoch, ktoré v tomto dni sa odohrali, čo Pán Ježiš v tento deň vykonal, tešíme sa a ďakujeme, pretože v tomto dni začalo stvorenie... spása sveta... obnova ľudského pokolenia... V tomto dni zaplesalo nebo a zem a celý vesmír sa naplnil svetlom. Nech je požehnaný tento sviatočný deň, pretože v ňom boli otvorené brány raja, takže Adam a všetci, ktorí z neho boli vyhnaní, tam môžu bez strachu vstúpiť (porov. KKC 1167).

Nedeľa je základ a jadro celého liturgického roka (porov. SC 106). Ako sa kresťania zhromažďovali *“na lámaní chleba”* (Sk 20,7) najmä v *“prvý deň týždňa”*, totiž v nedeľu, v deň Ježišovho zmŕtvychvstania. Od tých čias sa Eucharistia stále slávi až dodnes v každom kostole s tou istou štruktúrou. Zostáva stredom života Cirkvi (porov. KKC 1343). Idú prázdniny a čas dovolení. A možno aj vy si spomínate na krásne miesta a mestá, kde ste strávili dni voľna a oddychu. Nezabúdajme naplánovať na tento čas aj stretnutie s Bohom aspoň pri nedeľnej svätej omši.

Predstavte si šesťročnú Zuzanku. Už skoro dva roky chodí každú nedeľu do kostola. Dnes vie mnohé piesne už spamäti. Teší sa na krížik od kňaza, keď ide k oltáru s mamou a oteckom, ktorí pristupujú k prijímaniu Eucharistie. Pred pol rokom bola u tety Janky, je to sestra jej mamy, na niekoľko dní. Bola nedeľa. Ráno vstala, obliekla sa, ale všetci spali ďalej; aj Irenka, jej sesternica. Pri obede bolo na nej vidieť, že je smutná. Popoludní boli na prechádzke a boli aj v kine. Zuzke sa to páčilo. Pri večeri začala plakať. Všetci boli prekvapení. Po dlhšej chvíli so slzami v očkách povedala: „Dnes je nedeľa a ja som nebola na omši.“ Tieto slová u dospelých vyvolali zahanbenie. Keď teta Janka Zuzanku o mesiac volala znova k nim, Zuzanka povedala: „Pôjdem, ale musíte ísť so mnou v nedeľu do kostola.“ Na čo dostala odpoveď. „Áno, pôjdeme. Odvtedy čo si bola u nás, nevynechali sme ani jednu nedeľnú svätú omšu.“

Nedeľa je dar. Je správne, že vieme Bohu zaň ďakovať a s ním sa stretávať.

Amen.

Najsvätejšie Srdce Ježišovo “A”

Jn 19, 31-37

Bože, obnov moje srdce

Úcta, ktorú vzdávame dnes, je našou posilou a nádejou pre dnešný život.

V jaskyni na hranici Francúzska a Španielska bolo objavené množstvo kresieb a nákresov ľudí spreď 40 000 rokov. Je medzi nimi pomerne dost' nákresov, ktoré k jednoduchej postave človeka majú prikreslené aj srdce, do ktorého triafa oštep či šíp. Človek z kamennej

doby vedel, že najdôležitejšie a najcitlivejšie je srdce človeka, lebo keď doň trafíme, zbavíme ho života. Útoky na srdce človeka sú v každej dobe nielen boľavé, ale aj smrteľné, a to tak fyzickým spôsobom, ale tiež i slovným vyjadrením.

A na to nás dnes upozorňuje aj apoštol Ján slovami: **„Prišli teda vojaci a polámali kosti prvému aj druhému, čo boli s ním ukrižovaní. No keď prišli k Ježišovi a videli, že je už mŕtvy, kosti mu nepolámali, ale jeden z vojakov mu kopijou prebodol bok a hneď vyšla krv a voda“ (Jn 19,32-34).**

Slová nás vedú na Golgotu. Pripomínajú nám cez stáročia príhodu, ktorá až do konca čias upútava pozornosť duchovných spisovateľov, mystikov a teológov. Jedná sa o naše vykúpenie. Ježiš prišiel o všetko. Apoštoli sa rozutekali pri zatknutí v Getsemani. Jeden z apoštolov ho zradil, druhý zaprel, len Ján stál pod krížom, keď Majster Ježiš zomieral. Ježiš prišiel o šaty. Vojaci si ich lósom rozdelili. Prišiel o meno. Smrť na kríži podľa historikov bola najpotupnejšia. Ani vraha a zločinca takou potupnou smrťou neodpravili zo sveta, len otrokov. Ježiš zomiera na kríži opustený aj od svojho Otca. Prišiel o všetko. Všetkého sa vzdal. To podstúpil za nás, lebo nás nesmierne miloval. A práve tu máme vysvetlenie jeho lásky k nám, keď si nechal kopijou vojaka prebodnúť svoj bok. Prebodnuté Srdce je tiež obrazom nového života darovaného človeku pomocou Ducha Svätého a sviatostí. Rana kopijou potvrdila smrť Krista. Bol naozaj mŕtvy. Tak ako sa skutočne narodil a skutočne vstal z mŕtvych vo vlastnom tele, napriek každému starému, či novému modernému dokeizmu. Apoštol svätý Ján nám pripomína túto udalosť smrti preto, aby sme si uvedomili, že prebodnutý bok Ježiša, prebodnuté Ježišovo srdce má pre nás mimoriadny význam. Tak ako na púšti zo skaly vytryskla voda, keď na ňu Mojžiš udrel svojou palicou, tak vytryskol silný prameň vody z prebodnutého Srdca, aby skrze Ducha Svätého sa stala prameňom nového života. Ježiš nezapochyboval o láske Otca k nám. Ježiš dokázal svoju lásku aj tým, že nám daroval svoje Srdce. Otvorené Srdce Ježiša znamená podľa svätého Augustína, že každý máme v jeho Srdci miesto. Nijaký hriech človeka, keď prejaví svoju ľútosť nad svojím poblúdením, omylom či pádom, nezatvorí Srdce Ježiša. Srdce Ježišovo je otvorené pre všetkých. Cirkev sa zrodila z prebodnutého Srdca Krista. Ako z rebra Adama bola zrodená žena, tak z prebodnutého Srdca Spasiteľa sa zrodila Cirkev, jeho nevesta. Cirkev sa zrodila z vody a krvi, krstu a Eucharistie, ktoré prúdia z prebodnutého Srdca. Druhý vatikánsky koncil v

konštitúcii o liturgii hovorí: „*Lebo z boku na kríži zosnulého Krista vyprýštilo podivuhodné tajomstvo celej Cirkvi.*“ (č. 15)

Či môžeme zabudnúť na túto lásku Krista? On sám sa postaral o to, aby sme si na jeho Srdce dnes spomenuli.

Použil na to rehoľnú sestru Máriu Margitu Alacoque. Keď v roku 1675 sa modlila v oktáve Božieho Tela pred svätostánkom, zjavil sa jej Ježiš. Videla Božské Srdce vo veľkom oslňujúcom lesku, priehľadnom ako krištál. Bolo ovinuté trním a ozdobené krížom. Ježiš jej povedal: „Najväčšiu lásku mi preukážeš, keď budeš toto Srdce milovať a šíriť úctu k nemu v celej Cirkvi. Moje Srdce miluje ľudí nekonečnou láskou, ale mnohí mi odplácajú lásku nevďakom. Zaved' zvláštnu slávnosť k úcte môjho Srdca na zmier za urážky, ktoré sa mi dostávajú v Najsvätejšej Sviatosti oltárnej. Sľubujem, že tých, ktorí budú ctiť moje Srdce, obdarím hojnými milosťami.“

Bolo to v časoch, keď sa eucharistickému Kristovi prestávala venovať taká úcta, aká mu patrila. Za svätú ju vyhlásil pápež Benedikt XV. roku 1920. Aj toto bolo mementom po prvej svetovej vojne. Vždy bolo, je a bude dosť takých, ktorí urážajú Krista. Všetky hriechy nelásky, zákernosti, hrubosti, vulgárnosti, arogantnosti, neslušnosti, nekultúrnosti a mnohé iné sú namierené proti Božej láske, proti Božskému Srdcu. Dnes chceme za tieto hriechy odprosiť. Hľadáme zmier. Ježiš nám hovorí: „*Vezmite na seba moje jarmo a učte sa odo mňa, lebo som tichý a pokorný srdcom, a nájdete odpočinok pre svoju dušu. Moje jarmo je príjemné a moje bremeno ľahké*“ (Mt 11,29-30). Dnes vidíme vzor a možnosť našej premeny. Dnes je čas volať a prosiť o premenu svojho srdca, svojho zmýšľania, nazerania na svet, povinnosti, úlohy, cieľa.

Zaujímavý film s názvom *Charly* rozpráva o telesne postihnutom chlapcovi Charlym Gordonovi. Bol mentálne retardovaný. Tím odborníkov ho operuje na hlave tak, že sa po úspešnej operácii stane dočasne geniálnym. Je to úžasný objav pre medicínu. Primár, ktorému sa operácia podarila, pred zhromaždeným personálom po zamyslení povie: „Keby sa niekomu podarilo operovať ľudské srdce tak, aby ľudia boli geniálne dobrí, tak by to bol objav pre dobro ľudstva.“

My môžeme dnes povedať. Pán primár, k takejto operácii už došlo. Stalo sa to na Kalvárii. Tam sa z kríža rozliala Božia добрota, láska a milosrdenstvo na celé ľudstvo. Je potrebné, aby sme si toho všimli a zariadili sa tak vo svojom živote. Je potrebné, aby sa láska Krista prejavila v našom živote. Aby sa láska prejavila cez nás a v nás. Naša doba potrebuje našu lásku. Naučme sa ju čerpať z lásky prebodnutého Srdca Pána Ježiša.

Do opatery učiteľov, lekárov, vedcov zverujeme svoje deti, talenty, sami seba. Je to správne. Ale nezabúdajme sa zveriť do lásky Pána Ježiša. Svet dnes potrebuje vedcov, umelcov, vynálezcov a podobne, ale najviac potrebuje ľudí, ktorí milujú, ktorí majú bohaté srdce na lásku. Svet potrebuje lásku. Kto dá svetu lásku, ak nie my, ku ktorým sa prihovára Ježiš?

Je správne, že chceme vystúpiť na Pánovu horu lásky a preniknúť do jeho Srdca, do ktorého nič poškvrneného nemôže sa dostať. Gerson hovorí, že len ten, kto chce vystúpiť na horu "rozjímania", si uvedomuje potrebu zobliecť zo seba sebeckosť a náruživosť, zrieť sa vlastného ducha, očistiť sa a toto všetko to urobí s nami sám Boh.

Spomeňme si na kňazský vzor úcty Božského Srdca. Je ním ThDr. Štefan Hlaváč (1903-1983), ktorý časť svojho života opísal v knihe *Po priamych cestách*. Rodák z Trenčína-Kubrej, profesor, kňaz na michalovskom gymnáziu, roky žalárovaný a bez súhlasu, človek veľkého srdca. Vedel obdarovať nielen slovom, ale i hmotne, ako najlepšie mohol. Zasiaľ do srdca niekoľko desiatok chlapcov kňazské a rehoľné povolanie. Božské Srdce cez jeho srdce zapálilo mnohé srdcia.

Je to výzva aj pre nás.

Modlime sa:

Srdce Ježišovo, potupením nasýtené, tu je tvoja hodina, tvoja tvár, tvoja láska, tvoj dotyk, tvoje slovo, tvoj hlas, tvoja blízkosť, tvoja prítomnosť, tvoj pohľad. Pomôž mi neplakať, pomôž mi usmiať sa, pomôž mi poznať ťa, pomôž mi ísť ďalej, pomôž mi milovať, pomôž mi slúžiť, pomôž mi obetovať sa, pomôž mi nemeľ smer, pomôž mi byť dobrým, pomôž mi byť trpezlivým, pomôž mi byť tichým. Neopustím ťa, kým ma nepožehnáš.

Amen.

Desiata nedeľa "B"

Mk 3,20-35

Diabol je realita

Učenie Pána Ježiša dokazuje existenciu diabla a jeho moci.

Chcem sa vás spýtať, či ste už videli niekoho z mladých, ktorý mal na krku obrátený kríž? Možno niekomu ste videli na krku akoby malého človečika čiernej farby v podobe kríža alebo rovnoramenný kríž v kruhu. A

možno ste videli niekoho s náušnicou v uchu v podobe ľudskej lepký. Videli ste niekde sprejom nastriekané číslo 666 alebo 777? Stretli ste sa už s obráteným pentagramom, to znamená obrátenou päťcípou hviezdou? Alebo ste videli znamenie porážky kresťanstva “nuriu nohu” znak heavy metalu. Možno ste videli náš cyrilometodský kríž dole ukončený vodorovnou ôsmičkou. Možno sa stretnúť s rovnoramenným trojuholníkom, šípami v podobe bleskov či písmenom veľké A v kruhu. Ak áno, na čo ste si pritom pomysleli? Na Diabla, Satana, Belzebula? Ak áno, nemýlili ste sa. Dnes nie je problém zapožičať si videokazetu s obsahom satanizmu. Sú hudobné skupiny, ktoré sa netaja, že ospevujú diabla, vzývajú satana, klaňajú sa Zlému. Mnohí mladí si neuvedomujú, že okultizmus a kult satana sa drzo votrel na rockovú scénu. To nie je len skupina Black Sabbath – Čierna sobota. Na jednej z ich platní je napísané: „A ty, úbohý blázon, ktorý držíš v rukách túto platňu, vedz, že si s ňou predal svoju dušu, lebo bude rýchlo uchvátená pekelným rytmom a diabolskou silou tejto hudby.“ (*Nádej a riziká siekt a nových náboženských hnutí*, Datapress, Prešov 1995, s.15)

Vidíme a počúvame všeličo a môže sa nám to aj páčiť, ako napríklad druh hudby a pritom si neuvedomujeme, čo a ako to pôsobí na naše vnútro, dušu, ale aj na náš osobný i spoločenský život.

Chlapec povie katechétku, že je satanista. Keď sa ho spýta, čo to je, vie povedať len to, že nenávidí Boha a každý deň musí spraviť aspoň jeden zlý skutok. Mnohí mladí z akejsi nerozumnosti obliekajú sa do čierneho, píšú a kreslia spomenuté znaky, o ktorých sa niečo dozvedeli, nepoznajú však, čo sa za nimi ukrýva, čo vyjadrujú, pretože sú často pomýlení a zvedení a tým robia sebe i iným zlo, hoci oni nemusia byť zlí.

Áno, dnes sa musí venovať pozornosť aj takémuto zlu, často naivite, nerozumnosti. V dnešnej dobe pri slove diabol, čert a podobných názvoch by sme sa nemali smiať. Toto nie sú rozprávkové bytia. Diabol je realita. Diabol aj dnes má svojich otrokov, sluhov.

Ježiš v dnešnom evanjeliu je upodozrievaný: **„Je posadnutý Belzebulom a mocou kniežat’a zlých duchov vyháňa zlých duchov“ (Mk 3,22).**

Evanjelium rozpráva o ťažkej zrážke Pána Ježiša s jeho skutočnými protivníkmi. Títo totiž prevracajú jeho spásonosné učenie. Ich výčitka je zameraná na to, že Ježiš drží s diablom, že on sám je posadnutý a pôsobí z diablovej moci. Strašnejšia a hroznejšia už výčitka nepriateľov proti Ježišovi ani nemohla byť. Vieme, že Pán Ježiš prišiel s púšiteľom viackrát do styku.

Keď sa pripravoval na vystúpenie ako Učiteľ, diabol ho na púšti pokúšal (porov. Mt 4,1-11). Keď Pán Ježiš rozpráva podobenstvo o kúkoli, povie: „*Kúkol' sú synovia Zlého. Nepriateľ, ktorý ho zasial, je diabol*“ (Mt 13,38-39). Pri rozprávani o poslednom súde Ježiš povie: „*Odíd'te odo mňa, zlorečení, do večného ohňa, ktorý je pripravený diablove a jeho anjelom*“ (Mt 25,41). O Judášovi Ježiš povedal: „*A jeden z vás je diabol*“ (Jn 6,70).

Ježišova odpoveď smeruje k tomu, aby odstránil absurdnosť obžaloby. V podobenstve o dome silného človeka je odpoveď vyjadrená pochopiteľnou formou. Ježišova moc sa prejavuje konaním dobra, nie zla. Moc Ježiša je viditeľná najmä v uzdravovaní posadnutých. Tým Ježiš dokazuje, že jeho moc je nepomerne väčšia ako moc Belzebula, pána všetkých zlých duchov. Je nemysliteľné, žeby satan sám vpadol do svojho kráľovstva ako pustošiteľ. Ježišova logika je presvedčivá. Ale je vidieť, že zatvrdlívi v srdciach nechcú vidieť moc Ježiša. Preto Ježiš urobí rozhodujúci útok proti svojim odporcom. Útok je vyjadrený formou zaprisáhavajúcej výstrahy, pretože to, na čo sa farizeji odvážili, je hriech proti Duchu a tento hriech je neodpustiteľný. To je ten najhorší prípad, aký len môže nastať, keď človek vedome a z vlastnej vôle vzdorovito povie svoje „Nie!“ Bohu do tváre, hoci už dávno mal byť Bohom prekonaný tak, aby dokázal povedať „Áno.“ Prevracať Ježišov boj proti satanovi na jeho pravý opak, teda vyhlasovať Ježišovo pôsobenie za satanovo dielo, je rúhaním sa proti Duchu Svätému. Je to najkrajnejšia možnosť človeka, v ktorej sa jeho odpadnutie od Boha stáva absolútnym a človek prepadá Zlému bez odvolania. Kto sa odváži ísť vo svojej ľudskej trúfalosti tak ďaleko, ten už vstúpil na stranu satana a zasluhuje večný súd (porov. F. R. *Evanjelium podľa Marka*, Creativpress, Bratislava 1993, s. 90).

Naša doba je skutočne pomýlená. Satanizmus je v slobodnom svete *legálny*, pokiaľ neporušuje zákony. Predstavte si, že stojíte vedľa Ježiša, keď k nemu pristupuje satan, aby ho pokúšal (porov. Mt 4,1). Pamätajme na to, že sme deti Božie. Pri krste sme sa zriekli Zlého. V boji proti satanovi nie sme osamotení. Ježiš nám sľúbil: „*A hľa, ja som s vami po všetky dni až do skončenia sveta*“ (Mt 28,20). Pri stretnutí s diablom, pri pokušení, použime slová Pána Ježiša: „*Napísané je...*“ (Mt 4,4). Ježišove slovo nás ochráni. A preto apoštol Jakub hovorí: „*Podriad'te sa teda Bohu, diablove sa vzoprite a ujde od vás. Priblížte sa k Bohu a on sa priblíži k vám*“ (Jak 4,7-8). Uvedomujeme si, že diabol je skutočný, ale náš Pán Ježiš Kristus je naša sila.

Satanizmus ako náboženstvo je staré ako hriešna ľudská povaha. Nik ho však tak nesformuloval do súboru myšlienok a rituálov ako La Vey v šesťdesiatych rokoch tohto storočia. Bol kriminológ na City College v San

Franciscu. Sám hovorí, že tam videl tú najkrvavejšiu, najpríšernejšiu stránku ľudskej povahy. Zanechal povolanie a dal sa do oblasti zábavy a štúdia čierneho umenia. 30. apríla 1966 na sviatok čarodejníkov vo walpurginskú noc oznámil vytvorenie Cirkvi satanovej. Jej poslaním je dovoliť využiť ľuďom všetky telesné túžby. Okrem "čiernej omše", ktorá parodizuje kresťanské bohoslužby, ešte vytvoril obrady ako satanské svadby a pohreby. Obrady dovoľujú oslavovať radosť telesného pôžitku. Oblúbený je rituál preklínanie nepriateľov a tešiť sa z víťazstva nad nimi. Napísal *Satanskú Bibliu* a *Satanské rituály*, ktoré zozbieral zo stredovekých rituálov a prispôbil dnešnej dobe a svojim potrebám. Je zaujímavé, že La Vey neverí v doslovnú existenciu satana a ani o nej nekáže. Nie je u neho výslovné uctievanie satana, ale pozor, robí službu ozajstnému satanovi svojím počínaním. Sú iní, horší od La Veyla. Tí idú až priam do rozumom nepochopiteľných vecí. Mnohé ich aktivity sú utajované, nemajú oficiálnu organizáciu, nepublikujú nijaké informácie ani štatistiku. Iní neveria v peklo ani nebo a šťastie chcú prežiť tu na zemi. Ich počínanie je vlastne prevrátenie všetkých hodnôt. Držia sa hesla: „Rob čo chceš, to je najvyšší zákon!“ Spája ich jedno: nenávisť proti Cirkvi, učeniu Krista, liturgii... Členovia sa tešia z konania zla. Robia všetko preto, aby potlačili vlastný strach. Prejavuje sa u nich chorobná náklonnosť ku krutosti a k tomu, čo naháňa hrôzu; snažia sa spolupracovať z mocnosťami zla, tajomnými silami, uspokojujú sa sexuálnymi orgiami. Kto sa najčastejšie dostáva k nim? Sú to najmä mladí ľudia, ktorí nepoznali lásku, zmysel života a nemajú jasný cieľ života. Ocitli sa nepochopení, sú osamelí, často rozumovo zaostalí. Búria sa proti prostrediu. Prejavuje sa u nich nekrofilné zameranie, to znamená, že sa zaujímajú o cintoríny, kde sa schádzavajú najčastejšie, používajú ľudské kosti a veci súvisiace so smrťou človeka. K obradom používajú Eucharistiu, ktorú vykrádajú z kostolov. Prinášajú krvavé obety, zabíjajú kurčatá a iné menšie zvieratá. Vyžívajú sa v sexe, zneužívajú deti, konajú nechutné oplzlosti, a to vo väčšine prípadoch pod vplyvom drog či alkoholu. Platí medzi nimi pravidlo mlčania ako u mafie. Vraždy sú zriedkavé, ale sú. O praktikách satanizmu sa hovorí:

1. Fixácia so smrťou: Líhanie do rakvy, príležitostne so skutočnými pozostatkami mŕtveho tela.
2. Satanské symboly: Spomínané v úvode a obrady s kutniami a kuklami na hlavách.
3. Únosy: Keď k nim občas dôjde, najmä únos dieťaťa, jedná sa o týranie a obetu.

4. Pohlavné zneužívanie: Je spojené s cieľom zničiť vieru v Boha a autority, vrátane rodičov.

5. Kanibalizmus: Najmä mladí, čo to zažili, rozprávajú o nútení jesť ľudské mäso, najmä srdce.

6. Kremácia: Ak je to pravda, potom to vysvetľuje, prečo sa nikdy nenájde dôkaz kanibalizmu.

Veľkým nebezpečenstvom je, že satanizmus býva výrazne preceňovaný, alebo naopak, podceňovaný. Oba postoje sú škodlivé. Satanizmus je protiklad kresťanstva. V satanizme nejde len o slabosť alebo chybu, ale o slobodné rozhodnutie sa proti Bohu. Čím viac sa človek zúčastní ich rituálov, tým je slabší a bezradnejší. Proti satanizmu je potrebné pestovať živú vieru. Je potrebné, keď sa niečo z tohto objaví, upozorniť na to i kňaza. Najlepšou zbraňou proti satanizmu je vernosť kresťanskému spoločenstvu, časté prijímanie sviatostí, modlitba a radosť z viery.

Nebezpečenstvo satanizmu vo smere New Age, ktoré nenápadne ponúka falošné smery a medzi ktoré patrí i astrológia.

Postavme sa proti všetkému, čo so satanizmom súvisí. Vysvetľujme, nepozerať filmy s takouto tematikou, vážme si viac kresťanské symboly, prehlbujme vieru, venujme pozornosť mladým, podajme pomocnú ruku pohlúdeným. Nekupujme také hračky deťom, ktoré vyvolávajú násilie. Nevenujme pozornosť horoskopom a inej mágii. Nekľajme a nepoužívajme veci, čo navádzajú proti viere.

Spomeňme si, ako Gréci dobyli Tróju. Postavili obrovského dreveného koňa a nechali ho pred bránami mesta. V domnienke, že je to dar, Trojanania vtiahli koňa cez hradby, aby ho obdivovali. Keď zaspali, Gréci opustili útroby koňa a bez ťažkostí mesto zničili. Toto je taktika, na ktorú by sme nemali zabudnúť.

Apoštol sv. Peter nás učí: „*Buďte triezvi a bdejte! Váš protivník, diabol, obchádza...*“ (1 Pt 5,8).

Amen.

Moja Cirkev

Aký je môj vzťah k Cirkvi? Poznám svoje povinnosti, záväzky a úlohy k Cirkvi?

V každej farnosti sa nájdú ľudia, ktorí sú hneď ochotní pomôcť, keď sa jedná o Cirkev, či už pri prácach okolo kostola alebo kňazovi. Nedajú sa prosieť, sú štedrí, ale aj ich život mimo kostola prezrádza ich pozitívny vzťah k Bohu.

Pýtal sa spolupracovník Jozefa: „Prosím ťa, koľko ti platí farár, že robíš údržbu na kostole? A koľko ti dáva, že svojím autom ťa vidím vybavovať mu veci okolo kostola či fary?“ Jozef odpovedá: „Prepáč, asi ťa prekvapím svojou odpoveďou. Ja to nerobím pre kňaza a za peniaze, ja to robím pre moju Cirkev.“

Takýchto ľudí stretneme aj medzi sebou. Oni sa nielen modlia, ale žijú slová z modlitby, ktorú nás naučil Pán Ježiš: „... *príd' kráľovstvo tvoje*...“. Taký človek o dnešnom evanjeliu povie, že sa osobne vo svojom živote presviedča o jeho pravdivosti.

Podobenstvá Pána Ježiša o **“klíčení zasiatého semena” a “horčičnom zrnku”** skutočne poukazujú na **„Božie Kráľovstvo” (Mk 4,26.30)**.

Pán Ježiš berie podobenstvá z roľníckeho prostredia, ktoré sú ľahko pochopiteľné i dnešnému človeku. Podobenstvami poukazuje na vzrast Božieho kráľovstva. Každé z nich chce niečo povedať. Podobenstvo o klíčení zasiatého semena kladie dôraz na silu vzrastu, ktorá je ukrytá v samotnom zrne. Nie je to roľník, ktorý dáva silu klíčiť zrne, ani nemá vplyv na postupný rast, že je *„najprv steblo, potom klas a napokon plné zrno v klase” (Mk 4,28)*. To však neznamená, že roľník na tom nemá zásluhu; predsa musí upraviť zem a zasiať zrno. Boh nezávisle na tom, či človek *„spí alebo vstáva, v noci či vo dne, semeno klíči a rastie a on o tom nevie” (Mk 4,27)*. Ježiš tak poukazuje na Božie kráľovstvo, ktoré sa riadi vlastnými pravdami, čo nie je ovocím techniky. Božie kráľovstvo má tak v spoločnosti, a tak isto u každého človeka obdobie klíčenia, rastu, dozrievania i zberu. Často si to človek a ani spoločnosť neuvedomuje. Boh má svoje spôsoby na realizovanie svojich plánov. Druhým podobenstvom o horčičnom zrníčku Ježiš chce zdôrazniť, že čo sa človeku zdá malé a nepatrné, keď vyrastie, prerastá všetko to, čo

človek sám chcel spraviť. A žatva? To je čas Boha, ale ovocie z námahy slúži človeku, ktorý pracoval na plnení vôle Božej. Lenivý sluha príde aj o to málo, čo dostal a je spravodlivo potrestaný; pracovitý sluha bude počuť slová pochvaly a odmeny: „*Správne, dobrý a verný sluha, bol si verný nad málom, ustanovujem ťa nad mnohým, vojsi do radosti svojho pána*“ (Mt 25,23). Roľník v podobenstve nielen urobí, čo urobiť má, ale je naplnený aj dôverou v Boha. Apoštol sv. Pavol v druhom čítaní Korint'anom píše: „*Sme stále plní dôvery... lebo žijeme vo viere.. usilujeme páčiť sa mu, ved' sa všetci musíme ukázať pred Kristovou súdnou stolicou, aby každý dostal odplatu za to, čo konal, kým bol v tele, či už dobré a či zlé*“ (2 Kor 5,6-10). Apoštol nechce mať moc nad počasím, prírodou, on chce robiť len to, čo od neho žiada Boh. Sv. Pavol píše: „*Ja som sadil, Apollo polieval, ale vzrast dal Boh*“ (1 Kor 3,6).

Pravda, ktorá je ukrytá v týchto podobenstvách, je nám dôkazom viery. Po dvoch tisícročiach máme dôkazy Ježišovej starostlivosti o Cirkev. Naša viera by mala byť väčšia ako u prvých kresťanov. Sme svedkami, že počet sa rozrástol z niekoľkotisíc na viac ako miliardu ľudí. Cirkev, ktorú založil Pán Ježiš, prešla rôznymi etapami rozkvetu i prenasledovania. Dnes je tu. Žije. Dnes sa týmito podobenstvami obracia Ježiš i na nás. Svojím životom máme dať odpoveď na slová Pána Ježiša. Ježiš si praje od každého z nás odpoveď na jeho slová. Odpoveďou je áno i nie. Prijatie jeho učenia i odmietnutie jeho učenia. Boh nikdy zo správania človeka nerezignuje, hoci by človek stál nad svojou priepasťou. Boh ho neopúšťa, ale čaká, že človek ho prijme ako svojho Pána a Boha. To nás zaväzuje, že keď sme počuli slová Krista, sme povinní ich uskutočniť vo svojom živote. Kto vedome a dobrovoľne zavrhneme učenie Krista, vylučuje sa z Božieho kráľovstva. Cirkev predstavuje na zemi „*klíčené a počiatok*“ Božieho kráľovstva (porov. KKC 541). Božie kráľovstvo je pripravené pre všetkých, čo uskutočnia Božie slovo. Na konci časov dosiahne Božie kráľovstvo svoju plnosť. Potom budú spravodliví kraľovať s Kristom naveky, oslávení v tele i duši. Boh vtedy bude „*všetko vo všetkom*“ (1 Kor 15,28).

Je potrebné si uvedomiť, že Cirkev nám sprostredkúva pravdy, ktoré máme vo svojom živote plniť. Na toto Cirkev má priestory, kostoly, kde zvláštnym spôsobom sa napomáha rastu našej viery. Pán Ježiš ustanovil apoštola Petra za viditeľnú hlavu Cirkvi. Jeho nástupcovia pápeži a s nimi všetci biskupi sú učiteľmi viery a mravov. Je to dar, ktorý sme dostali od Boha. Našou povinnosťou je dar prijať. Darcom zrna je Boh. Zrno viery máme prijať. To znamená umožniť, aby v nás Božie slovo mohlo rásť. Sme povinní zachovať všetko, čo nám je prikázané. Nevieime dňa a ani hodiny svojej smrti. Máme byť vždy pripravení, pretože nevieme svoj deň žatvy. Každé zrno má inú dĺžku svojej vegetácie. Boh od nás nechce nič nad naše sily. Sme povinní

zriekať sa každého zla, hriechu. S každým z nás má Boh na zemi svoj plán. Boh nám dal Cirkev, ktorá nás učí, vedie k cieľu, do Božieho kráľovstva. Vieme, že na tejto ceste je mnoho ťažkostí a prekážok. V prírode máme zmeny počasia. Človek má hľadať vôľu Božiu a plniť ju vo svojom živote. Človek nesmie rezignovať. V Cirkvi má nádej.

Aj vy ste zažili niečo podobné? Človek hľadal miesto, kde by našiel pokoj pre svoju dušu. Raz vošiel do kostola, v ktorom sa kňaz so svojimi veriacimi modlili: „Zanedbali sme veci, ktoré sme mali robiť a robili sme to, čo sme robiť nemali.“ Vtedy si človek povzdychol a potichu povedal: „Ďakujem ti, Bože, že som našiel cestu...“

Je potrebné zrieť sa svojej pýchy. Pýcha je kúkoľom, ktorý nepatrí na Božiu roľu. Pýcha a každý hriech zabráni vstúpiť do Božieho kráľovstva. Človek je pozvaný k životu v spojení s Bohom a má vyrásť v košatý strom, „libanonský céder“.

Jedno podobenstvo o súčasnom živote rozpráva, že zvieratá sa zhromaždili a sťažovali na ľudí, že ich okrádajú o veľa vecí. „Berú moje mlieko,“ povedala krava. „Berú moje vajcia,“ povedala sliepka. „Berú moje mäso,“ povedala ošípaná. „Lovia ma, aby si vzali môj tuk,“ povedala veľryba. A tak ďalej. Nakoniec prehovoril slimák. „A ja mám niečo, čo by chceli mať viac než čokoľvek iné. Niečo, o čo by ma zaiste okradli, keby mohli. Mám čas.“ (A. de Mello, *Spev vtáka*, Trnava 1996, s. 128)

Spytujeme si svedomie: Je správne, že idem do kostola a nevystúpim do neho a ostávam mimo? Je správne, že pristupujem ku sviatostiam len zo zvyku a snáď aj svätokrádežne? Je správne, že sa modlím len poležiačky a ponáhľajúc sa po ceste a neviem si k modlitbe pokľaknúť, na modlitbu nájsť čas? Sme Bohom povolaní, Cirkvou poučení budovať vo svojom živote cestu do Božieho kráľovstva. To vyžaduje využiť správne čas. Prestaňme sa klamať.

Keď si uvedomujeme, že Božie kráľovstvo má svoju dynamiku rozvoja, je správne, že nežijeme život prirovnaný postojom so založenými rukami. Nehovorme: veď nejako to dopadne, ale spolupracujme s Cirkvou, ktorá nám ponúka prostriedky, dary od Boha. Bohu sa páči naša spolupráca s ním. Je správne, že nám záleží na vzraste Božieho života v nás a v našom okolí. Nesúhlasíme s vypočítavosťou. Nesúhlasíme so špekulovaním. Zriekame sa lenivosti a každého hriechu. Áno, stretnutia s Kristom nás tak

rýchlo nemenia ako apoštolov či sv. Pavla apoštola. Hoci sme pokrstení, prijímame telo Pána Ježiša, počúvame jeho slová. Musíme a chceme bojovať s prekážkami, ktoré nám hatia cestu do Božieho kráľovstva. Chceme zvíťaziť.

Dialóg medzi človekom, ktorý nedávno uveril v Krista, a jeho neveriacim priateľom nám môže niečo napovedať: „Tak si teda konvertoval ku Kristovi?“ „Áno.“ „Potom zaiste o ňom veľa vieš. Povedz mi, v ktorej krajine sa narodil?“ „Neviem.“ „Koľko mal rokov, keď zomrel?“ „Neviem.“ „Vieš aspoň, koľko rečí predniesol?“ „Neviem.“ „Pravdu povediac, vieš veľmi málo na človeka, ktorý tvrdí, že uveril v Krista.“ „Máš pravdu. Hanbím sa, že tak málo o ňom viem. Ale niečo predsa viem: Pred tromi rokmi som bol opilcom. Mal som dlhy. Moja rodina sa rozpadla. Moja žena a deti sa báli mojich nočných návratov domov. A teraz som prestal piť, nemám dlhy, náš dom je šťastným domom, deti s túžbou očakávajú večer čo večer, kedy sa vrátim domov. To všetko urobil pre mňa Kristus. A toto je to, čo viem o Kristovi.“ (A. de Mello, *Spev vtáka*, Trnava 1996, s. 105)

Ježiš v podobenstvách o klíčení semena a o horčičnom zrnku nás skutočne nielen informuje o Božom kráľovstve, ale aj o spôsobe, ako ho dosiahnuť.

V každej farnosti je možnosť nájsť príklad, aby sme lepšie a istejšie napredovali na ceste duchovného života. Je krásne, že chceme tieto príklady vidieť a povzbudiť sa na nich. Prosme navzájom za seba, aby sme vytrvali na ceste a aby v nás Božie slovo rástlo a prinieslo bohatú úrodu.

Amen.

Dvanásta nedeľa “B”

Mk 4,35-41

Ježiš – Pán nad búrkami

S Ježišom je isté víťazstvo nad búrkami duše i tela, nad búrkami osobnými i spoločenskými.

Kňaz prišiel do farnosti, do ktorej ho poslal predstavený. V prvý deň prezrel si kostoly, faru a na konci prvej omše pocítil bolesť a strach. Uvedomil si, že ho čaká ťažká a náročná práca. Po prijímaní sa v tichu modlil. Pred požehnaním sa k prítomným prihovoril: „S Božou

pomocou, prosím, pomôžme si navzájom. Ja pomôžem vám a vy pomôžete mne.“ Veriaci videli a cítili, že kňaz je postavený pred ťažkú úlohu. Kňaz i veriaci si uvedomili jedno, že s pomocou Božou aj najťažšie veci, búrky sa dajú prekonať. Prešli roky a všetci môžu povedať, že kto s Bohom žije, s Bohom spolupracuje, nemá strach.

Áno, strach je smutné dedičstvo po prvom hriechu prarodičov. Už oni spoznali, čo je strach, keď Adam Bohu povedal: „*Počul som tvoj hlas v záhrade, nuž báľ som sa, že som nahý, a preto som sa skryľ*“ (Gn 3,10). V Starom zákone sa so strachom stretávame pomerne často. Vždy, keď vyvolený národ zišiel z cesty za Bohom, keď urazil Boha a uvedomil si svoju zradu, národ sa báľ. Keď nastala zmena a dal sa na pokánie, Boh posielal vodcov, kráľov i prorokov a často veľmi rýchlo a bez veľkého úsilia strach bol odstránený. Vtedy národ Bohu spieval a ďakoval.

V plnosti času Boh posielal svojho Syna. Pri jeho narodení anjeli spievajú „... *pokoj ľuďom dobrej vôle*“ (Lk 2,14). Počas trojročného pôsobenia Pána Ježiša sa so strachom stretávame viackrát. Vždy, keď sa niekto protiví vôli Božej. Báľi sa zlí duchovia, keď počuli jasný rozkaz, aby opustili svoje obete. Vodcovia národa sa báľi Ježiša, keď ich usvedčil z ich nesprávneho učenia. Aj apoštoli viackrát zlyhali, keď zabudli na Ježiša.

Strach pociťujeme aj dnes. Dietä sa bojí tmy. Aj žena i muž sa boja. Bojíme sa neúspechu, choroby, straty zamestnania, zlých ľudí, seba samých, bojíme sa staroby, smrti... Bojíme sa i napriek tomu, že Ježiš povedal: „*A hľa, ja som s vami po všetky dni až do skončenia sveta*“ (Mt 28,29).

Prežívame dnes radostnú chvíľu príchodu nových pracovníkov do vinice Pána.

Pán Ježiš povedal apoštolom: „***Čo sa tak bojíte? Ešte stále nemáte vieru***“ (Mk 4,40).

Pripomeňme si známe veci. Bolo to na Genezaretskom jazere. „*Keď sa zvečeralo, povedal Ježiš svojim učeníkom: „Prejdite na druhý breh*“ (Mk 4,35). Väčšina apoštolov boli rybári. Búrka, ktorá ich zastihne, je aj pre nich veľkým prekvapením. Ježiš po celodennom vyučovaní spí v zadnej časti lode. Nepomáha ich zručnosť, vedomosti, skúsenosti... Uvedomujú si tragédiu. Až vtedy si spomenú na Ježiša a volajú: „*Učiteľ, nedbáš o to, že hynieme*“ (Mk 4,38)? Ježiš na ich prosbu odpovedá jasne a rázne. „*Pohrozil vetru a povedal moru: „Mlč, utíš sa!*“ Vietor prestal a nastalo veľké ticho“ (Mk 4,39).

Vieme, že Ježiš svojich učeníkov obdaroval nielen mocou, ktorú majú pre iných, ale povedal aj: „*Kto vás počúva, mňa počúva...*“ (Lk 10,16). Aj dnešný svet možno prirovnať k udalosti na rozbúrenom mori. Svet sa často správa tak, že si vystačí so svojou filozofiou, vedou, technikou či umením. A čo vidíme? Mnohí v mene svojho presvedčenia, filozofie šíria nenávisť. Nemôžu zniesť, keď iní majú svoju a inú filozofiu. Oháňajú sa krásnymi slovami, za ktorými je lož, podvod a klam. V mene vedy mnohí sa dopúšťajú vražd na nenarodených deťoch a chcú presadiť, aby si aj každý človek mohol určiť deň a hodinu i miesto svojej smrti. Technika má slúžiť a ona v rukách mnohých šíri jed. Pošliapava sa cez masovokomunikačné prostriedky manželská vernosť, ničí rodina, mladým sa predstavuje falošný svet. Umením dnes mnohí nazývajú to, čo Boh človeku dal pre celkom iné ciele. Boh dal človeku príkaz, aby si podmanil svet a vládol nad ním. Boh nedal človeku poslanie, aby popieral obraz, na ktorý bol stvorený. Niet sa čo čudovať, že svet sa bojí. Bojíme sa politikov, ktorí v pýche zabúdajú na tých, ktorí im dali moc. Bojíme sa vedcov a odborníkov, ktorí stratili svoju česť a namiesto toho, aby svet chránili, zrádzajú. Bojíme sa učiteľov, ktorí prekrúcajú pravdu a učia klamstvá. Toto je rozbúrené more, rozbúrený svet. Do tohto sveta prichádza Ježiš. Prichádza v kňazoch. Aj kňaz svätením zostáva naďalej len človekom a môže zraďiť, hoci moc kňaza prijíma nie pre seba, ale pre iných. Áno, vo svete je mnoho vynikajúcich vedcov, učiteľov, lekárov, ktorým je česť nadovšetko. Sú chľúbou svojho okolia a šíria česť svojmu povolaniu.

Dnes si však máme pripomenúť, že povolanie kňaza je dar. Kňaz si musí v pokore uvedomiť, že do jeho rúk Boh dáva to najcennejšie čo stvoril, duše. Kňaz nesmie byť proti pokroku, vede, umeniu a všetkému čo slúži dušiam. Kňaz prijatím svojho úradu však prijíma to, čo je veľmi ťažké. Kňaz musí povedať pravdu. Byť na strane pravdy, utláčaných, prenasledovaných, trpiacich, núdznych a to je často ťažké a nepríjemné. Niet sa čo čudovať, že sa mu dostáva výsmechu či ponižovania. Nesmie mať strach z mocných tohto sveta. Nesmie sa dať kúpiť, zastrašiť, umlčať. Nesmie brať ohľad na seba a nesmie zutekať ako najatý pastier, keď prichádza vlk. Áno, aj kňaz je len človek. A preto musí denne nielen za iných, ale i za seba prinášať obeť svätej omše, modliť sa, posilňovať sa, aby splnil poslanie, ktorým ho Kristus svätením poveril. Veriaci a tí, čo žijú s kňazom, vedia povedať kňazovi, že nielen “hosana“, ale aj “ukrižuj ho“ je často realitou. Aj keď to mnohí nechcú priznať, kňaz dnes má a bude mať nenahraditeľné miesto. A právom tí, čo uverili v Boha, dnes ďakujú a prosia za nových kňazov.

Henri Bordeaux preto volá: „Kňaz, si človekom, ale nesmieš žiť len tak ako žijú ľudia! Aby si mohol milovať Boha, musíš milovať ľudí. Ty, kňaz, človek, úbožiak malý, a predsa veľký! Jednou rukou objímaš zem a druhou dosahuješ nekonečnosť.“ F. Mauriac volá: „Kňaz si musí byť vedomý, že Boh mu zveril duše všetkých!“ Lacordaire sa vyznáva: „Nič nechcem od kňaza, len aby mi dal Boha.“ Papini napísal: „Spása sveta je v rukách kňaza.“ Aj vy môžete povedať svoje. Iste po životných skúsenostiach každý veriaci chce mať svätého kňaza, ktorý mu ukáže istú cestu k večnému životu.

Vieme, že kňaz nedostal moc pre seba. Kňaz potrebuje kňaza, aby dostal odpustenie svojich hriechov.

Kňaz i veriaci si uvedomujú, že inžinier buduje domy, konštruuje stroje a kňaz charaktery. Lekár lieči nemocné telo, kňaz dušu. Advokát bráni človeka pred súdom sveta, kňaz pred súdom svedomia. Vedec otvára horizonty vesmíru, kňaz horizonty večnosti. Politik usiluje o blahobyť ľudí krajiny, kňaz o blaženosť bez hraníc miesta a času. Každý máme poctivou prácou dať svetu veľa dobra, a teda aj kňaz. Sme zodpovední jeden za druhého. Kňaz nesmie mať strach, ale má ísť a zaujať postoj, aký by zaujal Kristus, aj keby šiel proti väčšine, mocným sveta. Je správne, keď veriaci vedia počuť kňazove slová nielen od ambóna, ale aj spoza katedry i spoza mriežok v spovednici.

Kňaz. Je to zvláštne slovo. Jedni ho milujú, a druhí nenávidia. Obdivujú ho, a iní sa z neho smejú. Pre jedných je autoritou, a druhí nemôžu nájsť dobré slovo. Na kňazovi najskôr nájdú chybu, ktorú na sebe či iných nevidia. Hovorí sa aj iné. Keď je mladý kňaz, nerozumie sa veci a starý patrí do penzie. Inému vadí, keď kňaz si plní svoje povinnosti a je svätý. Nazvú ho čudákom. Jedným prekáža, keď sa zastaví či usmeje; je vraj svetákom. Jedným prekáža, že ticho káže a ďalším, že je hlučný.

Kňaz rozpráva. Raz sa ma spýtal chlapec: „Ujo, vy ste farár?“ Odpovedal som mu, že som kňaz. „Prepáčte!“ ospravedlnil sa chlapec a v jeho očiach bolo vidieť, že nechápe, kto je kňaz. Kňaz je prostredník medzi Bohom a ľuďmi.

Slovensko malo, má i bude mať mnoho skutočných a svätých kňazov. O jedných sa vie viac, o druhých už menej. Jedného chcel by som spomenúť. Začal študovať v Kňazskom seminári na Spišskej Kapitule. Po roku požiadal otca biskupa Jána Vojtaššáka, že chcel by prestúpiť k lazaristom. Volal sa Ján Hutyra (1912-1978) a bol z

Jablonova. Bol to nadaný a horlivý kňaz, obľúbený medzi vysokoškolskou mládežou v Bratislave-Svoradove a neskôr i v Prahe. Niekoľko desiatok rokov pôsobil ako provinciálny predstavený CKL a CM (Dcér kresťanskej lásky a vincentínov). Dnes si na neho chcem spomenúť ako na kňaza, ktorý zostal verný i v najťažších chvíľach. Už po vojne 23. 9. 1947 bol zatvorený, pretože mnohým nepriateľsky zmýšľajúcim voči Cirkvi prekážal. Patril medzi prvých, ktorí mali byť odstránení, aby svojimi radami, životom neprekážali ujať sa moci tým, ktorí sa o to nečestne snažili. Politicky sa nikdy neangažoval. Bol zatknutý a na osem mesiacov odsúdený. Dovoľte mi zacitovať zo zápisnice z 8. 11. 1947, keď stál na tom, aby sa zapísalo aj to, čo vyšetrovateľ nechcel zapísať: „Zápisnice boli na mne vynútené bitkou. Na cele 230 ma bil nejaký referent českej národnosti. Dával mi medzi prsty drevá a proboval mi ich lámať. Dával mi silné zaucha. Ruský referent ma oplľúval. Vysoký referent ma policajným obuškom bil po prstoch na rukách i nohách, takže mi úplne zdreveneli. V ten istý večer na cele 236 ma bili súkovitým bičom. Vyzliekli ma do pol tela. Bili ma po holých nohách, stehnách, chrbte a nútili, aby som podpísal zápisnicu. Viackrát som stratil vedomie. Polievali ma vodou z vedra. Ako kňaz som všetkým prehlásil, že im odpúšťam.“ Iný spoluväzeň vyhlásil: „Ján Hutýra bol taký dobitý, keď ho privliekli do cely, že nemohol sedieť ani stáť na nohách a triasol sa na celom tele.“ (*Exodus*, V. Judák, S. Danková, Nitra 1996, s. 150). To nebolo všetko. Musel sa skrývať. Nepomohlo mu dlhé skrývanie u čestných ľudí. 8. až 12. 9. 1958 bol v Prahe znova odsúdený na 10 rokov. Prežil nejednu búrku. Bol však kňazom Krista. Dodával odvahu, nádej, silu nielen spolubratom, kňazom, rehoľným sestrám, ale i mnohým laikom, inteligencií...

Dnes je čas, kedy si všetci uvedomujeme význam a potrebu slov Pána Ježiša, že keď žijeme podľa slov Krista, nemusíme mať strach. Ján Pavol II. v knihe *Prekročiť prah nádeje* hovorí: „*Nebojte sa!*“ (Bratislava 1993, s. 193). Prečo sa nemáme báť? Pretože človeka vykúpil Boh. „*Ved' Boh tak miloval svet, že dal svojho jednorodeného Syna*“ (Jn 3,16). Moc Kristovho kríža a jeho vzkriesenia je väčšia než akékoľvek zlo, pred ktorým by sa človek mohol a mal báť. Keď sa apoštoli stretli s Ježišom po jeho zmŕtvychvstaní, ukázal im ruky a bok a povedal: „*Pokoj vám*“ (Lk 24,36). Dnes je potrebné viac ako v minulosti vnášať do ľudských srdiec pokoj. A to musí najmä katolícky kňaz. Kňaz má byť skutočne „*svetlom, soľou, kvasom*“. Kňazom však je potrebné

pomáhať. Dobrí veriaci sa modlia za svojich kňazov. Vedia si nájsť čas aj na nich; povzbudiť, pomôcť i poradiť.

Chápeme, že Ježiš prišiel svet naplniť svojím pokojom. Viera nás všetkých posilňuje, že Kristus zvíťazí nad všetkými búrkami. On premôže všetky nebezpečenstvá a dá potrebnej sily vytrvať.

Zo slovom strach sa všetci stretávame. Strach je zlý radca, sprievodca, učiteľ života. Zostaňme v skúškach pokorní a otvorení pre Boha, jeho lásku, pokoj a milosrdenstvo. Diabol by nás chcel obráť a olúpiť o milosti. Boh nás neopustí, ak mu zostaneme verní.

Amen.

Trinásta nedeľa "B"

Mk 5,21-43

Viera uzdravuje a lieči

Lekári často hovoria o tom, aká je dôležitá dôvera pacientov voči lekárovi. V takomto prípade sa rany neraz skôr zahoja. No neraz sme svedkami toho, že človek predurčený svojou diagnózou na smrť, je zrazu zdravý. O takýchto prípadoch sa môžeme dočítať v knihe *Lurdy, maják atómového veku*. O Ježišovi hovoríme ako o zázračnom Lekárovi.

Ježiš v evanjeliu pripomína: „*Neboj sa, len ver*“ (Mk 5,36)!

Sme stvorení k životu, nie k smrti. Hovoria a dosvedčujú to i dva prípady z evanjelia. Pán Ježiš dôsledne vedie ľudí k sebe. Vieme, že jedným slovom utišil búrku na mori, dnes uzdravuje chorú ženu a kriesi mŕtve dievča predstaveného synagógy Jairusa. Vidíme, že Ježiš nielen slovom, ale i skutkom dokazuje svoju moc, že je Pánom života i smrti. Chorá žena i predstavený synagógy konali v duchu viery. Iba viera prijatá a potvrdená Pánom Ježišom robí zázraky. A práve viera týchto ľudí je pre nás poučením. Predovšetkým bezmocnosť človeka, ktorý urobil všetko pre svoje uzdravenie, a nedosiahol žiadany výsledok. Zostal mu ešte Boh. Zostala dôvera človeka v moc Ježiša Krista. Ježiš je mocnejší ako smrť. Aj táto chorá žena sa opiera o bezhraničnú dôveru človeka voči Bohu. Potvrdil to aj sám Pán Ježiš, keď

žene povedal: *"Dcéra, tvoja viera ťa uzdravila. Chod' v pokoji a buď uzdravená zo svojej choroby"* (Mk 5,34).

Keď si rozoberáme uzdravenie chorej ženy, uvedomujeme si, že toto dobrodenie nebolo len pre ňu, ale dotýka sa každého z nás. Je pre nás povzbudením, poučením, istotou, že u Ježiša si môžeme vyprosiť všetko, ak budeme prosiť s vierou, dôverou a veľkou odovzdanosťou do vôle Božej. Uchovajme si a šírme toto svedectvo viery.

Aj druhý zázrak sa dotýka tej istej čnosti, hoci ju ukazuje z druhej strany. Najbližší predstaveného synagógy podkopávajú jeho vieru. Hovoria o tom, že dcéru videli mŕtvu, prečo teda unúva Učiteľa. A Ježiš s celou autoritou hovorí: *"Neboj sa, len ver"* (Mk 5,36)! Ježiš v tej chvíli Jairusovi akoby hovoril: Ona umrela pre nich, ale nie pre teba. Dokážem, že neumrela, ale spí. Uver mi! Z toho vidíme, že pre Ježiša je viera dôležitejšia ako zomrelý človek. Ak nebudeme mať vieru, nebude ani vzkriesenia. Ak zvíťazí viera, zvíťazí i život nad smrťou. Viera zvíťazila i u Jairusa. Marek hovorí: Ježiš chytil dievča za ruku a povedal: *„Talitha kum!“*, čo v preklade znamená: *„Dievča, hovorím ti, vstaň“* (Mk 5,41)! To vonkajšie gesto, že Ježiš chytil dievča za ruku, nie je dôležité. Dôležité sú slová: *„Dievča, hovorím ti, vstaň“* (Mk 5,41)! V týchto slovách je moc a sila Pána Ježiša. Ježiš nerobí zázraky pre vonkajšiu popularitu, ale preto, aby sme uverili, že priniesol na svet víťazstvo nad smrťou. On je Život. On – a nikto iný.

Aké je to krásne vedieť, že máme takého veľkého Učiteľa. Kto žije v ňom, má život bez konca.

Svätý Blonzius píše, že svätej Gertrúde sa zjavil Pán Ježiš. V pravej ruke mal zdravie a v ľavej chorobu. Povedal jej: *„Vyber si, čo chceš.“* Gertrúda mu odvetila: *„Pane, nehľad' na moju vôľu, len nech sa stane so mnou to, čo bude na tvoju väčšiu česť.“*

Uvedomme si, že Pán Ježiš môže mať s nami rôzne zámery, plány. Všetko však vkladajme do jeho rúk, do jeho svätej vôle.

V čase choroby je neskoro prosiť o trpezlivosť a odovzdanosť do vôle Božej. Prosme o to už dnes, keď sme zdraví. Učme sa súcitu s chorými. Ani v najťažšej chorobe nereptajme proti vôli Božej, naopak, uvedomme si, že je to pre nás požehnanie. Amen.

Bez sklamaní s Ježišom

Nespôsobujme si sklamanie svojím životom.

Istotne každý z vás už zažil sklamanie. Čím silnejšia je láska, tým bolestnejšie je sklamanie.

Spomeňte si na prvé detské sklamanie. Sklamanie dieťaťa pri nespravodlivom pokarhaní, sklamanie žiaka v učiteľovi, v kamarátoch. Bolestné bývajú i sklamanie v období dospievania v láske, pri voľbe povolania, nepochopenia rodičov. No potom prichádzajú neraz i ťažšie sklamanie v manželstve, v rodinnom živote, ale i v náboženskom živote. Ba môžeme povedať, že sú ľudia, ktorí sú sklamaní celým životom.

Evanjelium hovorí o sklamaní Pána Ježiša medzi svojimi rodákmi. Evanjelistu Marek o tom píše: „*Proroka si všade uctia, len nie v jeho vlasti, medzi jeho príbuznými a v jeho dome*“ (Mk 6,4).

Obyvatelia Nazaretu počuli o svojom rodákovi veľa nezvyčajného. Ich nadšenie sa rýchlo pominulo. Hovorili: „*Vari to nie je tesár, syn Márie a brat Jakuba a Jozesa, Júdu a Šimona*“ (Mk 6,3)? Keď učil a konal zázraky, pohoršovali sa nad ním.

Ježišovo sklamanie. Zamyslime sa, aké tajomstvo sa skrýva v tomto Ježišovom údive a sklamaní. Cez Ježišov údiv a sklamanie nám Boh chce zjaviť svoju najvnútornejšiu milosrdnú dobrotu: Boh tak miloval svet, že dal svojho milovaného Syna... A predsa ho mnohí odmietli. Či zážitok tak veľkej a pritom odmietnutej lásky nemožno právom nazvať sklamaním?!

A odpoveď na toto bolestné Ježišovo zvolanie? Uznávame, že aj my zarmucujeme Ježiša, ale súčasne chceme byť jeho nasledovníkmi, ktorí prijali Ježiša nie ako tesára, syna Márie, brata Jakubovho a Jozesovho, ale ako svojho Boha, Vykupiteľa a láskavého Otca.

Žijeme vo svete, ktorý nemá správnu predstavu o poslaní Ježiša. Veľa sa hovorí o kresťanstve, no často mylne, nesprávne. Kristus zovšednel v ústach ľudí. V školách, na pracoviskách ho často bez potreby vyslovujú a pritom si myslia, že sú moderní. Brat, sestra, možno sa stalo aj tebe, že si sa ocitol

nepochopený ako Ježiš medzi svojimi priateľmi, občanmi, v rodine medzi najbližšími. Necháпали ťa, nechápu, ale ani nebudú. Ved' Ježiša nechceli pochopiť a on bol Syn Boží! Neustávajú však v jeho ohlasovaní. Ako? Nie je nič krajšie, ako svojím životom hlásať Evanjelium. Stojí to námahu, ale ovocie je sladké.

Povzbud'me sa na príklade mladého dievčaťa – modernej kresťanky. Vo svojom mladom veku, v 19-tich rokoch stala sa opravdivým apoštolom vo svojej dobe. Stala sa hlásateľkou Evanjelia, ale najprv sa musela naučiť žiť.

Volala sa Marienka Mihalková. Narodila sa 13. 4. 1957 v Zlatých Moravciach. Bola ako iné deti. Učila sa dobre, snád' počty jej šli poslabšie, preto sa snažila usilovne si ich doplniť. Bola pozorná a milá ku chorľavej matke. Večer sa nahlas modlievala spolu s mamičkou a bratom. Rada chodievala na náboženstvo a na svätú omšu. Po ukončení základnej školy sa rozhodla pre štúdium na Poľnohospodárskej ekonomickej škole v Zlatých Moravciach. V prvom ročníku na brannom cvičení spadla do jamy zasypanej snehom a natrhla si šľachu v predkolení. Po čase ju rana prestala bolieť, no v druhom ročníku röntgenologicky zistili, že ide o zhubný nádor. Potvrdili to i v Bratislave, odkiaľ matka odišla so zlomeným srdcom, ale Marienke to nepovedali. 19. 8. 1974 ju operovali. Sestričky, ale i ostatné pacientky sa divili, aká je vyrovnaná, pokojná a vždy usmiata.

Tajomstvo jej úsmevu bola modlitba, dôverné spojenie s Bohom. Hoci celkom isto nevedela, no tušila podstatu svojej choroby. S amputáciou nohy nesúhlasila a žartom poznamenala, že na druhý svet chce ísť s dvoma nohami. Nasledovali ďalšie operácie, ožarovanie, kde spoznala svoju chorobu, ale i utrpenie iných ľudí. A predsa, ani potom nezmizol úsmev z jej tváre. Tam sa spoznala i so svojou prvou láskou – Petrom, ktorého sa zriekla, pretože vedela, že zomrie. To bola preveľká bolesť. Objavili sa ďalšie nádory. Podstúpila ďalšie operácie. Opuchlo jej celé telo a jazyk už nemohla vtiahnuť do úst. Vypadali jej i krásne čierne vlasy, ktoré sa jej tak páčili. Pri jednej návšteve tuho objala matku okolo hrdla a vyčítavo jej povedala, prečo jej nepovedala, že má rakovinu.

Po prepustení domov trpezlivo znášala svoju chorobu, na nič sa nest'ážovala. Na každého sa usmievala a o všetko sa zaujímala. Všetky

informácie boli z jej denníkov, ktoré si písala a ktoré sa našli po jej smrti. O svojom utrpení nechcela nikomu hovoriť, ba ani svojej matke. Raz sa jej spýtala: „Mamička, aj ty si povedala Pánu Bohu: Nech sa stane tvoja vôľa?“ „Áno, raz v Bratislave,“ odpovedala jej ticho matka. V predtuche smrti žiadala sa odvieť 25. 2. domov, na čo sa veľmi tešila. Večer prišiel pán kaplán a priniesol jej eucharistického Krista. Prišli priateľky i kamaráti. Modlili sa ruženec a pri poslednom desiatku bolestného ruženca zhlboka vydýchla a skonala. Na pohreb prišiel celý ročník. Mali zelené stužky a pán farár poznamenal, že zelená stužka právom patrí aj Marienke, lebo zložila skúšku života.

Bratia a sestry, buďme hlásateľmi a apoštolmi Evanjelia ako spomínaná Marienka. Ohlasujme Evanjelium svojím životom tak, aby sme Ježišovi nespôsobovali sklamanie a vedeli sme sa vyrovnáť so sklamaním.

Pane, nediv sa našej nevere, ktorá azda trápi našu myseľ, ale láskavo pohliadni na tú trošku viery v našom srdci. Vlož na nás svoje ruky a povedz nám: Brat môj, sestra moja, tvoja viera ťa uzdravila. Chod' v pokoji!

Amen.

Pätnásta nedeľa "B"

Mk 6,7-13

Pán nás posiela hlásať jeho pravdu

Vieme, že rodičia, starí rodičia odovzdávajú svoje životné skúsenosti svojim deťom a tí zasa ďalším generáciám. Aj Pán Ježiš nás posiela hlásať jeho pravdu a to je i hlavnou myšlienkou dnešného evanjelia. Aj pre nás platia slová, ku ktorým nič zvláštne nepotrebuje.

„Zvolal Dvanástich a začal ich posielat' po dvoch... a prikázal im, aby si okrem palice nebrali na cestu nič... Oni šli a hlásali, že treba robiť pokánie“ (Mk 6,7-12).

Tieto slová platia pre všetkých, nielen pre kňazov. Sme povinní odovzdávať vieru, ktorú sme dostali, ďalej. Nič by nám nepomohlo, keby sme sa vyhovárali ako Ámos v Starom zákone, že on je pastier a nie prorok, ani syn proroka. Odpoveď na volanie Boha – žiť, hlásať Evanjelium – nebola vždy bez váhania. Niektorí sa vyhovárali alebo utekali pred ťarchou poslania. A odpoveď tých, ku ktorým boli proroci poslaní? Bol to často výsmech a nepochopenie. Tak to okúsili apoštoli pri ohlasovaní Ježišovho poslania, tak to skúsujú kňazi, kresťanskí rodičia, laici...

Niektorí môžu namietat: Nebolo by lepšie, keby sa Pán Boh zjavil každému osobne a neposielal svojich poslov – ľudí so svojimi chybami a nedostatkami, ktorí tým zatieňujú jeho poslanie? Áno, veľkou ťarchou v živote proroka, kňaza, apoštola je vedomie vlastnej nedokonalosti i stála obava, či ľudia neodmietnu Božie poslanie pre ľudské chyby a nedokonalosti. Aj kňaz je len človek. Aj on padne z ľudskej slabosti. Ale aká je odozva u tých, ktorým chcel dobre? Veriaci sa z neho smejú, hádžu mu pod nohy polená, roznášajú jeho chyby... Ale nájde sa aj malé percento verných, ktorí sa ho zastanú a pomôžu povstať z nedokonalostí. Na tento strach z pádu je Božia odpoveď stále tá istá: Neboj sa, len choď a ohlasuj môjmu ľudu. Boh chce zachrániť svoj ľud ako jedno spoločenstvo, ako jedno telo. Boh nám ponúka spoluprácu na diele spásy; spoluprácou s jeho milosťami a spoluprácou medzi nami navzájom. Všetkých nás povoláva ku sebe a tiež všetkých nás posielajú, aby sme ohlasovali jeho pravdu.

Osobitnou črtou poslanie je spoločenstvo. Pán posielajú svojich po dvoch a posielajú ich do domov, aby tam prinášali pokoj (porov. Mk 6,7-13).

Rodinný apoštolát je prvotriednou cestou Cirkvi. Vás, rodičia, posielajú po dvoch do vašich rodín, aby ste roznášali jeho pokoj, pozdrav a požehnanie. Pokoj tomuto domu – takto by ste mali pozdraviť svoj nový byt, svoj nový dom, svoju domácnosť. Tento dar pokoja roznášajte aj susedom, známym rodinám. Najkrajším darom pri návštevách sú milé slová prežiarené pokojom, ktorý svet nemôže dať.

O rozšírenie viery sa nezaslúžili len kazatelia, ale všetci tí, čo uverili a žili podľa evanjelia. Úspech kazateľa nespočíva v tom, ako nádherne povie kázeň, ale čo si z nej veriaci odnesú vo svojom srdci a čo z nej uplatnia vo svojom živote. Naše chyby najlepšie vidia tí, čo sú proti nám. Neraz nám vyčítajú, že nežijeme podľa toho, čo vyznávame.

Môže niekto z nášho správania vybadať, že naše náboženstvo je náboženstvom lásky a odpúšťania, keď držíme hnevy často celé generácie?

Ako má svet uveriť, že kresťanstvo hlása lásku k nepriateľom, keď my mnohokrát nemáme lásku ani k najbližším? Ako má neveriaci spoznať veľkosť a vznešenosť i moc Boha, keď máme takú malú úctu k nemu? Kedy a ako nás počujú vyslovovať jeho meno? Nie je to v hneve a v rozčúlení?

Neraz obdivuje výstup i odvahu horolezca na vysoký a strmý vrch. Aj Ježiš Kristus nám zažiaril najvyšším vrcholom ľudskej lásky, krásy i dokonalosti. Na tento vrchol chce pritiahnuť všetkých ľudí. Cesta je však strmá a namáhavá, ale i náročná. Horolezci si na obtiažny výstup berú so sebou len to najpotrebnejšie. Minimum vecí, žiadne kilo navyše. Aj Ježiš posielal apoštolov do sveta a hovorí im, čo si majú brať na cestu. Nič, len palicu. Je isté, že keď sa človek vydá na cestu s ťažkým vakom na chrbte, musí sa rozhodnúť: buď vrchol dosiahne a vzdá sa vaku, alebo naopak. A tak je to aj v živote kresťana.

A nakoniec. Môže svet uveriť evanjeliu, keď vyznávač a hlásateľ radostnej zvesti je človek večne zachmúrený, podráždený a nervózny?

Svet potrebuje vidieť kresťanov so žiarivým pohľadom. Najlepšími hlásateľmi nie sú ani tak učení kazatelia, ako tí, ktorých slová a pohľady sú ako žiarivé a teplé slnečné lúče.

Amen.

Šestnásta nedeľa "B"

Mk 6,30-34

Pre život dôležité

Môžem vám, bratia a sestry, položiť otázku? V čom máme vidieť šťastie a budúcnosť krásy a bohatstva nášho národa? Môžem odpovedať za vás? Áno, svet potrebuje hlbší náboženský život v našich rodinách. To je myšlienka, ktorá sa má dotknúť každého veriaceho i neveriaceho brata a sestry.

Rodina je základnou bunkou spoločnosti. Ak bunka je odolná a silná, je schopná zvíťaziť aj nad chorobou. Bunka napadnutá chorobou AIDS je

pozbavená imunity, nemá síl a schopností sa brániť. Videl už niekto z vás ľudí trpiacich touto chorobou? Sú šťastní? Usmievajú sa? Určite nie. Aj my sme často slabí, unavení, znechutení. Boh nám však dal dary: rozum a slobodnú vôľu a za ich správne užívanie sa raz budeme zodpovedať pred večným Sudcom.

„Pod’te vy sami do ústrania na pusté miesto a trochu si odpočinite“ (Mk 6,31), hovorí Ježiš apoštolom i nám.

Ježiš si praje, aby sa apoštoli po odpočinku vrátili ešte k namáhavejšej práci. Preto im hovorí, aby si odpočinuli, načerpali duševných síl, pookriali, a tak vedeli sa boriť s ďalšími prekážkami.

Ježiš nenúti apoštolov. Oni však pochopili. A tieto Ježišove slová chápeme aj my. Pri každej svätej omši chceme načerpať silu a posilu do ďalšieho života: všetci spolu i navzájom za seba. Veď tak sme to hovorili i na začiatku svätej omše: Modlite sa, bratia a sestry, za mňa... Je to veľká vec, ak otec prosí za syna na ten istý úmysel. Syn si takto uvedomuje, že i toto je vážna vec pre neho. Určite nie je zbytočné, ak rodičia prosia za svoje deti, ale i naopak, deti za vieru svojich rodičov, ktorí ju snád’ stratili. Bohu sa páčia i tie modlitby, ktoré vychádzajú z ubolených a sklamaných srdiec, hoci netvoría ucelený celok a slovosled. Boh predsa vidí zmýšľanie našich srdiec. A nebeská Matka akoby dodávala: Pros, veľmi pros! Pros s vierou, veď nebolo počuť, žeby ten, kto ma o niečo prosil, odišiel nevypočutý. Klop na Srdce môjho Syna. Jeho Srdce je bohaté pre všetkých, ktorí ho prosia. Zjednoťme preto naše modlitby za naše rodiny, čím posilníme i Cirkev.

Ježiš nechce odpočívať, keď vidí veľký zástup, lebo boli ako ovce bez pastiera. A evanjelista končí toto evanjelium slovami: *„A začal ich učiť mnohým veciam“* (Mk 6,34).

Čomu nás chce dnes učiť Ježiš? Hovorí sa, že vytesať sochu, ktorú by obdivovali všetci, tomu sa povie umenie. Vychovať dobrého človeka, to je oveľa väčšie umenie, lebo dobrý človek je cennejší ako tisíce umeleckých sôch. Cítite, mladí priatelia, ako veľmi si vás vážia vaši rodičia? Akým ste pre nich bohatstvom, keď im tak záleží na vás. Milí rodičia, nedajte sa znechutiť, ak váš dospievajúci syn zatiaľ nechápe vašu rodičovskú lásku. Pokračujte! Ženy-matky, možno budete dnešnými Monikami, ktorá sa za svojho zblúdilého a nevďačného syna modlila 16 rokov!

Musíme si však uvedomiť, že nemožno vychovať dobrého človeka bez poznania Boha, bez náboženských vedomostí, bez zákonov Božích. To však za predpokladu vašich vedomostí, rodičia. Uvedomme si, že ten, kto Boha nepozná, nemôže ho ani milovať. Rodičia sa často spoliehajú na náboženskú výchovu v škole. No predovšetkým je potrebný príklad rodičov. V tomto prípade rodič nesmie povedať, že nemá čas! Čo je prvoradejšie? Majetok? Alebo snád' to, že mu zanecháš auto, dom, alebo že mu kúpiš kariéru? Koľko detí bez úcty predáva rodičovský dom! I auto zničí čas. A kariéra neraz privedie dieťa k tomu, že nepríde otcovi ani na pohreb. Prečo? Pretože mu zabudol dať niečo oveľa cennejšie: Milovať budeš Pána, Boha svojho a svojho blízkeho ako seba samého... Nezvaľujme vinu na niekoho iného. Nehovorme, že doba je zlá.

Viete, čo urobil Dionýzios svojmu úhlavnému nepriateľovi Diovi? Chcel sa mu pomstiť. Keď dostal do rúk jeho najmilšieho syna, chlapca nezabil, no urobil čosi horšie. Mladíkovi dovolil všetko, ba podporoval ho v jeho samoľúbosti. A tak mladý muž hovel svojim nerestiam a vášniam. Keď bol dostatočne skazený, vrátil ho otcovi, ktorý sa márne namáhal syna napraviť. Syn sa raz tak rozzúril, že spáchal samovraždu.

Vďaka Bohu, že i dnes máme ešte veľa dobrých mladých ľudí, ktorí si vedia vážiť svoju čistotu, česť, charakter, ktorí sú neraz dobrým príkladom i pre svojich rodičov. Toto je chvála, nádej šťastnej budúcnosti rodičov, ale i národa.

Chýrny pedagóg Pestalozzi rozpráva, že istý zlodej pod šibenicom povedal: „Ach, keby ma bol otec naučil každý večer vešať šaty na vešiak, nestál by som dnes pod šibenicom!“ Redaktorka Anna z istého časopisu píše: „Je smutné, že niektoré matky si večer skontrolujú, či majú všetky sliepky doma, ale o dospievajúcu dcéru sa nezaujímajú.“

Ak mladý človek nemá vedomosti o Bohu, ktorý je Láska a učí láske, odpúšťaniu, tak si volí opak. Príkladom je i satanizmus. Jeho prívrženci sa klaňajú diablu, ktorému prinášajú i krvavé obety, tešia sa zo zloby, nenávisti a za dobrý skutok považujú zlú činnosť. Je zaujímavé, že mladí ľudia, neraz deti od 13 rokov, sú už v týchto pochybných spoločenských. Teda už nielen sex, drogy, ale i otvorená zloba. Vrah, ktorý berie život svojmu blížnemu, je predmetom opovrhovania a ľudská spoločnosť ho vylučuje zo svojho streda. O čo trestuhodnejšie je, keď dávame zlý príklad mládeži! Hoci im neberieme pozemský život, berieme im duchovný, večný.

A toto si musíme uvedomiť všetci, komu záleží na šťastí i budúcnosti národa. Nesmieme stáť so založenými rukami, ale urobiť všetko, čo od nás žiada Boh.

Vieme, že Boh odmieňa rodičov, ktorí vstúpili do srdca svojich detí hlbokú vieru. Preto modlime sa, aby v našich rodinách sa žil opravdivý kresťanský život, ktorý jediný vedie k šťastiu a radosti tu na zemi a raz vo večnosti.

Amen.

Sedemnásť nedeľa "B"

Mk 6,34-44

Nasýtenie zástupu

Hlad je veľkým nepriateľom človeka. No okrem toho telesného hladu poznáme aj hlad duše, ktorý je oveľa bolestnejší.

Evanjelium o rozmnožení chlebov je aktuálne v každej dobe. Keď čítame tieto nádherné slová o nasýtení päťtisícového zástupu, sme naplnení bážňou. „*Všetci jedli a nasýtli sa, ba ešte nazbierali dvanásť plných košov odrobín a zvyškov z rýb*“ (Mk 6,42-43).

Človek je v neustálom zhone. Prešli tie časy, na ktoré spomínali naši starí rodičia; na to, ako strávili zimné večery. I deň prežívali v klúde, nie v náhlení. A boli šťastní, aj keď nemali také vymoženosti ako my dnes. Dnes už dieťa musí vstávať včasráno, aby pracujúca matka stihla škôlku a potom načas prísť do práce. A keď sa večer dieťa chce hrať s rodičmi, musí ísť spať, lebo matka už nevládze, je na konci so svojimi silami. I otec prežíva niečo podobné.

A dnes nám chce Cirkev povedať: Sadni si, odpočiň si aspoň v kostole. Nechaj svoj zhon za dverami a zaraď sa do zástupu okolo Ježiša. O tomto rozmnožení chlebov hovoria svorne všetci štyria evanjelisti. V niektorých maličkostiach sa rozchádzajú a dopĺňujú. Ale zhodne hovoria, že toto

rozmnoženie sa udialo v tichu, na osamelom mieste. Odborníci Svätého písma považujú túto udalosť rozmnoženia ako predobraz Eucharistie. Keby sme si prečítali 6. hlavu evanjelistu svätého Jána, videli by sme aj odozvu ľudí na toto rozmnoženie: Krista chceli urobiť kráľom. Ale keď im Ježiš hovorí o chlebe života, že im dá svoje vlastné telo, po ktorom už nebudú hladní a smädní - nechceli ho už za kráľa a šomrajúc sa pýtali: „*Vari to nie je Ježiš, Jozefov syn, ktorého otca a matku poznáme? Ako teda hovorí: Zostúpil som z neba*“ (Jn 6,42)?! Keď to počuli jeho učeníci, mnohí z nich povedali: „*Tvrdá je to reč! Kto to môže počúvať*“ (Jn 6,60)?!

Aj Marek hovorí o tom, že to nepochopili ani sami apoštoli, pretože ich srdcia boli stále nechápavé.

V čom sa my, kresťania dnešnej doby, líšime od týchto šomrajúcich Židov, od nechápavých apoštolov, od učeníkov, ktorí sa vrátili domov a viac za Ježišom nešli? Či nežiadame aj my od Ježiša skôr svoje materiálne nasýtenie, zabezpečenie, pohodlie ako Chlieb večného života? Či nerezignujeme hneď, akonáhle sa objavia prvé prekážky so slovami: Tvrdá je to reč?!

Dajme si pozor na svoje zmýšľanie v spoločnosti, lebo konzumná spoločnosť by chcela Krista prijať ako niečo, čo potrebuje.

Čo znamená nasýtenie zástupu, môžeme vidieť na kanadských mučeníkoch. Do farnosti, ktorej duchovným je otec Amadci, prišiel mladý kresťan zo Španielska. Usadil sa v najchudobnejšej štvrti s úmyslom žiť tu pre iných. Čoskoro jeho príklad zaimponoval aj iným veriacim. Utvorili si skupinku, ktorej cieľom bolo najlepšie poznať Ježiša zo Svätého písma; v modlitbe porozprávať sa s ním v rozjímaní, spojiť sa s ním v meditácii, zjednotiť sa s ním v Eucharistii a poslúžiť mu v bratoch a sestrách. Tým si získavali srdcia svojho okolia, pretože všetci túžili po šťastí.

Aj pre nás má Ježiš pripravenú hostinu. Pozvaní sme všetci. Prajme si a snažme sa, aby sme nepoznali duševný hlad.

Amen.

Ježiš je chlieb života

Vzťah k Eucharistii je mementom nielen pre život prirodzený, ale aj nadprirodzený.

Naša doba stavia do popredia v hierarchii hodnôt slovo "vlastniť, mať". Ukazuje sa, že túžba vlastniť, niečo zažiť, poznať naplňa životy ľudí od malých detí po tých najstarších. Už u detí vidíme, že chcú tú a tú hračku, majú veľké nároky, požiadavky na svojich rodičov. Vekom rastie aj tento fenomén: náročnosť na okolie, mám na to právo, patrí mi to. A je to viac a viac vidieť aj v rokoch zrelého veku a človek sa stáva priam otrokom tohto fenoménu. V túžbe vlastniť, mať, zabúda na svoje zdravie, rodinu a ďalšie hodnoty, ktoré patria k životu. A tak sme svedkami toho, že najviac smutných a nešťastných ľudí nachádzame u tých, ktorí majú všetko, pravda, až na jednu maličkosť, na ktorú zabudli a ktorú podcenili, ktorú nemajú. Áno, je to Boh. Človek sa na určitý čas môže nasýtiť hodnotami materiálnymi, kultúrnymi, športovými, hodnotami vedy a umenia. Pravda, len na určitý čas. Aj keď si to mnohí nechcú pripustiť, je to priam droga; vlastniť, znamenať niečo, užiť si, spoznať... ale bez Boha. Tak sa stávame svedkami, že aj dobrý človek, vzdelaný, pracovitý, ktorý žije na pohľad spokojne, že mu až mnohí závidia, nedokáže sa tešiť z toho čo má, na čom si toľko zakladal, čo budoval, pripravoval... Ba necenia si to ani jeho deti a stáva sa, že takéto snaženie končí tragicky.

A práve preto dnes ako veľké memento aj ku nám hovorí Ježiš: „***Ja som chlieb života. Kto prichádza ku mne, nikdy nebude hladovať, a kto verí vo mňa, nikdy nebude žízniť***“ (Jn 6,35).

Ježišove slová si zvlášť uvedomujme po tieto dni, keď sa zberá úroda obilia z polí. Vieme, že roľník musí obrobiť zem, zasiať zrnó, urobiť potrebné veci, aby raz mohol zožať bohatú úrodu. Roľník má svoje povinnosti, ktoré musí splniť; ale či môže ovplyvniť počasie, klímu, či môže zaručiť, že úroda bude bohatá? Veriaci roľník vie povedať, že bez Božieho požehnania, zbytočné sú naše namáhania. A to platí o každom ľudskom snažení. Áno, Boh dal človeku príkaz, aby si podmanil zem, aby vládol nad vtáctvom neba a nad všetkou zverou, čo sa na zemi hýbe (porov. Gn 1,28). Ježiš pripomína človeku: „*Nie každý, kto mi hovorí: Pane, Pane, vojde do*

nebeského kráľovstva, ale iba ten, kto plní vôľu môjho Otca, ktorý je na nebesiach“ (Mt 7,21). Týmto Ježiš pripomína, aby sme si viac uvedomili výčitku, ktorú vyslovil tým, ktorí ho hľadali v Kafarnaume po tom, keď zázračne rozmnožil chleby a ryby. Povedal im: Nehľadáte ma preto, že ste videli znamenia, ale preto, že ste jedli z chlebov a nasýtili ste sa. Nezháňajte sa za pomínutelným pokrmom, ale za pokrmom, ktorý ostáva pre večný život, a ten vám dá Syn človeka“ (Jn 6,26-27). Dnešné evanjelium podáva reč Pána, ktorú povedal v kafarnaumskej synagóge. Prisľubuje nadprirodzený pokrm. Je to zrejme sviatostný chlieb a nápoj, Eucharistia, ktorú potom ustanovil pri Poslednej večeri. Z jeho výrokov je jasné, že svoj prisľub myslel doslovne, teda reálne, skutočne, nie iba obrazne a duchovne.

Židia, ktorí počúvajú tieto slová Pána Ježiša, poznajú udalosti, keď po odchode z Egypta Boh mäsom a chlebom sýtil všetkých. Vtedy Pán povedal Mojžišovi: „*Hľa, ja vám zošlem chlieb z neba ako dážď*“ (Ex 16,4). Chlieb v širšom zmysle je teda živobytie, manna i prepelice.

Tento starozákonný zázrak, mäso a chlieb - chlieb, ktorý je telom a telo, ktoré je chlebom - je predpoveďou toho, čo Boh daruje svetu v osobe Pána Ježiša. Mnoho ľudí zomrelo od hladu na púšti a mnoho umiera aj dnes. Najväčšia starostlivosť Boha o človeka spočíva v tom, aby mali večný život: „*Nie Mojžiš vám dal chlieb z neba, ale môj Otec vám dáva pravý chlieb z neba. Lebo Boží chlieb je ten, ktorý zostúpil z neba a dáva svetu život*“ (Jn 6,32-33). Ľudia by boli radi, keby ich Ježiš sýtil stále a snád' aj ostatné veci dostali od neho bez práce. Mnohí sa správajú ako žena Samaritánka pri studni, keď povedala: „*Pane, daj mi takej vody, aby som už nebola smädná a nemusela sem chodiť čerpať*“ (Jn 4,15). Po ľudskej stránke je to zrozumiteľné. Ježiš však učí, aby človek túžil radšej po niečom inom; po chlebe, ktorý dáva večný život. Ľudia sa aj pýtajú, čo majú robiť, aby plnili vôľu Božiu. A dostávajú odpoveď, aby zachovali prikázania, aby plnili slová Ježiša Krista. Pravý hlad v živote dá sa odstrániť len tým, že vedome a dobrovoľne plníme vôľu Božiu.

Vidíme, že Židom bolo stále primálo tých znamení, ktorými Ježiš vydával svedectvo pred ich očami. Podobné správanie vidíme aj dnes tak vo svojom živote, ako aj svojom okolí. Ježišove slová: „*Ja som chlieb života*“ (Jn 6,35) sú vo všeobecnosti znamením života. Tamtí ľudia, ako aj mnohí dnes, mysleli a myslia nielen na materiálny chlieb, ale aj na udržanie dočasného života. Kristus nám pripomína, že máme dušu, ktorá pre svoj rozvoj a zachovanie života naveky tiež si vyžaduje chlieb. Ako my využívame toto znamenie? Nepovažujeme Eucharistiu za magické znamenie, ktoré len na základe samotnej mechanickej praktiky je schopné nás oživiť,

zmeniť, spasiť? Len pod podmienkou nášho úsilia a spolupráce z našej strany tento chlieb z neba sa stane chlebom života a znamením spásy. Čo sa deje s týmto znamením lásky, znamením chleba, ktorý prijímame vo sv. prijímaní? Stávame sa sami po svätom prijímaní znamením lásky, či snád' len znamením súdu? Ak sa tento chlieb nestane skrze nás znamením lásky pre iných, nebude tiež znamením Kristovej lásky k nám.

Je to memento pre nás veriacich, že nesmieme podľahnúť duchovnému minimalizmu, stavu duše, keď si človek chce povedať, že je svätejší ako tí v jeho okolí, že je dobré ako je, prípadne, žeby niekto chcel Bohu povedať, akého si ma, Pane Bože, stvoril, takého ma máš a podobne. Je potrebné si uvedomiť, že Božie kráľovstvo, ktoré hlása Kristus, je kráľovstvom vzrastu. Iné Božie kráľovstvo nie je, inakšie sa nemôže realizovať. Je správne, že si uvedomujeme, že toto Kráľovstvo vzrastá, alebo vôbec nie. Teda počas týchto prázdnin a dovolení si nemôžeme povedať, že máme dovolenku či prázdniny aj v duchovnom živote. Práve naopak. Pre povinnosti a iné zaneprázdnenie počas roka sme nestihli, neurobili tak kvalitne, nemali toľko času, a preto cez ne je správne nájsť si čas, veci prehodnotiť, skorigovať, upraviť, urobiť jasné a rozhodné postoje do budúcnosti.

Počas týchto dní sa veľa cestuje. Možno ste boli na návšteve, či pri prehliadke obchodných domov ste si povedali: „Keby som tak mal peniaze, aj ja by som si to takto zariadil alebo kúpil. Rozumný človek, tým viac kresťan si však uvedomuje, že nesprávny postoj k pomínutelným hodnotám by ho mohol obráť o iné, väčšie hodnoty. Mohol by som ich vlastniť, ale následok by mohol byť ten, že ostal by sám. Viac by lipol na veci a stratil by priateľov a možno aj rodinu i sám seba. Mať všetko – a nemať nikoho, to je už hrozné čo i len pomyslieť. A vidíme, že človek sa k tomu môže rýchlo dopracovať. A aj si povieme, že tam niet čo závidieť. Ježiš nám nevnučuje chudobu. Naopak. On nám ponúka seba. Kto vlastní v duši Boha, ten je najbohatší, a to nielen na tomto svete, ale aj pre večný život.

Mnohí veriaci kresťania počas prázdnin si konajú duchovné cvičenia, zúčastňujú sa na duchovných akciách alebo siahnu po náboženskej literatúre a zisťujú bohatstvo, ktoré dáva Ježiš. Tak nám k pozitívnej zmene môže pomôcť takéto stretnutie, prípadne začítanie sa do životopisu nejakého svätca. Môže sa stať, že aj my pri troche dobrej vôle zažijeme to, čo sme doteraz nezažili, že objavíme Ježiša vo svojom živote. Ježiša, ktorý je zdrojom novej sily, radosti, spokojnosti, hoci sme doteraz stavali na iných hodnotách. Je čas, že môžeme spoznať bohatstvo, o ktoré nás nemôže obráť zlodej, ktoré hrdza nemôže zničiť, mol'a zožrať. Môžeme spoznať, že Ježiš

nám neponúka hodnoty, ktoré len sčasti alebo len na určitý čas môžu potešiť, ale ponúka seba ako najvyššiu hodnotu. On nám ponúka seba, svoje priateľstvo. Kto nám môže ponúknuť viac?

V tomto čase sa stretávame s menom sv. Ignáca z Loyoly, ktorý je autorom známeho hesla: “Všetko na väčšiu česť a slávu Božiu“. Bol vojakom. V životopise čítame, že bol zlostný a chcel dosiahnuť slávu a poctu vo vojenskej službe. Užíval voľného vojenského života plnými dúškami a rád prijímal všetky svetské radosti. Boh mal s ním svoje plány. Pri meste Pamplonu bol 20. mája 1521 ranený na nohe. Niekoľko mesiacov ležal v nemocnici. Niekoľkokrát podstúpil lámanie nohy. Z dlhej chvíle začal čítať životopisy svätých. Bola to milosť Božia, ktorú prijal, že spoznal prázdnotu svojho života. Po svojom uzdravení s pomocou Božou stáva sa vojakom Krista. Neďaleko Montseratu pri Barcelone žil krátky čas ako pustovník, kde napísal svoje Duchovné cvičenia. Mal slabé vedomosti, a preto začal študovať s deťmi v škole, hoci bol už dospelý muž. Potom odchádza do Paríža. V kaplnke na Montmatry so šiestimi rovnako zmýšľajúcimi mužmi vytvoril spoločenstvo, ktoré sa 15. augusta 1534 zasvätilo Bohu zložením sľubov doživotnej čistoty a chudoby. Boh si Ignáca viedol ďalej. Ignác bol však vnuknutiam od Boha otvorený. V Ríme sa stretol s pápežom Pavlom III. a ten v roku 1540 potvrdil spoločnosť, ktorú dnes voláme Spoločnosť Ježišova. Ignác pripojil k zloženým sľubom ešte dva sľuby a to: sľub poslušnosti a špeciálny sľub poslušnosti pápežovi. Bol otvorený Bohu a Boh ho obdaroval bohatstvom, ktorému sa otvára nebo.

Vlastniť Boha. To nie je nátlak zo strany Ježiša. To je naša povinnosť, ak chceme raz byť spasení. Práve preto využime aj dnešnú nedeľu, aby sme prijali to, na čo nás upozorňuje sám Ježiš; prijať Boha za svojho Pána, aby sme plnili jeho príkazy a slová. Vtedy nepocítíme sklamanie na konci svojho života. Vtedy práve naopak, už tu na zemi spoznáme veľkosť Božej lásky.

Amen.

Zrieknime sa šomrania

Šomranie je stratou času v duchovnom živote.

Na čo všetko v živote sme šomrali? Bolo to na politikov, blízkych príbuzných, na seba... a, priznajme si, bolo to aj na Pána Boha? S odstupom času vieme, že šomraním sme veci nevyriešili, práve naopak, skôr si pohoršili.

Evanjelista sv. Ján píše: „*Židia šomrali na Ježiša*“ (Jn 6,41).

Dnešný úryvok z evanjelia je priamym pokračovaním z predchádzajúcich dvoch nediel. Po zázračnom nasýtení zástupu, keď Ježiš z piatich chlebov a dvoch rýb nasýtil zástup, nik z nasýtených nešomral, naopak hovorili: „*Toto je naozaj ten prorok, ktorý má prísť na svet*“ (Jn 6,14) a chceli Ježiša urobiť kráľom. Ježiš nestál o ich popularitu, a preto „*utiahol sa na vrch celkom sám*“ (Jn 6,15). Hľadali Ježiša a našli ho v Kafarnaume. Keď im vyčíta: „*Nehľadáte ma preto, že ste videli znamenia, ale preto, že ste jedli z chlebov a nasýtili sa*“ (Jn 6,26), nerozumejú. Keď im povie: „*Ja som chlieb, ktorý zostúpil z neba*“ (Jn 6,41), vtedy dochádza k šomraniu. Na Ježiša pozerajú len prirodzenými očami. Vidia Máriu a Jozefa ako rodičov a jeho príbuzných, a prekáža im, že sa vydáva za niekoho, kto má do činenia s Bohom. I napriek šomraniu Ježiš s nimi rozpráva ďalej. Vysvetľuje na známych udalostiach od prorokov, aby uverili jeho slovám a skutkom. Hovorí: „*Kto verí, má večný život*“ (Jn 6,47). A tak z textu je vidieť predzvest' toho, čo sa udialo vo večeradle pri večeri, keď po prvýkrát Ježiš premenil chlieb na svoje telo a apoštoli dostávajú príkaz: „*Toto robte na moju pamiatku*“ (Lk 22,19).

Tieto slová vyhlásil Ježiš tým, ktorí túžili po Vykupiteľovi. Jeho prítomnosť im však natolko zovšednela, že nemohli prijať Ježišove slová. Preto siaha po prorokoch, ktorí povedali: „*Všetkých bude učiť sám Boh*“ (Iz 54,13; Jer 31,33-34). Ježiš je chlieb, ktorý svoje božstvo vložil do spôsobov chleba a vína. Prirovnáva sa k manne, ktorú otcovia dostávali z neba počas putovania púšťou. Oni síce pomreli, ale Ježiš hovorí: „*Kto bude jesť z tohto chleba, bude žiť naveky. A chlieb, ktorý ja dám, je moje telo za život sveta*“ (Jn 6,51).

Zo slov chápeme, že keď sa budeme sýtiť chlebom, ktorý ponúka a dáva Ježiš, jedine vtedy môžeme sa stať slobodnými. V Eucharistii Ježiš je pre nás zárukou pravej slobody. Eucharistia je chlieb duchovnej slobody. Tajomstvo Eucharistie vyžaduje Ježiša prijímať s pokorou. Pri Poslednej večeri, skôr ako zasadol za stôl, dal príklad pokory apoštolom. Umyl im nohy. Ježiš, ktorý sa narodil v Betleheme, v dome chleba, teraz sa chce stať pokrmom pre tých, ktorých sám povolal k životu. Tí, čo počúvali tieto Ježišove slová, šomrali. Čo vedeli vlastne o Ježišovi? Aké mali skúsenosti s jeho slovami? Ježiš má snahu oslobodiť týchto ľudí od predpojatých myšlienok, ktoré im bránia prijať čokoľvek iné ako to, čo si sami myslia. Ježiš vie, že dokiaľ budú takto zmýšľať a správať sa, nebudú môcť prijať to, čo im ponúka. Ježiš im pripomína, že Otec sám musí ich pritiahnuť. Musia sa naučiť počúvať Otca, a až potom môžu s istotou uveriť v Ježiša z Nazareta. V skutočnosti tu ide o nedorozumenie, pretože ľudia nechápu, a preto neprijímajú. Ježiš však nikoho nenúti prijať jeho slová, rešpektuje rozum a slobodu človeka. A preto apoštol sv. Pavol obracia našu pozornosť na slová: „*Akákoľvek zatrpknutosť, hnev, rozhorčenie, krik a rúhanie, aj každá iná zloba nech sú ďaleko od vás*“ (Ef 4,31). Sú to znaky, podľa ktorých sa dá rozpoznať náš vnútorný život. Inými slovami: ukazuje sa, kto sme, čo chceme, že sa jedná vlastne o naše záujmy a plány. Takéto správanie neuchráni od zaslepenosti a neumožní prijať radu a slová iného, ibaže sa budú zhodovať. Preto Židia neprijímajú Ježiša ako toho, kto k nim „*zostúpil z neba*“ (Jn 6,42).

Evanjelium hovorí, aby sme sa vyvarovali osobného stagnovania. Toto bolo Židom na prekážku, aby prijali Ježiša ako svojho Boha a Pána. Ježiš odsúdil postoj Židov. Dajme pozor, lebo je to náš postoj vtedy, keď nevenujeme pozornosť istej revízii toho, čím sme a prípadne toho, ako zmýšľame. Ježiš nás pozýva k viere. Máme odhaliť svoje nedostatky v nás samých a objaviť to, čo nám umožní vzrastať vo viere. Ježišove slová majú jeden cieľ; pomôcť nám pochopiť, čo myslí pod nasýtením chleba, ktoré je jeho telom. Prijatť jeho slová, správne ich pochopiť, porozumieť, je aj dnes pomerne ťažké, ale možné a výhodné. Keď Boh Židom dával na púšti cez Mojžiša mannu, aby nezomreli od hladu, tento chlieb ich neuchránil od smrti, ale Ježiš pripomína, že chlieb, ktorý zostúpil z neba, je on a: „*kto bude jesť z tohto chleba, bude žiť naveky*“ (Jn 6, 51).

Sú to slová, v ktorých sa Ježiš dáva poznať ako žriedlo života, ako jediný Pán a Boh. Ako mohol prorok Eliáš len vďaka pokrmu prísť k cieľu, k hore Horeb, keď jedol chlieb, ktorý mu dal jesť anjel, tak aj my si dnes máme

uvedomiť, že večný život môžeme dosiahnuť len vtedy, keď prijmeme to, čo nás učí Ježiš: „*A chlieb, ktorý ja dám, je moje telo za život sveta*“ (Jn 6,51).

Je to memento pre náš vzťah k Eucharistii. Máme v Cirkvi dvetisícročnú skúsenosť, a to sa nedá prehliadnuť. Máme osobnú skúsenosť, a predsa, aký je náš vzťah k Eucharistii? Nemôžeme povedať o sebe, že šomreme, keď sme oslovení a pozvaní pristupovať k stolu Pána a prijímať jeho telo?

Dr. Ján Rybár vo svojej homílii spomína legendu o Barlamovi a Jozafatovi. Kráľ si dal zavolať pustovníka, ktorý bol kedysi jeho najobľúbenejším úradníkom a ktorý sa za režimu kráľa, ktorý bol voči Kristovi nepriateľsky, vzdal úradu a šiel za pustovníka. Kráľ si ho dal zavolať a pýtal sa na obsah Ježišovho učenia. Mních mu na to odpovedal. „Keď chceš, aby som rozprával, najprv musíš z tejto miestnosti vyhnat' všetkých nepriateľov. Dokiaľ sú títo okolo teba, nemôžem sa s tebou rozprávať.“ Udivený kráľ sa ho spýtal, koho myslí pod nepriateľmi, lebo v miestnosti okrem kráľa a pustovníka nebolo nikoho. Pustovník odpovedal: „Sú to tvoje predsudky, nenávisť, zlé sklony, a tie sú tvojimi nepriateľmi. Len rozum, spravodlivosť, dobrá myseľ, dobrá vôľa, láska k pravde môžu byť prítomné, keď sa chceš so mnou rozprávať.“

Táto legenda vyjadruje hlbokú pravdu a pre ňu bola pravdepodobne aj konštruovaná. Totiž pravdu môže zachytiť len ten, kto má lásku k pravde, u koho je dobrá vôľa ísť za ňou a nasledovať ju. U koho niet dobrej vôle, ten pravdu nikdy nenájde, s tým je škoda viesť dialóg, lebo ten vidí len to, čo chce vidieť, počuť len to, čo chce počuť, čo sa mu hodí do jeho života.

Memento pre nás. Uvedomujeme si, že chybu v duchovnom živote a najmä v prístupe k Eucharistii nemáme hľadať inde, len u seba. A šomranie v duchovnom živote je cesta od Ježiša a nie k Ježišovi. Sú ťažkosti a nedostatky tak u mladších, ako aj starších. Mládež má svoje ťažkosti i manželia. Je správne zamyslieť sa nám všetkým, čo podniknúť, aby sme mohli častejšie a s väčším úžitkom prijímať telo Krista. Veľkým prínosom je aj osobný príklad každého z nás.

Raz sa žalovala žena arskému farárovi sv. Jánovi Mária Vianney, že v Arse chodí toľko ľudí ku sviatostiam a u nich doma nikto. Dostala vtedy radu: „Začnite vy!“ Žena sa vyhovárala, čo si o nej pomyslia, keď bude často chodiť na prijímanie a bude unúvať ich kňaza sposed'ou.

Arský farár stál na svojom. „Musíte!“ Po nejakom čase žena prišla znova do Arsu a ďakovala kňazovi za prísne napomenutie. Hovorila, že najprv to bolo ťažké. Pristupovala len sama. Potom pribrala deti a o krátky čas ju nasledovali aj iné ženy.

Veríme, že nám Ježiš zanechal najväčší dar, aký sme mohli dostať. Prístupný je v každom kostole a pri každej svätej omši. Je však potrebné mať čistú dušu, žiť v priateľstve s Bohom. Chceme ešte šomrať? Ďakujme Bohu za dnešné slová z evanjelia.

Odnesme si jednu myšlienku, len jedno slovo z dnešného stretnutia, že sa rozlúčime so šomraním a začneme pravidelne pristupovať k Eucharistii.

Amen.

Nanebovzatie Panny Márie

Lk 1,39-56

Pohl'ad na Nanebovzatú

Panna Mária oslovuje i dnes svoje deti.

V dnešný deň mnohé mariánske pútnické miesta ožívajú spevom a modlitbami. Na mnohých oltároch vidíme Pannu Máriu, ako stojí na oblaku a stúpa do výšky. Na iných ju akoby doprevádzali anjeli. Na ďalších stojí na mesiaci, čo sa spája s odkazom: „Potom sa na nebi ukázalo veľké zjavenie: Žena odetá slnkom, pod jej nohami mesiac a na jej hlave veniec z dvanástich hviezd“ (Zjv 12,1). Nanebovzatú P. Máriu sme zvykli vidieť obklopenú slnečnou žiarou, na hlave s korunou a v ruke so žezlom. V novších zobrazeniach je bez týchto atribútov. Kto bol v Benátkach, spomenie si na oltár kostola Santa Maria Gloriosa dei Frari, kde je obraz od Assumpta Tiziana Vecelliho (1477-1576, obraz maľoval v rokoch 1516-1518). Podobných obrazov je aj v našom okolí viac. Obrazy obracajú našu myseľ k tej, ktorá o sebe povedala:

„Velebí moja duša Pána a môj duch jasá v Bohu, mojom spasiteľovi“ (Lk 1,46-47).

Veríme, že naša spása je v Kristovi, a tak právom s vierou pozeráme k jeho počatiu, vteleniu a narodeniu, kedy sa Boh - Logos stáva človekom. Tá, ktorá umožnila, aby sa človek stal Božím synom, je naša Bohorodička a vždy Panna, Panna Mária, ktorá porodila samotného Boha. Toto tajomstvo, keď galilejská žena sa stala Matkou Božou, má pokračovanie a pripomíname si ho dnes. Keď sa Boh rozhodol stvoriť svet, koná sa to stvoriteľským príkazom „*Bud'*“ (Gn 1,3;6;14)! Keď sa Boh rozhodne svet zachrániť, dáva príležitosť ľudstvu v zastúpení v tej chvíli Pannou Máriou, ktorá svojím: „*Hľa, služobnica Pána, nech sa mi stane podľa tvojho slova*“ (Lk 1,38), je akoby záverom Božieho „*bud'*“ pri stvorení. Pokora Panny Márie robí ju „najpodobnejšou“ Bohu. Úcta k Panne Márii nie je folklór či produkt sentimentalizmu, ako to občas počuť. Sama Panna Mária vo svojom chválospeve hovorí: „*Hľa, od tejto chvíle blahoslaviť ma budú všetky pokolenia*“ (Lk 1,48). A z úst archanjela Gabriela počuť slová: „*Zdravas, milosti plná, Pán s tebou*“ (Lk 1,28). Je namieste náležitá úcta k Panne Márii.

Je pravdou, že nemáme ani jednu správu o konci jej pozemského života, ktorú by bolo možné považovať za historicky overenú. Rôzne zjavenia patria do inej oblasti, nie však do historických faktov. Už v 5. storočí učený Epifanius hovorí, že Panna Mária mohla po nanebovstúpení Pána Ježiša zomrieť i byť umučená, ale už vtedy hovorí, že oddávna je medzi kresťanmi tradícia a presvedčenie, že sa Panny Márie nedotkol prvý hriech prarodičov, a preto musela byť ušetrená i od niektorých následkov tohto hriechu, ako sú choroba, staroba a smrť. To bolo staré presvedčenie, ale veriacich to nezaväzovalo k tomu, aby to verili, pretože ich k tomu nezaväzovala vieroučná definícia, dogma. Už sv. Ambróz a sv. Augustín vyslovili, že Panna Mária sa počala ináč ako ostatní ľudia. Vieme, že až v roku 1854 pápež Pius IX. vyhlásil dogmu o nepoškvrnenom počatí Panny Márie. Na mnohých starých vyobrazeniach zo života Pána Ježiša a tiež zo života prvotnej Cirkvi vidíme Pannu Máriu ako mladú, sviežu, aká bola pri narodení Pána Ježiša. Akoby pre ňu nejestvovalo starnutie. Pravda, chápeme to ako predstavu umelcov a neberieme to doslova, pretože umelci chceli pretlmočiť do výtvarného jazyka istú teologickú výpoveď. Medzi vrcholné diela tohto zamerania bezpochyby patrí aj mramorová pieta Michelangela Buonarrotiho (1475-1564), ktorú obdivujeme v Bazilike sv. Petra v Ríme.

Už v 6. storočí máme správu o podivnej smrti Panny Márie z úst zbožných mníchov, čo svätopisci nikdy nezaznamenali. Podľa starej tradície Panna Mária zomrela, ale po smrti bola vzkriesená, podľa iných bolo jej mŕtve telo anjelmi prenesené do pozemského raja. Mária sa tak stala novou Evou. Takto o tom píše na východe Joann zo Solúna (610-649), Ján z Damašku či Andrej z Kréty. Tak na východe už v 6. storočí je sviatok Zosnutia Panny Márie

jedným z dvanástich hlavných sviatkov. Z tej doby sa zachovali správy, že zobrazenie usnutia Panny Márie bolo v kostoloch veľmi rozšírené. Na západe zobrazenie usnutia Panny Márie sa rozšírilo v stredoveku. Deň smrti Panny Márie bol stanovený na 15. august, pretože ešte pred Efezským koncilom r. 431, kedy dali Panne Márii titul Bohorodička, bol tento sviatok známy. V Knihe múdrosti čítame: „*Závisťou diabla však prišla na svet smrť, skúsia ho tí, čo sú koristou jeho*“ (Múd 2,24). Smrť okúsia len tí, ktorí patrili svetu, a tak niet divu, že už starý liturgický text o Panne Márii píše, že bola vzatá na nebesia. Dlhú históriu tohto sviatku ukončil pápež Pius XII. konštitúciou *Munificentissimus Deus* z 1. novembra 1950, ktorý vyhlásil za článok viery učenie o nanebovzatí Panny Márie. Je potrebné povedať, že obsah náuky treba chápať predovšetkým teologicky, nie iba fundamentalisticky. (podľa Kat. týdeníka č. 32, 11. 8. 1966, s.7)

Nanebovzatie Panny Márie je teda článok našej viery. Panna Mária po dovŕšení svojho pozemského života bola vzatá do nebeskej slávy s telom i dušou. Uvedomujeme si, že Mária na rozdiel od iných kresťanov, ktorí zomierajú v sláve Božej milosti, bola vzatá do nebeskej slávy aj so svojim telom. Ide o tisícročnú vieru zvýraznenú aj dlhou tradíciou v oblasti rôzneho umenia, ktoré predstavuje Panu Máriu, ako vchádza do nebeskej slávy. Článok viery o nanebovzatí Panny Márie zdôrazňuje skutočnosť, že telo Panny Márie bolo oslávené po smrti. Zatiaľ čo v prípade ostatných ľudí sa vzkriesenie tela uskutoční na konci vekov, telo Bohorodičky bolo oslávené prv pre jej mimoriadne výsady. V dogme z 1. novembra 1950 pápež Pius XII. nepoužil výraz “vzkriesenie“. Na východe je myšlienka, že Panna Mária nezomrela, ale usnula; v dogme je učenie, že bola vzatá do neba s telom i dušou. Odmietame akúkoľvek pochybnosť o tomto učení a veríme v to, čo je nám k vereniu predložené. I keď Nový zákon nehovorí priamo o nanebovzatí Panny Márie, predsa mu dáva základ, pretože zdôrazňuje dokonalé spojenie Najsvätejšej Panny s poslaním Pána Ježiša. Toto spojenie, ktoré sa prejavuje už od zázračného počatia Spasiteľa, v účasti Matky na poslaní Syna, ale predovšetkým v pridružení k vykupiteľskej obete, nemôže vylúčiť pokračovanie i po smrti. Dokonale spojená k životu a k vykupiteľskému dielu Ježiša Krista, Panna Mária má podiel aj na jeho nebeskej sláve s dušou i telom. Svätý Otec Ján Pavol II. 2. júla 1997 zdôraznil tento článok viery vo svojej katechéze na generálnej audiencii.

Pripomíname si to aj preto, že sa ozvali hlasy, že budú nové mariánske dogmy. Jedná sa o učení, že Panna Mária je Prostrednica a Prímluvkyňa. Pre našu orientáciu je potrebné si pripomenúť, že Svätý Otec Ján Pavol II. vymenoval komisiu na prešetrenie týchto žiadostí a komisia dala zápornú odpoveď. Aj Ján Pavol II. v encyklike *Redemptoris Mater* (1987) používa

slová “spoluvykupiteľka“, ale k vyhláseniu dogmy sa pápež stavia rezervovane.

To nám nie je na prekážku uctievať si Pannu Máriu, a často sa k nej obracať o príhovor, nasledovať ju vo svojom živote. Panna Mária, ako sa o tom často sami presviedčame, je našou ochrankyňou.

V histórii Čiech z čias Tridsaťročnej vojny môžeme čítať o vojenskom veliteľovi Ľudvíkovi Radojuti de Souches. Pod jeho velením v roku 1645 pri Brne boli porazení Švédi. Tento veliteľ ako vojak a neveriaci zažil pri jednej rabovačke v Belgicku v ženskom kláštore takúto udalosť: Na koni vošiel do kostola a žiadal od sestier výpalné. Odvtedy nikdy nezabudol na tvár predstavenej sestry, z ktorej vanula sila žien zo Starého zákona a dôstojnosť kráľovnej. Sestra vtedy povedala: „Pane, nemáme už nič, čo by sme vám mohli dať. Svetníky a všetko pozlátené nám už vzali tí, čo tu boli pred vami. Už nemáme nič ani k vlastnému nasýteniu. Ale dáme vám to, čo je nám najdrahšie.“ Pristúpila k oltáru a zložila z neho malú sošku Matky Božej, ktorú si veľmi uctievali a podala mu ju. Vojak sčervenel, rukou siahol po šabli a v prvom momente chcel sestru potrestať za jej opovážlivosť, že mu dáva sochu Panny Márie. Vtedy sestra povedala: „Ste šľachtic a verím, že máte ženu v úcte. Na kolenách vás prosím, majte v úcte túto Matku! Buďte istý, že vám prinesie šťastie. Ona je i vašou Matkou a nikdy neopustí toho, kto sa ku nej utieka a jej dôveruje.“ Ani sám nevedel, prečo sochu neodmietol, prečo rehoľnú sestru neusmrtil, prečo nemal sil úraziť ju.“ Sošku mal roky pri sebe a v ušiach mu zneli slová rehoľnej sestry: „Ona je tiež vašou Matkou!“ Panna Mária viedla jeho životné cesty tak, že pre svoju výbušnú povahu sa dostal na druhú stranu viery. Z nepriateľa sa stal obranca. Z odporcu sa stal ten, čo miluje. História mesta Brna naň spomína v dobrom.

A či niečo podobné sa nestáva aj dnes? Koľko milostí Panna Mária Nanebovzatá vyprosuje aj nám. Naša nevera, hriešny život... a ona sa prihovára za nás, prosí za nás a my často priam rukolapne cítime jej silný príhovor u Syna.

Za vernosť Bohu bola vzatá s dušou a telom do neba; prosme, aby sme spolupracovali s milosťami, ktorých sa nám dostáva, a tak si zaslúžili odmenu byť v jej blízkosti v Božom kráľovstve.

Na obrazoch znázorňujúcich nanebovzatie vidíme Pannu Máriu s otvorenou náručou, akoby nám naznačovala, že aj my máme pripravené miesto v nebi u Otca, ako to povedal jej Syn pred svojím nanebovstúpením, že nám ide pripraviť miesto, aby sme po smrti boli tam, kde on odchádza. Táto veľká myšlienka nech dnes dostáva novú silu v našich životoch: nasledovať Pannu Máriu.

Amen.

Dvadsať nedeľ "B"

Jn 6,51-58

Sila Eucharistie

Je potrebné znova objavovať silu pre svoj život v Eucharistii.

Predstavme si takúto scénu. Mama kŕmi mliekom zo svojich prs malé dievčatko. Na to sa pozerá jej skoro štvorročný synček. Po chvíli sa mamy pýta: „Mamička, aj ja som ťa takto jedol?“ Matka sa usmiala a povedala: „Áno! A keď si bol ešte v mojom brušku, vtedy si dokonca žil z mojej krvi. Vtedy si bol celkom odkázaný na mňa.“ Chlapček chvíľu zostal ticho a potom sa ako vďačný syn pritúlil k svojej mamičke a ticho povedal: „Mamička, ja ťa mám tak rád!“

Ako je potrebné dnes si pripomenúť slová Pána Ježiša: **„Ja som živý chlieb, ktorý zostúpil z neba. Kto bude jesť z tohoto chleba, bude žiť naveky“ (Jn 6,51).**

Nečudujme sa, že poslucháči Pána Ježiša šomrali a odchádzali od neho, keď im hovorí: *„A chlieb, ktorý ja dám, je moje telo za život sveta“ (Jn 6,51).* Židia dostali od Boha príkaz, že nesmú konzumovať krv obetovaných zvierat a tým viac nie krv ľudskú. Čo to stálo síl, odvahy a viery, že cez stáročia zachovávali a zachovali tento príkaz! A teraz by ho mali porušiť? I napriek tomu, že túžili dať sa nasýtiť chlebom znova, ale nie jeho telom. Ježišove slová ich šokovali. Pre nás veriacich Ježišove slová sú už jasné a zrozumiteľné. Pri týchto slovách rozumieme jedno z tajomstiev učenia Ježiša

Krista. Múdrost' Božia ukázala sa *“akoby“* Osoba. Múdrost' Božia je Osoba Syn, Syn Otca a náš Pán a Učiteľ, Ježiš Kristus. Boží Syn nám dáva chlieb a víno hovoriac *“vezmite a jedzte“* a tiež: *“vezmite a pite“*. Pokrm, ktorý nám dáva Pán Ježiš, má slúžiť na naše polepšenie a skvalitnenie nášho života. Vlastnosti toho pokrmu sú jednako tak neobyčajné, že slúžia nie iba k životu v jeho prirodzených hraniciach, ale taktiež i nadprirodzených, vedú nás k životu bez hraníc. Chlieb, ktorý nám dáva Ježiš, *„je ten chlieb, ktorý zostúpil z neba, a nie aký jedli otcovia a pomreli“* (Jn 6,58). Prví poslucháči pri týchto slovách Pána Ježiša mali skutočne ťažkosti.

Je to skutočne neobyčajný chlieb, a preto musíme k nemu aj primerane pristupovať. Je to chlieb obety. Sám Ježiš hovorí: *„Ak nebudete jesť telo Syna človeka a piť jeho krv, nebudete mať v sebe život“* (Jn 6,53). Telo Krista pod spôsobom chleba, ktoré prijímame v Eucharistii, má takú moc preto, lebo bolo obetované za život sveta. Preto pri slávení svätej omše je najprv príprava darov, obetovanie a nasleduje obeta kríža počas eucharistickej modlitby, a až potom je prijímanie, kedy nám Múdrost' Božia podáva chlieb večného života. Pripomíname si, že na prijímanie tohto chleba je potrebné venovať pozornosť a náležite byť pripravený. Prijímať Eucharistiu treba v zhode so slovami apoštola sv. Pavla: *„Lebo kto je a pije, a nerozoznáva telo, ten si je a pije odsúdenie“* (1 Kor 11,29). K prijatiu Eucharistie je potrebná dispozícia. Potrebný je taký stav našej duše, aby sme boli v milosti, čiže bez ťažkého hriechu. Je potrebné ešte niečo viac. Aby sme s úžitkom mohli prijímať telo, ktoré sa obetovalo za život sveta, je potrebné mať účasť na obeti, čiže byť prítomný na svätej omši. Aj keď môžeme prijímať mimo svätej omše, je potrebné, aby sme v nedeľu a prikázaný sviatok zúčastnili sa na celej svätej omši. Kto by žil v hriechu, nie je disponovaný k tomu, aby prijímal Eucharistiu. Musíme žiť pre niekoho. Sme pozvaní žiť ako obeta jeden pre druhého. Manželia navzájom pre seba a pre svoje deti, brat pre brata, sestra pre sestru a podobne. Tu realizujeme príkaz lásky. Boh nás vedie od stola svojej múdrosti ku stolu svojej lásky. Ponúka nám obetovanú lásku svojho Syna. Iste tieto slová Pána Ježiša sú veľkým tajomstvom a mnohí aj dnes sa hádajú medzi sebou a hovoria: *„Ako nám tento môže dať jesť svoje telo“* (Jn 6,52)? Je to podobná reč, akoby sa niekto opýtal: Ako môže dať otec a matka svoje telo? A opravdu nám ho dávajú. Je to tajomstvo života. A pochopí ho len ten, kto miluje. Aj Ježišov dar je darom lásky a nového života. Možno ho porozumieť iba láskou. Koľko odznelo pozvaní, výziev, aby sme pravidelne a častejšie pristupovali k tomuto daru lásky. Je naše váhanie naším obohatením? Cítíme, že iste nie. Dnes je možnosť odložiť strach, výhovorky, odkladanie či vedomie nehodnosti. Uvedomujeme si, že Ježišove slová nás

stavajú pred vážne rozhodnutie; alebo život, alebo smrť. Keď lekár povie ťažko chorému: „Ak neprijmete tento liek, zomriete,“ čo urobí? Aj Ježiša chápeme ako lekára našich duší, ktorý nám podáva liek nesmrteľnosti: „*Ak nebudete jesť telo Syna človeka a piť jeho krv, nebudete mať život*“ (Jn 6,53). Je to aktuálna a časová výzva pre každého z nás.

Švédsky spisovateľ Sven Stolpe v dvoch kontrastných obrazoch signalizuje smutnú pravdu, poukazujúc na tajomstvo Eucharistie v našom každodennom živote, kde môžeme rozpoznať aktuálnosť výzvy Pána Ježiša z dnešného evanjelia. Podľa neho symbolom, čo označuje všetko, čo sa deje vo svete, je hala, akési monštrum čo do veľkosti, ale aj toho, čo sa deje v jeho priestoroch. Prirovnáva to k akémusi zápasu. Nad prítomnou masou ľudí, nazýva ich kibicmi, kde cítiť ostrý zápach spotených ľudských tiel, premiešaných s dymom cigariet, zápachom piva a iného alkoholu, je hala svätyňou života masy ľudí. Uprostred je špeciálne osvetlený ring, akoby oltár, na ktorý sa ľudia prizierajú ako na obeť, kde sa môže všetko. Prizerajú sa tí, čo podobne zmýšľajú s tými, čo zápasia medzi sebou, u ktorých sú všetky hmaty prípustné. Pohľad na nich prezrádza, že je to pre nich posvätné. Je to vlastne brutálna vojna, kde sa nik nepozastavuje nad brutalitou, násilím či vulgárnosťou. Uvedomujeme si, ako hlboko môže človek klesnúť. Po tejto scéne nazvanej „Ľudská omša“, Sven Stolpe obracia pozornosť na malý kostolík vzdialený od dediny, kde kňaz slúži svätú omšu. Táto liturgia sa slávi už dvetisíc rokov a hovorí; keby nebolo tejto skutočnosti, že Kristus nás vykúpil, všetky naše námahy na zemi nemali by zmysel. To Kristus svojou milosťou preniká celú našu smutnú ľudskú existenciu, osvetľuje ju a dvíha do nadprirodzenej sféry.

Krvavá obeť sa konala len raz na Kalvárii a definitívne otvorila bránu spásy pre celú ľudskú rodinu. Ale keď Ježiš pred svojím umučením a usmrtením ustanovil obeť Eucharistie, dáva nám príkaz: „*Toto robte na moju pamiatku*“ (Lk 22,19). Tým chcel naznačiť, že to nebude len spomienka na Veľký piatok, ale každý máme mať na nej účasť, aby sme dosiahli spásu. Uvedomujeme si, že oltár, obeť svätej omše má byť stredom nášho života, odtiaľ máme čerpať radosť, silu do svojho života. Pre nás veriacich je svätá omša udalosť, ktorá sa nedá a nemôže nahradiť ničím. Preto deň čo deň si pri svätej omši spomíname a znova prežívame udalosť spásy. Zvlášť pri nedeľnej

svätej omši znova prežívame zmŕtvychvstanie Pána Ježiša. Veriaci kresťan nezaváha a v nedeľu a v prikázaný sviatok zúčastní sa na celej svätej omši.

Keď nám veci a udalosti pripomínajú, že sme postavení v menšej či väčšej vzdialenosti k tajomstvu svojej smrti, a čím viac cítime, ako nám ubúda síl, ako uniká z nás život, uvedomujeme si práve slová Pána Ježiša: „*Kto je moje telo a pije moju krv, má večný život a ja ho vzkriesim v posledný deň*“ (Jn 6,54), ktoré sú pre nás najväčšou nádejou.

Preto dnes ďakujeme za tento nesmierny dar. Prosíme, aby sme zostali v láske Krista a mohli vzdávať chválu za túto veľkú milosť. Vtedy sme podobní chlapčekom, ktorý ešte nerozumie celkom tomu, o čom mu rozpráva matka, ktorá aj jeho sýtila mliekom zo svojich prs, ale vo svojom srdci cíti lásku a vďačnosť ku svojej matke. Dnes je namieste, že vo svojich srdciach cítime lásku a vďačnosť voči Kristovi v Eucharistii.

Amen

Dvadsať prvá nedeľa “B”

Jn 6,60-69

Korene a príčiny nevery

Výzva dnešného dňa: potreba odkryť, poznať a odstrániť počiatok nevery.

Kto z vás by vložil svoje úspory do banky, o ktorej vie, že stojí na pokraji krachu? Zaiste nikto. Svoje úspory si vieme dobre vážiť a premýšľame o ich ďalšom zúčtovaní. A je to správne.

Pýtajme sa: A bohatstvo viery je menej cennejšie? Sme svedkami, že viera sa berie naľahko. U jedného zarastie chodník do kostola, u iného ku sviatostiam a u ďalšieho neostane času počas dňa pozdraviť svojho Boha. Viete aj vy povedať, že o svoju vieru sa musíme starať v každom veku, stave a za všetkých okolností. V opačnom prípade nie hneď, ale časom môže dôjsť k tomu, že sa môžeme ocitnúť mimo viery v Boha.

Ježiš v dnešnom evanjeliu sa pýta Dvanástich: „*Aj vy chcete odísť*“ (Jn 6,67)?

Na prelome druhého tisícročia sú Ježišove slová rovnako aktuálne ako v kafarnaumskej synagóge, kde Ježiš ponúka dar nad všetky dary najcennejší: svoje telo ako pokrm pre duše. I napriek tomu, že učeníci neprijali tieto slová Ježiša, prípadne, že im ešte vtedy nerozumeli a šomrali: „*tvrdá je to reč*“ (Jn 6,60). Ježiš neodvolá ani čiarku z toho, čo povedal. Ježiš ešte viac poukazuje na potrebu tohto daru pre dušu človeka. Už v Starom zákone v Knihe Jozue čítame o podobnej situácii, kedy Jozue v Sicheme sa pýta ľudu: „*Ak sa vám nepáči slúžiť Pánovi, tak si dnes vyberte, komu chcete slúžiť: či bohom, ktorým slúžili vaši otcovia v Mezopotámii, a či bohom Amorejčanov, v ktorých krajine bývate. No ja a môj dom, my budeme slúžiť Pánovi*“ (Joz 24,15).

V živote každého človeka je chvíľa vážneho rozhodnutia. Dejiny vyvoleného národa o tom často rozprávajú a rovnako v živote každého človeka táto chvíľa rozhoduje. Boh nikoho nenúti. Ježiš nám v evanjeliu pripomína, že rozhodujúca chvíľa je pre nás dnes. Ježiš vo svojej láske kladie vážne a náročné požiadavky. Tak chápeme aj slová: „*Ale niektorí z vás neveria*“ (Jn 6,64).

Skutočne, viera i v našom okolí, viera niektorých z nás, je ešte viera? Nie je to už len zvyk, tradícia a prípadne akýsi folklór? Vierou nemôžeme nazvať niečo, keď určitú činnosť robíme len navonok, keď nevychádza činnosť znútra, presvedčenia, potreby. Vierou nemožno nazvať to, čo sa robí len preto, aby sa zaslepili oči, zatvorili ústa niekomu z rodiny, okolia. Takíto pri zmene svojho bydliska prestávajú praktizovať vieru v novom prostredí. Tak je to s účasťou na omši, modlitbou, sviatosťami. Vtedy sa ukáže skutočný stav viery.

Sme svedkami, že sú aj takí, čo ostentatívne hovoria o svojom rozchode s Bohom. Pripomeňme si skutočné príčiny nevery.

Z evanjelia vieme, že od Ježiša odišli mnohí pre údajnú tvrdú reč. Ježišove slová sa im zdali byť neprijateľné. A táto myšlienka sa opakuje v dejinách a počuť ju aj dnes. Aj dnes požiadavky viery pre mnohých sú nielen ťažké, aby ich prijali, ale aj vôbec, aby o nich rozmýšľali alebo o nich hovorili.

Nielen Izraelitom, ale aj dnes mnohým vyhovovalo a vyhovuje, že pri rôznych bôžikoch, ktorí nič nehovoria a nevyžadujú, je výhodnejšie žiť. Je veľa bôžikov, ktorým človek slúži. Pre mnohých je to dnes kariéra, podnikanie, šport, záujmy, cestovanie... Aj keď si to mnohí neuvedomujú, klaňajú sa, slúžia, stávajú sa neslobodnými až otrokmi svojho pohodlia,

pýchy, lakomstva, smilstva, závesti, obžerstva, hnevu a lenivosti. Susedia a spolupracovníci závidia nové auto, nové zariadenie, nové šaty... Narúšajú sa priateľstvá, susedské vzťahy, rodinné zväzky. Aký hrozný je bôžik alkohol! Mnohí si už ani nevieme predstaviť stretnutie, oslavu bez alkoholických nápojov. Ako často je to nová iskra k ďalším hriechom. Ráno sa ťažko vstáva po takej noci, po celonočnej zábave na svätú omšu. Mladí pod jeho vplyvom strácajú kontrolu nad slovami. Akej veľkej popularite sa tešia bôžikovia sexu, televízie, pohodlia života, peňazí, brucha. Vytvárajú akýsi pohanský Panteón. Pre koľkých títo bôžikovia zatarasia cestu ku sviatostiam. Otupie svedomie a výhovorkami ničí často svoje okolie. Bolo by zaujímavé zistiť, koľkí už dnes aj v našom okolí nepovažujú za hriech, keď s hriešnom túžbou pozrú na cudziu ženu či muža... a ešte ďalej? Bez kritiky sa vyberajú a sledujú televízne programy. Ako skrytý červ to narúša na pohľad zdravého veriaceho. Pri niektorých seriáloch v televízii, kde spokojne sa dá vynechať aj viac dielov po sebe, a o nič sa nepríde, a v laviciach v kostole je menej nielen detí, ale aj starších žien. Vraj, dnes je už prekážkou ísť do kostola nie štyri kilometre, ale niekoľko desiatok metrov. Deti v robotný deň nemôžu ísť do kostola preto, že práve vtedy sa musia učiť. Prípadne, nájdu obhajcu v starších, rodičoch, starých rodičov, že je robotný deň a nemusia ísť na omšu. A tak nielenže nejdu, ale aj večer sa nepomodlia, nepozdravia po katolícky. A keď odvrávajú, keď sú neúctivé, nepozorné, drzé, okolie sa čuduje.

Iné prekážky a korene sú v tom, že si nahovárane; sám sebe som predsa pánom, sám si môžem robiť, čo uznám za vhodné, mám predsa vo svojich rukách kormidlo života, sám si riadim svoj život. Nepotrebujem niečie rady, napomínanie, karhanie... Je to priam rúhanie voči Bohu, keď niekto na svoju obranu, že nežije podľa príkazov a vôle Božej, hovorí: Mám sa dobre. Som zdravý. Všetko mám. A čo mi dal Boh? Nemodlím sa, občas na omšu idem i na spoveď. Napomôžem milodarom na opravu kostola. Mne je stokrát lepšie bez viery i bez Boha, ktorý je pre ľudí môjho zmýšľania iný. Takéto slová nie sú dnes nové a ani zriedkavé. V rôznych obmenách už od stvorenia sveta ich človek vyriekol.

Iní odchádzajú od Boha, zrádzajú svoju vieru z pýchy. Niečo v spoločnosti znamenajú, viac vedia, poznajú a chcú dokázať, že si postačia so svojou šikovnosťou, nadanosťou, múdrosťou. Mnohí vedci, vzdelaní ľudia však tvrdia niečo iné. Hovorí, že čím ďalej spoznávajú, vedľa a objavujú, vedie ich to k myšlienkam o veľkosti a kráse Boha Stvoriteľa. Hovorí, že viera im pomáha ešte viac byť šťastným, ešte viac mať radosti, pokoja, síl. Hovorí aj to, že je oveľa ťažšie dnes neveriť ako veriť. Neveriaci musia stále špekulovať, aby vyvrátil názory, presvedčil seba i iných o tom, že Boh nie je, že veci robí

dobře. Veriaci človek v pokore a láske prijíma, čo mu Boh dáva, viera mu nebráni intelektuálne rásť, študovať, objavovať, pracovať, vlastniť a podobne.

Častou príčinou nevery je ľahostajnosť a nedostatočné vedomosti. Stáva sa, že ich "múdre" reči vyvolávajú úsmev. Viera sa u mnohých zastavila v čase prvého svätého prijímania alebo birmovky. Majú však patent na rady v oblasti viery a nehanbia sa dávať rady tým, ktorí roky študujú vierouku, ktorí roky praktizujú vieru. Mnohí majú slabé vedomosti, napríklad nevedia, kedy vlastne Ježiš žil. Svätého Jozefa pokladajú za otca Pána Ježiša. U iných sa miešajú skreslené veci stredoveku, ako o tom dlhú dobu počúvali s reálnymi faktami. Niet sa čo čudovať, že stratili súdnosť, kritičnosť, keď čítajú a sledujú programy s pochybným a prekrúteným obsahom, keď vôbec nečítajú serióznú, už dostupnú literatúru. Veria v prevteľovanie a neveria v zmŕtvychvstanie. Viac dajú na rôzne očisťovacie seansy ako na sviatosť zmierenia. Viac im vyhovuje, keď sa rozprávajú výmysly ľudskej hlúposti, ako sa započúvať do serióznej úvahy či prednášky, alebo dať si veci vysvetliť.

Sú i takí, čo neveria preto, že sa modlili, a Boh ich nevypočul. Pretože, keby Boh bol, neboli by chorí, nebol by im niekto zomrel, nebolo by na svete toľko nešťastí, vojen, utrpenia a podobne. Zabudli na logiku vzdelaného človeka, na lásku otca či matky a už nehovoriac o učení, ktoré hlása Cirkev. Či Boh stvoril človeka len pre tento svet? Či Boh nepovedal, že je spravodlivý Sudca? Môže dobrá matka dovoliť, aby si jej dieťa ublížilo? Či Boh chcel vojny? Či Boh chcel, že si niekto zlou životosprávou spôsobil chorobu či zapríčinil smrť? Či Boh kázal opitému sadnúť za volant?

Ježiš sa pýta apoštolov: „*Aj vy chcete odísť*“ (Jn 6,67)? Vtedy v kafarnaumskej synagóge Peter, ktorý sa otvoril Božej milosti, povie: „*Pane, a ku komu by sme išli? Ty máš slová večného života. A my sme uverili a spoznali, že ty si Boží Svätý*“ (Jn 6,68-69). Ježiš neodvolal a neodvoláva ani jedno slovo, ani čiarku zo svojho učenia, a to aj napriek tomu, že mnohí od neho odchádzajú, alebo reptajú proti nemu. Ježiš však tým, čo vytrvajú pri ňom, dáva svoju milosť. Ježiš aj dnes nás chce mať ako nástroj, aby sme iným pomohli vo viere vytrvať, vo viere rásť, vo viere prejsť z tohto pozemského života do večného. Je správne, keď pod vplyvom aj dnešného evanjelia prosíme o dar viery tak pre seba, ako aj pre tých, ku ktorým sme poslaní. Je správne, že cítime zodpovednosť za vieru u seba i vo svojom okolí. Sme slabí, a preto potrebujeme sa posilniť; často, pravidelne, plánovite, vedome a dobrovoľne.

Vasilij Šukšin v knihe *Strecha nad hlavou* (Vydal Slovenský spisovateľ, Bratislava 1971, s. 67-70) opisuje túto udalosť:

Skupinár z kolchozu Nikolaj Sergejevič Šurygin prišiel na myšlienku zrúcať kostolík v dedine a z tehál postaviť ošipáreň. Ku kostolu doviedol tri silné traktory. Ľudia sa začali zbíhať, začali vzdychať, joškať a želiť za kostolíkom. O chvíľu sa má stať čosi neslýchané. V dedine už nebude kostol. V tom pribehol miestny učiteľ, ešte mladý človek, ktorý sa tešil úcte a vážnosti. A zavolať: „Okamžite prestaňte! Kto dal taký príkaz? Veď je to pamiatka zo sedemnásteho storočia!“ Šurygin sa naňho osopil: „Čo pcháte do toho nos, keď to je nie vaša vec!“ Učiteľ rozčúlene kričal: „To je aj moja vec. To je vec ľudu! Nemáte právo! Barbar!“ Šurygin kývol na traktoristov, ktorým sľúbil flášu vodky. Motory zarevali. Laná sa začali napínať. Zástup stíchol. Učiteľ zrazu prebehol na tú stranu, kam sa mal kostol zrútiť, postavil sa pod múr zvolal na Šurygina: „Neopováž sa dotknúť kostola! Neopováž sa! Budeš sa zodpovedať za vraždu!“ Traktory zastali. Šurygin pribehol k učiteľovi, zdvihol ho na ruky ako vrece a odniesol preč od kostola. Učiteľ pritom kričal na ľudí: „Postavte sa všetci pod múr! Neopováži sa zrútiť kostol. Postavte sa všetci!“ No nik sa nepohol z miesta. Nik z veľkej masy sa nepostavil pod múr. Mlčali... O chvíľu sa kostol premenil na ohavnú kopu tehál...”

My vieme, prečo mlčali. Bola taká doba? Nie iba preto. Mlčali preto, lebo ich viera bola plytká a masová. Dnes si znova uvedomujeme slová, ktoré povedal už sv. Augustín v štvrtom storočí: „Písmo sväté nám kresťanom nesľubuje pohodu, bezpečnosť a istotu, ale súženie, prenasledovanie a utláčanie. A sľubuje nám, že kto zostane verný v takýchto podmienkach až do konca, že bude spasený.“ Chápeme, že reptanie voči Bohu je oslabovanie svojej viery. Hlboká viera spočíva nie v reptaní a nárekoch, ale vo vernom plnení vôle Božej. Vieme, že na kopec sa vystupuje ťažko, ale výhľad z kopca je nádherný. Vieme, že myslieť bolí, ale aký je to nádherný pocit, keď sa veci rozumieme, keď to poznáme. A práve preto chceme vo svojej viere rásť, viac si osvojovať jej pravdy.

Takto investovaný kapitál môžeme prirovnáť k človeku, ktorý si správne ukladá svoje úspory do spoľahlivej banky. A čo je istejšie na zemi, na tomto svete viac ako Boh?

Amen.

Ježiš odsudzuje pretváрку a pokrytectvo

Prehodnoťme svoje vzťahy k zaužívaným veciam a udalostiam vo svetle slov Pána Ježiša.

Bolo to pred niekoľkými rokmi za čias komunizmu. Kňaz potreboval niečo vybaviť. Pomoc mu ponúkol sused, bývajúci pri fare. Kňaza privítal ako najlepší katolík: „Laudetus, pán farár! Aký som rád, že vás vidím.“ A jeho reč sa niesla v duchu: „Čo by som pre vás, Cirkev a Boha nespravil! Ved’ aj ja som katolík, poznáte ma...“ Jeho slová prerušilo zvonenie telefónu a kňaz je svedkom jeho ďalších slov: „Česť práci, súdruh tajomník! Aký som rád, že ťa počujem.“ A jeho reč sa niesla v duchu: „Čo by som pre teba, našu stranu, nespravil! Ved’ som komunista, poznáš ma...“ Kňaz chvíľu počúval a keďže sused bol do telefonického rozhovoru zaujatý, ani nezbadal, ako kňaz ticho odišiel.

Stretli ste sa niekedy s pretvárkou a pokrytectvom? Čo ste vtedy cítili? A čo naše správanie a život? Nie je poznačený pokrytectvom a pretvárkou?

Pán Ježiš v evanjeliu oslovuje aj nás, aby sme vážne prehodnotili svoj vzťah k pokrytectvu a pretváрке, keď počúvame jeho slová: „***Tento ľud ma uctieva perami, ale ich srdce je ďaleko odo mňa. No darmo si ma ctia, lebo náuky, čo učia, sú iba ľudské príkazy***“ (Mk 7,6-7).

Ježiš tieto slová adresuje vplyvnej skupine svojho národa: farizejom a zákonníkom, ktorým tieto slová nie sú neznáme. Sú predsa vzdelaní v Písme a poznajú proroka Izaiáša (porov. Iz 29,13). Prorok ich povedal ako výstrahu pre národ, ktorého nábožnosť bola bezduchá, zvyková a naučená. Národ sa zúčastňoval na bohoslužbách len preto, lebo to žiadal príkaz ľudský, bola to vôľa pobožného kráľa Ezechiáša. Keď Ježiš znova opakuje tieto slová, farizeji i zákonníci si začínajú uvedomovať, že tieto slová sa vzťahujú na nich. Je to pre nich bolestné a urážlivé, pretože ich vnútro je plné pýchy a ich skutky sa rozchádzajú s ich slovami. Ježiš im poukazuje na to, že ich učenie a predpisy, na ktoré kladú prehnany dôraz, rušia Božie prikázania, a teda maria Božie slovo.

Boh dal Židom cez Mojžiša príkazy o čistote a očisťovaní, aby svoj národ vychovával vo vernosti a láske voči sebe. Boh chcel, aby človek pristupoval k bohoslužbám a do blízkosti Božej čistý. Každé znečistenie Žida z toho vylučovalo. Stalo sa však to, že práve pod vplyvom farizejov a zákonníkov začal sa klásť dôraz nie na čistotu vnútra, duše, ale jednostranne na čistotu prírodno-fyzickú, takže postačoval rad vonkajších úkonov, predovšetkým umývanie. Ježiš tu poukazuje, že takýto postoj, takéto chápanie Božieho slova a jeho výklad je vlastne pokrytectvo. Farizeji a zákonníci to mysleli so svojou službou vážne. Ježiš však ostro napadá ich zbožnú horlivosť, ktorá ponúka Bohu namiesto odovzdania sa celého človeka a jeho celého srdca – vonkajšie úkony. Pričom sú na to hrdí, že Boha tým uspokojia. Ježišove slová sú slovami plnými lásky. Vysvetľujú, že takýmto plnením vonkajších predpisov sa nikdy neslúžilo Bohu, ako ani umývaním sa nedá pred Bohom dosiahnuť čistota.

Konflikt nevyvolal Ježiš. Ježiš je predsa Boh-Láska. On neprišiel zrušiť Zákon a Prorokov, ale ich naplniť. Ježiš predsa apoštolom nepovedal, aby nedodržiavali zákon o umývaní. To farizeji a zákonníci vyvolali konflikt, keď sa pýtali Ježiša: „*Prečo sa tvoji učeníci nedržia obyčaje otcov a jedia chlieb poškvrnenými rukami*“ (Mk 7,5)?

Ježiš vie, že predpisy o umývaní pôvodne platili iba pre kňazov, ktorí vykonávali obetnú službu. Platnosť týchto slov sa rozšírila aj preto, lebo pri každom jedle sa muselo povedať požehnanie, čiže uskutočňoval sa tu bohoslužobný úkon. Tak k Božiemu slovu začali pridávať ľudské príkazy a začal sa klásť väčší dôraz na ľudské príkazy ako na Božie slovo. Ved' napokon aj ľudské príkazy boli v podstate správne, ak plnili svoj účel – odstránenie znečistenia. Umyť ruky pred jedlom bolo správne, a najmä keď sa vrátili z trhu, kde bolo v tom čase dostatok špiny. Bolo správne, že po návrate sa kládol dôraz na vykúpanie alebo umytie rúk až po zápästie. Bolo správne, keď sa kládol dôraz na umývanie čias, džbánov, medeníc a postelí. Nebolo však správne, keď sa tieto ľudské ústne príkazy, neskôr boli aj písomne potvrdené, dostali do popredia toho, čo nariadil Boh. Farizeji a zákonníci kládli veľký dôraz na plnenie týchto ľudských príkazov a ich neplnenie bolo ťažkým zločinom. Z evanjelií je vidieť, že aj za čias Ježiša tieto predpisy prísne zaväzovali a ich nezachovávanie sa trestalo dokonca tvrdými trestami.

Ježiš dokazuje, ako veľmi sa odklonili od pravdy. Vysvetľuje, že: „*Človeka nemôže poškvrniť nič, čo vchádza doň zvonka, ale čo vychádza z človeka, to poškvrňuje človeka*“ (Mk 7,15). Ježiš nehovorí, aby nezachovávali prirodzenú hygienu, ale pripomína význam duchovnej čistoty. Ježiš učí, že potraviny sa

nedajú rozlišovať na "čisté a nečisté", ale že koreň zla sa nachádza v duchovno-duševnej oblasti ľudského "ja", z ktorého ako zlé semeno vychádza všetko zlo, aby otráвило ľudí na svete.

Dnes je samozrejmé a správne, že si uvedomujeme, že nijaké čisté jedlo, nijaké umývanie nemôže vytvoriť správny vzťah k Bohu. Môžeme prijímať Eucharistiu v stave ťažkého hriechu? Nie! A predsa Kristovo telo je čisté aj vtedy, keď ho prijímame v hriechu, ale nám neosoží a duši škodí. Tak jednoducho sa nedá odstrániť oddelenie, ktoré nastalo pre hriech. Tu ide o niečo celkom iné a môže to spôsobiť len Duch Boží vo svojej milosti. Chápeme, že Ježišove slová o tom, čo poškvrňuje človeka, sú jasné. Ide o vnútro človeka, o dušu, o vzťah k Bohu, k blížnemu i k sebe samému: „*Lebo znútra, z ľudského srdca, vychádzajú zlé myšlienky, smilstvá, krádeže, vraždy, cudzoložstvá, chamtivosť, zlomyseľnosť, klamstvo, necudnosť, závisť, rúhanie, pýcha, hlúposť. Všetky tieto zlá vychádzajú znútra a poškvrňujú človeka*“ (Mk 7,21-23).

Vnútro človeka rozhoduje o tom, či je človek čistý, alebo nečistý. Sme poznačení dedičným hriechom a práve preto tým viac si uvedomujeme aj tieto slová. Je potrebné vedieť zvíťaziť nad osobným hriechom, zvíťaziť nad sebou samým a nedovoliť vytvoriť si hriešne vnútro. Cirkvi nás už dvetisíc rokov učí to, čo dnes moderná hlbinná psychológia konštatuje, že do ľudského podvedomia sa dostáva hriech a spôsobuje človeku ujmu. Preto prijímame učenie Cirkvi, že s hriechom nemôžeme koketovať, ale rázne a jasne proti nemu bojovať. Len tak si uchránime čistotu svojej duše i tela, ako to od nás očakáva Boh. Každý hriech, spáchaný už v myšlienke, spôsobuje škodu na pokoji, radošti a šťastí človeka. Hriešna myšlienka je už osobná vina.

Z toho vyplýva a vo viere v slová Pána Ježiša to prijímame, keď sme ako znovuzrodený človek v zhode so svojimi prirodzenými vlastnosťami-dispozíciami, to znamená na základe svojho hriešneho vnútra povzbudzovaní, zvädzaní k hnevu, závisť, ctižiadostivosti alebo lakomstvu, k malovernosti, nevere, zúfalstvu, citlivosti, strachu pred ľuďmi a túžbe zapáčiť sa im – je to dôkazom, že existuje v nás ešte hriešne srdce, hriešne vnútro.

Keď si túto realitu uvedomujeme, nechávame si tým hlbšie vniknúť do svojej duše očisťujúcu a posväcujúcu milosť, čím dochádza k dôkladnejšej a ráznejšej liečbe nášho vnútra. A to chce Ježiš dnešným evanjeliom: uzdraviť naše vnútro. Aké je to nádherné a zároveň potrebné; prijať Ježišove slová o

čistote našich sŕdc. Tak cítime potrebu chrániť si nielen pery od hriechu, oči od hriešneho pohľadu, nohy a ruky od hriešneho dotyku, skutkov, ale aj svoje myšlienky. Sme pozvaní rásť vo svätosti. Byť stále viac chudobnejšími v sebe samých a dávať sa viesť čoraz viac k hlbšiemu poznaniu hriechu a bolestnejšie prežívať strašnú skutočnosť hriechu. Je správne, že chceme zmeniť svoj postoj. Ježiš nám dáva príležitosť, ktorú by sme mali využiť.

O aragónskom kráľovi sa rozpráva tento príbeh: Raz šiel so svojimi dvoranmi ku zlatníkovi. Zatiaľ čo sa s ním kráľ rozprával, dvorania si prezerali šperky. Keď opustili obchod, príbehol za nimi rozčúlený zlatník, ktorý oznámil kráľovi, že mu chýba drahocenný diamant. Spoločne sa vrátili späť do obchodu. Kráľ poprosil zlatníka, aby mu zaobstaral džbán a naplnil ho soľou. Potom vyzval svojich dvoranov, aby každý z nich strčil ruku do džbánu a otvoril päť. Keď to všetci urobili, vysypali soľ na stôl. A hľa, objavil sa i diamant. Kráľ bol veľkomyselný a dal zlodejovi príležitosť, aby bez verejnej hanby napravil svoj zlý skutok.

Aj Pán Ježiš nám chce dať takúto príležitosť práve týmto evanjeliom. Chce nám odpustiť. Dáva nám príležitosť začať nový život, ale už bez pretvácky a pokrytectva.

Gustáv Jung povedal: „Tou najväčšou revolúciou je to, keď ktosi hovorí to, čo myslí a predovšetkým, keď robí to, čo hovorí.“ (Biblioteka kazdodzejska, t. 139, 1997, s. 21)

„Niektorí ľudia sú ako hnojisko v zime,“ povedal viedenský kazateľ Abrahám Santa Clara, „zvonka huj a vo vnútri fuj.“ Zdajú sa byť viac, než v skutočnosti sú. Je to tvrdý úsudok. Možno je to pravda. Vo väčšine je to naopak. Väčšina ľudí je lepšia, ako sa nám zdá. Preto pomôžme sebe, ale i iným, aj napriek odpudzujúcim zovňajškom, ich správaniu, dostať sa im k Bohu. Využime dobro, ktoré je v ich jadre a tiež aj ich ochotu.

A ak sa nás týka pretváрка a pokrytectvo a iní nám chcú pomôcť, nezaváhajme. Cez blížneho hovorí k nám Boh.

Amen.

Ježiš – lekár duše i tela

Ježiš chce každého z nás uzdraviť od hriechu.

Všimli ste si, koľko je v našom okolí chorých ľudí? Nielen tých čo trpia preto, že ich bolí nejaký úd, orgán ľudského tela, nie tých, čo trpia psychicky, ale tých, ktorí majú zdravé uši tela, a nepočujú, majú zdravé ústa, a sú nemí.

Prednedávnom na železničnom priecestí vlak zabil študenta. Príčina nešťastia šokovala. Chlapec mal na ušiach slúchadlá a počúval hudbu. Automaticky podliezol pod spustené závery, nepočul hluk prichádzajúceho vlaku. Ktosi smutne poznamenal: Počúval – a nepočul.

Čoraz viac odborníkov upozorňuje na skutočnosť, že sa stávame apatickými. I napriek tomu, že dostávame veľa informácií cez rozhlas či televíziu, vieme o sebe čoraz menej. Dnešný mladý človek má až niekoľkonásobne viac informácií vo veku dospelosti, ako tomu bolo pred päťdesiatimi rokmi. Napriek tomu sa konštatuje, že informácie nevedia vyjadriť, nemajú dostatočnú slovnú zásobu. O živote vedia oveľa viac, a predsa u dnešného mladého človeka, hoci dospieva telesne oveľa skôr, citový život zaostáva.

Niečo podobné vidíme aj v oblasti viery. Význam a potrebu veriť si uvedomuje človek až neskôršie. A predsa deťom a mladým sa dostáva mnoho informácií aj z oblasti viery. Tak sme svedkami, že viac a viac sa do popredia dostáva otázka, ako riešiť tento problém. Môžeme povedať, že je to choroba našej doby? Sme chorí a chorobu si neuvedomujeme, nepripúšťame, a teda neliečime. V našom okolí sú ľudia, ktorým náš stav nie je ľahostajný a robia čo je v ich silách a moci, aby sme spoznali hodnotu a krásu zdravého života, a to nielen prirodzeného, ale aj života z viery.

Dnešné evanjelium rozpráva o uzdravení hluchonemého a evanjelista svätý Marek končí slovami o Ježišovi. „**Dobre robí všetko: aj hluchým dáva sluch, aj nemým reč**“ (Mk 7,37).

Opis uzdravenia hluchonemého vyvoláva veľa otázok a vyžaduje viaceré vysvetlenia. Všimnime si spôsob uzdravenia. Ježiš uzdravoval dotykom a verejne ako v prípade malomocného, keď „*vystrel ruku, dotkol sa*

ho a povedal: „*Chcem, bud' čistý*“ (Mt 8,3). Ježiš robil zázraky pred očami ľudí a dokonca na diaľku uzdravoval ako v prípade stotníkovho sluhu. Stotníkovi povedal. „*Chod' a nech sa ti stane, ako si uveril*“ (Mt 8,13). V prípade hluchonemého Ježiš berie chorého stranou od ľudí. Chce byť s chorým sám. Pri uzdravení Ježiš používa znaky a slová. Dotýka sa chorých uší a jazyka s naslinenými prstami, plne rešpektuje fakt, že fyzický svet je poznateľný prostredníctvom zmyslov. Ježiš prišiel ako Spasiteľ sveta. Týmto symbolickými dotykmi chorých miest chcel Ježiš zaiste pripraviť hluchonemého na uzdravenie. Ježiš vzbudzuje u neho dôveru a tým aj nádej. To preto, že chorý mohol v dôsledku svojej choroby iba tušiť, že prišiel Pomáhajúci. Hluchonemý má pochopiť, že uzdravenie sa musí vyprosiť „*zhora*“, preto Ježiš „*pozdvihol oči k nebu*“. Až potom, keď v chorom určite začína klíčiť viera a poznanie, vysloví Ježiš slovo moci „*Effeta,*“ čo znamená „*Otvor sa*“ (Mk 7,34). Účinok slov je okamžitý a trváci. „*V tej chvíli sa mu otvorili uši a rozviazal spútaný jazyk a správne rozprával*“ (Mk 7,35). Vlastne udiali sa tu dva zázraky. Pretože chorý bol od svojho narodenia hluchonemý, po svojom uzdravení ovládal hneď aj reč a nemusel sa ju najprv s námahou naučiť. Ježiš používa znaky, čo bolo v reči orientalcov časté. Dorozumievali sa znakmi. Uzdravenie sa udialo v Dekapole; bol to pohanský kraj a je pravdepodobné, že uzdravený bol pohanom. Dá sa predpokladať, že práve preto neprišiel sám, ako napríklad žena pohanka Sírofeničanka, ale že ho priviedli, doprevádzali iní, ktorí viac poznali Ježiša. Keď Ježiš berie stranou chorého, chce, aby uveril v jeho moc a slová. Ježiš aj pohanom sa predstavuje ako Bohočlovek. Ježiš od tých, ktorým vracia zdravie, žiada vieru, aby v neho uverili. A je pravdepodobné, že tí čo ho priviedli, nemali ešte primeranú vieru, a preto toto uzdravenie sa udialo mimo nich. Zázrak však pôsobí priaznivo. Evanjelista svätý Marek zaznačil slová, ktoré si ľudia zo zástupu rozprávali o Ježišovi: „*Dobre robí všetko: aj hluchým dáva sluch, aj nemým reč*“ (Mk 7,37).

Niektoré môže poznamenať, že byť hluchonemým je tvrdý údel človeka. A predsa máme v histórii svätých prípady, ktorí tvrdo pracovali na sebe, aby sa vedeli ovládať a boli pánmi svojich úst. O neskoršom pápežovi Agatonovi (678-681) je známe, že ako kňaz tri roky nosil kamienok v ústach, aby sa naučil mlčať. A o jednom z prvých Otcov duchovného života Arseniusovi Veľkom z Egypta (+355) sa píše, že často hovorieval: „*Za svoje slová musím robiť časté pokánie, ale za mlčanie nie!*“

Ježiš nechce našu bolesť. Dnešným evanjeliom nám pripomína našu starosť nielen o zdravie tela, ale aj o zdravie duše. Ježiš neuzdravil hluchonemého

preto, aby potom trpel, ale preto, aby prácou na sebe, svojím posväcovaním si získal účasť v Božom kráľovstve. Naša viera je základ našej spásy. Ježiš aj dnes nám dáva znamenia, dotýka sa nielen nášho tela, ale i duše. Nadväzuje s nami kontakt verejný a často aj v súkromí. Ježiš prichádza nám na pomoc v našich slabostiach. Je správne, že vieme prosieť o pomoc svojho Boha. Ježiš prichádza k nám slabým, ale vyžaduje od nás vieru. Pýta sa, či veríme, že nám to môže urobiť. Rozhodujúca je na naša viera v jeho božstvo.

Rozpráva sa, že na dvere pustovníka zaklopal žobrák a prosil o kúsok chleba. Pretože pustovník nemal nič na jedenie, dal mu veľmi cenný prsteň. Žobrák nevedel, čo má s prsteňom spraviť. Dal si ho na prst, ale zostal hladný. Po čase sa pustovník dozvedel, že žobrák stále žobre aj s prsteňom na ruke. Dal si ho zavolať a povedal: „Uvedom si, že prsteň, ktorý nosíš na ruke, je veľmi cenný a má veľkú hodnotu. Predaj ho a za peniaze môžeš žiť bez hladu celý život.“

Často zabúdame, že sme dostali od Boha klenot života: lásku, vieru a nádej. Zabúdame, že toto má hodnotu, z ktorej by sme mali čerpať po celú večnosť. Boh si praje, aby sme neboli hluchonemými. Často sa ku nám prihovára. Prejavuje nám svoju lásku vo sviatostiach, modlitbe, svätej omši, ale aj pri iných skutkoch kresťanského duchovného a telesného milosrdenstva. Je na každom z nás, aby sme s vierou prijímali tieto dary a získali milosti a dary pre život prirodzený i duchovný, pre život tu na zemi i večný. Ježiš hluchonemému uzdravil telo a cez telo sa dotkol i duše. Chorý to vyjadruje tým, že aj keď mu Ježiš prikázal, aby o tom nehovoril, pretože neprišla ešte jeho hodina, chorý nemlčí a čím „*čím dôraznejšie im prikazoval, tým väčšmi to rozhlasovali a s tým väčším obdivom hovorili*“ (Mk 7,36-37). Dnes je situácia opačná. Ježiš od nás právom čaká, aby sme o jeho pomoci, láske k nám hovorili – a aká je skutočnosť? Kresťan je hluchonemý. Mlčí, keď má o Bohu hovoriť. Mlčí, keď Boh k nemu hovorí. Aká je naša viera? O viere nehovoria len ústa, ale celý náš život, naše skutky.

Uvedomujeme si, že chorý patrí lekárovi. Chorému treba pomôcť. A keď to vieme pochopiť v spojení s telom, v oblasti duše nám to tým viac nemá robiť ťažkosti. Podstata našej viery je v tom, že celú svoju nádej máme v Bohu, ktorý vidí do našich srdiec a nevidí len náš zovňajšok. Viera vychádza z vernosti k Tomu, ktorý za človeka zomrel. Našou snahou je stretávať sa s vierou s Ježišom, ktorý jediný môže uzdraviť naše telo a dušu, a to nielen na čas, ale na celú večnosť.

Začal nový školský rok. Je správne, že nielen katechéti vedú svojich žiakov k tomu, aby svojím životom dokázali, že Boh si praje, aby tí, čo v neho veria nielen vedomosťami, ale aj skutkami vyznávali a žili svoju vieru. Svet dnes potrebuje vzdelaných kresťanov, ale aj svätých. Nielen žiaci, ale všetci, ktorí sme už školu absolvovali, pripomeňme si požiadavku svätosti na príklade.

Maliari-umelci vložili do svojich diel zvláštnu techniku. V Londýne v chráme sv. Pavla je obraz s názvom "Svetlo sveta". Je na ňom znázornený text zo Zjavenia apoštola Jána: „Stojím pred dvermi a klopem“. Ježiš v šere dňa s lampášom v ruke stojí pred dvermi. Majstrovská technika spôsobuje, že keď sa divák pozerá na obraz z ktorejkoľvek strany, Ježiš vždy na človeka pozerá. Keď sa divák pri pozeraní pohybuje, má dojem, že aj Kristus sa pohybuje zároveň s ním.

Je to naše memento. Boh sa vždy na nás pozerá. A záleží len na nás, či skutočne chceme byť zdraví. Evanjelium nám pripomína možnosť začať znova. Hluchonemý prijal Ježišov dar, uzdravil sa. Prijal Ježiša ako Boha. V pýche človek zostane chorým. Pýcha je prekážkou prijať Boží dar. Pýcha je prekážkou, aby nás Boh uzdravil. Vysvetlíme si to na príklade:

Záhradník zaštepil na konár nový vrúblik. Keď vyrástol, na konári sa urodili nádherné jablká. Konár spyšnel. Vyhlásil kmeňu a koreňom stromu, že ich nepotrebuje. Tak sa korene a kmeň rozhodli, že konáru nedodajú živiny a vlahu. Čo nasledovalo? Vieme si predstaviť. Konár v ďalšom roku nezarodil ovocie. Vyschol.

Keď sme sklamali Boha, môže nám dať ešte príležitosť. Ale nesmieme sa spoliehať na jeho dobrotu, ale je potrebné, aby sme spolupracovali s Božími darmi. Vtedy sa môžeme uzdraviť a udržať si zdravie duše i tela.

Zabráňme, aby nikto neprišiel o život tak nerozumne ako mladý študent pri železničnom nešťastí. Je správne, že pri počúvaní Božieho slova na ušiach nemáme slúchadlá, ale že s radosťou počúvame slová o uzdravení a večnom živote.

Amen.

Za koho pokladám Ježiša?
Čo znamená veriť v mojom živote?

Život bez otázok si vieme veľmi ťažko predstaviť. Akú radosť cítia rodičia, keď ich dieťa začne klásť otázky. Kto sa pýta, ten sa dozvie. Taký človek môže duchovne rásť, rozvíjať sa a keď sa mu dostane správneho usmernenia, odpovedí a zrealizuje ich vo svojom živote, čaká ho bohatý život na zemi a večný život v Božom kráľovstve. Je správne, keď si kladieme otázky aj v oblasti viery.

Pýtame sa: Je to viera, keď vidíme občas v televízii, ako sa pred svojím športovým výkonom športovec prežehná alebo vidíme hercom krížik na krku a scéna vo filme je nemorálna? Stáva sa, že „veriaci“ sa modlí, aby niekoho postihlo nešťastie, neúspech, choroba... Alebo niekto o sebe vyhlasuje, že je veriaci na základe toho, že keď môže, chodí na svätú omšu, keď nezabudne a má chuť či čas, pomodlí sa, tradične pristúpi ku spovedi, starosť o náboženskú výchovu zveril katechétom a kňazovi, sobášil sa v kostole, ale manželskú vernosť nezachováva... Je to viera?

Pýtajme sa, či je potrebné klásť otázky ohľadom svojej viery? Odpoveď nachádzame v evanjeliu.

Ježiš sa pýta učeníkov: **„Za koho ma pokladajú ľudia“ (Mk 8,27)?**
Ale zároveň sa spytuje: **„A za koho ma pokladáte vy“ (Mk 8,29)?**

Evanjelium nám hovorí, že Ježiš sa stáva viac a viac známy. Okolie si všíma jeho učenie a zázraky, konfrontuje jeho život so svojim. Ježiš začína mať viac stúpencov, ale aj nepriateľov. V zástupe sa o Ježišovi začína rozprávať ako o Jánovi Krstiteľovi, ako o Eliášovi či jednom z prorokov. Nevedia, prečo prišiel Ježiš na svet. Mnohí ho pokladajú za jedného spomedzi nich s tým, že je Bohom obdarovaný zvláštnymi milosťami. Jedine Ježiš vie, že národ ešte nespoznal, že to sa Boh obracia k nim, keď im posiela svojho Syna. Zástup sa príležitostne stretáva s Ježišom. Iba Dvanásti, ktorých si Ježiš sám vyvolil zo zástupu, zostávajú s Ježišom trvale. Ježiš vie o svojej smrti, ktorou má zmieriť ľudí s Otcom. Kríž ako predlžujúci sa tieň padá na Ježišovu cestu a vynára sa vážna a naliehavá potreba, aby svojich učeníkov zasvätil do tajomstva svojho života a poslania na zemi. Musí ich pripraviť, aby získali jasný a jednoznačný úsudok o ňom. V kruhu Dvanástich kladie

vážne otázky. Na druhú otázku: „*A za koho ma pokladáte vy*“ (Mk 8,29)? Odpovedá mu Peter: „*Ty si Mesiáš*“ (Mk 8,29). Petrova odpoveď je veľkým okamihom v dejinách ľudstva. Petrovou odpoveďou sa prvý raz pretrháva závoj tajomstva vykúpenia. Vo svetle viery, čo spôsobil Duch Svätý, Peter vysloví Božie tajomstvo, ktoré nie je možné spoznať ľudskými zmyslami, ktoré sa dá vidieť len v Bohom darovanej viere. Ježiš nám to vysvetľuje: „*Blahoslavený si, Šimon, syn Jonášov, lebo ti to nezjavilo telo a krv, ale môj Otec, ktorý je na nebesiach*“ (Mt 16,17). Pretože ešte neprišla Ježišova hodina, prečo prišiel na svet, apoštolov prísne napomína, aby o ňom nerozprávali nikomu. To, čo nasleduje za Petrovým vyznaním, prináša úplný zvrat. Platné vyznanie v skutočnom osvetení viery tu síce je, nasleduje však potreba pochopiť utrpenie a smrť Ježiša. „*Syn človeka musí mnoho trpieť, starší, veľkňazi a zákonníci ho zavrhnú, zabijú ho, ale on po troch dňoch vstane z mŕtvych*“ (Mk 8,31). Apoštoli nechápu, že toto je nevyhnutné. Tajomstvo Božieho Syna sa musí splniť v tom, že zvíťazí uvrhnutý do najväčšej biedy, obetovaný potupnej smrti. Tak to musí byť pre síce nepochopiteľnú, ale bezpodmienečne božskú nevyhnutnosť, ktorou Otcov Syn chce dať úplne k dispozícii svoju vlastnú vôľu. Musí to tak byť preto, lebo v takom utrpení a smrti musí dôjsť právo Božieho súdu nad hriechnym svetom. Tomu Peter ešte nerozumie. Vzápätí Peter už nehovorí pod vplyvom Ducha, keď dohovára Ježišovi. Peter vo svojom jednoduchom myslení vidí to ako pohoršenie. Tak vo svojej impulzivnosti, rýchlosti konania je tlmočníkom ostatných, vznesie protest, a preto pokarhanie od Ježiša si zaslúži. Toto pokarhanie je aj poučením pre ostatných, čo Ježiš vysvetlí slovami: „*Kto chce ísť za mnou, nech zaprie sám seba, vezme svoj kríž a nasleduje ma*“ (Mk 8,34).

Aj nám sa dostáva poučenia, o čo nám má ísť, keď skutočne chceme nasledovať Krista. Ježiš žiada od nás, aby sme svojmu “ja” vedeli povedať “nie”. Ježiš si praje, aby sme vždy vedeli povedať Bohu “áno”. Len ten, kto zaprie seba samého, kto sebe samému povie “nie”, môže začať nasledovať Majstra a smie sa k nemu priznať. Ježiš to už pred svojím umučením názorne vyjadruje prirovnaním, že musíme vziať na seba kríž, ako to urobil on; a sme povinní niesť svoj kríž. Tak prejavujeme svoje plné spojenie s Pánom. V plnení vôle Krista máme účasť na Božej láske. Mnohí ľudia sa stretávajú s učením Krista. Vedia o jeho učení, poznajú ho, ale – zachovávajú ho? Plnia jeho príkazy? Žijú podľa nich? Tu je miesto pre vážne zamyslenie. Rozumieme, kto je Kristus? Poznať Krista ešte neznamena veriť Kristovi. Veriť je niečo iné, ako poznať. Kto chce byť Kristov, musí ho nasledovať. Kristus prišiel na svet, aby obetoval svoj život za celý svet. Kristus právom od nás žiada, aby sme všetko podriadili jemu; svojimi skutkami dokázali to,

čo vieme, čo počujeme, o čom hovoríme. Samotná viera v Krista nestačí. Vieme, že aj diabol vie, kto je Kristus, ale koná podľa toho? Nie! Sv. Jakub nám pripomína: „*Čo osoží, keď niekto hovorí, že má vieru, ale nemá skutky? Môže ho taká viera spasť*“ (Jak 2,14)? Je potrebné, aby sme skonfrontovali svoju vieru v Ježiša Krista s vlastným životom. „*Tak aj viera: ak nemá skutky, je sama v sebe mŕtva*“ (Jak 2,17). A to nie iba vo sviatočné dni, prípadne vtedy, keď mi to vyhovuje, keď ja mám chuť. Na konci každého dňa si položíme niekoľko otázok ohľadom svojich skutkov počas dňa. Pýtať sa seba na čas strávený v modlitbe, čas a kvalitu skutkov voči blíznym, úctu a povinnosť voči svojej duši i telu. Je potrebné dať seba Bohu, aby nás zmenil. Aby náš život nebol strávený len pre seba, pre svoje výhody, svoj egoizmus. Máme povinnosti nielen ku sebe, ale aj voči blížnemu a taktiež aj k Bohu. A to sa na zemi nezaobíde bez kríža, tvrdej práce na sebe. Je preto potrebné odstrániť nevedomosť v oblasti viery v našom živote. Na to sú otázky, ktoré sme povinní si nielen klásť, ale dať na ne odpoveď, ktorá musí byť v zhode s Ježišovými slovami. V opačnom prípade právom nám budú patriť slová pokarhania: „*Chod' mi z cesty, satan, lebo nemáš zmysel pre Božie veci, len pre ľudské*“ (Mk 8,33). A je správne, že sa pýtame seba a chceme dať najlepšiu odpoveď na otázku: Kto je pre mňa Kristus?

Prednedávnom prebehla v televízii diskusia o transplantácii ľudských orgánov. Diskutovalo sa o tom, čo hovorí zákon, čo hovorí veda, čo hovorí etika a čo hovorí náboženstvo. Zamyslíme sa len nad tým, čo hovorí viera. Sú medzi nami sekty a hnutia, ktoré radikálne odmietajú akúkoľvek transplantáciu. Matka radšej volí smrť svojho dieťaťa, ako dá súhlas k transfúzii krvi či transplantácii obličky.

Na druhej strane iní príklad. Kňaz Gnocchi bol kaplánom a venoval sa ústavom sociálnej starostlivosti o deti. Ochorel a v 54 roku života zomrel. Jeho prianím bolo: Ak niektorý môj orgán môže pomôcť blížnemu, dávam svoj súhlas k transplantácii. Lekári mu odobrali rohovky z očí a 28. februára jednu transplantovali 11-ročnému chlapcovi Siviovi Colagrande. Chlapec stratil zrak, keď pobehoval okolo stavby ich domu, keď hasili vápno. Operácia trvala niekoľko hodín, ale chlapec dnes vidí. Po operácii si chlapec žiadal fotografiu darcu, ktorý mu daroval rohovku. So vzrušením pozeral na kňaza na fotografii jeho rohovkou. Druhú rohovku dostala 19-ročná nevidiaca slečna. Vďaka nej po operácii mohla dokončiť štúdiá. Vydala sa a môže pozerat' na svoje deti.

Aj takto môžeme dať odpoveď na otázku Pána Ježiša: Za koho ma pokladáš ty?

Viera to je tajomstvo lásky. Nestačí mať vedomosti z teológie, keď nemám lásky, nemôžem hovoriť, že verím. Teológia je len cesta, ktorá vedie k Bohu. Viera je kladná odpoveď nielen slovom, ale aj skutkom nášho vnútra na požiadavku Krista k Bohu, blížnemu a ku nám samým. Ako memento nám môže poslúžiť jedno čínske príslovie, ktoré nám niečo napovie na akt viery: „*Keď ukážeš prstom na hviezdy, len hlupák pozerá na prst a nie na hviezdy.*“ Veriť znamená prijať celého Krista. Krista historického, ktorý prišiel na svet. Krista mystického, ktorý stále žije medzi nami pod spôsobmi znakov, ktoré sám ustanovil a cez ktoré je prítomný v Cirkvi. Počuť totiž od niektorých: „Verím v Boha, verím v Ježiša Krista, ale neverím kňazom, nepotrebujem obrady a celú tú úradnícku, administratívnu mašineriu, ktorá je okolo Krista.“ Zaiste však viera nie je položená len na kňazoch, viera nie je položená na viere kňazov, ale kňaz je nástroj, plní určenú úlohu z vôle samého Krista. Ježiš ustanovil viditeľnú Cirkev, ktorú zveril Petrovi, ktorý v evanjeliu vyznal božstvo Krista. Viera je spojená s Cirkvou. Človek môže byť spasený, aj keď nie je členom Cirkvi, ktorú založil Kristus. Cez Cirkev však nachádzame cestu k viere. V Cirkvi nachádzame prostriedky potrebné ku spásu. Pravda, aj Cirkev môže podať karikatúru viery. Dejiny dvoch tisícročí jasne hovoria o viere, ktorú Cirkev učí.

Je pravdou a my ju prijímame, že Kristus nám na zemi dáva zrealizovať svoje slová: „*Kto chce ísť za mnou, nech zaprie sám seba, vezme svoj kríž a nasleduje ma. Lebo kto by si chcel život zachrániť, stratí ho, ale kto stratí svoj život pre mňa a pre evanjelium, zachráni si ho*“ (Mk 8,34-35).

Pýtajme sa každý sám seba: Aké prejavy viery moje okolie na mne vidí? A aké by mal vidieť? V čom mám svoju vieru prehĺbiť, prípadne, od čoho ju očistiť? V Kréde, ktoré budeme vyznávať, nájdeme nestarnúce, nevädnuce memento, na ktorom chceme ďalej budovať a rozvíjať svoj vzťah k Bohu, blížnemu i sebe samým.

Amen.

Ježiš nám pripomína poníženosť

Význam a miesto poníženosti v našom živote.

Nepoznáme takéto našepkávanie z vlastného života? Za iných okolností, na inom mieste, v inom postavení a povolání mohol by si byť užitočnejší! Viac by si dokázal, znamenal, bol! A v tichu, keď ešte vieme zostať ticho, môžeme počuť Boží hlas, ktorý hovorí niečo iné: Ja chcem, aby si verne plnil svoje poslanie, žil tento stav, bol tu, teraz a za týchto okolností.

Ako často reagujeme proti vlastnému svedomiu: Som starší a on je mladší. On musí... Ona začala a ona musí... Ohradzujeme sa a odvolávame na ľudskú múdrosť. A čo je viac: múdrosť ľudská, alebo Božia?

Ježiš o tom hovorí v evanjeliu. „*Kto chce byť prvý, nech je posledný zo všetkých a služobník všetkých*“ (Mk 9,35).

Ježiš sa mnohokrát svojimi slovami dotkol zmýšľania a názorov svojich učeníkov. O tom rozpráva aj rozhovor s učeníkmi po príchode do Kafarnauma, keď sa cestou zhovárali o tom, „*kto z nich je väčší*“ (Mk 9,34). Ježiš jasne, ale radikálne objasňuje, ako veľmi sa odlišujú poriadky v Božom kráľovstve od ich priemerného ľudského myslenia. Myslenie učeníkov bolo jednoduché. Pri slovách „*kto z nich je väčší*“ (Mk 9,34), mysleli zrejme na niečo také, ako sú ministerské kreslá pri úrade Mesiáša. Mali predstavu, že budú zaiste vodcami. Pravdepodobne podnetom k rozhovoru bolo, že Ježiš si Petra, Jakuba a Jána občas bral stranou, ako bolo pri vzkriesení Jairovej dcéry či premenení na hore Tábor. Domnievali sa, že ide zrejme o určité uprednostnenie zo strany Ježiša. Učeníci sú ešte poznačení ctižiadosťou. Nastáva zmena, keď sa Ježiš pýta: „*O čom ste sa zhovárali cestou*“ (Mk 9,33)? Vtedy apoštoli mlčia. Ježiš je Boh a vie o všetkom, a preto ich dôrazne napomína a poukazuje, že veľkosť v Božom kráľovstve sa získava službou. Je podstatný rozdiel medzi postupom čiste ľudským, prirodzeným a tým, čo platí v Božom kráľovstve. V zmýšľaní ľudskom je prirodzená snaha dostať sa do styku s vyššie postavenými tohto sveta, aby sa mohli aj oni čo najvyššie dostať. V Božom kráľovstve je to presne naopak. Ježiš poukazuje, že v Božom kráľovstve dominujúce miesto má služba, ale nie mocným a vyšším, ale najmenším, posledným, a preto Ježiš postaví doprostred dieťa. Dieťa

symbolizuje to, čo je malé, bezvýznamné a slabé. Učeníci dostávajú inštrukciu; čo sa urobí na tomto zdanlivom bezvýznamnom mieste človeku, má takú hodnotu, ako keby sa služba preukázala samému Otcovi. Dokázať zrealizovať tieto slová Ježiša je veľmi ťažké. Dokáže to len ten, kto sa naučí konať v Ježišovom mene, komu sa Boh stal takým veľkým, že už nemusí hľadať seba samého, ale má priestor pre Boha. Dieťa, ktoré Ježiš stavia do stredu ako príklad a ktoré objíma, má platiť aj pre všetkých nepatrných a slabých medzi ľuďmi. Nesmieme pritom mať na mysli iba skutočné malé deti, pretože sa tu doslovne hovorí: „*Kto prijme jedno z takých detí v mojom mene*“ (Mk 9,37). Pod obrazom dieťaťa sa rozumejú tí najbezvýznamnejší, nepovšimnutí, opovrhnutí, zabudnutí, tí, čo najviac potrebujú pomoc a to všade z nášho okolia. V kráľovstve tohto sveta je užitočné ohýbať sa pred vyššie postaveným, pred tým, čo má moc, slávu, peniaze... V Božom kráľovstve má cenu iba ten, kto sa ujíma takýchto „*maličkých*“, ale to prirodzene neznamená, že vylučujeme úctu vyššie postavených, predstavených a podobne. Tým taktiež patrí úcta, vďačnosť, pozornosť a podobne. Rozsah a spôsob, ako sa ujať „*najbiednejších*“, je stanovený časom a inými okolnosťami doby a prostredia. Je potrebné veci chápať v tom duchu, že to robíme samému Ježišovi.

Niekomu sa môže zdať, že kresťanstvo je pre slabochov. Tieto Ježišove slová hovoria o opaku. Ježiš sám svojím životom dokázal platnosť týchto slov. Prečo prišiel na svet? Či bolo väčších „*detí*“ ako nás ľudí? Prišiel pre každého z nás, aby nás vykúpil a spasil. Na ceste do Kafarnauma, kedy sa učeníci zaoberali nesprávnymi a malichernými myšlienkami, Ježiš vyhlásil: „*Syn človeka bude vydaný do rúk ľudí a zabijú ho*“ (Mk 9,31). Ježiš sám rozhodoval o svojich skutkoch. Boh Ježiš sa uponížil, stal sa nám podobný vo všetkom okrem hriechu. Tieto Ježišove slová učeníci pochopili a prijali za svoje až neskôr. Potom dokázali za tieto slová položiť svoje životy.

Dejiny Cirkvi sú dôkazom pravdivosti týchto Ježišových slov. Jasne vidieť, že Boh odmieňa pokoru človeka, ktorá je slúžkou múdrosti. To znamená, že kto sa vie zaprieť, poslúchať, poslúžiť, kto vie byť milosrdný, prejavíť skutok lásky bez nároku na ľudskú pochvalu, kto sa vie oslobodiť od ľudských ohľadov a venuje čas, svoje sily, nadanie, seba samého pre dobro, česť, život a spásu duše druhého, ten sa stáva veľkým v očiach Božích, ale aj v očiach ľudí. Chápeme, čo to znamená seba pokladať za sluhu všetkých? Predovšetkým vrátiť sa k Bohu, uznať Boha za svojho jediného Pána. Paradox návratu spočíva v tom, že keď chceme slúžiť ľuďom, je potrebné najprv stať sa veľkým a bohatým u Boha.

Do domu mudrca prišiel vojak, aby vybral od neho daň. Mudrc sa vyľakal pohľadom na neho, ale po jeho odchode povedal: „Ten vojak je obyčajný muž, ale keď si obliekali šaty kráľa, všetci majú pred ním úctu.“

Tak je to aj s každým kresťanom. Iným ľuďom sa môže kresťan zdať nič, ved' je všetkým ľuďom podobný. Keď však vlastní šaty Božej milosti, keď je v stave milosti posväcujúcej, má vieru, nádej, lásku, múdrosť, radosť, pokoj, milosrdenstvo, pokoru, čistotu, vtedy môže iným poslúžiť. Problém návratu nespočíva vo vzťahu človeka k človeku alebo ku svetu, ale v stave voči Bohu. Nemôže byť ani reči o obrátení, pokiaľ nezaujme voči prvému príkazu z Desatora „Ja som Pán, Boh tvoj...“ správny postoj. Všetko, čo človek robí, má vychádzať z toho, že Boha má na prvom mieste a v mene Boha všetko začína, robí i končí. Tam je aj odpoveď na otázky, ako sú zmysel života, cieľ života, náplň života.

Ježiš nám ukázal cestu. Je to cesta pokory. Človek má vedieť uznať svoju slabosť či malosť. Hodnota a dôstojnosť človeka nespočívajú v tom, že je niekto človekom, ale v tom, že je Božím človekom. To označenie „Boží“ viac podmieňuje človečenstvo. Byť si vedomí toho, že jediným Pánom toho, že som človek, je Boh. Cez sviatosť, modlitbu, skutky kresťanského milosrdenstva nachádzame viac a viac Boha vo svojom živote, a tak ho môžeme dať aj svetu, v ktorom žijeme. Pokora umožňuje viac odkryť vlastnú a jedinu pravdivú istotu človeka a každému ponúka reálne možnosti aktualizovať a seberealizovať svoje poslanie človeka v hodnotách života na zemi. Človek pokorný, aj keby po ľudsky povedané stratil život, tak či tak bude žiť. Pokorný človek sa nebojí konfrontácii so svetom, s druhým človekom, pretože cez Krista je dieťaťom Božím, a preto môže čerpať zo všetkého ovocia smrti a zmŕtvychvstania Syna Božieho.

Muž, ktorý roky žil mimo Cirkvi a v okolí bol známy ako priam chorobne zameraný proti Bohu a Cirkvi, rozpráva, ako sa obrátil a na údiv okolia začal si plniť povinnosti kresťana katolíka. V jednej farnosti stavali kostol. Nemali dostatok peňazí, a preto chodili po širokom okolí a prosili ľudí o milodar. Tak starší muž, ktorého v dedine poznali ako úžasného dobrého človeka, nevedel, kto kde býva, chodil v dedine od domu k domu a prosil o milodar na stavbu kostola. Vošiel i do domu spomínaného muža. Keď povedal, prečo prišiel a poprosil o milodar, muž sa naň rozreval ako zmyslov zbavený. Vyhodil z izby starého muža. Ten prekvapený ostal stáť pri schodoch, díval sa na rozhorčeného muža a po chvíli, keď sa ten upokojil

povedal: „Odpustite, prosím, že som vás rozhneval. Ten krik si zaslúžim. A teraz vás prosím o milodar na stavbu nášho kostola.“ Na prekvapenie ženy a detí, muž sa vrátil dnu a po chvíli odovzdal pokorne prosiacemu staršiemu mužovi vkladnú knižku s väčším obsahom. Pokora zlomila jeho hnev. Pokora zmenila jeho predsudky. Pokora prosiaceho staršieho muža zmenila dovtedy žitý jeho život.

Uvedomujeme si, že veľkosť kresťana nie je v sláve, nie je v počtách, nie je v moci a bohatstve, ale v poníženej a každodennej službe. Nebojme sa toho slova. Matka slúži dieťaťu. Otec rodine. Učiteľ žiakom. Starosta obci. Premiér a prezident národu. Ježiš povedal, že neprišiel, aby mu slúžili, ale prišiel, aby sám slúžil. Ježiš je najväčší sluha. A čo jeho Matka, Panna Mária? Nazvala sa slúžkou. Najkrajším svedectvom aj vo farnosti je, keď si vieme jeden druhému poslužiť. Nerobíme nič okolo kostola pre svoju slávu. Nevidíme, že niekto chce na úkor iných niečo viac. Podľa svojich možností, schopností poslužíme spoločenstvu. Preto pokora neznesie pýchu, hnev, pokrytectvo, lakomosť, sebeckosť. Aj kňazské poslanie je v prvom rade služba. Služba nesmie byť otroctvo. Je to vzťah lásky. Láska nezneužíva. Nevykorisťuje. Neublíži. Slová Pána Ježiša: „*Kto chce byť prvý, nech je posledný zo všetkých a služobník všetkých*“ (Mk 9,35), sú aspoň tak aktuálne dnes, ako keď ich prvýkrát Ježiš povedal apoštolom.

Niet blaživejšej myšlienky nad vedomie, že robíme šťastnými tých, s ktorými sa stretávame. Kedy môžeme byť presvedčení o ich dokonalom šťastí? Keď sa im usilujeme ukázať, že sme spokojní a že oni sú pôvodcami nášho blaha. Ale naše slová nech sú úprimné! Lebo čím viac nás niekto miluje, tým viac by ho zranilo povrchné lichotenie. Pokora je spojenie duší nie pre zábavu, ale pre vzájomné zdokonaľovanie. A vzrastá tým viac, čím viac sa duše približujú k Bohu. Pokora nespočíva v nežnostiach, ale v sile, obetavosti, čistote a sebazapieraní. Klameme sa, keď čakáme väčšiu lásku, než akú dávame my sami. Nezabúdajme, že sebecké srdce miluje, aby ho milovali, zatiaľ čo pokorné srdce miluje, aj keď sa mu s láskou neodplácajú (porov. P. J. Roberti: *Nenápadné čnosti*, Serafin, Bratislava 1991, s. 71).

Aj naše zlé svedomie môže narobiť nové škody. Je výhodou pre každého z nás, že pod vplyvom Ježišových slov z evanjelia, sme si pripomenuli a uvedomili veľkosť pokory a význam a potrebu nápravy svojho zmýšľania. Čo na tom, že som staršia a mladšia ma urazila. Viem, čo spravím. Čo na tom, že riadim, spravujem ľudí, som povinný to robiť podľa vzoru Krista. Tak zrealizujem slová Krista vo svojom živote: „*A kto prijíma mňa, nie mňa prijíma, ale toho, ktorý ma poslal*“ (Mk 9,37). Amen.

Jednota duše a tela kresťana

Uvedomiť si zodpovednosť svojho konania.

V slovenskom filme Varuj! je scéna, keď sa hlavnému hrdinovi šmykne noha v drevenom žľabe, po ktorom drevorubači spúšťajú do doliny drevo. Noha sa sprieči a nemôžu ju vytiahnuť. Z kopca počuť volanie: "Varuj dušu na doline!" Drevorubači dávajú znamenie, aby každý opustil okolie žľabu. Aj keď zdola zaznie bolestné zvolanie "nie!" nedá sa už spustené drevo zastaviť. Je isté, že muža drevo zabije. Vtedy priskočí kamarát, sekerou odťane spriečenú nohu a vytiahne zo žľabu muža, ktorý upadol do bezvedomia práve vo chvíli, keď okolo preletí veľkou rýchlosťou klát dreva. Muž je zachránený, ale ostáva mrzákom.

V dnešnom evanjeliu počujeme výzvu Pána Ježiša: „*Ak by ťa zvädzala na hriech tvoja ruka,... tvoja noha,... tvoje oko, je pre teba lepšie, keď vojdeš do života zmrzačený, ako keby si mal ísť s obidvoma rukami, obidvoma nohami, obidvoma očami... do pekla, kde červ neumiera a oheň nezhasína*“ (porov. Mk 9,43-45).

Skutočnosť, že v týchto slovách ide o obraznú reč, nesmie zvädzať k oslabeniu ich nesmiernej vážnosti. Ježiš nemá na mysli nijaké vonkajšie zmrzačenie, ktoré by aj tak nič nepomohlo, pretože tým by zlé srdce ostalo naďalej nedotknuté. V obrazoch s rukou, nohou, okom je zdôraznená vážnosť boja, do ktorého sa treba nemilosrdne pustiť. Bezpochyby ide o tak vážnu vec, že sa žiada boj proti sebe samému. Tým viac si uvedomujeme význam Ježišových slov, keď vieme, ako miluje chorých ľudí. V jeho slovách a skutkoch vidíme ho ako Učiteľa, ktorý nežartuje, ale jasne a zrozumiteľne učí o spase človeka. Jeho slovami sa nesmie manipulovať. Práve preto máme odkryť hĺbku slov, ktoré majú priniesť bohatú úrodu. A tým skôr, keď cítime význam Ježišovho napomenutia, hoci sa nám slová počúvajú ťažko. Keď veríme v Božie kráľovstvo, kde nám Boh pripravil miesto na celú večnosť, tým viac si uvedomujeme význam napomenutia obsiahnutého v týchto slovách. Keď veríme v odmenu a trest, uvedomujeme si, že rozhodujeme vedome a slobodne o tom, čo bude nasledovať po našej smrti.

Ježiš neodvolal ani čiarku z toho, čo povedal. Povedal: „*Ak by ťa zvädzala na hriech tvoja ruka, odtni ju... ak by ťa zvädzala tvoja noha, odtni ju... a ak ťa zvädza na hriech tvoje oko, vylúp ho*“ (Mk 9,43.45.47). I keď sa to ťažko počúva a ešte ťažšie uskutočňuje a niekto môže hovoriť o krutosti a barbarstve, predsa si uvedomujeme, že ide o memento. Napríklad, niekto dostane rakovinu. Ak chcú lekári pacientovi zachrániť život, neraz amputujú nohu, ruku... Vtedy nehovoríme nie, ale uvedomujeme si, že ak chcú zachrániť pacienta, je potrebné obetovať ruku či nohu. A jedná sa pritom o dočasný život na zemi. Predĺži sa život o rok, desať rokov? Ježišove slová poukazujú na večný život. Život bez konca, život bez bolesti, choroby, smrti.

Slová o “zvädzaní” či “pohoršení” môžu pre náš vkus vyznievať až prisilne a môžu vyvolávať myšlienku fanatizmu, a predsa, keď to hovorí Ježiš, je potrebné slovám venovať pozornosť. Ak nám nerobí problém prijať iné Ježišove slová, ktoré sa nás dnes netýkajú, tým viac je potrebné uvedomiť si dopad slov na život. Prijatť Ježišove slová o zvädzajúcej ruke, nohe, zvädzajúcom oku ako hriechu, je potrebné so všetkou silou, rozhodnosťou nielen prijať, ale aj zrealizovať. Jedná sa predsa o hriech. Možno počuť, že niekto namieta v tom duchu, že sme predsa len ľudia, a hriech je niečo, čo v našom živote vždy bude a bolo by divné, keby tomu tak nebolo. Áno, sme ľudia, a tak bývame aj chorí. To je ľudské. Ale je to dôvod k tomu, aby sme si svoje choroby nevšíмали, aby sme ich neliečili, aby sme si ich, takpovediac, pestovali? Takú hlúposť predsa nikto, kto vážne ochorel, nebude robiť ani propagovať. A nebude si chorobu vyvolávať ani zdravý človek, pretože vie, že aj menšie ochorenie môže vyvolať vážnejšie zdravotné ťažkosti. A práve preto, keď vieme rozumne uvažovať o bolesti a chorobe svojho tela, je potrebné viac a viac venovať pozornosť a prevencii zdravia svojej duše. Telo je dočasu, ale duša naveky. Hriech nie je niečo, čo škodí len na tomto svete. My predsa máme prejsť z tohto života do večného života. A pohoršenie, pokušenie i hriech sú práve tým, čo nás z tejto cesty odvádza, čo nás viac či menej vedie inde ako k plnosti života s Bohom. A keď zotrváme v hriechu, keď podľahneme pokušeniu, keď neodoláme zvädzaniu, zatvárame si bránu večného života. A preto sú namieste slová o odťatí ruky, nohy či vylúpení oka. Viac si uvedomujeme skutočné hodnoty pred falošnými. Potrebné je rozhodnúť sa pre veci večné. Dať prednosť priateľstvu s Bohom pred priateľstvom s hriechom.

Matka má vysokú cukrovku. Lekári hovoria o amputácii nohy. Z rozhovorov s lekármi vie, že v opačnom prípade môže prísť o zrak. Prídu do nemocnice deti. Matka sa pýta: „Postaráte sa o mňa, keď

budem bez nohy?“ Dospelým detom padajú po lícach slzy a po chvíli syn povie: „Mama, vždy! Aspoň budeš vidieť, ako si nás vychovala, že ťa skutočne máme radi.“

Áno, Boh nás má rád a on má právo od nás žiadať aj také obety, ako je amputácia a najmä byť prísni na svoje oči, na čo nimi pozeráme; rázni na skutky, ktoré konáme a zásadoví, keď sa jedná o náš život. Boh nás miluje. On je náš Otec, ktorý si počína ako chirurg. Ak sa celí a celkom odovzdáme Bohu a dovolíme, aby riadil naše kroky, tak môžeme po čase konštatovať, že bez jeho pomoci, bez toho, že by nám nebol pomáhal, radil, neprešli by sme úspešne úskalia a ťažkosťami života. Pomáha nám odstrániť rôzne prekážky, najmä pýchu, lebo ona je najviac výhražná. Sami nedokážeme viesť boj proti nej. Ona je v našom živote ako rakovina; ničí a zabíja všetko, objavuje sa vtedy, keď to najmenej očakávame a podobne. Je zákerná a často sa šíri ticho a nenápadne. Kresťan si pripomína, čo nesmie robiť. Počúva predsa Ježiša. Pýcha často berie na seba podobu falošnej pokory, hovorí tichým hlasom a vie vo svoj prospech využiť všetko. Pýcha dokáže ničiť aj dobré veci. Prečo? Pretože to, čo je zasiahnuté jedom pýchy, začne budovať svätyňu pýchy a nie Bohu. Niektorí môžu dlhé roky mať úspech v posväcovaní seba, v práci v rôznych oblastiach... Ak si však povie, že už dosť pracoval a je si istý nebo, zabúda, že pokora, poníženosť, vernosť voči Bohu zaväzujú človeka do poslednej chvíle života. Ježiš jasne hovorí: „*Kto by pohoršil jedného z týchto maličkých, čo veria vo mňa, bolo by lepšie, keby mu zavesili mlynský kameň na krk a hodili ho do mora*“ (Mk 9,42). Uvažujme, či človek ktorý je plný pýchy, hoci ukrytej pod „pokorou“, môže byť svedkom Krista? Či nie je na pohoršenie? Pokiaľ nás Pán Boh nepremení, pokiaľ nedotkne sa našej pýchy ostrím svojej lásky, dovtedy budeme antisvedkami pre okolie. Naše správanie je správaním farizejským, keď nevieme skutočne milovať niekoho viac ako seba. Tak rýchlo sa dáme uniesť hnevom, alebo sa uzatvoríme a mlčíme, keď sa niekto dotkne našej sebalásky. Pýcha je korením všetkého zla i hriechu. Staví totiž človeka na miesto, ktoré patrí Bohu, a to je oveľa horšie ako všetko iné, ako sú hriechy a iné pády. Pozrime na lotra, ktorý je odsúdený na smrť, ktorého nazývame „dobrým“; až vtedy, keď uznal svoju vinu, bol schopný obrátiť sa na Krista a získať od neho odpustenie svojich hriechov. Naproti tomu farizeji stáli pod krížom, cítili sa spravodliví, žiadajú znamenie z kríža, neprosia o nič a nedostáva sa im odpustenia. Každý hriech volá o zmilovanie od Boha, pýcha farizejov nie! Nie je zanedbateľné si pripomenúť, že každý, kto skúsil s pýchou bojovať, presvedčil sa, že je to ťažké. Je to ako s drakom z rozprávky. Keď dokážeme pýche sťatť jednu hlavu, môžeme zistiť, že na jej mieste už je sedem. Ale život nie je rozprávka. Nie je preto možné povedať; už mám dosť zásluh pre nebo, mne sa nič

nemôže stať, že som dosť silný a podobne. Preto si uvedomujeme, že každé naše vnútorné víťazstvo, každá odstránená chyba, každá nadobudnutá cnosť z hľadiska pýchy sa môže stať pokrmom pre farizeja. Spomeňme si na modlitbu farizeja. Modlil sa, postil, dával desiatky, zachovával prikázania, a neodišiel z chrámu ospravedlnený. I napriek tomu, že veľa robil, príkladne sa správal, nenašiel u Boha milosť.

Je správne, že si uvedomujeme, ako si počína náš božský chirurg, Ježiš. Z jeho súhlasu znášame ťažkosti. Tie sú pre naše dobro. Umŕtvenosť, uzobranosť, sebaovládanie. Ak to konáme s vedomím, že je to vôľa Božia, dostáva sa nám posily, milosti a vzrastáme v láske k Bohu. Pomáhajú nám pozbaviť sa chýb, zlovykov a rastieme v odolnosti voči hriechu. Je dobré, že vieme, čo chceme. Kto poriadne nevie, čo chce, veľmi rýchlo skončí tam, kde nechce.

Rozprávka o zlatej rybke hovorí, že sa jedného dňa vybrala do sveta. Zobrala si svojich šesť korún a vybrala sa hľadať šťastie. Nemusela ani plávať moc ďaleko a stretla pstruha, ktorý sa jej spýtal: „Kde máš namierené, rybka?“ „Plávam si a hľadám šťastie,“ odpovedala mu zlatá rybka. „Máš šťastie,“ povedal pstruh. „Iba za štyri koruny si môžeš kúpiť túto nádhernú plutvu, s ktorou sa ti bude plávať dvakrát rýchlejšie.“ „To je výborná kúpa,“ zaradovala sa zlatá rybka. Zaplatila, nasadla si na plutvu a plávala dvakrát rýchlejšie ako predtým. Za chvíľu sa dostala až na miesto, kde bývala veľká sépia. Tá na zlatú rybku hneď zavolať: „Zlatá rybka, kde máš na pláne plávať?“ „Hľadám šťastie,“ odpovedala zlatá rybka. „Práve si ho našla, maličká,“ povedal sépia. „Pozri, tam je motorček. Pomocou neho ešte rýchlejšie môžeš plávať. Predám ti ho pod cenu.“ Zlatá rybka za zvyšné peniaze kúpila motorček a plávala rýchlejšie. Netrvalo dlho a stretla žraloka. Ten na rybku zavolať: „Rybka, kde máš namierené?“ „Hľadám šťastie,“ odpovedala zlatá rybka. „Práve si ho našla. Daj sa touto skratkou,“ povedal žralok a ukázal na svoju dokorán otvorenú tlamu. „Tak tam budeš oveľa rýchlejšie.“ „Ďakujem!“ zvolala zlatá rybka a vplávala do žralokových čeľustí.

Ježiš nás varuje pred falošným šťastím. Boh nám stvoril oči, ruky, nohy, aby sme získali večnú odmenu a nie večný trest. Hoci na ceste musíme často a tvrdo odolávať zvodom hriechu, s Ježišom je náš cieľ istý.

Vo filme *Varuj!* prišiel muž o nohu, ale zachránili mu život. Ježiš dnešným evanjeliom nám hovorí o záchrane večného života pre nás. Amen.

Manželstvo v Božom pláne

Človek nemôže zmeniť Boží plán s manželstvom.

Medzi študentmi gymnázia strhla sa výmena názorov na tému "manželstvo". Dievčatá poukazovali na vzťah dnešných mladých mužov k manželstvu, ich nezodpovednosť, nezrelosť... Chlapci si neodpustili poznámky v tom zmysle, že dnešné ženy stratili zmysel byť matkami, viac sa venujú emancipácii... Do rozhovoru vnášali svoje skúsenosti, postrehy, ale i to, čo zažili vo vlastnej rodine. Názory sa miešali tak, ako si vstupovali navzájom do rečí, zvyšovali hlas, až razom stíchli, keď medzi sebou zbadali svoju triednu profesorku. Oči všetkých pozerali na mladú ženu, ktorá sa u študentov tešila úcte pre jej odbornosť, prístup k nim a názormi na život. Mnohí študenti po celý život si budú pamätať na hodinu matematiky, keď neriešili logaritmy, ale počúvali rovnako jasné a zásadné slová. Ako študent nemôže vyriešiť príklad, keď neštudoval, tak ťažko môže obstať v manželstve ten, čo sa na manželstvo vážne nepripravoval. Počas riešenia príkladu študent musí byť sústredený a rešpektovať zákony. Tak je to aj v živote predmanželskom i manželskom. Stačí malá nepozornosť a môže dôjsť k zlému výsledku. Prípadne môže zvoliť iný lepší spôsob a k výsledku sa skôr dopracuje. Môže sa vrátiť späť, nájsť chybu a pokračovať. Ale s manželstvom nie je vec jednoduchá. Zlý je študent, ktorý rezignuje, keď vidí len zlý výsledok a znova nehľadá chybu, neštuduje, aby sa dopracoval k úspechu. Dnes sa veľa kritizuje, karhá, preklína, vidí chyby u iných a nie u seba. Viac sa všima negatívne ako pozitívne.

Tak aj dnes si môžeme uvedomiť, že naše manželstvá neuchránime od ťažkostí a kríz lamentovaním, poukazovaním na rastúci počet rozvodov, uvoľnenosť mravov, zlú prípravu a podobne. Výhodnejšie je pripomenúť si to, čo všetci vo svojom vnútri cítime, že s každým mužom, s každou ženou, a teda i s každým manželstvom má Boh svoj plán. A pretože vieme, že „*Boh je láska*“ (1Jn 4,16), je potrebné odložiť ľudské mienky, dohady, pomýlenú dnešnú filozofiu na manželstvo a osvojiť si známe slová Krista. „*Preto muž opustí svojho otca i matku a pripúta sa k svojej manželke a budú dvaja v jednom tele. A tak už nie sú dvaja, ale jedno telo. Čo teda Boh spojil, človek nech nerozlučuje*“ (Mk 10,7-8).

Známe slová a známy problém. Alebo ešte ináč povedané: Staré slová a starý problém. Už niekoľko storočí pred Kristom platil u Židov predpis o nerozlučiteľnosti manželstva. Nový problém? Nie. Len noví slabí ľudia. Teda stále aktuálny problém.

Evanjelista predstavuje aj dnešných farizejov, ktorí „*pokúšali Ježiša. Pýtali sa ho, či smie muž prepustiť manželku*“ (Mk 10,2)? Pokladajú Ježiša za neznaleho v danom probléme. Nejde im o mienku Ježiša, ale chcú mu zatvoriť ústa. Nechcú prijať jasnú náuku; im vystačí, že majú proti nej námietky, lebo to podľa nich je rovnoznačné s tým, že majú pravdu a pýtajú sa, kedy Cirkev uzná právne rozvod. Ježiš pripomína slová z Knihy Genezis o stvorení ženy (porov. Gn 2,18-24). Zo slov: „*Nie je dobré, že je človek sám*“ (Gn 2,18) je vidieť, že sám muž netvorí ľudský rod. Žena prináša do života muža čosi nové, oživujúce. V opise stvorenia je potrebné vidieť reč, ktorej ľudia, ktorí boli ich prvými prijímateľmi, rozumeli. Reč symbolov vidieť aj v opise stvorenia ženy. Rebro u semitov označuje život. Akt stvorenia ženy z mužovho rebra poukazuje na blízkosť k mužovi. Žena má tú istú prirodzenosť, čomu zodpovedajú slová: „*... kosť z mojich kostí a telo z môjho tela. Bude sa volať 'Mužena', lebo z muža bola vzatá*“ (Gn 2,23). Takto podaný text poukazuje na rovnosť medzi mužom a ženou, hoci spoločensky žena mala alebo vôbec nemala práva muža. Symbolika stvorenia ženy z rebra muža má ešte jeden aspekt, ktorý sa dotýka zväzku dvoch ľudí. Zväzok muža a ženy má byť taký silný, ako je spojenie rebra s telom. Manželstvo musí byť tak komplexné, silné a harmonické, že je možné ho prirovnať k ľudskému telu. „*Preto muž opustí svojho otca i matku a pripúta sa k svojej manželke a budú dvaja v jednom tele. A tak už nie sú dvaja, ale jedno telo*“ (Mk 10,7-8). Nový zväzok medzi mužom a ženou je silnejší ako pokrvný. A Ježiš tento vzťah, zväzok vyzdvihne na takú hodnotu, ktorej sa nedá nič iné prirovnať, keď o manželskom zväzku vyhlásil: „*Čo teda Boh spojil, človek nech nerozlučuje*“ (Mk 10,9)! Manželstvo je celkom nový vzťah, ktorému Boh dáva pečať svojej lásky. Povieme, že do sviatosti manželstva Boh vkladá svoj špeciálny plán, ktorého nie je možné len tak sa zriecť, opustiť ho, veď sám Boh si vyhradil jeho ukončenie smrťou jedného z manželského zväzku.

Kto hľadá odpoveď na rozvod, na zánik sviatostného zväzku v katolíckom chápaní viery, odpoveď je jasná. „*Čo teda Boh spojil, človek nech nerozlučuje*“ (Mk 10,9). O téme „rozvod u katolíkov“ sa popísalo mnoho. Z histórie vieme, že pápež Klement VII. nemohol súhlasiť s novým manželstvom anglického kráľa Henricha VIII. I napriek tomu, že došlo k rozchodu Ríma s Anglickom, nevyhlásil platné manželstvo kráľa za neplatné. Tak vznikla anglikánska cirkev, na čele ktorej je kráľ Anglicka. Keď pápež Ján Pavol II. v roku 1983 podpísal nový Kódex kánonického práva, viaceré

masmédiá zaútočili na pápeža a Cirkev, že sa nenašlo miesto na rozvod v Cirkvi. Boli a sú snahy, aby sa Cirkev prispôsobila požiadavkám sveta, a to aj v oblasti rozvodu. Tí, ktorí takto útočia na Cirkev, zabúdajú si však dať odpoveď na otázku: Uzdraví rozvod manželstvo? Sviatosť manželstva má predsa jasné poslanie. Spolupráca muža a ženy pre vzájomnú pomoc, obohatenie, plodenie a výchova detí. Je pravdou, že sa rozvádzajú aj tí, čo uzavreli sviatosť manželstvo. Rozvádzajú sa preto, pretože sviatosťná láska sa neposilňovala a s Božím požehnaním musia manželia spolupracovať. Nedá sa hovoriť, že stačí si vyslúžiť sviatosť manželstva, pretože sviatosťná milosť neúčinkuje automaticky. S milosťou treba spolupracovať, ináč sa stane neužitočným talentom. Môžeme to prirovnať k takejto situácii. V deň vyslúženia sviatosti vloží nejaký bohatý dedko novomanželom na konto milióny dolárov pod podmienkou, že manželia vklad nemôžu vybrať naraz, ale musia každý deň vyberať len časť.

Každý z nás máme svoj podiel na manželskom šťastí. Kňaz i spoločnosť má svoj podiel na príprave ľudí do manželstva a na upevňovaní manželského zväzku. Výchova a najmä dobrý príklad rodičov a okolia majú tak pôsobiť, aby sa ľudia dobre pripravili na sviatosť manželstvo. Samotní novomanželia musia urobiť pred manželstvom všetko, aby sa dobre pripravili po všetkých stránkach, a teda aj zachovaním Božích príkazov. Veriaci kresťania musia si byť vedomí, že Ježiš zomrel a vstal z mŕtvych aj pre ich manželský zväzok. V ich spoločnom živote bude kríž a križe i napriek láske, ktorú cítia ku sebe. Majú si pripomínať slová Ježiša: „*Kto chce ísť za mnou, nech zaprie sám seba, vezme svoj kríž a nasleduje ma*“ (Mt 16,24). Sme predsa poznačení dedičným hriechom. A manželia si majú často pripomínať slová, ktoré odzneli pri vysluhovaní sviatosti manželstva: „*Sľubuješ pred všemohúcim Bohom, že jej budeš verným manželom, že mu budeš vernou manželkou, že ju, že ho neopustíš ani v šťastí, ani v nešťastí, ani v chorobe, ani v zdraví, a že ju, že ho budeš milovať a ctiť po všetky dni svojho života?*“ V Písme predsa čítame: „*Čo teda Boh spojil, človek nech nerozlučuje*“ (Mk 10,9). Je to žriedlo novej satisfakcie pre Boha i pre nás. Cirkev pozerá na každé manželstvo s radosťou, láskou, vďačnosťou i satisfakciou. V láske manželov rozoznávame lásku, ktorou obdarúva sám Kristus i Cirkev. Satisfakcia je tým väčšia, čím väčšia je láska muža k žene a ženy k mužovi.

Je správne, keď si z dnešného evanjelia o manželstve chceme vziať dôležitú pravdu, že dobré manželstvo, trvalá a verná jednota muža a ženy bola a je možná. Nech sa robí čokoľvek. Prečo? Pretože žena je pre muža „*kosť z mojich kostí*“. Pretože človek je povolaný pre partnerstvo a to

biologicky i psychicky, pretože Boh to tak chce, aby tí dvaja boli skrze manželstvo jeho. A taktiež aj preto, že Ježiš pre poriadok spásy i pre dobu Nového zákona to potvrdil. Problémy manželstva sa týkajú celého komplexu otázok života človeka.

Kedysi sa bohatá Rimanka pýtala rabína Jossiho Chalafty: „Čo robí Boh celý deň?“ Rabín jej odpovedal: „Dáva dohromady manželské páry. Vyberá, kto si má koho zobrať. Tento muž túto ženu, táto žena tohto muža, a tak ďalej.“ „Na tom nie je nič zvláštneho,“ poznamenala Rimanka, „to dokážem aj ja. Za jeden deň dám dohromady aj tisíc párov.“ Rabín na to nič nepovedal. Keď sa pani vrátila do svojho paláca, dala si zavolať všetkých otrokov a otrokyne a vydala a oženila ich navzájom. Prikázala: „Ty si zoberieš tamtú a ty zas si zoberieš tamtoho.“ V noci sa skoro všetky manželské páry pohádali a pobili. Hneď ráno sa vydali ku svojej panej. Jeden otrok mal rozbitú hlavu, iná otrokyňa mala modrinu pod okom a ďalší otrok mal rozbitý nos... Pani si zavolała rabína Jossiho. Povedala mu, čo sa stalo a vyhlásila: „Mal si pravdu. Vidím, že muža so ženou môže spojiť dohromady jedine Boh.“ V tom sa ozval hlas z neba: „To nie je ľahké ani pre mňa.“

A čo k tomu povedať? Nikto o tom nepochybuje. A práve preto dnes je správne, že ten, kto sa nemodlil za svoje manželstvo, začne sa a kto sa modlil za svoje manželstvo, bude pokračovať s ešte väčšou láskou a intenzitou. V manželstve vidíme osobný i spoločenský prínos, a to aj vtedy, keď sa musia riešiť ťažkosti a kríže spoločného života. A každý, čo i len pri troche dobrej vôle, musí povedať, že je správne to, čo učí a zachováva Cirkev, že nesúhlasí s rozvodom.

Mladí ľudia nie sú zlí. Koľko ich trpí pre svojich rodičov. Jedna študentka v diskusii o manželstve na adresu rodičov a spoločnosti povedala: „Prečo od nás žiadate niečo, čo sami nerešpektujete?“ Iná k tomu poznamenala: „Mám vzor vernosti a lásky vo svojich rodičoch. Vidím ich riešiť životné otázky, keď sú šťastní i keď prídu ťažkosti. Vidím ich modliť sa, vidím ich pristupovať ku sviatostiam, vidím ich pri všedných i slávnostných okamihoch stáť vedľa seba, vidím ich, ako sa navzájom vedia a dokážu dopĺňať, rešpektovať, žiť.“ Je namieste, že sa všetci pri dnešnej svätej omši modlíme a prosíme o tieto milosti.

Amen.

Živé Božie slovo pre náš život

Ježiš nás učí, ako žiť a získať večný život.

Dnes sa nám ponúkajú zaručené návody, ako rýchlo schudnúť, ako rýchlo zbohatnúť, ako si udržať mladosť, ako úspešne podnikáť a podobne.

Čo tak si dnes položiť otázku, ktorú položili Ježišovi: „*Učiteľ dobrý, čo mám robiť, aby som obsiahol večný život*“ (Mk 10,17)?

Známa príhoda z evanjelia predstavuje bohatého mládenca, ktorý hľadá podmienky pre večný život. Prichádza náhlivo, dokonca „*akol si pred Ježiša*“ a nazve ho „*učiteľ dobrý*“ (porov. Mk 10,17). Ježiš je oslovený: „*Učiteľ dobrý, čo mám robiť, aby som obsiahol večný život*“ (Mk 10,17)? Hoci Ježiš nepochybuje o vážnosti záležitosti tohto človeka, zakazuje mu také oslovenie. Oslovenie *dobrý učiteľ* prezrádza vnútorný postoj, ktorý Spasiteľ nemôže schváliť. V myšlienkovom svete tohto človeka má človek priveľa vlastnej dôležitosti. Je príliš zamestnaný sám sebou. Nedáva dostatok priestoru Bohu. Túto zaujatosť sebou samým cítiť z vypovedaných slov, v ktorých sa predvádza „ja“ a neznesiteľne sa derie do popredia. Z rozhovoru s Ježišom je vidieť, že tento muž považuje za celkom prirodzené, že po dobrých skutkoch, ktoré koná a zachováva od svojej mladosti, bude nasledovať celkom iste večný život ako dedičstvo. Ježišovi nie je nič utajené. Mocným zásahom rieši veci. Keď mu zakáže nazývať ho dobrým, Ježiš odhaľuje, že vidí v ňom len človeka a poukazuje na to, že jedine Boh je dobrý. Muž zotrval stále vo svojom omyle, hoci prikázania „*zachovával od svojej mladosti*“ (Mk 10,20) a Ježiš sa vtedy s láskou pozrel na muža, ale jasne poukázal na prekážku, ktorá mu stojí v ceste do Božieho kráľovstva. „*Jedno ti ešte chýba. Chod', predaj všetko, čo máš, rozďaj chudobným a budeš mať poklad v nebi*“ (Mk 10,21). Muž s Ježišovými slovami nesúhlasil a odišiel smutný, lebo mal veľký majetok.

Boh zjavil ľuďom múdrosť, keď zjavuje seba. Hovoril cez prorokov a nakoniec prehovoril skrze svojho Syna, ktorý je Slovo. Slovom živým i slovom života. Božie slovo aj dnes znie pre nás i tu v kostole. Slová

dnešného evanjelia nie sú len o Bohu, ale sú nástrojom, aby Boh mohol prehovoriť ku nám. Povedzte, sú tieto slová Ježiša ťažké?

Iný muž, volá sa Karol, spomína na mladosť, keď čítal Evanjelium a počúval výklad Svätého písma v kostole, prichádzal na to, že sú to veľmi vážne slová, ktoré sa nedajú ničím a nikým nahradiť. Tak vlastne to, že Božie slovo veľa vyžaduje, priviedlo pápeža Jána Pavla II. k tomu, že v Božom slove je pravda.

A čo my? Nie sme ako muž z evanjelia? Prichádzame do kostola, pristupujeme ku sviatostiam, možno spokojne o sebe premýšľame, že je predsa všetko v poriadku. A Ježiš, ktorý pozná naše vnútro, nám hovorí vážne slová: „*Jedno ti ešte chýba*“ (Mk 10,21). Čo? Spozornime! Bohu nič nie je neznáme. Ježiš dnes ešte nie je naším Sudcom. Aj dnes na nás pozerá s láskou. Ježišove slová, aby sme sa zriekli... Vo svojom svedomí počujeme jeho hlas, čoho sa máme zriecť, aby sme nemuseli odísť smutní. Bohatstvo to práve nemusí byť, ale či sme bez hriechu? Ježiš nám slabým ide na pomoc. Kde a ako? V Božom slove. Svätý Pavol v liste Hebrejom píše: „*Živé je Božie slovo, účinné a ostrejšie ako každý dvojsečný meč... rozsudzuje myšlienky a úmysly srdca. A niet tvora, ktorý by bol preň neviditeľný. Všetko je obnažené a odkryté pred očami toho, ktorému sa budeme zodpovedať*“ (Hebr 4,12-13). Je potrebné nielen počúvať a prípadne zachovávať to, čo mi vyhovuje, ale chcieť počuť a prijať aj tie Božie slová, ktoré sú pre nás osobne ťažké. Sektári si z textu Svätého písma vyberajú len to, čo im vyhovuje. To nie je správne. Je však správne, že si musíme uvedomiť aj to, že nás oslovuje kde-kto a kde-čo. Počúvame mienky a názory, oslovujú nás masmédiá, učitelia, politici, kultúra, veda, hudba... A práve preto si pripomeňme, že všetky tie “vysielače” nemusia šíriť klamstvo, ale iba jedno Slovo – Boh je večné, nemeniteľné, stále pravdivé, ktoré je bohatstvom, pred ktorým ničomu a nikomu nemôže dať prednosť. Kto nestavia svoj život na zemi nasmerovaný na večný a na Božom slove, ten stavia svoj “dom na piesku”. Božie slovo nesmie zasiahnuť len uši. Božie slovo musí prejsť naším rozumom a slobodnou vôľou do srdca. Ježišovo slovo prešlo do srdca učeníkov a tí opustili všetko a nasledovali ho. A to chce Ježiš od nás. Nielen zachovávať prikázania, ale vo všetkom dať prednosť Bohu. Boh má prednosť pred hodnotami materiálnymi, ale aj pred ľuďmi. Pretože do Božieho kráľovstva sa vchádza ťažko. Kto však svoju nádej vkladá do Boha a nie do seba, do ľudí, do vecí, do kariéry, tomu neunikne Božie kráľovstvo. Kto berie veľa na seba, kto dáva prednosť pred Bohom sebe, svojim rozkošiam, ľuďom, moci...

ten je podobný t'ave, ktorá nemôže prejsť uchom ihly, pretože sa nechce a nemôže pozbaviť toho, čo pred Bohom nemá hodnoty. Boh nám nezakazuje vlastniť, niečo dokázať, znamenať, cestovať, užiť si... ale na prvom mieste musí a má byť Boh. Kde sa tomu naučiť? Kde je ten osvedčený recept? Je to Sväté písmo a cirkevná tradícia, čo učí a vysvetľuje Cirkev.

Zaujímavý príbeh rozpráva sestra, ktorá pôsobí v Alžírsku. Je to moslimský štát, ba čo viac fundamentalistický, nepriateľsky zameraný na kresťanstvo. Počúvame, čo všetko musia podstúpiť tí, ktorí chcú tam prijať kresťanstvo; často prestup z moslimskej viery na kresťanstvo končí smrťou.

Muzulman si kúpil v obchode syr, ktorý mu obchodníčka zabalila do papiera. Hygiena je často zanedbávaná. Keď muž zjedol syr v autobuse, začal čítať z papiera, do ktorého bol zabalený syr. Po niekoľkých dňoch si v obchode kúpil znova syr a predavačka mu ho znova zabalila do papiera. Znova čítal všetko, čo bolo na papieri vytlačené. Text v mužovi vzbudil záujem. Pri ďalšom nákupe už prosil len papier. Predavačka mu bez ťažkostí dala knihu, z ktorej trhala strany a zákazníkovi v nich balila syr. Bola to kniha Svätého písma. Čítanie Svätého písma tak oslovilo Alžírčana, že vyhľadal v meste katolícku kaplnku a poprosil, aby mu niekto vysvetlil text knihy. Po čase, aj keď vedel, že ho budú čakať ťažkosti a možno i smrť, požiadal o krst.

Niekoľko môže namietat'; stalo sa to v Alžírsku a jeho sa netýka. A predsa stojí na zamyslenie. Nemal by som častejšie siahnuť aj ja po Svätom písme? Kde nájdeme správny návod, ako riešiť ťažkosti, ako prekonávať problémy, ako víťaziť nad pokušením a hriechom, ako korigovať svoj život na zemi na ceste do večnosti?

Nik z nás nechce odísť z tohto stretnutia svätej omše smutný pre svoje bohatstvo, ale naopak, s Ježišovým uistením, že ten, kto pre neho a pre evanjelium opustí všetko, stonásobne viac dostane v tomto čase, hoci s prenasledovaním „a v budúcom veku večný život“ (Mk 10,30).

Mladá žena, slečna, sa obrátila o pomoc na kňaza: „Duchovný otče, do nášho mládežníckeho zboru chodila Adriana, ktorá sa učí za

predavačku. V poslednom čase vynechávala. Dozvedela som sa, že začala chodiť s chlapcom, ktorý je na základnej vojenskej službe. Vo svojich sedemnástich rokoch sa riadne zaľúbila. Chlapec na ňu naliehal, aby mu dokázala svoju lásku. Teraz čaká diet'a, no on jej povedal, aby išla na interrupciu a že už nemá o ňu záujem. Keď sa zdôverila rodičom, celkom sa zhrozili a matka vyhlásila: „Takéto niečo sa v našej rodine ešte nikdy nestalo! Daj si to vziať, alebo zmizni z domu!“ Adriana teraz chodí so svojím nešťastím celá bez seba. Zdôverila sa mi, že by nechcela zabiť diet'a. Čo bude robiť, ak ju rodičia vyhodia z domu? Sľúbila som jej, že jej budem pomáhať pri hľadaní riešenia. Čo by si radil ty, otče?“ (Katolícke noviny č. 41, 1997, str. 9)

Kto je v tomto príbehu muž z evanjelia? Chlapec si myslí, že problém sa ho netýka. Rodičia budúcej matky dajú radu, a v nedeľu možno pôjdu pokojne na omšu, veď oni dali len radu a o interrupcii sa nik nemusí dozvedieť, prípadne, čo koho do toho, že ich dcéra bola na prerušení tehotenstva!

Koľkí v našom okolí potrebujú pomoc! Ježiš nás chce použiť, aby nikto nemusel byť smutný. Aby nik neprišiel o účasť v Božom kráľovstve. Podat' pomocnú ruku chce Ježiš nám za pomoci Svätého písma a učenia Cirkvi, ale aj cez či skrze nás iným; svojim deťom, bratovi či sestre, spolupracovníčke alebo kamarátovi. Kto pomôže, kto pomáha, aj modlitbou, že sa modlí za iných v ich ťažkostiach a neodsudzuje, neohovára či neosočuje, ten získava už tu na zemi odmenu a vo večnosti mu dá sám Ježiš. Je správne, že cítime zodpovednosť za spásu svojej duše a duše ľudí. Tak svojím správaním a prístupom k životu sa nedostaneme do situácie, že nebudeme môcť prejsť cez bránu do Božieho kráľovstva, ako ťava s nákladom nemôže prejsť uchom ihly. Naopak, s Božou pomocou a pomáhaním si navzájom môžeme získať stonásobne viac už teraz, v tomto čase a v budúcom veku večný život.

Uvedomujeme si a prijímame, že i dnešné evanjelium je návodom, ktorý nám pomôže získať nie pochybné a nestále hodnoty, ale predstavuje nám návod na získanie večného života, hodnoty, ktorú nezničí ani moľa, ani hrdza a ktorú nemôže žiadny zlodej ukradnúť.

Amen.

Misie – vec srdca

Evanjelizovať je pre nás milosť i povinnosť.

Ako by sme odpovedali na otázku: Čo by si povedal o dnešnej nedeľi? Áno, dnešná nedeľa je misijnou. Svätý Otec k dnešnej nedeľi posielal svoje posolstvo celej Cirkvi i celému svetu. O Svätom Otcovi môžeme povedať, že je najväčším misionárom našich dní. Dnes nielen svojím milodarom na misie, ale aj svojou modlitbou za tých, čo pracujú v misiách, ale aj zamyslením sa nad misiami vo svojom okolí môžeme naplniť program dnešnej nedele. Misie sú teplomerom celkovej viery. Kde chýba misijný zápal, tam je viera slabá. Misie obnovujú Cirkev, posilňujú vieru a kresťanskú totožnosť. Dávajú nové nadšenie a nové popudy. Viera sa posilňuje tým, že sa dáva. Na Slovensku je znova živá misijná myšlienka. Po arcibiskupovi Karolovi Kmeťkovi z prvej polovice dvadsiateho storočia dnešné misie sú znova aktívne a živé. Misionári zo Slovenska odchádzajú do misií s tým, že chcú poslúžiť bratom a sestrám ohlasovaním učenia Ježiša Krista.

V misijnom duchu sa môžeme povzbudiť slovami Pána Ježiša: „*Syn človeka neprišiel, aby sa dal obsluhovať, ale aby slúžil a položil svoj život ako výkupné za mnohých*“ (Mk 10,45).

Bratia Jakub a Ján Zebedejoví predkladajú prosbu Ježišovi: „*Učiteľ, chceme, aby si nám splnil, o čo ťa prosíme*“ (Mk 10,35). Je to zvláštna prosba. S Ježišom už žijú dlhší čas, počúvajú jeho slová, uchvacuje ich, že si počína ináč ako vodcovia a učitelia národa, a predsa o poslaní Ježiša majú nedostatočnú predstavu, čo prezrádza aj ich prosba: „*Daj, aby sme sedeli v tvojej sláve jeden po tvojej pravici a druhý po ľavici*“ (Mk 10,37). Nevedia, čo si žiadajú. Ostatní učeníci sú na nich namrzení. Ježiš dá všetkým učeníkom, ale aj všetkým, čo budú ho nasledovať až do konca čias lekciu, z ktorej majú čerpať inšpiráciu pre svoju činnosť: „*Syn človeka neprišiel, aby sa dal obsluhovať, ale aby slúžil a položil svoj život ako výkupné za mnohých*“ (Mk 10,45).

Misijné poslanie aj dnes čerpá oduševnenie a silu práve z týchto slov Krista. Misia, čiže poslanie Ježiša Krista, má svoj pôvod v samotnom vnútornom živote trojjediného Boha. Dá sa povedať, že v srdci samého Boha.

„*Boh je láska*“ (1Jn 4,8) a z tejto lásky Otec plodí Syna. Vzájomná láska Otca a Syna zas posielala Ducha. V teológii nazývame tento vnútrobžský život večnej a nekonečnej lásky „*vnútrobžskými misiami*“, misia Syna a Ducha Svätého. Druhý vatikánsky koncil potvrdil v misionárskom dekréte *Ad gentes* túto intuíciu. Prameň misie je teda v Najsvätejšej Trojici. Z tejto vyhne sa Božia láska vylieva navonok, na ľudstvo, keď Otec „*pošle*“ (*mittit-missio*) svojho Syna a „*zošle*“ Ducha Svätého na svet. Poslanie, misia Božieho Syna na svet má za cieľ spasiť a vykúpiť ľudstvo. Ježiš Kristus zosobňuje v najvyššej miere hodnoty evanjelia, ba priam je „*dobrou zvesťou*“, prvým a najväčším misionárom. Na jeho príkaz celá Cirkev, ktorú on postavil na Petrovej skale a na dvanástich apoštoloch, prevzala od neho misijné poslanie učiť všetky národy. Pod vplyvom Ducha Svätého sa kresťanstvo šírilo.

V priebehu jedného storočia sa Kristovo poslanie rozšírilo do krajín Stredozemného mora, tak v Európe, ako aj v severnej Afrike a preniklo aj do Ázie. Prvé storočie je poznačené ďalším prenikaním evanjelia smerom na sever a na východ. Cyril a Metod prišli na Veľkú Moravu. Pápeži Lev Veľký a Gregor Veľký sa zaslúžili o obrátenie anglosasov. Z tohto obdobia máme mnoho misionárov, ako sú svätý Patrik, Bonifác, Martin z Tours, Augustín z Canterbury, Kolumbán a ďalší. Druhé tisícročie je poznačené rozkolom medzi Rímom a Calihradom v roku 1054. Vážnu úlohu v misijnej oblasti zohrávajú vznikajúce rehole františkánov a dominikánov. V stredoveku najmä jezuitov, vincentínov a iných. V tomto období žil a pôsobil patrón misií, sv. František Xaverský. V roku 1622 Cirkev založila *Kongregáciu de Propaganda Fide*, ktorá riadi evanjelizáciu na celom svete. Už v tom období misionári sa nemajú miešať do politických a administratívnych záležitostí a najmä v kolóniách majú venovať pozornosť výchove domorodých kňazov, majú rešpektovať miestnu kultúru v duchu zdravej inkulturácie. V 20. storočí misiám venujú pozornosť všetci pápeži. Pápež Pavol VI. v *Evangelií nuntiandi*, pápež Ján Pavol II. v encyklike *Redemptoris missio* a dokument Druhého vatikánskeho koncilu *Ad gentes*, v ktorých časovo poukazujú na význam a potrebu misií tak zámorských, ako aj domácich. Každá Biskupská konferencia má misiami povereného biskupa a každá diecéza má svojich spolupracovníkov.

Misie od začiatku prinášajú aj obeť na životoch. V poslednom desaťročí je to stúpajúci počet mučeníkov. Zomierajú, ale rastie počet nových kresťanov. Misie zahŕňajú činnosť k národom a skupinám kultúrno-sociálnym prostrediam, ktoré nepoznajú Krista a jeho evanjelium, alebo kde ešte chýbajú kresťanské spoločenstvá schopné stáť na vlastných nohách. To je špecifická činnosť. Činnosti misií sa venujú zrelé diecézy, farnosti, rehole a hnutia, ktoré pomáhajú vysielaním ľudí, ale aj hmotnou činnosťou. Tam, kde

už prijali evanjelium, ale vieru stratili alebo sa Cirkvi odcudzili, je potrebná *reevanjelizácia* alebo *nová evanjelizácia* vo vlastnom zmysle slova.

Medzi misijnými združeniami vážnu úlohu zohrávajú štyri apoštolské diela, ktoré sa nazývajú pápežskými, lebo ich rímsky biskup uznáva za svoje. Je to:

1) *Pápežské dielo pre šírenie viery*, kde modlitbou a milodarmi členovia tohto hnutia napomáhajú šíreniu viery.

2) *Pápežské dielo svätého detinstva Ježišovho*, ktoré sa zameriava na pomoc deťom v misijných krajinách. Najmä deti pomáhajú deťom svojou modlitbou, ale i zriekaním sa tohto, čo môžu obetovať pre druhé deti. Tak sa venuje pozornosť sirotincom, deťom v ústavoch a podobne.

3) *Pápežské dielo svätého apoštola Petra pre domorodé kňazstvo*. Patrónkou tohto diela je sv. Terézia z Lisieux. Podporuje semináre v misiách.

4) *Jednota duchovenstva pre misie* vyvíja činnosť pre šírenie misijného apoštolátu medzi veriacimi. Pápežské misijné diela pracujú vo viac ako sto krajinách.

Podstatné pre misijnú činnosť je, že sa obracia k nekresťanom. V tom sa líši aj od ekumenizmu, ktorý má za cieľ zjednotenie kresťanov. Misie sú teda tam, kde žijú národy alebo skupiny, ktoré nepoznajú Krista. Okrem zemepisného meradla dôležitého na rozoznávanie misijného charakteru činnosti Cirkvi dnes je to ešte "*nový aeropág*". Ako bol prvý aeropág v Aténach, kde Pavol ohlasoval Ježiša Krista ako "neznámeho Boha", tak dnes v oblastiach, ako sú kultúra, komunikačné prostriedky, ochrana života, veľkomestá, mládež, chudobní, ktorí potrebujú zvýšenú pozornosť.

V 21. storočí sa ukazuje ako misijný svetadiel, najväčší svetadiel Ázia. Na tomto kontinente žije väčšina obyvateľstva sveta a len malé percento je katolíkov alebo tých, čo uverili v Krista, alebo vedia o Kristovi.

Misijnú činnosť riadi Kongregácia pre evanjelizáciu národov. Spolupracuje s viac ako tisíc biskupstvami, s viac ako päťdesiatitisíc kňazmi, najmä domorodými, viac ako stotisíc rehoľnicami a viac ako tristotisíc katechétmi. Kongregácia udržiava v Ríme univerzitu *Urbaniana*; na celom svete riadi a udržiava misijné semináre a iné zariadenia.

Uvedomujeme si, že činnosť misií vyžaduje celých ľudí, ktorí musia žiť pre Krista. Žatva je veľká i dnes a robotníkov je stále málo. Je aj na nás, aby sme nielen prosili, ale aj sami sa aktívne zapojili do činnosti, ktorou i nás Ježiš poveril, keď povedal: „*Chod'te teda, učte všetky národy... a naučte ich zachovávať všetko, čo som vám prikázal.*“ (Mt 28,19-20).

Misionár Bartolomej Kubík píše z Papua Novej Guiney 13. 5. 1997: „Kedysi som mal pohľad na misie skreslený. Misie som si predstavoval ako romantickú krajinu na pobreží krásneho čistého mora s plážou, palmami a príjemnými ľuďmi, ktorí čakajú s otvorenou náručou. Niektorí povedali, že ak chceme rozosmiať Boha, začnime mu rozprávať o našich plánoch. Skutočnosť je iná... Ráno je tu teplota 12°C, osobne som ju meriaval a cez deň vystúpi na 28°C. Ľudia sa tu neumývajú a čo mi robilo ťažkosť, bolo blato a blato... Oblečenie? Ešte som tu nevidel normálne oblečeného človeka. Sú to len handry, ktoré hrozne zapáchajú. Keď som sa v nedeľu vrátil zo svätej omše, chytal som blchy. Dnes som ich striasal. Nepreháňam! Pamätám sa, že ako chlapec som chcel bicykel. Teraz mojou túžbou je kúpiť si, keď budem mať peniaze, dobrú stoličku.

Úryvok z listu nám chce niečo napovedať. Nestačí, že si povieme; dám dvadsať korún na misie na misijnú nedeľu. Prípadne, to čo nenosím, čo vyšlo z módy, alebo obnosené šaty dám niektorému horľiteľovi za PMD, aby ich dali niekomu, kto je v núdzi. Boh od nás chce niečo viac. Misionár píše: „Prosím o modlitbu. Myslíte na mňa pred oltárom. Zverujem sa do vašich modlitieb.“

Je správne, že dnes si uvedomujeme, že misia Krista Vykupiteľa zverená Cirkvi je naozaj ešte v začiatkoch a máme sa všetkými silami dať do jej služieb. Misijné prikázanie Pána zaznieva aj dnes s tou istou platnosťou vo svete i v našom malom svete, i v našom kostole a rodine. Misie sú aj dnes, pretože platia Ježišove slová: „*Chod'te teda, učte všetky národy... a naučte ich zachovávať všetko, čo som vám prikázal*“ (Mt 28,19-20).

Amen.

Tridsiata nedeľa “B”

Mk 10,46-52

Zdravé oči duše i tela

Venovať pozornosť svojej duši i dušiam svojich bratov a sestier.

Nezažili ste cez uplynulý týždeň niečo ako sklamanie, nedorozumenie, krivdu, nepochopenie...? Možno sa aj čudujeme, že v našej spoločnosti, kresťanskej spoločnosti, je tak mnoho trhlín. Pýtajme sa seba, či to nie je

následkom stavu slepoty duše, že nevenujeme patričnú pozornosť, čas, aby sme rozoznali situáciu. Možno už dlhšie svojím nedbalým prístupom k duši sme spôsobili, že naše oči pre brvná, hriechy sú slepé, že sme skutočne chorí. Vidíme smietku v oku blížneho a brvno vo vlastnom nevidíme. Čo viac, už neprosíme, už sme rezignovali od nápravy. A predsa tu, teraz prichádza Ježiš, o ktorom sme už počuli.

Je správne, ak každý z nás chce počuť z úst Ježiša slová: „**Chod', tvoja viera ťa uzdravila**“ (Mk 10,52).

Známa príhoda o uzdravení slepého Bartimeja. Čo dôležité si môžeme všimnúť? Čo je podstatné? A prečo? Bartimej na začiatku sedí a žobre. Až do chvíle, keď počuje, že „*je to Ježiš Nazaretský*“ (Mk 10,47), ktorý prechádza okolo. Preto kričí: „*Ježišu, syn Dávidov, zmiluj sa nado mnou*“ (Mk 10,47)! Kričí, aj keď „*mnohí ho okrikovali, aby mlčal*“ (Mk 10,48). Neprestane kričať. Keď Ježiš povie: „*Zavolajte ho*“ (Mk 10,49), mení sa postoj ľudí k slepcovi; už ho neokrikujú. Naopak, povzbudzujú ho: „*Neboj sa! Vstaň, volá ťa*“ (Mk 10,49)! Bartimej odhadzuje plášť; už nesedí, ale ide za Ježišovým hlasom, ktorý sa ho pýta: „*Čo chceš, aby som ti urobil*“ (Mk 10,51)? A môže slepec povedať niečo iné ako: „*Rabboni, aby som videl*“ (Mk 10,51)! A môže Ježiš, ktorý je „*láska*“ (1 Jn 4,16), dať inú odpoveď, ako: „**Chod', tvoja viera ťa uzdravila**“ (Mk 10,52)?! Čo je dôležité v tomto texte evanjelia? Čo podstatné? Príhoda je plná dynamiky. Vrcholom a pre nás výzvou a oslovením a mementom nie sú slová Bartimeja ani slová svedkov udalosti, ale poznámka evanjelistu sv. Marka: „*A hneď videl a šiel za ním po ceste*“ (Mk 10,52).

Koľkokrát sme sa s Ježišom už v živote stretli? Koľko za posledný týždeň? Boli to stretnutia v modlitbe, s našimi blíznymi, cez udalosti, cez veci... Boli to zážitky, cítili sme dynamiku, prejavili sme určitú činnosť, dali sme si predsavzatia, niečo nás mrzelo, tak sme sa ospravedlnili, poprosili o odpustenie Boha, brata, sestru. A o deň, čo, hádam o hodinu i kratšie, už sme zabudli a boli sme tam, kde predtým. Ježiš nám odpustil, uzdravil našu dušu, oľutovali sme urážku brata a, priznajme si, život šiel ďalej v starých koľajach. Pretože na dôležité sme zabudli: Ísť za Ježišom, vzdávať mu chválu, ďakovať mu, klaňať sa mu a oslavovať Boha. Blízni z okolia nevideli zmenu v našom živote, lebo my sami sme na zmenu, na dar, ktorý sme od Ježiša dostali v rôznych formách ako: že som sa prebudil do nového dňa, že som zdravý, že môžem pracovať a podobne – zabudli.

Ježiš prechádza aj teraz okolo. Počuli sme Božie slovo. Príde na náš oltár. To stačí? Môžem byť spokojný len s tým, že som na omši? Všetci vieme, aspoň si to pripomeňme, že to nestačí. Ježiš od nás očakáva, že začneme pozerat' zdravými očami na Boha, na to, čo od nás očakáva vo vzťahu k bratom a sestrám, k svojim povinnostiam. Teraz je čas, aby sme sa zmobilizovali. Nemlčali vo svojom vnútri. Nedali sa od nepravíkov umlčať. Tí nech kritizujú, ale i napriek ich neláske voči nám, Ježiš sa pýta: „*Čo chceš, aby som ti urobil*“ (Mk 10,51)? I napriek svojej nehodnosti, chybám, omylom, hriechom sa ma Ježiš pýta: „*Čo chceš, aby som ti urobil*“ (Mk 10,51)? Môžem povedať v takejto chvíli hlúposť? Môžem povedať, že nič nepotrebujem? Ježiš nás povzbudzuje: „*Proste a dostanete! Hľadajte a nájdete! Klopte a otvorí vám! Lebo každý...*“ (Mt 7,7). Ale Ježiš chce od nás niečo viac. Keď nám dnes Cirkev dáva čítať túto perykopu evanjelia, chce, aby sme vykročili na ďalšiu cestu svojho života už nie chorí, už nie v hriechu a s hriechom, ale aby sme ďalej kráčali s Bohom ako jeho priatelia, aby sme boli jeden druhému skutočne bratmi a sestrami.

Uvedomujeme si, že Ježiš právom od nás žiada a očakáva osobnú zaangažovanosť. Prácou na svojom posvätení a vytrvalosťou v konaní dobra dáme najkrajšiu odpoveď na uzdravujúcu lásku Ježiša. Je správne, že si uvedomujeme, že nič a nikto nesmie spôsobiť, aby sme stratili spred svojich očí Ježiša.

V knihe *Další příběh pro potěchu duše* (B. Ferrero, Portál, Praha 1997, s. 46) sa môžeme poučiť na príhode. Jeden orientálny panovník priviezol svojim poddaným z ciest slnečné hodiny, pretože v jeho kráľovstve hodiny ešte nikto nemal. Tento podivuhodný dar zmenil život celého kráľovstva. Poddaní sa rýchlo naučili využívať hodiny. Hodiny im pomohli chodiť načas, plniť si povinnosti a podobne. Za niekoľko rokov sa tak naučili obratne využívať slnečné hodiny a získať pomocou nich bohatstvo. Keď panovník zomrel, chceli mu postaviť pomník, ktorý by im ho pripomínal. A pretože symbolom panovníkovej dobroty a zdrojom ich bohatstva boli slnečné hodiny, napadlo ich, že nad nimi postavia nádherný chrám so zlatou kopulou. Keď dielo dokončili a zlatá kopula zakryla slnečné hodiny, samozrejme, že prestali slúžiť. Hodiny stratili svoj cieľ a následkom toho národ začal upadať.

Náboženstvo a učenie Krista nepatrí do múzea. Naopak. Ako sv. Augustínovi v 5. storočí pomohol sv. Ambróz k zdraviu duše, keď Augustín opustil svoj

bludný život a nastúpil na životnú cestu za Kristom. Ako sv. Margita Kortonská v 13. storočí po deväťročnom hriešnom vzťahu pri pohľade na rozkladajúce sa mŕtve telo milenca nachádza cestu za Kristom. Ako Maťo Talbot, opilec už v 16. rokoch, nachádza v 20. storočí cestu k Bohu, keď dáva sľub kňazovi, že najprv týždeň, potom mesiac, rok a nakoniec do smrti nebude konzumovať alkohol.

To je oslovenie pre každého z nás. Príklad uzdraveného Bartimeja, Timejovho syna je výzvou, oslovením, ktoré chceme nasledovať.

Kto žije s Ježišom, nebude sklamaný. Choroba, ktorú spôsobil náš hriech, je vyliečiteľná. Naše oči, ktoré hriech celkom obral o iskru, chce Ježiš uzdraviť. Už teraz, pri tejto svätej omši je namieste, že chceme viac nielen prosiť o uzdravenie, ale aj vykročiť za Ježišom.

Amen.

Tridsiata prvá nedeľa "B"

Mk 12,28b-34

Hlavný príkaz

Aktuálnosť príkazu pre náš život.

Zaiste každý z nás má osobné skúsenosti s prikázaniami. Aký vplyv a akú úlohu už zohrali v našom živote. Príkaz lásky sa nás bezprostredne každého dotýka. Milovať a byť milovaný nás denne mení.

Poviedka rozpráva o človeku, ktorý prišiel do neba. S veľkou hrdosťou ukázal svoje ruky: „Pane, pozri sa, moje ruky sú čisté!“ Pán Boh sa usmial, ale v jeho úsmeve bol smútok: „To je pravda, ale sú aj prázdne.“

Možno ste aj vy videli film, ktorý bol údajne nakrútený podľa skutočnej udalosti. Rozpráva príbeh muža, ktorý pod vplyvom alkoholu a zlého života sa dopustil vraždy mladej ženy. Čo vtedy zažil vrah, keď stál nad svojou obeťou a z kolísky k nemu vystieralo usmiate dieťa svoje rúčky? Dieťa nevedelo, že tento muž zavraždil jeho matku a nikdy ju nebude poznať, nebude môcť povedať slovíčko: mama.

Muž, vrah sám sa oznámil na polícii, odsedel si spravodlivý trest a... A môžeme povedať, že aj na neho sa potom vzťahovali slová Pána Ježiša, ktoré povedal v dnešnom evanjeliu zákonníkovi.

„Nie si ďaleko od Božieho kráľovstva“ (Mk 12,34) .

Svätá Terézia, ktorú Cirkev poctila titulom Učiteľka Cirkvi, k tomuto výroku Pána Ježiša povedala: „Dúfam, že po vyhnanstve na tejto zemi dôjdem do večnej vlasti. Nechcem si však zhromažďovať zásluhy pre nebo, ale chcem pracovať jedine z lásky k tebe, Ježišu, s jediným cieľom, aby som ti spôsobila radosť, aby som potešovala duše, ktoré ťa budú večne milovať.“ (Posol, 6/1997, Trnava, s. 4)

Slová sv. Terézie z Lisieux sú odozvou na odpoveď, ktorú dal Ježiš zákonníkovi, ktorý sa ho spýtal: „*Ktoré prikázanie je prvé zo všetkých?*“ Ježiš odpovedal: *Prvé je toto: „Počuj, Izrael, Pán, náš Boh je jediný Pán. Milovať budeš Pána, svojho Boha, z celého svojho srdca, z celej svojej duše, z celej svojej mysle a z celej svojej sily!“ Druhé je toto: „Milovať budeš svojho blížneho ako seba samého!“ Iného, väčšieho prikázania, ako sú tieto niet“* (Mk 12,29-31). Príkazy veriacim Židom neboli neznáme. Boh im odovzdal tieto príkazy cez Mojžiša. Hoci nemali ich zapísané tak, ako ich vyslovil Pán Ježiš hneď po sebe, lebo prvý príkaz je v Knihe Deutoronómium (porov. Dt 6,4-5) a druhý v Knihe Levitikus (porov. Lv 19,18). K prvému príkazu zvlášť pristupovali pozorne. Nábožní Izraeliti ich denne odriekavali ako rannú a večernú modlitbu. Srdce, duša, sila sú tu synonymá a značia, že človek nemá deliť svoju lásku medzi viacerých bohov, alebo medzi Boha a ostatné stvorenia. Boha máme nadovšetko milovať a stvorenia kvôli Bohu, s Bohom a v Bohu. Aj pre nás sú tieto slová významné. Predniesol ich Pán Ježiš ako svoju modlitbu Otcovi. Slová vystihujú zmysel nášho života. Práve preto si ich máme často pripomínať, máme ich mať v úcte, pretože formujú náš dôstojný ľudský život. V úcte k týmto slovám Židia si ich písali na kúsok pergamenu, ktorý vkladali do malej skrinky a túto si priväzovali na čelo a na ľavú ruku ako symbol rozumu a srdca-lásky, aby ich mali často na pamäti a viac si ich všímali. Je v nich vyslovená neochvejná viera v jedného Boha. Pán je jediný Boh, Pán, čiže Jahve – ten, ktorý je. Je plnosť bytia, ktorý je sám od seba a ktorý dáva bytie každému stvoreniu. Keďže Boh je len jeden, zasluhuje si, aby sme ho milovali celým srdcom, dušou, myslou a silou. Sú to vlastne dejiny zmluvy, dejiny oddanosti i nevernosti, prosby i záchrany. Sú to sväté slová, lebo boli vnuknuté Svätým Duchom. No nadovšetko sú sväté, lebo ich vyslovil a znovu vyhlásil Pán Ježiš a svojím životom ich naplnil. Obetou

svojho života nám ukazuje, ako máme Boha milovať a ako máme účinne milovať svojich blížnych.

Je ťažké hovoriť ľuďom, že sú povinní Boha a blízneho milovať. Môžu tomu uveriť alebo sa príkazu podvoliť, ale často sú ťažko o tom presvedčení, pretože im chýba skúsenosť, zážitok z pravej lásky. Človek musí zažiť lásku človeka. Nie iba chvíľu trvajúcu, pokryteckú, ale pravú, aby uveril, že je možné milovať a byť milovaný. Vtedy vzniká nádej, že je sám schopný milovať. Ak k tomu dôjde, môže sa rozvíjať dialóg lásky medzi Bohom a človekom. Toto nestačí len prečítať si z katechizmu, ale je potrebné zažiť vo svojom živote. To je povinnosť veriacich rodičov, aby to odovzdali svojim deťom. To je povinnosť nás veriacich ku bratom a sestrám, ktorí hľadajú vieru. Sme svedkami, že dnes je nedostatok lásky. Nestačia len rozumové argumenty, aby niekto uveril.

“Svätý“ muž stretol na prechádzke žobrajúce dievčatko. V myšlienke sa obrátil na Pána Boha: „Bože, ako môžeš toto dopustiť? Prosím ťa, urob s tým niečo.“ Večer si sadol k televízii a v správach videl mnoho nespravodlivosti, zloby, nečestnosti a keď šiel spať, povedal Bohu: „Pane, urob niečo!“ V noci mal sen, kde mu Boh celkom jasne povedal: „Ja som už niečo urobil. Stvoril som teba!“

Príkaz lásky čaká na našu aktívnu činnosť. Nestačí, aby sme len o tom hovorili s Bohom, ale aj svojimi skutkami urobili, čo je v našej moci, silách...

Iná poviedka rozpráva, ako bolo už peklo plné, ale pred bránou stála ešte veľká rada čakateľov. Diabol už musel ďalším vstup zakázať. „Mám už len jedno voľné miesto a to by logicky mal dostať najväčší hriešnik,“ vyhlásil. „Je medzi vami aspoň nejaký masový vrah?“ Aby diabol našiel toho najhoršieho, začal hriešnikov v rade vypočúvať. Po chvíli si pozrel na jedného, ktorého si predtým nevšimol. „A čo si urobil ty?“ spýtal sa ho. „Nič. Ja som dobrý človek. Som tu omylom.“ „Niečo si predsa musel urobiť,“ usmial sa diabol, „každý niečo urobil.“ „To dobre viem,“ presvedčivo odpovedal muž, „ale ja som sa od všetkého vždy držal bokom. Videl som, ako si ľudia robia zlo, ako sa hnevajú, hádajú, ohovárajú, osočujú, zabíjajú... ale ja som sa k tomu bláznovstvu nepridal. Videl som, ako zabíjajú nenarodené deti, ako podvádzajú, ale ja som tomuto pokušeniu odolal.“ „Vôbec nič si neurobil?“ pýtal sa diabol prekvapený. „Si si istý, že toto všetko si videl?“ „Na vlastné oči!“ „A nič si neurobil?“ pýtal sa znova diabol.

„Nie!“ Diabol sa zarehotal a povedal: „Tak pod' ďalej, priateľ! Toto miesto patrí tebe!“

Ježiš našu pozornosť obracia na aktívnu lásku. Kto aktívne žije príkazy lásky, tomu patria Ježišove slová: „*Nie si ďaleko od Božieho kráľovstva*“ (Mk 12,34).

Vieme, že Ježiš neprišiel zrušiť Zákon a Prorokov, ale ich naplniť. A v dnešnom evanjeliu prijímame jeho slová i príklad. Ježiš nám odovzdáva nielen prikázanie, ale aj jeho živý obsah, prežívanú lásku, ktorá nás posväčuje. Uvedomujeme si iné Ježišove slová, ktoré povedal: „*Neprosím, aby si ich vzal zo sveta, ale aby si ich ochránil pred Zlým*“ (Jn 17,17). Uvedomujeme si, že potrebujeme jeden druhého, aby sme splnili svoje poslanie a mohli zaujať miesto v Božom kráľovstve. To vyžaduje od nás, aby sme boli jeden druhému nápomocní a v konkrétnom prípade vzorom.

Predstavme si situáciu. Na horskej chate je skupina ľudí na rekreácii. Jeden z mužov sa vyberie na huby. Po čase si uvedomí, že sa stratil. Prejde viac kilometrov, keď stretne iného rekreanta. Poteší sa, že mu poradí cestu späť. Druhý muž však rovnako poblúdil. Jeden z nich však povie: „Môžeme si pomôcť. Povedzte mi, ktoré cesty ste už vyskúšali a keď vylúčime aj tie, ktorými som prešiel ja, skôr nájdeme tú správnu cestu.“

Alebo iný príklad: V lese vypukol požiar. Každý sa snažil zachrániť sa. V lese zostali len dvaja ľudia. Jeden bol slepý a druhý kríval. Slepý sa ponáhľal práve smerom, kde horelo. „Nie tam!“ volal na slepého krívajúci muž. „Tam je oheň!“ „Tak ktorým smerom?“ spytoval sa slepý. „Ja ti ukážem, ale nemôžem bežať,“ povedal krívajúci muž. „Zober ma na ramená!“ Slepý poslušol radu krívajúceho. Obaja sa tým zachránili.

Príkazy milovať Boha a blížneho ako seba samého si nielen neprotirečia, ale práve naopak. Keď milujeme Boha, vieme pre blížneho urobiť to, čo vieme urobiť pre seba. Kto úprimne miluje blížneho, prejavuje tým aj lásku svojmu Bohu. Ježiš to povedal slovami: „*A kto by dal piť jednému z týchto maličkých čo len za pohár studenej vody ako učeníkovi, veru, hovorím vám: Nepríde o svoju odmenu*“ (Mt 10,42).

Poviedka o čistých, ale prázdnych rukách je pre nás výzva i memento. A rovnako si uvedomujeme, že Boh chce zmeniť každé zlo láskou. Prajeme

si, aby Ježišove slová na adresu zákonníka patrili aj nám: „*Nie si d'aleko od Božieho kráľovstva*“ (Mk 12,34). Amen.

Tridsiata druhá nedeľa “B”

Mk 12,38-44

Všetko obetovať

Ježišovi sa páči ten, kto vie z lásky k nemu sa všetkého zriecť.

Pripravujeme sa na koniec cirkevného roka. Prežívame dušičkové dni. Pohľad do prírody hovorí o novom období roka, zime. Nevdojak sa nám natískajú otázky: Urobili sme vo vzťahu k Bohu všetko? Dali sme Bohu všetko, čo sme boli povinní dať? Pohľad na hroby našich drahých nám pripomína, aby sme všetko materiálne zanechali na zemi a pred svojho Boha Sudcu si zobrali len hodnotu dobrých a zlých skutkov. Príroda osirela. Dala nám všetko, čo sa urodilo. Ako echo sa v dnešný deň nesie ku nám slovo “všetko”.

Posledná veta dnešného evanjelia zdôrazňuje význam slova všetko, keď Pán Ježiš o žene, chudobnej vdove, povedal slová pochvaly: „*Ona pri svojej chudobe dala všetko, čo mala, celé svoje živobytie*“ (Mk 12,44).

„*Dala všetko*“ (Mk 12,44). V geste ženy je čosi z dôstojnosti, čosi, čo zbavuje odvahy súčasného človeka. Človeka konzumenta, ktorý by chcel len brať a nič nedať sám od seba. Slovo *všetko*, obetovať *všetko* dnes šokuje a prinajmenej udivuje. Človeka, ktorý sa dnes k tomu rozhoduje, považujú za šialenca alebo čudáka. Ináč to hodnotí Ježiš. Dnešné evanjelium predstavuje tri kategórie ľudí.

Prvá, to sú učené v Písme, zákonníci, ľudia konzumenti. Chceli by iba brať. Vieme, že sa dožadovali od iných úcty, pôct, titulov, prvých miest...

Druhá skupina ľudí sú tí, ktorí dávajú skutočne veľa, ale len toľko, aby im ostalo ešte dosť pre nich samých.

Tretia skupina, práve naopak, je skupina ľudí, ktorých očarovalo slovo *všetko*. Sú to tí, čo sa radi podelia; s posledným kúskom chleba, ktorý pre

Boha, pre Ježiša s láskou dajú pre druhého človeka. Dajú všetko ako žena, vdova z evanjelia. Ona sa nedelí, ona jednoducho dáva všetko, čo má.

Evanjelium nám chce poukázať na dva rôzne postoje, keď človek dáva len niečo a keď dáva všetko. Keď ten, čo má mnoho a dá mnoho, robí dobre. Dať z prebytku nie je ničím zlým. Keď „*boháci hádzali mnoho*“ (Mk 12,41), zostal im ešte základ, ktorý im postačil k spokojnému životu. Boli teda i naďalej nezávislí na Bohu. Vystačili si. Lepší obraz o človeku dneška by sme sotva našli. A žena – vdova? Jej „*dve drobné mince, čo je kvadrant*“ (Mk 12,42) nikomu nepomohli. Žena urobila však „*len*“ to, čo považovala za najlepšie; dala všetko a tým dala svoj život do priamej závislosti na Bohu. Tak totiž vtedy v Izraeli zmýšľali, že o život človeka sa v zásade staral Boh, nie spoločnosť. Za postojom boháčov a vdovy je porovnanie dvoch ciest, z ktorých si máme aj my vybrať. Cesta učiteľov Zákona poukazuje na ich výkonnosť a na uznaní od ľudí. Ježišova cesta hovorí o závislosti na Otcovi. Túto cestu Ježiš označuje za cestu pravého učeníka. Evanjelium nehovorí teda o sociálnom cítení, ale o odovzdaní svojho života Bohu. Boh chce srdce človeka. Boh chce človeka. Kto sa odovzdá celý Bohu, ten robí priestor pre lásku medzi Bohom a človekom. To nie je nezodpovedné, ale to nie je ani ľahké. Príklad môžeme vidieť v Ježišovi a jeho Matke. Sú plne závislí na Otcovi. A ich život je zároveň plný lásky bez hraníc.

Text evanjelia nás oslovuje a my si môžeme položiť v súvislosti s darom viac otázok.

Čo je to obeta? V bežnom živote obetou alebo darom sa volá každý dar pre Boha. Keď skrze kňaza sa prináša obeta Bohu, je to obeta liturgická. Priniesť obetu Bohu môže aj každý človek sám. Je to vtedy, keď z lásky k Bohu sa vedome a dobrovoľne zrieka príjemných a dovolených vecí pre svoju dušu alebo dobro svojich bratov a sestier. Keď prijíma ťažkostí života trpezlivo a s láskou ich znáša z lásky k Bohu pre spásu svojej duše a dobro bratov a sestier. Je to aj odpoveď na ďalšiu otázku.

Aký je cieľ obety? Ide o zblíženie sa človeka s Bohom, prehĺbeniu ich vzájomného spojenia, čo má človeku pomôcť k posväteniu jeho života. O hodnote daru nerozhoduje jeho veľkosť, hodnota, ale to, s akou láskou a dôverou obetu prinášame. Čo nás obeta stojí. Krst nás zaväzuje, že keď začneme užívať svoj rozum a slobodnú vôľu, sme povinní prinášať obete tak duchovné, ako aj hmotné pre spásu svojej duše. Významné miesto v živote kresťana zaujíma svätá omša. Obetovanie chleba a vína je symbolom obety človeka. Každý z nás má na nej svoju čiastku. Pri obetovaní si uvedomujeme celý obsah svojho života. Vtedy spolu s chlebom a vínom prinášame nielen

tie najťažšie obete a dary Bohu, ako je utrpenie, choroba, smrť našich blízkych, ale aj všetky povinnosti, ktoré musíme plniť, všetko, čo robí náš život krásnym, bohatým, šťastným. Bohu je veľmi milá naša obeta modlitby. Keď Bohu ďakujeme, odprosujeme, klaniame sa, či Boha prosíme. Najvyššiu cenu obety má náš vlastný život. Tak chápeme aj smrť za Krista. Spomeňme si napríklad na oswienčinského mučeníka Maximiliána Kolbeho, ktorý šiel z lásky k Bohu do bunkra hladu za spoluväzňa Františka. Obetou milou Bohu môže byť aj zrieknutie sa pokrmu, a to nielen v pôstnom čase a v piatok. Ved' pôstom, a teda obetou je aj zrieknutie sa večerného filmu v televízii, keď čas využijem pre svoju rodinu, alebo si prečítam niečo pre svoju dušu. Darom je aj zrieknutie sa výhod, ktoré mi patria. Zriekanie má nám pomôcť zvíťaziť nad našimi slabosťami, chybami či hriechmi. Bez obety nie je nič veľké, a to nie iba v kresťanstve, ale v živote vôbec. Kto vie zaujať správny postoj k obetám, ten spozná a zažije aj rast svojej osobnosti človeka i veriaceho kresťana. Vypočítavosť, špekulovanie, kalkulovanie aj keď obohatí, ale neuspokojí tak, ako keď človek koná s úprimným srdcom a radostnou myslou. V biologickom živote platí zákon: zničenie určitej hodnoty prináša zrodenie novej. Analógia pre život. Keď odumrie zrno, rastie nová úroda. Ak chce človek duchovne rásť, musí prinášať obete. Duchovný rozvoj človeka musí byť vykúpený zriekaním sa a obetami. Jedným paradoxom je naša smrť. Vtedy strácame všetko, čo sme nadobudli pre seba a čo sme vybudovali. Strácame všetky materiálne i duchovné hodnoty. Plnia sa slová Jób: *„Nahý som vyšiel z lona matky, nahý sa ta vrátim. Boh dal, Boh vzal, meno Božie nech je zvelebené“* (Jób 1,21). A práve vtedy, keď všetko strácame, vtedy získavame. Iba to, čo malo pred Bohom hodnotu, nám poslúži ako odmena a čo sme zanedbali, neurobili alebo zle urobili, bude slúžiť na potrestanie. A preto je správanie ženy, vdovy pre nás oslovením. *„Ona pri svojej chudobe dala všetko, čo mala, celé svoje živobytie“* (Mk 12,44).

Vieme, že nie každý má k dispozícii hrubú peňaženku či bankové konto. Nie každý má geniálny talent, ale každý má možnosť z toho, čo má, dávať mnoho, často snád' aj všetko, keď motívom a motorom nášho konania je láska k Bohu a ľuďom. Je správne, že vieme bojovať proti pýche, lakomstvu alebo závidia.

Vladislav Przybyš rozpráva príhodu o Židovi Jankielovi, ktorý kúpil na trhu koňa s vozom. Na ceste domov sa kôň splašil a v strachu Jankiel urobil sľub: *„Pane, Bože zástupov! Ak ma zachrániš, tak na najbližšom trhu predám koňa a získané peniaze darujem na synagógu...“* Vtedy kôň spomalil tempo a zastavil sa. Počas najbližšieho trhu stojí Jankiel, za uzdu drží svojho koňa a pod pazuchou druhej

ruky kohúta. „Za čo predáš koňa?“ pýta sa gazda. „Koňa predám len s týmto kohútom,“ poznamenáva Žid. „A čo chceš za koňa a čo za kohúta?“ „Kohút stojí tridsať rubľov a kôň tridsať kopejok.“

Uvedomujeme si, že toto je vtip. Že v našom živote sa takéto vtipy nestávajú? Ale áno! Prečo sa nám tak ťažko s niečím lúči, keď to od nás žiada Boh? A práve dnes si uvedomujeme, že *„veselého darcu Boh miluje“* (2 Kor 9,7). Príklad ženy je pre nás mementom, s ktorým sa stotožňujeme. Pretože chápeme Ježišove oslovenie, že *„každý dobrý údel, každý dokonalý dar je zhora, zostupuje od Otca svetiel, u ktorého niet premeny ani zatemnenia z obratu“* (Jak 1,17). Je pravdou, že vdova pred očami mnohých kresťanov by ani dnes neobstála, pretože dala všetko; vraj, prehnila to a že Boh od nás toľko nežiada. Jedno je však pravdou a to sú slová pochvaly Pána Ježiša na jej adresu. Pre nás je to výzva, že aj keď od nás Boh nebude žiadať mnoho, urobme to hneď a s veľkorysým srdcom. Prípadne od dnešného dňa budme viac pozorní na vnuknutia Božie.

Boh kráča dejinami. Dejiny spásy zostavuje z tých najnepatrnejších vecí, ľudí a činov. Z kraháčikov chleba, pohára vody, z haliera chudobnej vdovy... Je to všetko nepatrné, drobné, a predsa z toho vzniká velebná mozaika, vznešený obraz Božej lásky zachraňujúcej ľudstvo. Dva haliere chudobnej vdovy mali zaľúbenie v Božích očiach, kým o Herodesových miliónoch, ktoré vynaložil na stavbu toho istého chrámu sa mlčí. Boh hľadá na srdce. Preto sa netrápme nad tým, že nemáme toho mnoho, ale hľadme aspoň na to málo, aby sme dali zo srdca.

A to ešte v tomto končiacom sa cirkevnom roku; podľa príkladu štedrosti našich zomrelých. A to i pri pohľade na prírodu, ktorá nám dala všetko. Áno, Bohu patrí všetko. A keď si túto myšlienku osvojíme, získavame viac, ako si môžeme v tejto chvíli uvedomiť.

Amen.

Tridsiata tretia nedeľa “B”

Mk 13,24-32

Staroba

Každý z nás by mal myslieť na starobu.

Pohľad do prírody dnešných dní a rovnako myšlienka na to, že sa končí ďalší cirkevný rok, je pre mnohých aj príležitosťou, že si viac uvedomujú koniec svojho života na zemi a snád' aj viac prežívajú to, čo sa skrýva za

slovom staroba. Častejšie počuť, že je mnoho tých, čo sa pripravujú na svoju smrť, stretnutie s Bohom Sudcom zodpovedne a mnohí v strednom veku sa pripravujú na svoju starobu. Jedni sa smrti i staroby boja, obávajú a iní nie. V čom je rozdiel, príčina?

Vieme, že Beethoven napísal svoje najväčšie diela, keď už bol hluchý, keď už nemal nijakú telesnú kondíciu. Podobne Goethe či Kant vytvorili svoje najväčšie diela až vtedy, keď zostárli a telesne zoslábli. Aj takýto môže byť model stárnutia.

Pápež Ján XXIII. vo svojom denníku *Denník duše*, ktorý si písal od študentských rokov až do smrti ako pápež, a ktorý sa stal pre mnohých vzpruhou a oslovením, napísal: „O niekoľko dní budem mať 58 rokov. Ďakujem ti, Pane. Z hľadiska zdravia a energie sa ešte cítim mladý, ale nič si nezastieram. Keď ma budeš chcieť, som pripravený. I v smrti a najmä v smrti. „Bud’ vôľa Tvoja“. Ako 64-ročný napísal: „Nesmieme si zakrývať pravdu: Som už na ceste staroby. Duch sa ešte bráni, lebo sa cítim mladý a pohotový. Stačí však pohľad do zrkadla, aby som sa usvedčil, že... Nie, ja neplačem a ani si nežiadam vrátiť roky naspäť... Zverujem sa milosrdenstvu Pánovmu... Dívam sa do budúcnosti, či už bude krátka alebo dlhá, lebo ju chcem zasvätiť Posväcovateľovi.“ Ako 81-ročný, teda o dvadsať rokov neskôr a niekoľko mesiacov pred smrťou, napísal si do denníka: „Cítim vo svojom tele začiatok choroby, ktorá by mohla byť u starca normálna. Znášam ju s pokojom, i keď ma niekedy sužuje...“ A posledné slová z denníka? „Pane Ježišu, pomôž mojej nedostatočnosti. Pane, Ty vieš všetko. Ty vieš, že Ťa milujem.“

Evanjelista sv. Marek dnešný úryvok evanjelia končí slovami: „***Ale o tom dni a o tej hodine nevie nik, ani anjeli v nebi, ani Syn, iba Otec***“ (Mk 13,32).

V týchto slovách je pre nás zhrnuté posolstvo o zavŕšení sveta i nášho života. Sú to vážne slová a hovoria nám o strašných zmenách, aby nás vyburcovali ku bdelosti, k neustálemu očakávaniu a pripravenosti. Na čo nesmieme zabudnúť, a čo si viac máme uvedomiť? Tieto slová hovoria o radosti, lebo hovoria o stretnutí s Tým, ktorý si nás vyvolil, ktorý nám prisľúbil, že uvidíme jeho tvár, najlaskavejšiu tvár, tvár Syna človeka, láskavú Ježišovu tvár. Ježišove slová učeníkom hovoria o konci sveta, o udalostiach, ktoré koncu budú predchádzať. Vtedy druhýkrát príde “Syn

človeka... s veľkou mocou a slávou“ (Mk 13,26). Slávny príchod Kristov, ktorý očakávame, je pre nás oslobodením a spásou. Prorok Daniel videl ten deň ako čas úzkosti, ale ľud Boží bude vtedy oslobodený. Pán zachráni od večnej smrti tých, čo sa utiekajú k nemu. Ježiš nás vyslobodil jedinou obetou kríža a urobí dokonale šťastnými tých, čo sa dajú posvätiť. „Jedinou obetou navždy zdokonalil tých, čo sa posväcujú“ (Hebr 10,14).

Toto Ježišovo posolstvo o konci sveta nás vedie k zamysleniu nad ľudským životom a dejinami ľudstva. Môžeme to prirovnať k hre na schovávačku. Niektorí sa schovávajú a iní ho hľadajú. Otec alebo mama hľadá syna či dcéru. Keď ho uvidí, vykrikuje radosťou, keď odhalí láskavú tvár. V objavovaní a hľadaní tváre v tejto detskej hre je naznačené tajomstvo nášho života. Človek hľadá tvár. Veriaci človek, ktorý úprimne hľadá, nájde za každou vecou, udalosťou či človekom skrytého Boha. Náš Boh je skrytý Boh, necháva sa hľadať, aby sme mali ešte väčšiu radosť zo stretnutia s ním. No i človek sa vie skrývať. Skrýva sa za veci tohto sveta, za predstavy, za výhovorky, ale i za roky svojho života; som ešte mladý, som ešte pekná... Je pravdou, že každý sa raz stretneme so svojim Bohom. Dôjde k stretnutiu Boha so svojim dieťaťom, človekom. Dôjde ku stretnutiu Boha Sudcu so svojim bratom. Dôjde k stretnutiu Ježiša s nami, Vykupiteľa s tými, za ktorých zomrel. Tragické by bolo, keby sme odmietali toto stretnutie. Je len na našu škodu, že sa na toto stretnutie nepripravujeme. Aj znamenia na našom tele, znaky rokov, chorôb a podobne máme chápať ako memento, aby sme sa pripravili na stretnutie s Bohom Sudcom. Teda aj starobu máme chápať nie ako trest, ale ako dar. Vyhnime sa, bráňme sa, neprijímajme starobu ako trest, ale ako dar. Náš pohľad na starobu nech je preniknutý svetlom Ježišovej lásky. Mladí by zvlášť mali mať v úcte starobu tých, ktorí im dali život. Nemali by zabúdať, že raz aj oni budú starí. Aj staroba má svoje čaro, svoje milosti a je neopakovateľná ako mladosť. Boh nás nepovolal len k namáhavej práci, ale máme pamätať predovšetkým na svoju dušu aj v mladšom veku. Kto zradí Boha v mladom a strednom veku, ten si veľmi, veľmi ťažko získava cestu k Bohu v rokoch staroby a choroby. Nie vždy človek si môže povedať: keď budem na dôchodku, keď budem starý, budem sa viac modliť, chodiť do kostola, pristupovať ku sviatostiam. A kto už aktívne prežíva starobu, nesmie strácať z pamäti, že tí, s ktorými žije, nie sú zlí. Nie každý prejav je prejav nevďaku. Správanie mladších nesmie byť pre nich bremenom.

Vieme, že sú hodnoty života, ktoré keď im venujeme viac pozornosti, stávajú sa obohatením pre nás. Zoberme si niektorú z čností staroby:

Úsmev: Vieme, že s usmiateou tvárou nielen obveseľujeme svoje okolie, ale zažívame spoločne viac radosti. Vyhnime sa prílišnej vážnosti a dokážme sa zasmiať sami na sebe.

Láska: Nečakajme len na lásku od iných, ale rozdávajme lásku, milujme a buďme milovaní. Kto je pozorný v láske ku svojmu okoliu, ten vie odpustiť, zabudnúť a nikdy nemá pocit absencie lásky.

Vďaka: Je pravdou, že čím je človek starší, tým je náchylnejší k vďačnosti. Zvlášť je to dobré, keď si to uvedomujeme hlavne v modlitbe. Je krásne, keď v starobe ďakujeme Bohu za všetko, na čo sme snád' nemali času v minulosti, keď sme sa zabudli poďakovať alebo sme vďaku podcenili. Vieme, že vďačnosť otvára srdcia ľudí.

Pohyb: Príslovie hovorí, že čo sa nehýbe, to zhrdzavie. Staroba to neznamena utiahnuť sa niekde do kúta, ustúpiť iným z cesty, čakať len na smrť... V starobe je múdre vedieť odpočívať v rozumnej činnosti. Koľkí vo svojej starobe objavili nové talenty a angažujú sa vo svojom okolí! Aj v starobe je pohyb nutnosťou, tak pre telo, ako aj pre dušu.

Vzdelávanie: Staroba je bohatstvo. Je správne, že počas jej trvania vieme byť otvorení pre všetko nové. Je čas vedieť aj klásť otázky sebe a dať na ne primeranú a správnu odpoveď.

Rozdávanie: Vieme sa s citom a taktom podeliť s tým, čo sme sa v živote naučili, zažili, spravili... Byť nezávislí od detí, vnúčat, okolia. Je správne, ak každý nový deň berieme ako príležitosť niečo zo seba darovať. Nesprávne si počína ten, ktorý sa uzatvára do seba. Staroba je čas darovať to, na čo som v živote nemal čas, chuť, odvahu či sil.

Utrpenie: Bez utrpenia je staroba zriedkavosťou. Áno, k životu patrí aj utrpenie. Keby sme chceli ísť životom bez utrpenia, neboli by sme vlastne ani ľudia. Hovorí sa, že kto sa v starobe ráno zobudí a nič ho nebolí, nech sa nad sebou zamyslí. Kto vie trpieť, vie aj súcitiť s inými. Kto prijíma utrpenie, prijíma Boha. Keď sa človek správne a včas nepripraví na starobu, stáva sa, že príde aj tragédie. Nik však právo vziať si život. Naopak. Ak vieme od Boha prijať veci dobré, je správne, že vieme prijať aj utrpenie.

Odišiel do dôchodku. Po mesiaci nad vchodom budovy, v ktorej pracoval takmer štyridsať rokov, viala čierna zástava. Obesil sa. Niekoľko dní sa rozprávalo o tom, že nezvládol starobu.

V inom prípade manželka a deti sa boja chvíle, kedy ich manžel a otec pôjde na dôchodok. Prečo? Boja sa jeho nervozity, rozkazovania, zlej povahy. No

sú aj iné prípady, keď deti nutia svojich starých rodičov pracovať, a naopak, sú deti, ktoré sa hanbia za to, že rodičia veľa pracujú a tým im robia hanbu. Deti chcú, aby si už odpočinuli.

Staroba. Ako si predstavujem svoju starobu? Budem ju vedieť využiť ako veriaci kresťan? Koľkí by mohli starobu využiť viac aj pre spásu svojej duše. Koľkokrát by mohli ísť aj v pracovný deň do kostola, a nejdú.

Na hodine náboženstva sa kňaz pýtal Marienky, prečo nebola na prvý piatok v kostole a nevidel tam ani jej starú mamu. A jej odpoveď? Pozerali s babkou seriál v televízii! No máme, vďaka Bohu, aj kladné príklady.

Nemusíme si svoj denník písať perom, ale píšme ho svojím životom. O čom hovorí?

Amen.

Tridsiata štvrtá nedeľa “B” – Krista Kráľa

Jn 18,33b-37

Prvé, jediné a večné Kráľovstvo

Učenie Cirkvi o Kristovi Kráľovi a jeho Kráľovstve

Čo si predstavíme pri slovách kráľ, kráľovstvo... ? Snád si niekto spomenie na niektorú z posledných monarchií, ako sú Anglicko, Španielsko, Dánsko, Japonsko a podobne. Mladí si spomenú na niektorú z posledných svadiieb detí či vnúchat monarchov, ich okázalosť, pompéznosť... A možno niekto si spomenie na smrť princezny Diany.

Dnešná nedeľa je Nedeľa Krista Kráľa. Ťažko by sme hľadali na mape sveta Kráľovstvo Krista.

A predsa, Pilát sa pýta mlčiaceho Krista: „*Si židovský kráľ*“ (Jn 18,33)?

Pilát je rímsky úradník, pohan. Nezaujímal sa o hlbší výklad Starého zákona. Pre neho ako predstaviteľa Imperium Romanum slovo kráľ malo politický význam. Zastupuje moc Ríma, cisára. Má svojich ľudí, sľedičov.

Počul o divoch a zázrakoch, o zvláštnom učení muža, ktorého obklopoval dav ľudí i jeho učeníci. Ježiš však nikdy nič nepovedal proti záujmom Piláta. Veľrada a Židia neskrývali pred Pilátom nenávisť voči Ježišovi. Ba stalo sa, že túžil osobne sa stretnúť s Ježišom. Nepočítal s tým, že to bude už nadránom, pred najväčšími sviatkami, Veľkou nocou. Pilát vedel, že spomenutí ľudia nenávidia Rím, teda aj jeho, Piláta, a keď pred neho priviedli Ježiša, nečudo, že dovolávajú sa jeho smrti a vyhlasujú: „*Nemáme kráľa, iba cisára*“ (Jn 19,15)! Prekáža im, že Ježiš sa vyhlasuje za kráľa. Preto: „*Dal ho zbičovať. Vojaci uplietli z trnia korunu, položili mu ju na hlavu a odeli ho do purpurového plášt’a*“ (Jn 19,1-2). Pohľad na takto potupeného a ľudsky bezmocného človeka priviedol Piláta k tomu, že povedal: „*Hľa, človek*“ (Jn 19,5). Na čo počuje: „*Ukrižuj! Ukrižuj ho*“ (Jn 19,6)!

V 11. storočí pred Kristom prišli k prorokovi Samuelovi starší z národa s prosbou, že chcú mať kráľa ako okolité národy. Volali: „*Daj nám kráľa, nech panuje nad nami*“ (1Sam 8,6)! Prorok sa bránil. Jasne im vysvetlil povinnosti, ktoré budú mať voči kráľovi. Budú povinní dávať mu najlepšie z materiálnych dobier, úrody, ale aj svoje dcéry a synov. Keď národ neodstúpil od svojej požiadavky, sudca Samuel im pomazal za prvého kráľa Šaula, syna Kisa z Benjamínovho kmeňa.

V čase smrti Krista bol kráľom Herodes. Bol to panovník, ktorý bol len na obtiaž národu. Mal obmedzenú moc. Keď Pilát poslal Ježiša k Herodesovi, „*mnoho sa vypytoval, ale on mu na nič neodpovedal*“ (Lk 23,9). Ježiš netúžil po kráľovskom titule. Ani vtedy, keď ho chcel niekoľkotisícový zástup urobiť kráľom po rozmnožení chlebov a rýb. „*Keď Ježiš spoznal, že chcú prísť, zmocniť sa ho a urobiť ho kráľom, znova sa utiahol na vrch celkom sám*“ (Jn 6,15). V evanjeliách sa 80- krát stretávame s titulom „*Syn človeka*“. Ježiš Pilátovi jasne povie: „*Moje kráľovstvo nie je z tohto sveta . Keby moje kráľovstvo bolo z tohto sveta, moji služobníci by sa bili, aby som nebol vydaný Židom. Lenže moje kráľovstvo nie je stadiaľto*“ (Jn 18,36). Pilát rozumie. Ježišovi nejde o kráľovstvo politické, ale duchovné, a to nepatrí do kompetencie Piláta. Ježiš vydáva jasné stanovisko o svojom kráľovstve. Text evanjelia prezrádza plytkosť a nevzdelanosť Piláta v oblasti Starého zákona. O Mesiášovi prorok Daniel napísal: „*Jeho vláda je večná, nikdy nezanikne a jeho kráľovstvo nebude nikdy zničené*“ (Dan 7,14). Pilát mal obmedzenú moc, bál sa cisára Cézara a musel tiež počítať s politickými ťahmi odporcov Židov. A Ježišove slová: „*Nemal by si nado mnou nijakú moc, keby ti to nebolo dané zhora*“ (Jn 19,11), mu mali pomôcť. No nepomohli. Moc zaslepuje. Každý vládár má moc od niekoho. Jedni ju zdedia, iní ju získajú násilím, nečestne. Výnimkou je Ježiš. Je Boh. Jeden, pravý, večný... „*Ja som Alfa a Omega, hovorí Pán Boh, ktorý je, ktorý bol a ktorý príde. Všemohúci*“

(Zjv 1,8). Je pravdou, že Pilát nebol hodný Kristových slov. Kristus prehovoril preto, aby si každý človek do konca čias uvedomil význam slova „pravda“. *„Ja som sa na to narodil a na to som prišiel na svet, aby som vydal svedectvo pravde. Každý, kto je z pravdy, počúva môj hlas“* (Jn 18,37). Pravda môže byť zavrhnutá, neprijatá, ale na konci sa sama obráni. Pilát mal účasť na klamstve sveta. Pravda je sama v sebe a nepotrebuje, aby ju niekto podopieral. Pilát bol tak blízko pravdy, no výzor Ježiša ho pomýlil. Kristus je Kráľom pravdy, ktorá oslobodzuje a jeho kráľovstvo sa rozprestiera v srdciach ľudí. Ježiš je podivný Kráľ. Jemu nejde o slávu sveta. Vrcholom jeho konania je smrť na kríži. A tí, čo patria do jeho Kráľovstva, nie sú poddaní, ale sú jeho bratmi a sestrami, kráľovskými synmi a dcérami. Všetko, čo sa tu na zemi v jeho Kráľovstve odohráva, nesmeruje k upevneniu jeho moci, a smeruje z tejto zeme, sveta a života preč, ďalej, tam, kam nikto nedovídi... Divné. A táto vec je známa už dvetisíc rokov. Koľko mala Cirkev za ten čas neprajníkov, vrahov, ktorí chceli zničiť toto Kráľovstvo? Ježiš však povedal: *„Ty si Peter a na tejto skale postavím svoju Cirkev a pekelné brány ju nepremôžu“* (Mt 16,18).

Žijú dnes Piláti? Áno. Majú svoju moc, sú plní pýchy, moci, slávy... Medzi dnešnými Pilátmi sú aj vzdelaní ľudia. A predsa nie sú schopní zaujať lepší postoj ako ich predchodca Pilát. Vynášajú výroky a pritom sami aspoň občas si uvedomujú svoju úbohosť, biedu, slabosti.

Ježiš je tu aj dnes a pozýva nás do svojho Kráľovstva, ktoré aj po dvetisíc rokoch nestratilo nič zo svojej moci, slávy, originality. Naopak, dejiny dosvedčujú, že oplatí sa Ježiša nasledovať, milovať. Každý sa môže slobodne rozhodnúť, či chce zaujať miesto v tomto Kráľovstve. Človek môže dať prednosť aj iným hodnotám prirodzeného sveta. Mnohí aj dnes neveria v Kristovo kráľovstvo. Božie kráľovstvo má svoje kritériá, ktoré sa líšia od tých pomínutelných a pozemských kráľovstiev. Rozprávať o Božom kráľovstve nie je výtvarom ľudskej fantázie, ale je to realita života aspoň tak zrozumiteľná ako že dva a dva sú štyri. Aj dnes sme oslovení, aby sme uverili Pravde, osvojili si ju a podľa nej aj žili. *„Každý kto je z pravdy, počúva môj hlas“* (Jn 18,37).

Veríme, že Ježiš prišiel na svet kvôli nám. Je na nás, aby sme to prijali a uznali.

Na nástupišti bolo veľa ľudí. Rodičia, priatelia, priateľky, ktoré sa lúčili so svojimi drahými, ktorí odchádzali na front. Plakali, objímali sa.

Uvedomovali si, že to môže byť aj posledné objatie. Muž pevne držal za ruku syna. Oči mal plné slz. Ruky sa mu triasli a nezmohol sa na slovo. Bol to jeho jediný syn. Miloval ho nadovšetko na svete. Čo mu mal pri tejto rozlúčke povedať? Vlak zapískal. Vojaci nastúpili. Muž sa pritlačil k oknu a šepkal synovi: „Janko, nedaj sa zabiť!“ a nespúšťal oči zo syna. Keď sa vlak pohýnal, otec zavola synovi: „Janko, syn môj, drž sa blízko generála!“

Byť blízko Krista Kráľa. Žiť s Kristom Kráľom. Takúto radu by sme dnes mohli si dať jeden druhému. S Kristom Kráľom vo svojom živote určite zvíťazíme.

Nedeľa Krista Kráľa je nielen posledná v cirkevnom či liturgickom roku, ale je to nedeľa, akési „amen“ za ďalším rokom, obdobím vo svojom živote. Pripomeňme si preto vernosť, lásku a oddanosť Kristovi Kráľovi.

Amen.